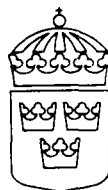

Regeringens proposition 1994/95:25

Vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m.m.

Prop.
1994/95:25

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 1 november 1994

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisar regeringen sin syn på den ekonomiska politikens inriktning under de närmaste åren. Uppgiften för den ekonomiska politiken är nu att sanera statsfinanserna i syfte att åstadkomma en varaktig och uthållig tillväxt, en ökad sysselsättning och en minskad arbetslöshet.

Efter en period av kraftigt minskad produktion och ökad arbetslöshet inriktas den ekonomiska politiken på att öka sysselsättningen och skapa förutsättningar för god välfärd genom en låg arbetslöshet, stabila priser och hög tillväxt. En nödvändig utgångspunkt i detta arbete är att stabilisera statsskulden som andel av bruttonationalprodukten senast år 1998. Som ett första steg mot detta mål föreslås att de utgiftsbesparingar och inkomstförstärkningar som socialdemokraterna presenterade i sitt valmanifest inför valet genomförs. Därmed återställs de principer i skattesystemet som fastslogs i 1990 års skattereform. I budgetpropositionen i januari 1995 återkommer regeringen med ytterligare åtgärder.

I propositionen föreslås vidare, med utgångspunkt i valmanifestet, att en omläggning av arbetsmarknadspolitiken påbörjas i riktning mot åtgärder som stimulerar rörlighet och underlättar för utsatta grupper att komma in på arbetsmarknaden. Dessutom föreslås vissa stimulanser av byggnadsinvesteringarna.

1	Den ekonomiska politikens inriktning	6
2	Den ekonomiska utvecklingen	10
3	Politik för tillväxt, sysselsättning och välfärd	15
4	Finans- och penningpolitiken	18
5	Budgetpolitiken	21
5.1	Utgångspunkter	21
5.2	Åtgärder för att stärka de offentliga finanserna	21
5.2.1	Åtgärder på utgiftssidan	22
5.2.2	Inkomstförstärkande åtgärder	25
5.2.3	Åtgärder som vidtas för att korrigera tidigare fattade beslut	26
5.2.4	Insatser mot arbetslöshet	27
5.3	Kommunal ekonomi	27
6	Förslag till riksdagsbeslut	30
7	Socialdepartementets verksamhetsområde	31
7.1	Sammanfattning av förslag till besparingar	31
7.2	Ekonomiskt familjestöd	32
7.2.1	Inledning	32
7.2.2	Ändrade regler för flerbarnstillägg	32
7.2.3	Preskriptionstid för underhållsbidrag	33
7.2.4	Begränsningar i bidragsförskottssystemet	33
7.3	Begränsad uppräknig av basbeloppet.	34
7.4	Pris- och följsamhetsindexering av utgående pensionsförmåner	36
7.5	Förbättring av det särskilda bostadstillägget till pensionärer (SBTP)	38
7.6	Förtidspension och sjukförsäkring	39
7.7	Omläggning och höjning av allmänna egen- avgifter m.m.	41
7.8	Upprättade lagförslag	43
7.9	Författningskommentar	43
7.9.1	Lagen (1962:381) om allmän försäkring	43
7.9.2	Övriga lagförslag	44
7.10	Förslag till riksdagsbeslut	44

8	Finansdepartementets verksamhetsområde	46	Prop. 1994/95:25
8.1	Skattepolitiken	46	
8.2	Enhetlig beskattning av sparandet	50	
	8.2.1 Beskattningen av kapitalinkomster	50	
	8.2.2 Värdepappersfonder och investmentföretag	52	
	8.2.3 Avkastningsskatt på pensionssparande m.m.	53	
	8.2.4 Sparande i allemansfond	54	
8.3	Förmögenhetsbeskattningen	55	
8.4	Företagsbeskattningen	56	
	8.4.1 Direktavdrag för bygginvesteringar	56	
	8.4.2 Avvecklingen av surven	63	
	8.4.3 Slopande av rätten till kvittning av underskott av aktiv näringsverksamhet mot inkomst av tjänst	65	
8.5	Beskattning av förvärsinkomster	66	
	8.5.1 Skatteskalen och grundavdraget	66	
	8.5.2 Höjd gräns för avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats	67	
	8.5.3 Höjning av de särskilda löneskatterna och premieskatten för grupplivförsäkringar	69	
8.6	Finansiella effekter för offentlig sektor	70	
	8.6.1 Beskattningen av kapitalägande	71	
	8.6.2 Företagsbeskattningen	73	
	8.6.3 Beskattningen av förvärsinkomster	74	
8.7	Visst återställande av nivån på äldre statliga räntebidrag samt höjd fastighetsskatt	75	
8.8	Ekonomiska regleringar år 1995 mellan staten och kommunsektorn	77	
8.9	Reducering av de kyrkliga kommunernas skattemedelsfordran	79	
8.10	Upprättade lagförslag	80	
8.11	Författningskommentar	81	
	8.11.1 Lagen om direktavdrag för byggnader m.m.	81	
	8.11.2 Lagen om skattelättnader för sparande i allemansfond	87	
	8.11.3 Lagen om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärsinkomster vid 1996-1999 års taxeringar	88	
	8.11.4 Kommunalskattelagen (1928:370)	88	
	8.11.5 Lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	90	
	8.11.6 Uppbördslagen (1953:272)	96	
	8.11.7 Kupongskattelagen (1970:624)	97	
	8.11.8 Lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	97	
	8.11.9 Lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	97	
	8.11.10 Lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver	97	

8.11.11	Lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärsinkomster	98
8.11.12	Lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	98
8.11.13	Lagen (1990:663) om ersättningsfonder	98
8.11.14	Lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.	99
8.11.15	Lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader	99
8.11.16	Lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 och 1996 års taxeringar	99
8.11.17	Lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning	99
8.11.18	Lagen (1993:1537) om expansionsmedel . . .	99
8.11.19	Lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder .	100
8.11.20	Lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet	100
8.11.21	Lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv	100
8.11.22	Lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag	101
8.11.23	Lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt . . .	102
8.11.24	Lagen (1991:1851) om upphävande av lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall	102
8.11.25	Lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier .	102
8.11.26	Lagen (1992:575) om ändring i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.	102
8.11.27	Lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar	102
8.11.28	Lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning	103
8.11.29	Lagen om ändring i lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995	103
8.12	Förslag till riksdagsbeslut	103
9	Jordbruksdepartementets verksamhetsområde	105
9.1	Beredskapslagring	105
9.2	Avbytarverksamhet	105

10	Arbetsmarknadsdepartementets verksamhets- område, m.m.	106	Prop. 1994/95:25
10.1	Regeringens överväganden	106	
10.1.1	Anslagsfrågor m.m.	109	
10.1.2	Upprättade lagförslag	118	
10.2	Förslag till riksdagsbeslut	118	

Bilaga 1 Propositionens lagförslag

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 november 1994

Uppgiften för den ekonomiska politiken är nu att sanera statsfinanserna i syfte att åstadkomma en varaktig och uthållig tillväxt, en ökad sysselsättning och en minskad arbetslöshet.

Den ekonomiska politikens huvuduppgift är bestämd av de akuta problemen i den svenska ekonomin. De senaste årens internationella lågkonjunktur har orsakat ekonomiska problem i de flesta industriländer. Sverige har drabbats extra hårt genom en kombination av internationell konjunkturedgång och av en inhemsk politik som har förstärkt lågkonjunkturen i stället för att motverka den. Denna politik har kraftigt ökat det finansiella sparandet och pressat ned hushållens efterfrågan i ett läge när den sjunkande inhemska efterfrågan var den starka negativa kraften i ekonomin. Denna process har kraftigt försvagat incitamenten till investeringar samt skapat en arbetslöshet av en omfattning som inte uppmätts sedan 1930-talet.

Den reguljära sysselsättningen har minskat med över 450 000 personer sedan 1991 och arbetslösheten har stigit till 13 %, inräknat personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Den dåliga ekonomiska utvecklingen har underminerat de offentliga finanserna. Underskottet i de offentliga finanserna uppgår nu till ca 11 % av BNP. De offentliga finanserna har därmed försämrats från att vara näst bäst bland OECD-länderna 1990 till att i år vara näst sämst.

Den svenska ekonomin kännetecknas av en påtaglig tudelning med en stark expansion i exportsektorn och en väsentligt svagare utveckling i andra delar av ekonomin. Denna tudelning rymmer allvarliga risker.

Den nuvarande situationen med hög arbetslöshet och med stora underskott och en snabbt växande statsskuld är ohållbar från såväl ekonomisk som demokratisk synpunkt. Genom den växande statsskulden och de ökande upplåningsbehoven begränsas det politiska handlingsutrymmet och de demokratiska institutionernas kraft. Därför är en stark budgetdisciplin och en över tiden balanserad statsbudget en förutsättning för ett starkt folkstyre.

Den snabbt stigande statsskulden leder till accelererande ränteutgifter, vilka ytterligare ökar på budgetunderskottet. Det tydligaste tecknet på den oro detta orsakar är att de svenska obligationsräntorna överstiger de tyska med ca 3 procentenheter samt att kronan är svag. Den höga obligationsräntan leder vid nuvarande inflationstakt till en real ränta på ca 8 %. En så hög realränta liksom den osäkerhet som föranleds av skuldutvecklingen håller tillbaka konsumtionen och investeringarna. Den höga räntan riskerar därmed att bryta konjunkturåterhämtningen i förtid.

Om inte denna utveckling kan vändas finns det risk för att den höga arbetslösheten permanentas. Erfarenheterna från flera europeiska länder visar att det är svårt att få ned arbetslösheten när den har varit hög under en längre tid. Den måste därför reduceras så snabbt som möjligt och på ett varaktigt sätt, dvs. utan att inflationen ökar. Arbetslösheten är ett slöseri såväl mänskligt, samhällsekonomiskt som statsfinansiellt och

bidrar till större inkomstskillnader, särskilt om den blir bestående. En kraftigt ökad sysselsättning är därför en grundläggande förutsättning för en framgångsrik fördelningspolitik liksom en fungerande jämställdhet. Detta förutsätter i sin tur goda villkor för en återhämtning i näringslivet.

Nyckeln till att föra Sverige ur den nuvarande ekonomiska krisen till en uthållig ekonomisk tillväxt och stigande sysselsättning är en ekonomisk politik som sanerar statsfinanserna. Den alarmerande ökningen av statsskulden de senaste tre åren har allvarligt försvagat Sveriges ekonomi och gjort den mycket sårbar för störningar och konjunktursvängningar. Den stora offentliga upplåningen har skapat en situation där räntekostnader utgör en växande del av de gemensamma utgifterna. Ju längre obalanserna i statens finanser består, desto större blir behovet av åtgärder för att kompensera för den stigande räntebördan. Vid sidan av räntorna utgör arbetslösheten den enskilt största kostnaden för samhället. Genom den minskar skattebasen och stiger bidragskostnaderna.

Det är därför av utomordentlig vikt att den nuvarande återhämtningen i ekonomin utnyttjas till att såväl främja sysselsättningen och stärka statens inkomster som att minska dess utgifter. Samtliga dessa tre delar är nödvändiga för att bryta de senaste årens skuldutveckling. Saneringen av statens finanser är samtidigt en nödvändig förutsättning för att få till stånd en varaktig tillväxt.

Sysselsättningsökningen måste komma till stånd i näringslivet. Den måste påskyndas genom åtgärder som är riktade mot de delar av ekonomin som ligger sent i konjunkturuppgången.

Arbetslinjen bör stärkas i första hand genom att investeringsaktiviteten stimuleras. Vidare behöver arbetsmarknadspolitiken läggas om för att främja expansionen i näringslivet genom åtgärder som stärker de arbetssökandes kompetens och som främjar yrkesmässig och geografisk rörlighet. Kapaciteten i utbildningen, såväl arbetsmarknadsutbildning som högre utbildning, behöver höjas och ett flyttstöd återinföras. Därutöver behövs särskilda åtgärder för att förhindra uppkomsten av långtidsarbetslöshet, särskilt bland ungdomar.

En förutsättning för att kunna åstadkomma en snabbt och uthållig ökning av sysselsättningen är att förtroendet för den svenska ekonomin återvinns. Den dubbla obalansen med ett högt finansiellt sparande i den privata sektorn och ett omfattande sparandeunderskott i den offentliga sektorn måste minskas. Därigenom skapas förutsättningar för lägre marknadsräntor och starkare krona. Därmed skulle också bördan på penningpolitiken minska och förutsättningarna för bevarad prisstabilitet öka, vilket skulle understödja tillväxt och sysselsättning ytterligare. För att uppnå detta krävs mycket omfattande budgetförstärkningar genom både utgiftsminskningar och skattehöjningar.

Tidpunkten är nu gynnsam för åtgärder som stärker de offentliga finanserna. Den ekonomiska återhämtningen har börjat komma i gång och bör kunna bli stark. Liksom under tidigare konjunkturuppgångar stiger sysselsättningen med en viss eftersläpning. Drivkraften i konjunkturuppgången är en stark ökning av exporten, som väntas leda till successivt allt större

överskott i handels- och bytesbalanserna. Den starka exportexpansionen börjar nu också sprida sig till andra delar av ekonomin.

Genom en ekonomisk tillväxt som ökar sysselsättningen och minskar arbetslösheten och genom budgetförstärkningar som ger en kraftig effekt på de offentliga finanserna redan nästa år skall statsskulden som andel av BNP kunnas stabiliseras senast 1998. Att stabilisera statsskulden är dock på längre sikt inte tillräckligt. För att minska sårbarheten och skapa handlingsutrymme inför framtida konjunkturavmattningar bör ett mer långsiktigt mål vara att ta ytterligare steg för att nedbringa skuldkvoten.

För att åstadkomma en snabb och påtaglig effekt på räntorna ges flertalet åtgärder redan nu ett konkret innehåll och kan till stor del beslutas av riksdagen redan i höst.

Vidare utformas åtgärderna så att bördorna delas av alla grupper. Grunden i välfärdssamhället – att varje människa skall kunna garanteras en god utbildning, en bra sjukvård och en trygg ålderdom – måste säkras. Därför bör i största möjliga mån kvaliteten i kommunernas verksamhet prioriteras framför nivåerna i transfereringssystemen. I budgetpropositionen återkommer regeringen med en redovisning av hur jämställdheten påverkas på olika politikområden.

Tillräckligt omfattande och väl utformade budgetförstärkningar kan leda in den ekonomiska utvecklingen i en god cirkel med lägre räntor, stärkt krona, minskade inflationsförväntningar, ökade investeringar, starkare tillväxt, stigande sysselsättning och ytterligare förbättrade offentliga finanser. Mot denna bakgrund föreslår regeringen nu inom ramen för ett fyraårigt program konkreta åtgärder som förstärker de offentliga finanserna 1998 med 57,1 miljarder kr. Av dessa avser 25,5 miljarder kr utgiftsbegränsningar och 31,6 miljarder kr inkomstförstärkningar efter avdrag för inkomstbortfall på grund av minskade transfereringsutgifter m.m. Genom de åtgärder som regeringen nu föreslår fullföljs det socialdemokratiska partiets valmanifest.

Det försämrade statsfinansiella utgångsläget gör dessa åtgärder otillräckliga för att stabilisera statsskulden under innevarande mandatperiod. Samtidigt gör den starka konjunkturutvecklingen ytterligare budgetförstärkningar ekonomiskt möjliga. Redan i valrörelsen redovisade socialdemokraterna att det kunde komma att krävas större budgetförstärkningar än vad som hade preciserats i valmanifestet. Regeringen kommer att föreslå ytterligare budgetförstärkande åtgärder om sammanlagt 20 miljarder kr i budgetpropositionen 1995. Dessa kommer att huvudsakligen vara besparingar i de offentliga utgifterna.

Vidare redovisas i en särskild proposition principerna för finansieringen av medlemsavgiften till Europeiska Unionen (EU).

De närmaste åren kommer de offentliga finanserna dessutom att påverkas av budgetförstärkande åtgärder som riksdagen har beslutat, vilka motsvarar tillkommande budgetförstärkningar på sammanlagt ca 18 miljarder kr 1998 jämfört med i år. Därtill blir ränteutgifterna lägre år 1998 som en följd av att de sammantagna budgetförstärkningarna ger en lägre offentlig nettoskuld.

Såvitt i dag kan bedömas bör dessa åtgärder sammantagna vara tillräckliga för att stabilisera statsskulden som andel av BNP i slutet av mandatperioden. Under gynnsamma omständigheter kan det ske tidigare än så. Åtgärderna sammanfattas i tabell 1.1.

Tabell 1.1 Sammanställning av åtgärder
Miljarder kronor

	Effekt på den offentliga sektorns finanser 1998
Tidigare beslutade åtgärder	18,3
Nu föreslagna utgiftsminskningar	25,5
Inkomstbortfall pga utgiftsminskningar	-4,7
Nu föreslagna inkomstökningar	36,3
Summa	57,1
Ytterligare åtgärder i budgetproposition	20,0
Minskade ränteutgifter	18,0
Summa	113,4

Vidare föreslår regeringen ett antal kortsiktiga åtgärder för att stimulera sysselsättningen under den närmaste tiden. Åtgärderna omfattar ett investeringspaket, vilket beräknas leda till investeringar för 14 miljarder kr och som inkluderar ett tidsbegränsat direktavdrag för byggnadsinvesteringar. För att stärka arbetskraftens kompetens och öka flexibiliteten på arbetsmarknaden läggs arbetsmarknadspolitiken om i riktning mot utbildningsåtgärder och stärkt rekryteringsstöd för att förhindra permanent utslagning av arbetskraften. Särskilda åtgärder föreslås för att förhindra att unga drabbas av långtidsarbetslöshet. Dessa åtgärder finansieras fullt ut genom minskningar av andra utgifter för arbetsmarknadspolitiken m.m.

Den av regeringen föreslagna ekonomiska politiken bidrar till en ekonomisk återhämtning. Tillväxten beräknas nästa år bli drygt 3 %. Därigenom ökar sysselsättningen med ca 100 000 personer, den öppna arbetslösheten sjunker till ca 7 % och bytesbalansen ger ett betydande överskott. Underskottet i den offentliga sektorn sjunker med 2 procent av BNP. Förutsättningar skapas också för att den ekonomiska uppgången skall kunna ske utan priset av hög inflation. Prisökningarna förutses begränsas till ca 3 % år 1995. Därmed är grunden lagd för att Sverige varaktigt skall kunna häva sig ur den djupa kris som präglat ekonomin de senaste åren.

Den 13 november genomförs folkomröstningen om Sveriges medlemskap i den Europeiska Unionen. Utfallet i omröstningen kan komma att påverka den ekonomiska utvecklingen i Sverige och förutsättningarna för den ekonomiska politiken. Regeringen återkommer till dessa frågor.

Den internationella ekonomiska utvecklingen

Efter en svag utveckling under 1993 i OECD-länderna, då BNP endast växte med 1 %, har det internationella konjunkturläget stärkts markant under 1994. Den största förbättringen har skett i de europeiska länderna, samtidigt som tillväxten i USA fortsatt i hög takt och konjunkturuppgången i Storbritannien ytterligare befästs. I Japan är återhämtningen fortfarande vacklande. De nordiska länderna sammantagna utmärker sig som ett starkt tillväxtområde. I såväl Danmark som Norge bedöms BNP öka med över 4 % i år och även i Finland blir tillväxten hög, av storleksordningen 3 %.

Inflationstrycket i OECD fortsätter att vara måttligt. Inflationen i OECD uppgick till 2,4 % på årsbasis i juli. Gemensamt för så gott som samtliga OECD-länder är dock att inflationsförväntningarna på några års sikt har ökat under året.

Arbetslösheten i OECD har sjunkit något under året och uppgick i juli i år till 8,1 % av arbetskraften i juli. I OECD-Europa har arbetslösheten stabiliserats på en mycket hög nivå och uppgick till 11,5 % av arbetskraften. Arbetslösheten har sjunkit i bl.a. USA, Storbritannien och Kanada, medan den har fortsatt växa i Japan och stabiliserats i Tyskland och Frankrike.

Finanspolitiken ger under 1994 en restriktiv effekt på den ekonomiska aktiviteten i OECD. I OECD-Europa uppgår underskottet i den offentliga sektorn till 6 % av BNP. Den offentliga sektorns skuldsättning har fortsatt att öka och bruttoskulden uppgår i dagsläget till ca 70 % av BNP, vilket kan jämföras med ca 50 % av BNP för tio år sedan.

De lägre räntorna under 1993 är en viktig förklaring till den nuvarande återhämtningen i de europeiska länderna. En mindre restriktiv penningpolitik har möjliggjorts genom att länderna samtidigt genomfört medelfristiga konsolideringsprogram för de offentliga finanserna. När penningpolitiken stramades åt i USA i februari 1994 bröts den internationella trenden med fallande långa räntor, bl.a. beroende på att tillväxtutsikterna förbättrats, att efterfrågan på kapital ökat och att inflationsförväntningarna stigit. Ränteuppgången har generellt sett varit störst i de länder som har dåliga offentliga finanser och en tradition av höga prisökningar.

BNP-tillväxten i OECD beräknas uppgå till 2,6 % i år och till 2,8 % nästa år. I OECD-Europa tilltar tillväxten, medan den bedöms dämpas något i USA nästa år, främst beroende på en svagare utveckling för konsumtion och investeringar. I Japan förväntas en svag uppgång. I de nordiska länderna blir sannolikt tillväxten fortsatt förhållandevis kraftig, även om takten avtar i Danmark och Norge.

Tabell 2.1 Internationell utveckling
Årlig procentuell förändring

Prop. 1994/95:25

	1992	1993	1994	1995
<i>BNP</i>				
OECD Europa	0,7	-0,6	2,1	2,8
OECD Totalt	1,4	1,1	2,6	2,8
<i>KPI</i>				
OECD Europa	3,9	3,2	2,8	2,9
OECD Totalt	3,1	2,8	2,3	2,8
<i>Arbetslöshet</i> <i>(procent av arbetskraften)</i>				
OECD Europa	9,5	10,6	11,4	11,1
OECD Totalt	7,7	8,0	8,3	7,9

Källor: OECD och Finansdepartementet.

Trots uppgången väntas inflationen komma att bli låg historiskt sett för OECD som helhet nästa år. Det avspeglar dels att det i många länder kommer att finnas ledig kapacitet vad gäller arbetskraft, dels den större vikt som målet om prisstabilitet givits i många länder. Det finns i Europa i dagsläget en bredare uppslutning än tidigare kring vikten att hålla inflationen på en låg nivå.

Arbetslösheten i OECD bedöms minska något och uppgå till strax under 8 % 1995. I OECD-Europa är andelen arbetslösa väsentligt högre, även om den också där väntas minska.

De offentliga finanserna väntas förbättras i OECD under 1995, även om de offentliga finanserna i flertalet länder förutses fortsätta att visa avsevärda underskott i ett medelfristigt perspektiv, trots antaganden om en lång period med god ekonomisk tillväxt och att ländernas olika konsolideringsprogram implementeras fullt ut.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige

Utvecklingen i svensk ekonomi har under de tre senaste åren varit starkt negativ. Investeringarna har minskat med över 20 % och sysselsättningen med över 450 000 personer. Närmare 50 000 företag har gått i konkurs och många produktionsanläggningar har lagts ner och därmed har också den svenska produktionskapaciteten försvagats.

Den fallande sysselsättningen har medfört minskade offentliga inkomster, medan den ökade arbetslösheten gett större offentliga utgifter. Omsvängningen från ett underskott till ett kraftigt överskott i hushållssparandet liksom en för svag budgetdisciplin och dyrbara kompromisser mellan olika önskemål har också försämrat de offentliga finanserna.

Efter tre år med fallande produktion väntas BNP växa med ca 2,5 % år 1994. Återhämtningen startar dock från en låg nivå, och avståndet till den långsiktiga tillväxttenden är betydande. Återhämtningen har hittills

varit exportledd, men investeringsaktiviteten ökar nu och BNP-tillväxten väntas bli drygt 3 % år 1995.

Den svenska industrins konkurrensläge är mycket gott. I första hand är det en följd av att kronkursen har sänkts, men de senaste åren starka produktivitetstökningarna har också bidragit. Industriproduktionen stiger i år med ca 9 % och nästa år förutses en uppgång på 6-7 %. Parallellt med den expansiva situationen för de konkurrensutsatta sektorerna beräknas stora delar av den inhemska ekonomin få vidkännas en fortsatt dämpad efterfrågan. Den offentliga konsumtionen, aktiviteten i byggsektorn och till en del även den privata konsumtionen förutses utvecklas svagt.

En tudelning av ekonomin av detta slag är i viss utsträckning ett normalt inslag i en återhämtningsfas. Att expansiva delar av ekonomin når sitt kapacitetstak är heller inget att förvåna sig över. Det är snarare en naturlig del i den strukturomvandling av ekonomin som nu sker. Av avgörande betydelse är dock att ekonomin fungerar på ett sådant sätt att kapacitetsutbyggnaden och omvandlingen verkligen kommer till stånd och att det sker utan att inflationen tilltar. Den omläggning av den ekonomiska politiken som nu sker är inriktad på att främja en sådan expansion utan ökad inflation. Arbetsmarknadspolitiken inriktas på att underlätta rekrytering och minska risken för flaskhalsar. Investeringarna stimuleras för att främja en snabbare kapacitetsutbyggnad i näringslivet.

Det finns påtagliga risker med den nuvarande situationen. Det senaste halvårets utveckling med stigande räntor och svag krona har fördjupat tudelningen av ekonomin. Stora krav ställs nu på arbetsmarknadens funktionssätt för att inte löneutvecklingen i industrin skall ge upphov till en inflationistisk utveckling. Det bristande förtroendet för hållbarheten i utvecklingen av de offentliga finanserna har också inneburit att den svenska kronan är lågt värderad. Detta har förvärrat obalansen mellan ekonomins olika delar. En högre kronkurs skulle verka dämpande på utvecklingen för exportsektorn samtidigt som lägre importpriser skulle stimulera hemmamarknaden och minska inflationstrycket.

Det höga ränteläget har medverkat till att den begynnande uppgången av den *privata konsumtionen* försvagats. Den nödvändiga konsolideringen av statsfinanserna medför en minskning av den reellt disponibla inkomsten för hushållen nästa år. Hushållens skuldanpassning har emellertid varit kraftig de senaste åren och skuldkvoten är nu betydligt lägre än innan kreditexpansionen under andra hälften av 1980-talet. Tillsammans med en viss förbättring av arbetsmarknadsläget innebär detta att det är rimligt att förvänta sig en nedgång i hushållssparandet. Därigenom skulle den privata konsumtionen komma att bli ungefär oförändrad i volym 1995.

Bruttoinvesteringarna har vänt uppåt under 1994 från en mycket låg nivå. Ökningen av näringslivets investeringar beräknas bli ca 18 %. Den höga lönsamheten i kombination med en stark produktionstillväxt förutses medföra fortsatta mycket stora investeringsökningar inom industrin under det närmaste året, trots det höga ränteläget. Investeringarna inom övriga delar av näringslivet hålls tillbaka av den svaga hemmamarknaden. Allt fler tecken tyder dock på att detta håller på att ändras. Priserna på kommersiella fastigheter har stabiliserats och flera privata tjänstesektorer

redovisar nu expansiva produktionsplaner. Det kraftigt minskande bostadsbyggandet dämpar ökningen för de totala bruttoinvesteringarna. Totalt förutses dessa dock öka med ca 12 % år 1995 och de ger därmed ett betydande positivt bidrag till BNP-tillväxten. Uppgången beror delvis på de nu föreslagna stimulansåtgärderna avseende investeringar. Av dessa kan nämnas direktavdrag för byggnadsinvesteringar inom näringslivet samt s.k. ROT-åtgärder riktade mot eftersatta investeringar.

Det mycket starka konkurrensläget för svensk *export* har medfört betydande marknadsandelvinster. Under 1993 och 1994 har marknadsandelarna för export av bearbetade varor ökat med närmare 20 %. Under 1995 väntas de svenska arbetskraftskostnaderna (i gemensam valuta) stiga något mer än konkurrenternas samtidigt som kapacitetsrestriktioner alltmer börjar göra sig gällande. Ett fortsatt gynnsamt kostnadsläge tillsammans med den internationella konjunkturuppgången innebär dock att exporten fortsätter att stiga relativt kraftigt. Ökningen bedöms bli knappt 9 % år 1995.

Importen har hittills i år ökat mycket kraftigt. Till en del beror detta på en stark efterfrågan från exportsektorn. Den konkurrensfördel som importkonkurrerande hemmamarknadsföretag har erhållit genom deprecieringen av kronan har hittills inte inneburit att man kunnat öka sina marknadsandelar. Under 1995 dämpas importefterfrågan något samtidigt som hemmamarknadsföretagen förväntas kunna utnyttja det gynnsamma konkurrensläget. Importens ökningstakt förutses därmed avta till ca 6,5 % år 1995.

Utvecklingen av utrikeshandeln innebär successivt tilltagande överskott i *handels- och bytesbalansen*. År 1995 bedöms överskottet i bytesbalansen uppgå till ca 2 % av BNP.

En väl fungerande *lönebildning* är av stor betydelse för att en hög och stabil tillväxt skall kunna uppnås utan att inflationen ökar. Trots det mycket svaga arbetsmarknadsläget steg de genomsnittliga lönerna relativt kraftigt under 1993. Till viss del kunde den uppmätta löneökningen förklaras av en tillfällig s.k. strukturell löneglidning som uppstår när sysselsättningen faller. Detta beror dels på att de som kvarstår i sysselsättning har högre genomsnittslön, dels på utbetalda avgångsvederlag. Denna effekt har beräknats till ca 1 procentenhet. De genomsnittliga löneökningarna väntas uppgå till ca 3 % år 1994, vilket motsvarar ökningstakten 1993 exkl. den strukturella löneglidningen. Prognoserna för 1995 är baserade på ungefär samma ökningstakt.

Konsumentpriserna väntas i år öka med knappt 3 %. Den underliggande inflationen är emellertid väsentligt lägre. Höjda indirekta skatter och en stigande räntenivå har drivit upp konsumentprisindex (KPI). Vidare har den svaga kronan medfört ett betydande genomslag från importpriserna. Under 1995 bedöms ökningstakten för KPI bli ca 3 %. Även denna prisökning härrör till stor del från höjda indirekta skatter och avgifter samt minskade subventioner. Nettoprisindex beräknas öka med bara drygt 2 %.

Det svåra läget på *arbetsmarknaden* har förbättrats något under loppet av 1994. Sysselsättningen, mätt som antal arbetade timmar, har ökat be-

tydligt. En ökad medelarbets tid har emellertid inneburit att antalet sysselsatta personer fortsatt att minska 1994 jämfört med 1993. Under det kommande året väntas antalet sysselsatta öka med ca 2,5 %. Effekterna på arbetslösheten begränsas dock av att även utbudet av arbetskraft väntas öka när situationen på arbetsmarknaden ljusnar. Andelen av befolkningen mellan 16 och 64 år som är i arbetskraften, dvs. arbetar eller är arbetslösa, har sjunkit från nästan 85 % år 1990 till 77 % år 1994. Många av de personer som har försvunnit ur arbetskraften förväntas uppleva det som meningsfullt att återvända till arbetsmarknaden när sysselsättningsmöjligheterna förbättras. Den öppna arbetslösheten beräknas minska från ca 8 % år 1994 till knappt 7 % år 1995.

Underskottet i *den offentliga sektorns finansiella sparande* beräknas i år uppgå till ca 11 procent av BNP. Uppgången i ekonomin och de föreslagna budgetförstärkande åtgärderna förutses leda till en successiv förbättring av de offentliga finanserna de närmaste åren. Underskottet väntas minska till drygt 9 % år 1995. Eftersom budgetunderskottet alltjämt är mycket stort fortsätter emellertid statsskulden att öka till uppskattningsvis 93 % av BNP vid slutet av 1995.

Tabell 2.2 Försörjningsbalans

	1992	1993	1994	1995
Privat konsumtion	-1,9	-3,8	0,4	0,0
Offentlig konsumtion	-0,6	-0,7	-0,2	0,3
Stat	1,7	3,5	1,6	2,3
Kommuner	-1,6	-2,5	-1,0	-0,6
Bruttoinvesteringar	-11,0	-16,2	4,0	11,9
Näringsliv	-15,7	-16,3	18,2	19,5
Bostäder	-6,4	-28,3	-35,7	-23,0
Myndigheter	1,2	3,6	5,9	10,2
Lagerinvesteringar	1,3	0,3	0,6	0,2
Export	2,2	7,2	12,0	8,6
Import	1,3	-0,4	10,3	6,6
BNP	-1,9	-2,1	2,5	3,4

Tabell 2.3 Nyckeltal

	1992	1993	1994	1995
Timplön, kostnad	3,6	3,9	2,8	3,5
KPI, dec-dec	1,9	3,9	2,8	3,0
NPI, dec-dec	2,9	3,6	2,1	1,6
Disponibel inkomst	2,7	-3,9	1,2	-2,0
Sparkvot (nivå)	7,4	7,2	8,0	6,1
Industriproduktion	-0,7	1,8	9,0	7,6
Sysselsättning	-4,1	-5,2	-1,1	2,5
Öppen arbetslöshet (nivå)	5,3	8,2	8,0	7,0
Total arbetslöshet (nivå)	9,0	12,5	13,1	12,0
Offentliga sektorns finansiella sparande (i % av BNP)	-7,4	-13,4	-11,0	-8,8
Privata sektorns finansiella sparande (i % av BNP)	4,3	12,4	11,6	10,7
Bytesbalans (i % av BNP)	-3,1	-1,0	0,6	1,9

Regeringen proposition innehåller i allt väsentligt förslag som socialdemokraterna gick till val på. Tillsammans med den budgetproposition som nu förbereds rör det sig om ett gigantiskt program för att sanera statens finanser för att därigenom återupprätta goda förutsättningar för Sveriges ekonomi. Åtskilliga grupper i samhället kommer att känna av det, och många kommer att tycka illa om enskilda inslag i programmet. Samtidigt torde alla inse att ett program av detta slag är nödvändigt på *lång* sikt för såväl enskilda medborgare som för det svenska näringslivet.

Propositionen skall alltså ses som förslag till åtgärder för att lägga ett nytt och fast golv för den ekonomiska politiken i stället för det gungfly på vilket Sverige befunnit sig de senaste åren. Lyckas denna sanering, kan utvecklingen därefter bli betydligt mindre smärtsam. De förslag regeringen nu lägger och arbetar med fordras för att på sikt skapa en hållfast grund för välfärdspolitiken och för att få ett näringsliv som expanderar.

För att upprätthålla och utveckla välfärden krävs således en hög, balanserad och uthållig tillväxt och en sänkning av arbetslösheten. Arbetslösheten har de senaste åren ökat kraftigt och nått en nivå som inte har upplevts sedan depressionen på 1930-talet. Erfarenheterna från andra länder visar att det är svårt att få ned arbetslösheten när den har varit hög under en längre tid. Den ekonomiska politiken är därför inriktad på att snabbt minska arbetslösheten innan den permanentas på en hög nivå.

En förutsättning för god tillväxt är att investeringarna ökar och att Sveriges produktionsförmåga varaktigt höjas. Den djupa kris som den svenska ekonomin har genomgått de senaste åren har lett till en rekordlåg investeringsnivå, som inte är förenlig med en hög och stabil tillväxt. Investeringsnivån måste höjas markant. Det behövs fler företag och fler företagare. De nya arbetstillfällena måste i första hand tillkomma i näringslivet och de små och medelstora företagen har därvid en central roll. Det statsfinansiella läget medför samtidigt att den offentliga sektorn inte kan bidra till den nödvändiga sysselsättningsökningen i någon större utsträckning.

I första hand måste en investeringsuppgång åstadkommas genom att den goda konkurrenskraften i näringslivet befästs och genom att räntenivån sänks. För att påskynda återhämtningen föreslår regeringen att möjligheter till direktavdrag för byggnadsinvesteringar skall gälla under perioden fr.o.m. den 1 november 1994 t.o.m. den 31 maj 1996. Vidare föreslår regeringen satsningar för att förbättra underhållet av vägar, järnvägar, skolor och andra byggnader samt satsningar inom miljö- och kulturområdet uppgående till sammanlagt drygt 4,7 miljarder kr. Dessa utgifter finansieras fullt ut genom minskningar av andra utgifter för arbetsmarknads- och regionalpolitiken.

Arbetsmarknadspolitiken liksom den ekonomiska politiken i övrigt bör utformas så att arbetslösheten kan reduceras utan att löner och priser åter

börjar öka påtagligt. Detta kräver en politik som främjar rörlighet och övergång till reguljära arbeten. Arbetslinjen måste stärkas. Stora krav måste ställas på arbetsmarknadens funktionssätt vad gäller lönebildning och arbetskraftens rörlighet. Genom en ökad flexibilitet underlättas överföringen av arbetskraft till expansiva yrken, branscher och regioner utan att de nominella löneökningarna i ekonomin som helhet tilltar.

I detta sammanhang har såväl arbetsmarknadsutbildning som reguljär utbildning stor betydelse. Genom en bred utbildningsverksamhet höjs kompetensnivån hos arbetskraften så att förflyttningar från delarbetsmarknader med hög arbetslöshet till sektorer med arbetskraftsbrist underlättas. Såväl matchningsproblemen som inflationsdrivande tendenser reduceras därigenom. Arbetsmarknadspolitikerna kommer därför att läggas om i syfte att främja sysselsättningen på den reguljära arbetsmarknaden, motverka inflationsdrivande flaskhalsar och höja kompetensen i arbetslivet.

Arbetsmarknadspolitikerna kommer dessutom att i allt större utsträckning riktas mot personer som riskerar en permanent utslagning från arbetsmarknaden, de långtidsarbetslösa, de som aldrig lyckats etablera sig, de utomnordiska invandrarna och äldre som förlorat sitt arbete under lågkonjunkturen. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot de unga som bör vara på arbetsmarknaden men ännu inte fått den möjligheten. Åtgärderna måste vara anpassade efter varje arbetssökandes behov och förutsättningar. Satsningar som främjar den geografiska och yrkesmässiga rörligheten kommer att prioriteras framför traditionella sysselsättningskapande åtgärder. De speciella programmen för ungdomspraktik och arbetslivsutveckling kommer successivt att avvecklas och i stället ersättas med andra arbetsmarknads- och utbildningspolitiska åtgärder med särskild inriktning på ungdomar. Det är dessutom angeläget att människors vilja att söka arbete och acceptera erbjudanden om arbete regelbundet testas. Möjligheterna att ncka anvisat arbete måste vara mycket begränsade med avseende på lönenivå, region, bransch och yrkeskategori. Svartjobb och bidragsfusk kan aldrig accepteras.

De internationella erfarenheterna visar att det största hotet mot en rättvis fördelning av välfärden är en hög och bestående arbetslöshet. Den nuvarande höga arbetslösheten kostar den offentliga sektorn stora belopp och hotar både den generella välfärdspolitikerna och rättvisan, genom att den skapar klyftor mellan de som har arbete och de som saknar jobb. I år kommer mer än vart tredje hushåll (exkl. pensionärshushållen) att direkt beröras av den höga arbetslösheten. Dessa hushåll får betala en mycket stor andel av krisens kostnader, både ekonomiskt och genom risk att drabbas av hälsobesvär.

Uppoffringarna för saneringen av de offentliga finanserna måste fördelas rättvist. Dagens bördor får inte skjutas över på kommande generationer. Det minskade inflationssskyddet av bl.a. pensionerna kommer att beröra många hushåll, men i allmänhet med mindre månadsbelopp. Genom det särskilda bostadstillägget ges stöd till de pensionärer som har svagast ekonomi. Den tillfälliga värnskatten, den reducerade indexeringen av skatteskalen och förändringarna i kapital- och förmögen-

hetsbeskattningen berör främst hushåll med höga eller genomsnittliga inkomster.

En rättvis fördelning av välfärden förutsätter också att alla har lika tillgång till barnomsorg, hälso- och sjukvård, utbildning, äldreomsorg och annan offentligt finansierad service av god kvalitet. Genom inriktningen av de nu föreslagna åtgärderna på inkomstförstärkningar och minskade transfereringar värnas dessa verksamheter. Satsningarna på ökad utbildning och kunskap, såväl i näringslivet som inom arbetsmarknadspolitiken och skolan, bidrar både direkt och indirekt till en jämnare välfärdsfördelning.

Prioriteringen av arbetslinjen medför att möjligheterna att försörja sig själv förbättras, den samlade välfärden ökar och fördelningen blir rättvis också i ett längre perspektiv. Passivitet och fortsatt stora underskott i de offentliga finanserna skulle, å andra sidan, innebära att bördorna fortsätter att öka och vältras över på kommande generationer.

Sverige är en integrerad del av den globala ekonomin. Internationellt samarbete är viktigt för att uppnå centrala politiska mål som god tillväxt, hög sysselsättning och tryggad välfärd. Arbetslösheten är ett gissel i flertalet industriländer, och det råder bred enighet om att detta problem måste ha högsta prioritet.

Den 13 november tar svenska folket ställning till frågan om svenskt EU-medlemskap. Om Sverige blir medlem i EU, så kommer Sverige att engagera sig i arbetet med att forma en ny, aktiv politik för tillväxt och mot arbetslöshet i Europa. Målen för sysselsättning och välfärd måste bli lika ambitiösa som målen för finansiell stabilitet. Sverige kommer att medverka i strävandena att förbättra sysselsättningsmöjligheterna och att genomföra gemensamma europeiska investeringsprojekt.

De offentliga finanserna har försämrats på ett dramatiskt sätt under de senaste åren. År 1990 var de samlade offentliga inkomsterna 57 miljarder kr större än utgifterna. I år är i stället inkomsterna 166 miljarder kr mindre än utgifterna. Detta stora underskott innebär att den offentliga skuldsättningen stiger snabbt. De svaga offentliga finanserna försvårar samtidigt en förbättring av sysselsättningen, eftersom de bidrar till höga räntor samt en utbredd och påtaglig osäkerhet. Detta håller tillbaka såväl investeringar som konsumtion och motverkar därmed den ekonomiska återhämtningen.

Den långa räntan har stigit markant under innevarande år. Uppgången i tioårsräntan på ca 4 procentenheter sedan bottennoteringen i slutet av januari till dagens knappt 11 % kan delvis förklaras av en mindre uppgång i de internationella räntorna, men framför allt av en oro för den ekonomiska utvecklingen i Sverige, och speciellt då för den offentliga skuldutvecklingen. Räntedifferensen mot Tyskland på tioåriga obligationer har i år stigit från ca 1 procentenhet, när den var som lägst i våras, till över 4 procentenheter i augusti. Därefter har den sjunkit något, till ca 3 procentenheter för närvarande. Oron för den ekonomiska utvecklingen kommer även till uttryck i den svenska kronans låga värde som bidrar till tudelningen av ekonomin och som försvagar den ekonomiska återhämtningen.

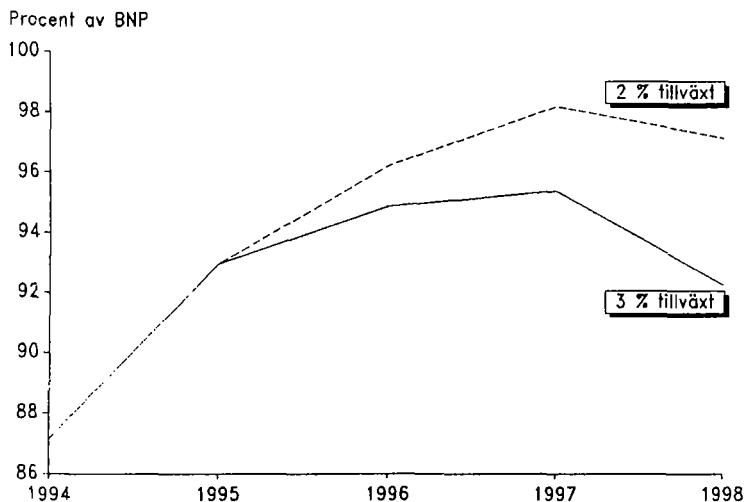
Budgetpolitiken har de senaste åren varit alltför svag. Budgetdisciplinen måste nu återupprättas och därmed förutsättningarna för en bibehållen låg inflation och lägre räntor.

Den ekonomiska politiken måste läggas om så snart som möjligt. Avgörande är därvid en kraftfull sanering av statsfinanserna. Budgetförstärkningarna bör vara så omfattande och så utformade att de leder till en hållbar och förtroendeskapande utveckling av de offentliga finanserna. Därmed skapas förutsättningar för lägre räntor och en starkare krona, vilket i sin tur kan bidra till en stark och hållbar återhämtning av produktion, sysselsättning och välfärd. Budgetförstärkningarna bör vidare i största möjliga utsträckning befrämja ekonomins funktionssätt och utformas på ett rättvist sätt. Den fördelningsmässigt allra viktigaste effekten är emellertid att en hög och uthållig tillväxt skulle förbättra sysselsättningsmöjligheterna för svaga grupper. Budgetförstärkningarna måste få genomslag på de offentliga finanserna redan 1995 och 1996 för att ge så snabba effekter som möjligt på ränta, växelkurs, skuldutveckling och ekonomisk återhämtning.

För att uppnå en stabilisering av statsskulden som andel av BNP i slutet av mandatperioden krävs, såvitt nu kan bedömas, de budgetförstärkningar som redovisats i tabell 1.1. I diagram 3.1 och 3.2 visas utvecklingen av statsskulden som andel av BNP och den offentliga sektorns finansiella sparande när dessa budgetförstärkningar beaktas vid olika antaganden om tillväxt fram till år 1998. Inflationen antas vara 3 % per år, räntan på

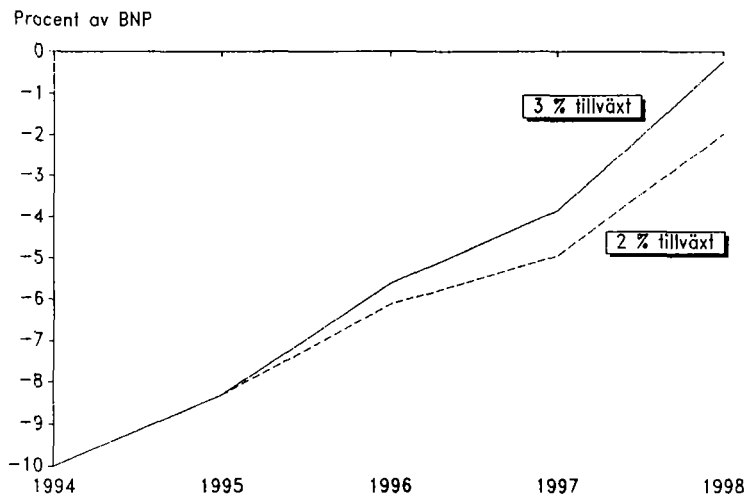
statsobligationer antas falla successivt till 7 % år 1998. Beräkningarna är justerade för s.k. under- och överkurser vid obligationsemissioner. Prop. 1994/95:25

Diagram 3.1 Statsskulden. Procent av BNP

Källa: Finansdepartementet.

Diagram 3.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande. Procent av BNP

Källa: Finansdepartementet.

I valrörelsen begärde socialdemokraterna ett öppet mandat av väljarna för att vidta ytterligare åtgärder om det skulle visa sig nödvändigt för att sanera statens finanser. De senaste prognoserna tyder på att statens budgetunderskott innevarande budgetår, om inga åtgärder vidtas, blir större än tidigare beräknat, främst till följd av högre räntor. Samtidigt är den ekonomiska utvecklingen emellertid nu så stark att förutsättningar finns att uppnå en snabb konsolidering av statsfinanserna. En sådan utveckling är en förutsättning för att i den kommande konjunkturuppgongen få till stånd en varaktig tillväxt. Den förbättrar också förutsättningarna för att klara en kommande konjunkturavmattning och göra statens finanser mindre känsliga för variationer i räntor och valutakurser. Regeringen gör bedömningen att denna möjlighet till en kraftfull förstärkning av statsfinanserna nu måste tas till vara.

Den ekonomiska politiken syftar även till att etablera en varaktigt låg inflationstakt. Det är inte möjligt att uppnå hög tillväxt och successivt stigande sysselsättning samtidigt som prisstegringarna är snabba. De ekonomiska aktörerna skulle då komma att bygga in en hög inflationstakt i sina förväntningar och i sitt beteende. Därmed skulle lönekrav komma att drivas upp och misstroende mot valutan uppstå. Osäkerheten inför framtiden skulle tillta med ökade riskpremier och högre räntor som följd. Det råder därför ingen motsättning mellan prisstabilitet och hög sysselsättning. Tvärtom är prisstabilitet en förutsättning för en långsiktig hög tillväxt och hög sysselsättning. Det visar sig också att länder med varaktigt låg inflationstakt är betydligt mindre sårbara när det inträffar ekonomiska störningar eller kriser av olika slag. Detta har varit mycket påtagligt i samband med den turbulens som vid olika tillfällen rått på de finansiella marknaderna under de senaste åren.

Penningpolitikens huvuduppgift är att säkerställa en låg inflation på god europeisk nivå. Riksbanksfullmäktige har definierat inflationsmålet så att inflationen enligt konsumentprisindex skall uppgå till 2 procent +/- 1 procentenhet. Detta är i linje med inflationsmålen i andra europeiska länder. Omläggningen av finanspolitiken väntas bidra till en starkare krona och lägre långa räntor, vilket främjar en sund och balanserad utveckling av den svenska ekonomin. En statsfinansiell sanering skulle bidra till att minska bördan på penningpolitiken. Därmed skulle också förutsättningarna för bevarad prisstabilitet öka, vilket ytterligare skulle förbättra förutsättningarna för en balanserad och uthållig tillväxt.

5.1 Utgångspunkter

I det socialdemokratiska valmanifestet redovisades en politik för att an gripa de ökade obalanserna i ekonomin samt skapa en uthållig tillväxt och därmed värna välfärden. För att detta skall lyckas är det nödvändigt att sanera statsfinanserna och minska arbetslösheten.

Valmanifestet innehöll därför förslag till ett tillfälligt investeringsprogram. Vidare redovisades planerade utgiftsminskningar och inkomstökningar, som skulle förstärka statens finanser med 61 miljarder kr.

I valmanifestet anfördes att det skulle kunna bli nödvändigt med ytterligare åtgärder för att förbättra de offentliga finanserna. Det försämrade statsfinansiella läget gör det nödvändigt att genomföra ytterligare budgetförstärkningar på sammanlagt ca 20 miljarder kr. Förslag härom kommer att föreläggas riksdagen i budgetpropositionen 1995. Förslagen bör inriktas på besparingar i de offentliga utgifterna.

5.2 Åtgärder för att stärka de offentliga finanserna

De åtgärder som regeringen redovisar i denna proposition beräknas leda till en förstärkning av de offentliga finanserna med 57,1 miljarder kr år 1998. Budgetpropositionen, som föreläggs riksdagen i januari 1995, avseende 1995/96 kommer att omfatta 18 månader till följd av omläggningen av det statliga budgetåret till kalenderår. Budgetförslaget för 1995/96 kommer således att omfatta tiden den 1 juli 1995 till den 31 december 1996. Nedan redovisas emellertid besparingsåtgärdernas effekter för de första 12 månaderna.

Åtgärder vidtas vidare för att korrigera vissa tidigare fattade beslut. Det gäller förändringar i arbetslöshetsförsäkringen och långsammare nedtrappning av räntebidragen för bostäder som byggts under senare år. Vidare läggs förslag om insatser för sysselsättningen. Åtgärderna är finansierade och leder därmed inte till några negativa effekter på de offentliga finanserna.

Tabell 5.1 Förstärkningar av den offentliga sektorns finanser
Miljarder kronor, 1994/95 års prisnivå

Prop. 1994/95:25

	1995/96 (12 mån)	1998
Avskaffat vårdnadsbidrag ¹	3,2	3,2
Översyn av ekonomiskt familjestöd ²	0,0	3,7
Flerbarnstillägg	0,5	0,5
Bidragsförskott	0,2	0,8
Förtidspensionering	1,9	4,3
Anslag för säkerhet	1,8	4,0
Jordbrukssektorn	0,3	0,3
Minskad statlig konsumtion	2,0	2,0
Skatteadministrationsersättning från kyrkliga kommuner	0,3	0,3
Minskad indexering pensioner, m.m.	3,2	8,4
<i>Avgår:</i>		
Långsammare nedtrappning av räntebidragen	-1,3	-2,0
Summa besparingar	12,1	25,5
Indirekta effekter:	-2,0	-4,7
Inkomstbortfall till följd av minskade utgifter		
Värnskatt	3,2	4,2
Enhetlig kapitalbeskattning	7,5	7,5
Bevarad förmögenhetsskatt	1,9	1,9
Avkastningskatt	1,9	1,9
Minskad indexering	1,9	4,4
Sänkt bolagsskatt	-0,5	-2,0
Egenavgifter	2,6	14,4
Övriga skatteförändringar	1,6	4,7
Summa skatter och avgifter³	19,7	36,3
Summa förstärkningar av den offentliga sektorns finanser	29,8	57,1

¹ Inkl. återinförande av 90 garantidagar.

² Ersätter en karensdag vid tillfällig föräldraledighet.

³ Delarna motsvarar inte totalsumman på grund av interaktionseffekter.

5.2.1 Åtgärder på utgiftssidan

Åtgärder inom Socialdepartementets område

Inom familjepolitiken minskas flerbarnstillägget och bidragsförskotten. Vidare föreslås att en utredning för översyn och effektivisering av det samlade ekonomiska familjestödet tillsätts. Ett av utredningens huvudsyften skall vara att föreslå bestående utgiftsminskningar som senast under år 1998 motsvarar en nettoeffekt på de offentliga utgifterna med 3 000 miljoner kr.

Vårdnadsbidraget avskaffas fr.o.m. den 1 januari 1995. Samtidigt återinförs de 90 garantidagarna med samma ersättningsnivå som tidigare.

Vidare föreslås ett antal olika åtgärder för att minska de totala nettoutgifterna för förtidspensioneringen med 3 000 miljoner kr.

Säkerhets-, försvars-, bistånds- och flyktingpolitiken skall effektiviseras genom ökad samordning. Regeringen förslår att utgiftsbegränsningarna inom dessa områden sammantaget uppgår till 3 060 miljoner kr senast 1998.

De anslagsmässiga konsekvenserna av detta kommer att lämnas i budgetpropositionen 1995. Följande fördelning mellan departementsområdena utgör inriktningen för detta.

Inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde vidtas utgiftsbegränsningar om 2 000 miljoner kr som skall uppnås senast 1998. Regeringens inriktning är, om det säkerhetspolitiska läget tillåter det, att de försvarsbeslut som fattas hösten 1996 och som omfattar perioden 1997-2001, skall leda fram till ytterligare besparingar om minst 2 000 miljoner kr. Nästa försvarsbeslut måste bli föremål för överläggningar mellan riksdagspartierna.

Inom Utrikesdepartementets verksamhetsområde fastställs biståndsramen för budgetåren 1995/96 till 1998 till ett nominellt oförändrat belopp om 13 360 miljoner kr. Ytterligare avräkning sker med 300 miljoner kr avseende asylkostnader. Det är regeringens målsättning att när den ekonomiska utvecklingen tillåter det successivt uppfylla enprocentsmålet.

Utgifterna för invandring m.m. reduceras med minst 760 miljoner kr jämfört med gällande planer. Minskningarna kommer att åstadkommas genom bl.a. förbättrad inresekontroll samt regel- och organisationsförändringar som gör asylprövningsprocessen och verkställigheten av s.k. avlägsnandebeslut effektivare. Regeringen kommer också att uppdraga åt en invandrings- och flyktingkommitté att lämna förslag med utgångspunkt från propositionen om aktiv flykting- och immigrationspolitik m.m. (prop. 1990/91:195). Utredningsarbetet tar sikte på att undanröja eller lindra orsaker bakom flykt och påtvingad migration. Vidare skall i första hand den som bäst behöver skydd i vårt land tillåtas stanna här. Dessutom skall de förslag om planeringsramar för invandringen som diskuterades i propositionen vidareutvecklas av kommittén. En proposition grundad på kommitténs förslag bör kunna lämnas till höstriktsdagen 1995. Förslagen bör genomföras under år 1996.

De totala utgiftsbegränsningarna inom anslagen för säkerhet kommer härmed att uppgå till minst 5 000 miljoner kr senast år 2001 med hänsyn taget till det kommande försvarsbeslutet.

Besparingar inom Jordbruksdepartementets område

Inom Jordbruksdepartementets område uppfylls valmanifestets besparingsbeting om 300 miljoner kr genom dels successiv neddragning av statens stöd till avbytterverksamheten med 100 miljoner kr, dels minskad beredskapslagring av livsmedel m.m. med 200 miljoner kr. Besparingarna genomförs budgetåret 1995/96.

Besparingar kommer att göras i den statliga verksamheten. Jämfört med redan fattade beslut skall utgifterna för statlig konsumtion minska med 2 000 miljoner kr. Det motsvarar ca 3 % av de statliga förvaltningsanslagen. Besparingen kommer att genomföras redan budgetåret 1995/96.

Besparingen kommer under det fortsatta budgetarbetet att fördelas mellan berörda myndigheters anslag. Utgångspunkten för fördelningen av besparingsbeloppet utgörs av de budgeterade utgifterna för statens förvaltningsanslag. Det innebär att stora delar av besparingskravet kommer att läggas på bl.a. Justitie-, Social-, Finans- och Utbildningsdepartementens områden.

Den exakta fördelningen av besparingarna på förvaltningsanslagen kommer att föreslås i budgetpropositionen. Det går för närvarande inte att bedöma i vilken utsträckning förslagen till neddragningar av den statliga konsumtionen kommer att leda till personalminskningar. Osäkra faktorer som t.ex. om besparingarna kommer att tas ut genom strukturella åtgärder, t.ex. renodling av statlig verksamhet eller på annat sätt, är oklara.

Regeringen har under de tre senaste budgetåren till riksdagen redovisat de konsekvenser för personalen som följer av de förslag som förelagts riksdagen. Regeringen har när det gäller de nu föreslagna besparingarna för avsikt att även i årets budgetproposition redovisa personalkonsekvenserna. Regeringen avser också att härutöver informera riksdagen om de erfarenheter som hittills vunnits av omställningsarbetet.

Skatteadministrationsersättning från kyrkliga kommuner

Kyrkokommunerna bör också bidra till saneringen av statens finanser. Mot denna bakgrund bör kyrkokommunerna ersätta staten för administrationen av kyrkoskatten. För år 1995 beräknas ersättningen uppgå till 300 miljoner kr. Ersättningen för 1995 bör tas ut genom att de kyrkliga kommunernas fordran på staten avseende skattemedel minskas.

Minskad indexering

Nivån på ett stort antal förmåner från de offentliga transfereringssystemen är knutna till basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Genom kopplingen till basbeloppet växer en rad offentliga utgifter med automatik i takt med att priserna förändras. De utgifter som berörs är framför allt pensioner och studiemedel.

Med hänsyn till det starka behov som nu finns av att sanera de offentliga finanserna bör enligt regeringens mening den automatiska inflationsuppräknningen begränsas. Detta bör ske genom att grunden för beräkning av basbeloppet ändras så att endast en del av prisförändringarna får

genomslag på basbeloppets uppräknig. På detta sätt minskar de offentliga utgifterna samtidigt som skatteinkomsterna ökar.

Regeringen vill med detta understryka vikten av att inflationen även fortsättningsvis hålls nere på en låg nivå. Den direkta kopplingen mellan inflationstakt och förstärkning av de offentliga finanserna som den minskade indexeringen innebär torde enligt regeringens bedömning även minska förväntningarna om framtida inflation.

Begränsningen i inflationsuppräknigen av basbeloppet bör vara en temporär åtgärd med syfte att minska budgetunderskottet. Den bör därför kopplas till storleken på detta och ske på så sätt att basbeloppsuppräknigen jämfört med 1994 års basbelopp begränsas till 60 % av förändringen i prisnivån så länge underskottet i statsbudgeten överstiger 100 miljarder kr. Om budgetunderskottet är mindre än 100 miljarder, men överstiger 50 miljarder skall inflationsuppräknigen begränsas till 80 %. För det fall budgetunderskottet kommer att understiga 50 miljarder kr kan enligt regeringens bedömning basbeloppet återigen fullt ut räknas upp med prisförändringen.

5.2.2 Inkomstförstärkande åtgärder

Regeringen föreslår en rad förändringar i skattereglerna som bidrar till saneringen av de offentliga finanserna. Åtgärderna innebär också att de principer som låg till grund för den brett förankrade skattereformen 1990-1991 återställs. Dessa var enkelhet, likformighet och rättvisa.

Förslagen rörande beskattning av sparande och kapitalägande grundas på den likformighet som åsyftades i skattereformen. Utdelningsinkomster och reavinster på aktier beskattas på samma sätt som övriga kapitalinkomster. Den allmänna skattesatsen för kapitalinkomster föreslås ligga kvar på 30 % även efter den 1 januari 1995, vilket innebär att skattelättnaden för ränteutgifter behålls på dagens nivå. Detta bidrar till att stabilisera marknaderna för villor och bostadsrätter. Skattesatserna vid beskattning av pensions- och försäkringssparande höjs av statsfinansiella skäl samt av fördelnings- och likformighetsskäl. Åtgärden bidrar också till mer kortsiktiga mål att stimulera konsumtionen. Fastighetsskatten höjs med 0,2 procentenheter fr.o.m. 1996 för att undvika en ytterligare försämring av räntebidragen i den nyare bostadsbeståndet. I en särskild proposition (prop. 1994/95:53) har redan föreslagits en s.k. rullande fastighetstaxering där taxeringsvärdena räknas om varje år, vilket också stärker statsfinanserna. Förmögenhetsskatten behålls på sin nuvarande nivå. Den framtida utformningen bereds vidare. Skattebefrielsen på arbetande kapital berörs ej av de förslag som nu läggs.

Företagsbeskattningen skall ha en utformning som ger goda villkor för näringslivet, i synnerhet för små och medelstora företag samt för nyföretagande.

De skattehöjningar på aktiebolagen som beslutades till följd av prop. 1993/94:50 skall återtas. Detta förbättrar villkoren för investeringar i Sverige. Stämpelskatten på nyemitterade aktier slopas. Därutöver skall

skatteuttaget reduceras till den nivå som skulle följa av 1991 års regler. Detta kan ske genom att lättnaderna koncentreras på försörjningen av externt riskkapital eller genom mer generella lättnader. Den närmare utformningen skall prövas efter samråd med näringslivet. Tidigare beslutade regler för enskilda näringsidkare, som ger dessa med aktiebolagen likvärdiga expensionsvillkor, behålls i huvudsak.

För att stimulera näringslivets byggnadsinvesteringar föreslår regeringen direktavdrag för 50 % av nedlagda kostnader under perioden den 1 november 1994 till den 31 maj 1996. Detta bidrar till att tidigarelägga återhämtningen i byggsektorn och motverka arbetslösheten bland byggnadsarbetare. Därtill utvidgas produktionskapaciteten i näringslivet, vilket minskar risken för flaskhalsar och inflationsimpulser.

Det allvarliga statsfinansiella läget gör det nödvändigt att förstärka statens inkomster även på andra sätt. Mest betydelsefullt i detta sammanhang är en höjning av den allmänna egenavgiften till sjukförsäkringen med 1 procentenhet per år fr.o.m. 1996 t.o.m. 1998, dvs. med totalt 3 procentenheter. Av både statsfinansiella skäl och för att uppnå en förenklad hantering vid skattemyndigheterna höjs det icke avdragsgilla beloppet för resekostnader från 4 000 till 6 000 kr.

Det är också nödvändigt att temporärt göra vissa avsteg från vad som lades fast i 1990-1991 års skattereform. Skatteuttaget på förvärvsinkomster över den s.k. skiktgränsen höjs från 20 till 25 % t.o.m. år 1998. Indexeringen av skatteskalen och uppräkningsgränsen av grundavdraget begränsas tillfälligt. Det senare medför att grundavdraget vid beräkning av statlig skatt och skiktgränsen inte räknas upp lika mycket som annars kulle ha gjorts de närmaste åren. Grundavdraget vid beräkning av statlig inkomstskatt återinförs 1995. Frågan om grundavdragets utformning i de högre inkomstskikten prövas i samband med avvecklingen av värnskatten.

Förslagen på det skattepolitiska området m.m. innebär en betydande inkomstförstärkning för den offentliga sektorn. Den fulla effekten år 1998 uppgår till drygt 36 miljarder kr. För framtiden bör mer betydande höjningar av skatteuttaget undvikas. Det gäller kommunalskatterna och de skatter som riksdagen direkt kan påverka. Ett ökat inslag av skatter och avgifter som har gynnsamma effekter på miljön kommer att prövas ytterligare.

5.2.3 Åtgärder som vidtas för att korrigera tidigare fattade beslut

De åtgärder som nedan redovisas för att korrigera vissa tidigare fattade beslut är utformade så att de långsiktigt inte försämrar de offentliga finanserna.

Den år 1993 beslutade extra höjningen av den garanterade räntan 1995 och 1996 avseende räntebidrag för nybyggnad, ombyggnad, energisparande åtgärder eller förvärv av bostäder enligt 1992 års och äldre regler genomförs inte. Den budgetförstärkning om 2,5 miljarder kr som beslutet skulle medföra görs i stället genom en höjning av fastighetsskatten för småhus och hyreshusenheter som innehåller bostäder, alternativt tomtmark för småhus, på lantbruksenhet. Skatten höjs från 1,5 till 1,7 procent fr.o.m. beskattningsåret 1996.

Arbetslöshetsförsäkringen och arbetsrätten

Regeringen föreslår i prop. 1994/95:99 att försämringen som gjorts av arbetslöshetsförsäkringens arbetsvillkor upphävs, liksom begränsningen av ersättningsperioden. Vidare lämnas förslag till ändringar som syftar till att effektivisera arbetslöshetsförsäkringen.

Vad gäller arbetsrätten har regeringen nyligen avlämnat en proposition där försämringarna i arbetsrätten upphävs.

5.2.4 Insatser mot arbetslöshet

Regeringen lägger fram förslag till insatser som primärt består av arbetsmarknadspolitiska åtgärder, utbildningsåtgärder och bidrag till investeringar. Vidare föreslås direktavdrag för byggnadsinvesteringar. Paketet utformas i enlighet med regeringsförklaringen. Åtgärdernas utformning tar hänsyn till konjunkturläget och är tillväxtbefrämjande. Finansieringen kommer att ske genom omfördelning av redan anvisade medel.

Arbetsmarknadspolitiken läggs om i riktning mot rörlighetsfrämjande åtgärder och ett stärkt rekryteringsstöd.

Utbildningsinsatserna kommer att ske inom det reguljära utbildningsväsendet och inom arbetsmarknadsutbildningen. Antalet nya utbildningsplatser uppskattas till ca 30 000.

Investeringarna kommer framför allt att inriktas på underhåll och syftar till att stimulera byggsektorn under 1995. Sysselsättningseffekten av dessa investeringar uppskattas till ca 50 000 personer.

5.3 Kommunal ekonomi

Kommuner och landsting har en avgörande roll för välfärden. Kommunala verksamheter inom vård, omsorg och utbildning är välfärdens kärna. Kvaliteten inom dessa verksamheter måste hävdas även i ekonomiskt kända tider.

Den kommunala sektorns omfattning och betydelse gör att staten måste kunna påverka den kommunala konsumtionsutvecklingen och finansieringen av verksamheten. Detta sker dels genom lagstiftning inom den kommunala verksamheten, dels genom att staten anger det skattefinansierade utrymmet.

Kommunsektorn genomgår för närvarande stora förändringar. En stor del av neddragningarna i den offentliga sektorn har skett inom kommuner och landsting. Under de senaste åren har antalet sysselsatta minskat. Sysselsättningen börjar närma sig de nivåer som den hade i mitten av 1980-talet. Under åren 1992 till 1995 beräknas antalet årsarbetare minska med drygt 91 000. Detta sker huvudsakligen genom naturlig avgång, tidigarelagda pensioneringar, ökad sysselsättningsgrad och genom att vikariat inte förlängs. Bara en mindre del sker genom uppsägning av fast anställd personal.

Tabell 5.3 Den kommunala sektorns finansiella sparande
Miljarder kronor i löpande priser

År	1993	1994	1995
Finansiellt sparande	22	9	4

Källa: Finansdepartementet.

Mellan åren 1988 och 1991 hade kommunsektorn ett negativt finansiellt sparande på mellan 2 och 8 miljarder kr per år. Kommunsektorns finansiella sparande förstärktes under år 1992 då ett finansiellt överskott på 16 miljarder kr uppstod. Det finansiella sparandet fortsatte att stiga även år 1993. För 1994 beräknas kommunsektorns finansiella sparande uppgå till 9 miljarder kr. De stora positiva resultaten kan till största delen förklaras av neddragningar i den kommunala sysselsättningen, den nedväxling av pris- och löneökningstakten som skett de senaste åren samt ökade skatteintäkter till följd av den tvååriga eftersläpningen i det gamla systemet för utbetalning av kommunalskattemedel. Den kommunala sektorns finansiella sparande går under de närmaste åren ner i förhållande till nivåerna åren 1992-1994. För att medborgarnas behov av service på bästa möjliga sätt skall tillgodoses, måste arbetet med att öka produktiviteten i den kommunala verksamheten drivas vidare. Under de närmaste åren kan en framgångsrik ekonomisk politik och ekonomisk utveckling leda till att nedgången i den kommunala verksamheten bryts.

Regeringen anser att kommuner, landsting och kyrkliga kommuner bör vara ytterst återhållsamma med skattehöjningar. En enskild kommuns beslut att höja kommunalskatten bidrar till att skärpa den samlade beskattningen av arbete, vilket innebär betydande nackdelar ur samhälls-ekonomisk synvinkel. Regeringen kommer att följa utvecklingen av kommunalskattemedlen och väga in denna fråga i överläggningarna med företrädare för kommunsektorn inför bedömningen av det skattefinansierade utrymmet. Kommunsektorn är särskilt gynnad av en god allmänekonomisk politik. En sådan politik främjar sektorn snabbt och direkt genom

att sysselsättningen ökar, vilket medför ökade skatteintäkter och minskade kostnader för socialbidrag, särskilda insatser för att skapa arbetstillfällen etc. Den omläggning som nu sker av den ekonomiska politiken bör således dämpa behovet av skattehöjningar.

Mot bakgrund av vad regeringen tidigare har redovisat om målen för budgetpolitiken och det ekonomiska läget har regeringen inte omprövat nivån på de statliga bidragen för år 1995. De kvarstår således nominellt oförändrade. Regeringen avser att återkomma till värriksdagen om det skattefinansierade utrymmet för år 1996.

Riksdagen har under de senaste åren fattat flera beslut av stor betydelse för den kommunala sektorn. En mer långsiktig stabilitet i skatte- och bidragssystemen bör eftersträvas för kommuner och landsting. En parlamentariskt sammansatt beredning har tillkallats med uppgift att lämna förslag som innebär att förutsättningarna för detta kan förbättras. Beredningen förutsätts inom kort lämna sitt förslag till regeringen. Regeringen avser därefter att föreslå riksdagen att ett nytt system för utjämning av kostnader och intäkter för kommuner och landsting skall träda i kraft år 1996. I beredningens uppgift ingår även att finna en långsiktig lösning på hur de ekonomiska regleringarna mellan staten och kommunsektorn skall göras. I avvaktan på att nya system skall träda i kraft kommer ekonomiska regleringar med anledning av förslagen i denna proposition att regleras genom att kommunalskattemedlen justeras.

I årets kompletteringsproposition gjordes bedömningen att den nuvarande ordningen för kommunernas och landstingens mervärdesskattehantering bör förändras fr.o.m. år 1995. Det anfördes bl.a. att kompensationsordningen för ingående mervärdesskatt i verksamheter som inte medför skattskyldighet inte bör kopplas till mervärdesskattesystemet. Vidare uttalades att ett system för konkurrenskorrigering bör bygga på kommunal självfinansiering.

Regeringen har i den nyligen lämnade propositionen om mervärdesskatten och EG (prop. 1994/95:57) redovisat att utformningen av ett slutligt sådant system bör övervägas ytterligare. Det kan därför inte införas förrän fr.o.m. år 1996. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag i denna fråga.

I den nämnda propositionen föreslås dock vissa ändringar att gälla redan fr.o.m. år 1995. Som en övergångslösning för detta år föreslår regeringen bl.a. att kommuner och landsting som hittills skall kunna få återbetalning av ingående mervärdesskatt inom skattefria verksamheter, men genom ett särskilt förfarande som är skilt från mervärdesskattesystemet.

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar de riktlinjer för den ekonomiska politiken som regeringen förordar i avsnitten 1-4,
2. godkänner inriktningen och omfattningen av de besparingar och inkomstförstärkningar som regeringen förordar i avsnitt 5.

En viktig förutsättning för regeringens politik är att grunddragen i den generella välfärdspolitikerna skall stå fast. Det ekonomiska läget i landet innebär emellertid att stora besparingar måste ske inom de flesta områden. En strävan har varit att göra besparingarna på ett sådant sätt att de svagaste grupperna i samhället inte drabbas alltför hårt.

Besparingar inom pensionsområdet har utformats utifrån en strävan att de kortsiktiga besparingar som nu föreslås inte skall ändra förutsättningarna för den av riksdagen beslutade reformeringen av ålderspensioneringen. Den huvudsakliga metod som regeringen valt är att begränsa uppräknings- och basbeloppet. För att minska de negativa effekterna för de sämst ställda pensionärerna inrymmer besparingspaketet en förstärkning av det särskilda bostadstillägget till pensionärer.

Även inom det familjepolitiska området föreslås betydande besparingar. En strävan har också varit att inte göra regelverket mer komplext än i dag. Det förslag om införande av en karensdag i föräldraförsäkringen som presenterades i det socialdemokratiska valmanifestet genomförs av detta skäl inte nu. Regeringen avser i stället att efter särskild utredning precisera nettoutgiftsminskningar om ytterligare 3 miljarder kr inom det ekonomiska familjestödet. I enlighet med valmanifestet avskaffas vårdnadsbidraget fr.o.m. den 1 januari 1995 och garantidagarna återinförs.

7.1 Sammanfattning av förslag till besparingar

I följande tabell redovisas beräknade utgiftsminskningar av föreslagna åtgärder.

Tabell 7.1 Beräknade utgiftsminskningar av föreslagna åtgärder
Miljoner kronor, 1994/95 års prisnivå, netto

Åtgärds paket/område	Utgiftsminskningar efter skattebortfall	
	1995/96 12 mån	1998
Ekonomiskt familjestöd (exkl. basbeloppsjustering)	2 990	6 600
Pensioner, begränsad basbeloppsuppräknings ¹	2 200	5 700
Förtidspensioner	1 300	3 000
Förbättrat särskilt bostadstillägg för pensionärer	-70	-200

¹ Basbeloppsjusteringer ger, förutom i tabellen redovisade effekten på pensionerna, även effekter på studiemedel och skatteintäkter.

7.2.1 Inledning

Regeringen har inledningsvis redogjort för den ekonomiska situationen och behovet av besparingar. I detta avsnitt anges hur besparingsåtgärderna utformas vad gäller det ekonomiska familjestödet. Den besparing på netto 2,3 miljarder kr som uppkommer genom slopandet av vårdnadsbidraget och återinförandet av garantidagarna har redovisats i propositionen (prop. 1994/95:61) om slopande av vårdnadsbidraget och återinförande av garantidagarna.

Regeringens förslag innebär vissa begränsningar av flerbarnstilläggen men med inriktning att skydda de riktigt stora familjerna. Lagtekniskt innebär förslagen att flerbarnstilläggen i fortsättningen uttrycks i kronor och inte som proportion av barnbidragen.

Vi föreslår vidare att bidragsförskottet fryses på den nuvarande nivån och anges i kronor, liksom att preskriptionstiden för underhållsbidrag förlängs. En särskild utredning - Underhålls- och bidragsförskottsutredningen -93 - ser för närvarande över ensamförälderstödet. De förslag som här lämnas inkräftar inte, enligt vår mening, på utredningens möjligheter att utforma ett bättre och enklare stödsystem inom området.

Vi avser att påbörja ett utredningsarbete med inriktning att minska nettoutgifterna för det direkta stödet till barnfamiljerna med 3 miljarder kr reallt år 1998. Inriktningen av utredningsarbetet skall vara att i ett sammanhang pröva det totala ekonomiska stödet till barnfamiljerna för att därigenom åstadkomma en bättre samordning av de olika regelsystemen. Genom en sådan samordning kan effekter som inte är avsedda motverkas och leda till minskade totala kostnader för samhället. Utredningsarbetet skall vara slutfört den 1 juli 1995 så att åtgärderna skall kunna träda i kraft den 1 juli 1996.

7.2.2 Ändrade regler för flerbarnstillägg

Regeringens förslag: Flerbarnstilläggen justeras ned och lämnas från den 1 januari 1995 med 2 400 kr per år för det tredje barnet, med 7 200 kr per år för det fjärde barnet och med 9 000 kr per år för det femte och varje ytterligare barn.

Skälen för regeringens förslag: I de diskussioner som tidigare har förts inom det Socialdemokratiska arbetarepartiet med anledning av de nedskärningar som är nödvändiga inom barnbidragssystemet har ett successivt slopande av flerbarnstilläggen förts fram som en lämplig åtgärd. Undersökningar visar emellertid att de riktigt stora familjerna redan med gällande flerbarnstillägssystem, i högre grad än familjer med färre barn är beroende av socialbidrag. Att helt slopa flerbarnstilläggen

skulle därför innebära ett ökat socialbidragsberoende för de stora familjerna. Regeringen har därför valt att föreslå en begränsad sänkning av flerbarnstilläggen samtidigt som dessa frikopplas från barnbidragsnivån i systemet.

Förslaget föranleder ändringar i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag.

Förslaget innebär en budgetförstärkning budgetåret 1995/96 på ca 540 miljoner kr. För innevarande budgetår kan besparingen beräknas till ca 270 miljoner kr.

7.2.3 Preskriptionstid för underhållsbidrag

Regeringens förslag: Preskriptionstiden för underhållsbidrag förlängs från tre till fem år fr.o.m. den 1 januari 1995.

Skälen för regeringens förslag: Preskriptionstiden sänktes vid den stora underhållsbidragsreformen år 1979 från tio till tre år för att underlätta för de underhållsskyldiga. Det innebar att just denna preskriptionstid blev osedvanligt kort. En femårig preskriptionstid innebär enligt vår mening en bättre avvägning mellan den enskildes intresse av att slippa skulder för gången tid och samhällets och vårdnadshavares intresse att få betalt för sina fordringar.

Förslaget föranleder ändringar i 7 kap. 9 § föräldrabalken och 15 kap. 5 § utsökningsbalken. Om förslaget antas krävs också ändringar i propositionen om Reformerad löneexekution och målhantering hos kronofogden (prop. 1994/95:49) som nyligen har överlämnats till riksdagen. Denna fråga får dock tas upp i ett senare sammanhang.

När förändringen slagit helt igenom beräknas förslaget innebära en kostnads-sänkning på ca 60 miljoner kr för helt år. Detta inträffar efter två år från det att de nya reglerna börjar gälla.

Underhålls- och bidragsförskottsutredningen -93 (S 1993:09) kommer att vid årsskiftet redovisa förslag vad gäller såväl administrationen av underhållsbidrag som reglerna för beräkning av dessa.

7.2.4 Begränsningar i bidragsförskottssystemet

Regeringens förslag: Bidragsförskott och särskilt bidrag till vissa adoptivbarn lämnas fr.o.m. den 1 januari 1995 med 14 080 kr per barn och år.

Skälen för regeringens förslag: En översyn pågår för närvarande vad gäller underhållsbidrags- och bidragsförskottssystemen. I avvaktan på när-

mare ställningstagande till kommande förslag föreslår vi att bidragsförskotten under perioden fram till år 1999 inte räknas upp enligt gällande indexregler. Garantinivån fastläggs således fr.o.m. den 1 januari 1995 på nuvarande nivå 14 080 kr per barn och år eller 1 173 kr per barn och månad.

Om inte den pågående översynen föranleder andra förändringar som, tillsammans med ovanstående åtgärd, ger en nettoutgiftsminskning år 1998 på 700 miljoner kr kommer regeringen för att uppnå denna besparing att återkomma med förslag om att bidragsförskottet sänks till 13 780 kr den 1 juli 1996, till 13 200 kr den 1 januari 1997 och till 12 600 kr den 1 januari 1998.

Förslaget föranleder ändringar i lagen (1964:143) om bidragsförskott och lagen (1984:1096) om särskilt bidrag till vissa adoptivbarn.

7.3 Begränsad uppräknig av basbeloppet

Regeringens förslag: Reglerna för fastställande av basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring ändras på följande sätt. Det jämförelsetal som används vid beräkning av basbeloppet avseende år 1995 och därefter skall fr.o.m. år 1995 multipliceras med basbeloppet 35 200 kr. Fr.o.m. år 1995 skall jämförelsetalet räknas upp med 60 % av den förändring av det allmänna prisläget fram till oktober året före det år basbeloppet avser räknat från oktober året dessförinnan efter avdrag för kvarvarande effekter av deprecieringen av den svenska kronan år 1992.

Vid beräkning av pensiongrundande inkomst och fastställande av pensionspoäng skall nämnda prisförändring, efter avdrag för deprecieringseffekter, beaktas till 100 %.

Regeringens bedömning: Begränsning i uppräknigen av basbeloppet bör gälla så länge som underskottet i statsbudgeten överstiger 100 miljarder kr räknat på årsbasis. Om underskottet understiger 100 mdkr, men överstiger 50 miljarder kr, bör uppräknig av basbeloppet ske med 80 % av förändringen i det allmänna prisläget. Då underskottet är mindre än 50 miljarder kr bör hela förändringen i det allmänna prisläget beaktas vid beräkning av basbeloppet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Nivån på ett stort antal förmåner från de offentliga systemen är knutna till basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Bl.a. gäller detta nivån på pensioner och studiemedel. Basbeloppet fastställs varje år av regeringen och räknas upp med den förändring i det allmänna prisläget som skett fram till oktober månad året före det år basbeloppet avser från motsvarande tidpunkt året dessförinnan. Genom kopplingen till basbeloppet växer en rad offentliga utgifter med automatik i takt med att priserna förändras. Vid några tillfällen har särskilda beslut fattats om avvikelser

från en fullständig inflationsjustering av basbeloppet. Det gällde bl.a. priseffekterna till följd av genomförandet av skattereformen under åren 1990-1991 och med anledning av den svenska kronans depreciering år 1992. Deprecieringseffekten skall även påverka fastställandet av basbeloppet för år 1995.

Med hänsyn till det starka behov som nu finns av att sanera statsfinanserna bör enligt regeringens mening den automatiska inflationsuppräkningsbegränsningen begränsas. Detta bör ske genom att grunden för beräkning av basbeloppet ändras så att endast en del av prisförändringarna får genomslag på basbeloppets uppräkning.

Basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring fastställs med hjälp av ett jämförelsetal. Detta jämförelsetal bör fr.o.m. år 1995 beräknas på ett sådant sätt att talet räknas upp med 60 % av förändringen i det allmänna prisläget fram till oktober året före det år basbeloppet avser räknat från oktober året dessförinnan efter avdrag för kvarvarande direkta effekter av deprecieringen av den svenska kronan år 1992. I samband med denna förändring byts basåret för basbeloppet från 1989 till 1994. Detta innebär att jämförelsetalet fr.o.m. år 1995 skall multipliceras med basbeloppet 35 200 kr, dvs. basbeloppet för år 1994.

Med förslaget till begränsad uppräkning av basbeloppet åstadkoms betydande minskningar av de offentliga utgifterna. Genom att bl.a. grundavdraget i inkomstbeskattningen är knutet till basbeloppet medför denna åtgärd även en förstärkning av inkomstsidan.

En konsekvens av förslaget är att ju högre inflationstakten är desto större blir de reala nedskärningarna på en rad utgiftsområden. Regeringen vill med detta understryka vikten av att inflationen även fortsättningsvis hålls nere på en låg nivå. Den direkta koppling mellan inflationstakt och förstärkning av statsbudgeten som denna konstruktion innebär torde enligt regeringens bedömning minska de förväntningar om framtida högre inflationstakt som knyts till storleken på budgetunderskottet.

Begränsningen i inflationsuppräkningsbegränsningen av basbeloppet bör vara en temporär åtgärd med syfte att minska budgetunderskottet. Den bör därför kopplas till storleken på detta och göras på så sätt att basbeloppsuppräkningsbegränsningen med början från 1995 års basbelopp begränsas till 60 % av förändringen i prisnivån så länge underskottet i statsbudgeten överstiger 100 miljarder kr under en 12-månadersperiod. Om budgetunderskottet är mindre än 100 miljarder kr, men överstiger 50 miljarder kr skall inflationsuppräkningsbegränsningen begränsas till 80 %. För det fall budgetunderskottet kommer att understiga 50 miljarder kr kan enligt regeringens bedömning basbeloppet återigen fullt ut räknas upp med prisförändringen. Det underskott som skall ligga till grund för fastställande av basbeloppet bör vara utfallet från senaste avslutat budgetår.

Den föreslagna åtgärden beräknas medföra att basbeloppet år 1998 blir drygt 4 % lägre jämfört med om det räknats upp med hela prisförändringen. Motsvarande reala nedskärning sker därmed av de olika ersättningar som är knutna till basbeloppet.

Pensionärerna har under senare år fått vidkännas vissa nedskärningar av sin köpkraft. Samtidigt kan konstateras att pensionärerna som grupp

har klarat sig relativt sett bättre än många andra grupper. Ett uttryck för detta är bl.a. att pensionerna mätt som andel av lönesumman stigit från 24 % år 1990 till ca 30 % år 1994. Även om en del av denna ökning beror på att pensionärernas genomsnittliga ATP-poäng ökat, kan det ändå konstateras att pensionärer med oförändrad ATP-poäng klarat sig relativt sett väl jämfört med andra grupper. Enligt regeringens mening är det rimligt att den mycket kraftiga nedgången i produktion och inkomster som skett i Sverige sedan år 1990 får genomslag på pensionsområdet. Det är också, med hänsyn till pensionernas stora betydelse för de offentliga utgifterna, ofrånkomligt att besparingar sker på detta område.

Om förslaget med begränsad uppräknings av basbeloppet även skulle tillämpas för reglerna för intjänande av pensionspoäng i den allmänna tilläggspensioneringen, skulle värdet av intjänad pensionsrätt och därmed framtida pensionsutbetalningar inte påverkas av denna åtgärd. Regeringen anser dock att besparingen bör få genomslag även i detta avseende. Vi föreslår därför att uppräknings skall göras med 100 % av prisförändringen, dock efter avdrag för deprecieringseffekter, i stället för med 60 % av prisförändringen vid beräkning av pensionsgrundande inkomst och vid fastställande av pensionspoäng.

7.4 Pris- och följsamhetsindexering av utgående pensionsförmåner

Regeringens bedömning: Det bör prövas om den pris- och följsamhetsindexering av utgående pensionsförmåner som riksdagen har beslutat skall gälla i det framtida pensionssystemet skall införas även i nuvarande system före år 2001. Denna indexeringsmetod bör i så fall användas för samtliga utgående pensionsförmåner utom för vårdbidrag och handikappersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och ersätta uppräknings med basbeloppet. Den närmare utformningen av pris- och följsamhetsindexeringen bör bestämmas i anslutning till beslut om det reformerade ålderspensionssystemet.

Skälen för regeringens bedömning: Riksdagen beslöt den 8 juni 1994 (bet. 1993/94:SfU24, rskr. 1993/94:439) att godkänna de riktlinjer för en reformering av det allmänna ålderspensionssystemet som föreslogs i regeringens proposition Reformering av det allmänna pensionssystemet (prop. 1993/94:250).

Ett centralt inslag i de antagna principerna för det reformerade pensionssystemet är att värdet av utgående pensioner kopplas till den reala inkomstutvecklingen i samhället genom en s.k. pris- och följsamhetsindexering i stället för att, som med dagens regler, vara indexerade till prisutvecklingen. Pris- och följsamhetsindexering innebär att det inflationsuppräknade värdet av utgående pensioner justeras i den utsträckning den genomsnittliga reala inkomstillväxten i samhället under en föregående

treårsperiod avviker från en fastställd tillväxtnorm. Utgående pensioner får därmed full inflationsuppräknings om den reala inkomstillväxten uppgår till denna norm. Vid en lägre inkomstillväxt än normen reduceras realvärdet av utgående pensioner i motsvarande grad.

Enligt regeringens mening finns skäl att införa en pris- och följsamhetsindexering av utgående pensionsförmåner redan innan pensioner börjar betalas ut enligt det reformerade pensionssystemet. Den innebär att värdet av pensionerna får en direkt koppling till utvecklingen av de inkomster ur vilka de skall finansieras. Därigenom skapas en finansiell robusthet i pensionssystemet mot förändringar i de samhällsekonomiska förutsättningarna. Även rättviseskäl talar för att pensionernas köpkraft skall påverkas av inkomstutvecklingen för de yrkesaktiva.

I Pensionsarbetsgruppens betänkande, Reformerat pensionssystem (SOU 1994:20), som låg till grund för propositionen om en reformering av det allmänna pensionssystemet föreslogs att pris- och följsamhetsindexering skulle införas med verkan från år 2001. I de av riksdagen antagna riktlinjerna hålls emellertid frågan om tidpunkt för införandet av sådan indexering vad avser pensioner som utgår enligt nuvarande regler öppen. Denna fråga fick enligt propositionen avgöras i den fortsatta beredningen av reformen. En tidigareläggning skulle därför vara förenlig med de av riksdagen antagna riktlinjerna.

I de av riksdagen antagna principerna för reformeringen av det allmänna pensionssystemet fastställdes inte den exakta utformningen av pris- och följsamhetsindexeringen. Bl. a. bestämdes inte vilket mått på inkomstutveckling i samhället som skall användas, t.ex. om det skall vara genomsnittlig inkomst eller total inkomstsumma. Även frågan om vilken tillväxtnorm som skall gälla i indexeringen hölls öppen. Beredning av dessa frågor pågår för närvarande inom ramen för Genomförandegruppens arbete.

De av riksdagen antagna principerna för reformering av pensionssystemet avser ålderspensioneringen. Enligt regeringens mening bör dock pris- och följsamhetsindexeringen gälla även förtidspensioner och efterlevandepensioner. Däremot bör vårdbidrag och handikappersättningar inte bli föremål för sådan indexering med hänsyn till att dessa förmåner är av en annan karaktär, även om de tillhör folkpensionsförmånerna.

Effekten på de totala pensionsutgifterna av att införa en pris- och följsamhetsindexering skulle vara beroende av vilket mått på inkomstutveckling som väljs. Den besparingseffekt som skulle uppnås vid en viss tillväxtnorm varierar därför beroende på vilket inkomstmått som väljs.

Regeringens bedömning: Särskilt bostadstillägg betalas ut om pensionärens inkomster – efter det att en skälig bostadskostnad är betald – understiger 122 % av basbeloppet för ogift pensionär och 202 % för gift pensionär. De nya reglerna skall gälla fr.o.m. den 1 januari 1995.

Skälen för regeringens bedömning: Särskilt bostadstillägg (SBTP) betalas ut till pensionär som uppbär bostadstillägg till pensionärer (BTP) om dennes inkomster efter avdrag för en skälig bostadskostnad understiger en skälig levnadsnivå. Som utgångspunkt för vad som skall anses vara en skälig bostadskostnad och en skälig levnadsnivå används Socialstyrelsens normer för socialbidrag. Socialstyrelsens norm för skälig levnadsnivå är för närvarande 116 % av basbeloppet för en ogift pensionär, vilket innebär 3 403 kr per månad. Vilken bostadskostnad som kan anses som skälig är beroende av kommunens storlek och varierar för år 1994 mellan 4 250 och 5 375 kr per månad.

Systemet med SBTP innebär att det för en pensionär med bostadstillägg varje månad automatiskt betalas ut SBTP om pensionärens inkomster understiger normen för skälig levnadsnivå. Det fungerar därför som ett automatiskt skyddsnät om en pensionärs inkomster minskar. Den begränsning i indexeringen av basbeloppet som vi tidigare föreslagit medför således inte att någon pensionär hamnar under den skäliga levnadsnivån. Totalt kommer dock antalet pensionärer som får SBTP att minska i och med de förändringar av bostadstilläggen som sker den 1 januari 1995.

Det allvarliga statsfinansiella läget fordrar stora besparingar i statens utgifter. Enligt vår åsikt är det trots detta angeläget att skydda och förbättra situationen för de pensionärer som har små ekonomiska marginaler. Regeringen anser därför att den nivå för skälig levnadsnivå som tillämpas vid beräkning av SBTP bör höjas med 6 procentenheter av basbeloppet, vilket med 1994 års basbelopp innebär att det särskilda bostadstillägget ökar med 176 kr per månad för en ogift pensionär. Detta innebär att kostnaden för SBTP successivt ökar med 200 miljoner kr till år 1998. Förslaget till förändring av SBTP kommer att innebära att de sämst ställda pensionärerna kompenseras med mer än vad begränsningen av basbeloppet innebär. I det fall inflationen blir väsentligt högre än vad regeringen förutsett kommer ytterligare kompenserande åtgärder övervägas.

Regeringens bedömning: Det är av flera skäl centralt att förtidspensioneringen fungerar på ett sådant sätt att förtidspension utges först när alla möjligheter att återge den försäkrade arbetsförmågan har prövats och att den renodlas i syfte att utgöra ersättning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av medicinska orsaker.

En proposition med förslag i syfte att bl.a. förbättra beredningen av beslut om sjukpenning och förtidspension kommer därför att föreläggas riksdagen så att den kan behandlas under våren 1995.

Regeringen avser vidare att ge Sjuk- och arbetsskadeberedningen tilläggsdirektiv med innebörd att pröva grunderna för och beräkningen av förtidspension och sjukersättning. Bl.a. bör övervägas ändrade kvalifikationsvillkor och förändrad beräkning av s.k. antagen inkomst vid förtidspension.

I samband med beredning av förslagen från Sjuk- och arbetsskadeberedningen kommer regeringen att bedöma om och i så fall vilka ytterligare regeländringar som behövs för att år 1998 minska utgifterna för förtidspensionering med en nettoeffekt på 3 miljarder kr.

Skälen för regeringens bedömning: Under lång tid har antalet förtidspensionärer ökat. Detta innebär att allt fler människor permanent uteslås från arbetsmarknaden och att kostnaderna för förtidspensioneringen stiger. Det är såväl av sociala som av samhällsekonomiska skäl nödvändigt att den nuvarande trenden inom förtidspensioneringen bryts. Det är viktigt att det tidiga rehabiliteringsarbetet intensifieras och att den uppgång i konjunkturen som för närvarande råder tas till vara i detta arbete.

En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har i departementspromemorian (Ds 1994:91) Rätten till förtidspension och sjukpenning lagt fram förslag till åtgärder i syfte att strama upp såväl beredningen av beslut som grunderna för rätt till förmåner när det gäller förtidspension och sjukpenning. Avsikten är att därmed bygga in tydligare signaler i systemet både för de försäkrade och för handläggare och andra på försäkringskassan. Departementspromemorian har remissbehandlats och är föremål för beredning inom regeringskansliet.

Regeringen kommer att med utgångspunkt i denna promemoria under våren 1995 föreslå åtgärder i syfte att förbättra beredningen av beslut om sjukpenning och förtidspension. En strikt bedömning av rätten till sjukpenning och behov av rehabiliteringsåtgärder måste göras tidigt i sjukfallet. Det är i detta sammanhang viktigt att det medicinska underlaget i samband med sjukskrivning och beslut om förtidspension i alla avseenden uppfyller de krav som kan ställas i samband med sådana beslut. Ett fullgott underlag är en förutsättning för att förhindra att många långa sjukfall med efterföljande förtidspensionering etableras. En proposition med förslag till åtgärder som förbättrar det medicinska underlaget i samband med

sjukskrivning och beslut om förtidspension kommer att föreläggas riksdagen så att den kan behandlas under våren 1995.

De s.k. äldrereglerna innebär vidgade möjligheter för personer som är 60 år eller äldre att erhålla förtidspension. Lägre medicinska krav ställs och större hänsyn tas till arbetsmarknadsskäl vid bedömandet av rätt till förtidspension i dessa fall än för övriga försäkrade. Förslag om att slopa dessa regler kommer att läggas i ovan nämnda proposition. Mot denna bakgrund bör utgifterna för förtidspensionering och sjukförsäkring sammantaget minska med minst 1,3 miljarder kr netto.

Det är centralt för tilltron till förtidspensioneringen att den fungerar på ett sådant sätt att förtidspension utges först när alla möjligheter att återge den försäkrade arbetsförmågan har prövats. Det är av stor vikt för bibehållandet av socialförsäkringssystemets legitimitet hos allmänheten att de olika socialförsäkringarnas respektive uppgifter renodlas. Härvidlag är det betydelsefullt att förtidspensioneringen utgör en ersättning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av medicinska orsaker. Arbetsmarknadsskäl bör inte ge rätt till förtidspension. Härigenom uppnås en större tydlighet och kostnader kommer att bokföras där de uppstår. Regeringens uppfattning är att en sådan ordning underlättar politiska prioriteringar mellan välfärdspolitikens olika områden. Regeringen kommer därför i syfte att minska utgifterna för ohälsa att ge Sjuk- och arbetsskadeberedningen tilläggsdirektiv med innebörd att pröva grunderna för och beräkningen av förtidspension och sjukersättning. Bl.a. bör övervägas ändrade kvalifikationsvillkor och förändrad beräkning av s.k. antagen inkomst vid förtidspension.

I samband med beredning av förslagen från Sjuk- och arbetsskadeberedningen under hösten 1995 kommer regeringen att bedöma om och i så fall vilka ytterligare åtgärder som behövs inom detta område för att den besparing om 3 miljarder kr, netto, som nämns i det Socialdemokratiska arbetarepartiets valmanifest skall uppnås.

Allmänna egenavgifter respektive arbetsgivaravgifter inom sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen

Regeringens förslag: Den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift skall fr.o.m. den 1 januari 1995 uppgå till 2,95 %. En ändring i uttaget av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter görs den 1 januari 1995 på så sätt att arbetsmarknadsavgiften höjs med 2,2 procentenheter samtidigt som sjukförsäkringsavgiften sänks i motsvarande grad.

Regeringens bedömning: Uttaget av allmänna egenavgifter till sjukförsäkringen bör höjas med 1 procentenhet per år under 1996-1998.

Ytterligare överväganden avseende det samlade uttaget av allmänna egenavgifter och därmed fördelningen mellan allmänna egenavgifter och arbetsgivaravgifter bör ske i samband med ställningstagande till reformeringen av pensionssystemet.

Skälen för regeringens förslag och regeringens bedömning: Enligt hittills gällande lagstiftning skall allmänna egenavgifter under år 1995 utgå med 2,95 %. I regeringens proposition 1994/95:41 har tidigare, i enlighet med överenskommelsen om reformering av ålderspensionssystemet, föreslagits att en motsvarande avgift på 1 % tas ut fr.o.m. år 1995 för att finansiera pensionssystemet. I denna proposition föreslås samtidigt att benämningen på dessa avgifter ändras från allmän avgift till allmän egenavgift. För de allmänna egenavgifterna gäller att underlaget för avgiftsuttag utgörs av inkomstdelar understigande 7,5 basbelopp.

Regeringen har vidare i propositionen om Förändringar i arbetslöshetsersättningen (prop. 1994/95:99) föreslagit att lagen (1993:1441) om allmän avgift för finansiering av kontantförmåner vid arbetslöshet upphävs fr.o.m. den 1 januari 1995. Intäkterna av denna allmänna avgift förs till Arbetsmarknadsfonden. För att finansiellt kompensera arbetsmarknadsfonden för intäktsbortfallet i och med att den avgiften slopas, föreslås en avgiftsväxling ske så att den arbetsmarknadsavgift som arbetsgivarna erlägger enligt lagen (1981:691) om socialavgifter höjs med 2,2 procentenheter, samtidigt som sjukförsäkringsavgiften sänks i motsvarande grad. Samtidigt föreslås den allmänna egenavgiften inom sjukförsäkringen höjas med 2 procentenheter och blir därmed 2,95 % fr.o.m. den 1 januari 1995. Detta föranleder en ändring i den lag om allmänna egenavgifter som regeringen tidigare har föreslagit i prop. 1994/95:41.

I enlighet med vad som anfördes i det socialdemokratiska valmanifestet bör enligt regeringens mening uttaget av allmänna egenavgifter till sjukförsäkringen att höjas successivt med 1 procentenhet per år under åren 1996-1998. Förslaget innebär alltså att det samlade uttaget av

allmänna egenavgifter kommer att uppgå till 6,95 % år 1998, varav 5,95 % utgörs av egenavgifter till sjukförsäkringen.

I samband med detta görs en avgiftsväxling som innebär att sjukförsäkringsavgiften sänks med motsvarande belopp och avgiften till arbetsmarknadsfonden höjs lika mycket. Det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter behålls därmed på samma nivå. De ökade inbetalningarna till arbetsmarknadsfonden är nödvändiga för att täcka det stora underskott som uppstått i samband med den höga arbetslösheten.

Vidare har en uppgörelse träffats om en reformering av pensionsystemet. Denna innebär att en del av finansieringen av ålderspensionerna kan komma att ske genom egenavgifter. Enligt uppgörelsen skall löntagarna på sikt betala pensionsavgifter motsvarande 9,25 % av inkomsten. Detta förutsätter dock att en avgiftsväxling mellan arbetsgivaravgifter och egenavgifter kan ske på ett sådant sätt att neutralitet kan uppnås.

Således kommer det samlade uttaget av egenavgifter att öka kraftigt dels med en egenavgift till pensionssystemet på 9,25 %, dels en egenavgift till sjukförsäkringen på 5,95 %. Enligt regeringens bedömning kan det vara förenat med problem att genomföra en avgiftsväxling inom pensionssystemet i kombination med att den allmänna egenavgiften till sjukförsäkringen höjs. Den kraftiga ökningen av uttaget av allmänna egenavgifter som då skulle ske riskerar bl.a. att få negativa effekter på lönebildningen.

Även om det nu föreslås att egenavgifterna till sjukförsäkringen skall höjas med 1 procentenhet under åren 1996-1998 kan det finnas skäl att ytterligare överväga det samlade uttaget av allmänna egenavgifter och därmed fördelningen mellan allmänna egenavgifter och arbetsgivaravgifter när det slutliga resultatet av Genomförandegruppens arbete föreligger. Därvid kan också den närmare utformningen av egenavgifterna till sjukförsäkringen fastställas.

Arbetsmarknadsavgift enligt lagen om socialavgifter betalas inte för inkomster av annat förvärsarbete. Av denna anledning kan det inte ske någon motsvarande omläggning som här föreslås för arbetsgivaravgifterna vad avser de egenavgifter som tas ut på sådana inkomster. Regeringen avser dock att senare återkomma med förslag om införande av en arbetsmarknadsavgift även för denna typ av inkomster. Därvid är avsikten att sjukförsäkringsavgift i form av egenavgift enligt lagen om socialavgifter skall reduceras.

Regeringens bedömning: Avgiftsfriheten vad gäller socialavgifter för vissa vinstandelsstiftelser bör slopas.

Skälen för regeringens bedömning: Vid ett stort antal företag förekommer särskilda vinstandelssystem varigenom de anställda görs delaktiga av företagets resultat. Överföring av vinstmedel sker till en av de anställda eller personalorganisationerna vid företaget bildad stiftelse. Stiftelsen placerar i regel medlen i värdepapper, ofta i aktier i det företag som lämnat bidraget. Efter viss tid erhåller den andelsberättigade utbetalning av sin andel.

För närvarande tas socialavgifter under vissa förutsättningar inte ut såvitt avser vinstandelsstiftelser. Principen om likformig beskattning av olika former av ersättning för utfört arbete talar för att socialavgifter också bör tas ut på vinstandelar. Regeringen avser att senare efter närmare beredning återkomma till riksdagen med förslag om slopande av avgiftsfriheten såvitt avser vinstandelsstiftelser.

7.8 Upprättade lagförslag

Lagförslag har upprättats i enlighet med förteckning i avsnittet Förslag till riksdagsbeslut. Lagförslagen finns i *Bilaga 1*. Förslagen under 2 och 3 har upprättats i samråd med Justitiedepartementet.

7.9 Författningskommentar

7.9.1 Lagen (1962:381) om allmän försäkring

1 kap. 6 §

I *första stycket* har lagts till att vissa beräkningar skall göras i enlighet med vad som anges i ett nytt femte stycke.

Lydelsen i *andra stycket* innebär dels att ett nytt basår och beräkningsbelopp har införts, dels att förändringen i prisutvecklingen från oktober 1993 till oktober 1994 inte skall räknas upp till 100 %.

Beräkningen av basbeloppet skall ske på så sätt att det allmänna prisläget i oktober året före det år som basbeloppet avser jämförs med det allmänna prisläget i oktober 1993. Härvid skall de kvarvarande effekterna av deprecieringen beaktas. Den framräknade procentuella förändringen av prisläget skall sedan multipliceras med 0,60. På detta sätt begränsas basbeloppsuppräknningen på så sätt att endast 60 % av förändringen i prisnivån beaktas.

Basbeloppet fastställs årligen av regeringen i en förordning. De nya reglerna för beräkning av basbeloppet kommer att tillämpas vid fastställandet av basbeloppet för år 1995.

Innebörden av det nya *femte stycket* är att förändringen i prisnivån, efter deprecieringseffekten, skall beaktas fullt ut vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst och vid fastställande av pensionspoäng.

7.9.2 Övriga lagförslag

Övriga lagförslag kommenteras enbart i den allmänna motiveringen.

7.10 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag,
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i föräldrabalken,
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i utsökningsbalken,
4. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott,
5. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:1096) om särskilt bidrag till vissa adoptivbarn,
6. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
7. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:000) om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
8. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:000) om allmänna egenavgifter,
9. godkänner vad regeringen förordar om förbättring av det särskilda bostadstillägget till pensionärer,
10. godkänner vad regeringen förordar om uttaget av allmänna egenavgifter åren 1996-1998.

8.1 Skattepolitiken

1990 års skattereform baserades på en strävan att förena en samhälls-ekonomiskt effektiv beskattning med fördelningspolitiska mål. Reducerade skattesatser, särskilt på arbetsinkomster, kombinerades med basbreddningar i såväl förvärvsinkomst- som kapitalbeskattningen. Basbreddningarna balanserade i fördelningspolitiskt avseende de sänkta skattesatserna och bidrog till större rättvisa.

1991 års skatteregler behövde i vissa avseenden kompletteras. Detta gällde bl.a. skattereglerna för enskilda näringsidkare, där det av tidsskäl inte var möjligt att lägga fram förslag under år 1990. Enighet rådde bland de partier som stod bakom skattereformen att det var nödvändigt att skapa neutralitet i förhållande till beskattningen av aktiebolag.

Merparten av de förändringar i skattereglerna som gjorts under den senaste mandatperioden har emellertid inneburit avsteg från de avvägningar som gjordes i skattereformen. Särskilt gäller detta i fördelningspolitiskt avseende.

De förändringar som gjorts kan inte anses vara motiverade av negativa erfarenheter av 1991 års regler. Den svenska ekonomin har inte heller förändrats på ett sådant sätt att justeringarna framstår som motiverade av det skälet. Huvuddelen av de korrigeringar som gjorts bygger i stället på att mindre vikt lagts vid fördelningsmålen än vid 1990 års reform. Svagt underbyggda påståenden om positiva effekter på investeringar och tillväxt har fått motivera fördelningspolitiskt ofördelaktiga förändringar.

Som exempel kan nämnas de förändringar i företags- och kapitalbeskattningen som beslutades under hösten 1993. Ett ökat skatteuttag hos företagen fick finansiera skattesänkningar för företagens ägare utan att det reducerade skatteuttaget med någon rimlig grad av säkerhet kan anses ge några positiva effekter på investeringar och sysselsättning. Det kan noteras att frågan om full eliminering av den s.k. dubbelbeskattningen inte fanns på dagordningen i diskussionerna kring 1990 års reform, om man ser till de partier och intresseorganisationer, inklusive näringslivet, som stod bakom reformen.

Mot denna bakgrund bör skattereglerna ändras på ett sätt som bygger på den avvägning mellan effektivitets- och fördelningsmål som gjordes i 1990 års skattereform och som då vann ett brett stöd från partier och intresseorganisationer. Det finns också ett starkt behov av att åter få enkla och enhetliga regler som tillåts verka under en följd av år.

De förändringar i skattereglerna som föreslås här medför i kombination med dels ytterligare allmänna avgifter till sjukförsäkringen, dels andra åtgärder på bl.a. fastighetsskatteområdet, en betydande inkomstförstärkning för den offentliga sektorn. Den fulla effekten år 1998 uppgår till ca 36 miljarder kr uttryckt i 1994/95 års prisnivå. Detta ger ett väsentligt bidrag till saneringen av de offentliga finanserna. Samtidigt är det med hänsyn till den svenska ekonomins funktionssätt angeläget att så

långt som möjligt undvika mer betydande höjningar av skatteuttaget i framtiden. Det gäller både kommunalskatterna och de skatter som riksdagen direkt kan påverka.

Beskattningen av kapitalägande

De väsentliga avvikelserna i nuvarande skatteregler i förhållande till 1991 års regler avser beskattningen av kapitalägande. En justering av dessa regler är motiverad av flera skäl.

Av rättviseskäl och för att motverka skatteplanering är det viktigt att återställa den likformighet som åsyftades i skattereformen, dels mellan olika slag av kapitalinkomster, dels mellan arbets- och kapitalinkomster. I sammanhanget kan konstateras att den svenska kapitalinkomstbeskattningen enligt 1991 års regler vid en internationell jämförelse inte framstår som särskilt hög.

Utöver dessa skäl för en återgång till 1991 års regler finns kompletterande motiv av mer kortsiktigt slag. Det stora finansiella sparandet i hushållssektorn är en viktig orsak till den tudelade ekonomin med en alltför svag inhemsk efterfrågan. Det är i nuvarande ekonomiska läge önskvärt att reducera detta finansiella sparande genom att öka konsumtionen, särskilt med tanke på att hushållens disponibla inkomster kommer att minska som en följd av de nödvändiga budgetförstärkningarna.

Det är således angeläget att utdelningsinkomster och reavinster på aktier beskattas fullt ut med kapitalskattesatsen. Som en konsekvens av denna fulla beskattning i hushållssektorn skall även avkastningen på juridiska personers innehav av kapitalplaceringsaktier beskattas på samma sätt. Vissa följdändringar i skattereglerna för investmentbolag och värdepappersfonder liksom av avkastningsskatten på pensionssparande är också motiverade.

I frånvaro av ett nytt riksdagsbeslut kommer den allmänna kapitalskattesatsen att sänkas från 30 till 25 % fr.o.m. inkomståret 1995. För att inte stimulera det finansiella sparandet och då en reducerad skattelättnad för ränteutgifter riskerar att försvaga marknaden för småhus och bostadsrätter bör kapitalskattesatsen ligga kvar på nivån 30 %. En sänkning av skattesatsen vid nuvarande omständigheter kan få negativa återverkningar för bl.a. många småhus- och bostadsrättsinnehavare som redan drabbats av förluster, för creditsystemet samt för konsumtionsutvecklingen.

Under den senaste mandatperioden har skatten reducerats också för pensions- och kapitalförsäkringskapital. Även här talar statsfinansiella skäl, likformighets- och fördelningsskäl samt mera kortsiktiga mål om att stimulera konsumtionen, för att de olika skattesatserna höjs.

Av fördelningsspolitiska skäl finns vidare anledning att behålla förmögenhetsskatten på dess nuvarande nivå. Med hänsyn till att nuvarande regler har vissa brister finns anledning att återkomma till den framtida utformningen av förmögenhetsskatten. Även arvs- och gåvoskatte- tereglerna är i behov av en översyn.

1993 års beslut om företags- och kapitalbeskattningen hade tre huvudkomponenter. Den första var att enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag fick en med aktiebolagen jämförlig beskattning. Detta var och är alltså en angelägen åtgärd som bidrar till goda villkor för små och medelstora företag, nyföretagande och expansion i näringslivet.

I ett avseende bör reglerna för enskilda näringsidkare korrigeras. Den nyligen införda rätten till kvittning av underskott mot inkomst av tjänst för nystartad verksamhet bör slopas främst för att förebygga skatteplanering och skattefusk men även av förenklingskäl.

De två andra huvudkomponenterna i 1993 års beslut avsåg dels vissa förändringar i bolagsbeskattningen, dels skattesänkningar för utdelningar och aktievinster. Dessa förändringar innebar en förskjutning av skatteuttaget från företagets ägare till själva företagen. För en öppen ekonomi som den svenska med i hög grad internationaliserade kapitalmarknader innebär en sådan omfördelning av skatteuttaget i huvudsak en premiering av hushållens finansiella sparande på bekostnad av investeringarna i företagssektorn. Såväl tillväxt- som fördelningspolitiska skäl talar mot en sådan omfördelning. Följaktligen är det här motiverat att göra vissa korrigeringar.

Såvitt gäller företagsbeskattningen är det angeläget att skatteuttaget sänks till den nivå som åsyftades med 1991 års regler. En full återgång till de regler som fanns före 1993 års beslut är emellertid problematisk.

Först kan noteras att den i och med 1990 års reform införda skatteutjämningsreserven, den s.k. surven, som avskaffades hösten 1993, i olika avseenden var mycket komplicerad. Komplikationerna får bedömas som mer allvarliga än survens principiella förtjänster. I detta avseende är det alltså inte aktuellt med en återgång till 1991 års regler. 1993 års beslut bör dock korrigeras vad gäller avskattningen av gjorda survavsättningar. Enligt nuvarande regler skall enbart hälften av dessa återföras till beskattning under en femårsperiod. Bl.a. mot bakgrund av det allvarliga statsfinansiella läget bör i princip hela avsättningen återföras till beskattning. Samtidigt bör avskattningsperioden förlängas från fem till sju år. Den goda likviditeten i näringslivet gör att detta inte bör föranleda några generella problem.

I förarbetena till 1990 års reform föreslogs att det s.k. Annellavdraget, som innebär att företagen får avdrag för utdelningar på nyemitterat kapital, skulle avskaffas. I den efterföljande lagstiftningen behölls dock Annellavdraget med hänvisning till dess utjämnande effekt på kostnaden för nyemissionsfinansierade investeringar i förhållande till kostnaden för finansiering med kvarhållen vinst.

1993 års beslut innebär att Annellavdraget avskaffades trots att det i ekonomiskt avseende finns starka skäl att föredra ett utdelningsavdrag framför en lättnad på ägarnivån. Genom begränsningen till nyemission har vidare Annellavdraget ett försteg, bl.a. ur statsfinansiell synvinkel, framför ett allmänt utdelningsavdrag.

Ett återinförande av Annellavdraget är dock förknippat med vissa problem. Internationellt sett är avdraget avvikande. I likhet med vad som gäller för ett allmänt utdelningsavdrag, låt vara i mindre omfattning, kan Annellavdraget medföra en överflyttning av skatteintäkter från Sverige till andra länder.

Mot denna bakgrund är det för närvarande inte aktuellt att återinföra Annellavdraget eller motsvarande avdrag för ekonomiska föreningar. Frågan bör dock bli föremål för ytterligare prövning. Därmed aktualiseras frågan vad som bör göras för att skatteuttaget på företagen skall justeras ned till den nivå som följde av 1991 års regler.

För att främja riskkapitalförsörjningen till det svenska näringslivet bör stämpelskatten på nya aktier slopas. I likhet med Annellavdraget är denna åtgärd koncentrerad till nyemitterat kapital.

Som framgått tidigare finns i nuvarande ekonomiska läge skäl att vidta vissa åtgärder som kan stimulera byggnadsinvesteringarna. Vi föreslår partiellt direktavdrag för investeringar i byggnader avseende nedlagda kostnader under perioden den 1 november 1994 till och med den 31 maj 1996.

Särskilt förslaget om direktavdrag bidrar till att temporärt hålla nere det samlade skatteuttaget på företagen till dess att mer permanenta lösningar kan genomföras. Här anser vi att det finns ett behov att sänka skatteuttaget med ca 2 miljarder kr i förhållande till den nivå som följer av 1994 års regler.

Permanent lösningar kan utformas på olika sätt. Ett alternativ är att låtnaderna koncentreras till sådana åtgärder som gynnar försörjningen med externt riskkapital. Ett annat alternativ är att låtnaderna utformas mer generellt. För- och nackdelar med de olika alternativen bör prövas efter samråd med näringslivet.

Beskattningen av förvärvsinkomster

1990 års skattereform innebar sänkt skatt på arbetsinkomster i syfte att minska snedvridningar, underlätta arbetsutbudet och ge bättre villkor för lönebildningen. Den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster togs bort för huvuddelen av de förvärvsarbetande. Skatteskalen utformades på ett sådant sätt att det reala skatteuttaget inte skulle öka vid en försämring av penningvärdet.

1990 års skattereform byggde på en bred politisk överenskommelse. Det allvarliga ekonomiska läget med stor arbetslöshet och växande statsskuld motiverar dock vissa temporära avsteg från denna överenskommelse. Det statliga skatteuttaget på förvärvsinkomster över den s.k. skiktgränsen bör därför höjas genom en s.k. värnskatt från 20 till 25 % vid 1996–1999 års taxeringar. För år 1995 balanseras i väsentlig utsträckning denna skatteskärpning av att grundavdraget vid taxering till statlig inkomstskatt återinförs ett år i för tid. Frågan om grundavdragets utformning i de högre inkomstskikten prövas i samband med avvecklingen av värnskatten.

Det allvarliga statsfinansiella läget gör det också motiverat att med generella åtgärder minska tillväxten av offentliga utgifter och förstärka skatteuttaget. Till dess att underskottet i de offentliga finanserna reducerats ges ej full kompensation för inflationen. Såvitt gäller inkomstskatten medför detta att grundavdraget inte kommer att växa i takt med inflationen. Detsamma gäller för uppräknigen av skiktgränsen i inkomstskatteskalen. Den reducerade uppräknigen avser inte enbart genomslaget för faktisk inflation utan även det s.k. reallöneskyddet, som alltså begränsas i förhållande till gällande 2 procentenheter.

Vissa andra justeringar görs i beskattningen av förvärvsinkomster. Det inte avdragsgilla beloppet för resekostnader höjs från 4 000 till 6 000 kronor. Förutom att det innebär en budgetförstärkning medför denna åtgärd en förenkling.

Som en konsekvens av de tidigare införda allmänna avgifterna till sjukförsäkringen och de omläggningar av egenavgifter och arbetsgivaravgifter som föreslås i avsnitt 7 skall den särskilda löneskatten höjas dels engångsvis för inkomståret 1995, dels successivt under perioden 1996-1998 i takt med att de allmänna avgifterna till sjukförsäkringen höjs.

8.2 Enhetlig beskattning av sparandet

8.2.1 Beskattningen av kapitalinkomster

Regeringens förslag: Reglerna om lägre skatteuttag för aktieägare och andra delägare i svenska företag för reavinster och löpande avkastning på delägarätter tas bort.

Mottagen utdelning på aktier o.d. skall tas upp till beskattning i sin helhet. Vid försäljning av aktier o.d. skall hela vinsten beskattas.

Den tidigare beslutade sänkningen fr.o.m. år 1995 av skattesatsen för kapitalinkomster från 30 till 25 % slopas. Som en följd av detta slopas även motsvarande sänkning av skattesatsen på vinstsparande.

Skatteändringarna genomförs med verkan fr.o.m. den 1 januari 1995.

Skälen för regeringens förslag: Genom 1990 års skattereform infördes en ordning som innebär att fysiska personers och dödsbonds kapitalinkomster beskattas separat med en proportionell statlig skatt. Hösten 1991 beslöt den då nyvalda riksdagen att sänka denna skatt från 30 till 25 % fr.o.m. 1993 (prop. 1991/92:60, bet. 1991/92:SkU10, rskr. 1991/92:97). Efter den s.k. krisuppgörelsen år 1992 flyttades sänkningen fram två år till den 1 januari 1995 (prop. 1992/93:50, bet. 1992/93:SkU18, rskr. 1992/93:158). Redan fr.o.m. år 1992 sänktes dock beskattningen av reavinster på aktier o.d. samt för värdepappersfonder och avkastning på kapitalförsäkring från 30 till 25 %. Denna sänkning ändrades inte i sistnämnda proposition efter krisuppgörelsen. Såvitt gäller

reavinsterna genomfördes det lägre skatteuttaget genom en särskild bestämmelse som anger att endast 5/6 av en vinst resp. en förlust tas upp till beskattning resp. är avdragsgill ($5/6$ av 30% = 25%).

Den 1 januari 1994 infördes en ny ordning för beskattningen av ägarkapitalet i svenska företag (prop. 1993/94:50, bet. 1993/94:SkU15, rskr. 1993/94:108). Skatten på utdelningar avskaffades för delägarna och endast hälften av en reavinst på delägarätterna blev skattepliktig. En reavinst på svenska aktier beskattas därigenom med $12,5\%$ för ägare inom hushållssektorn ($5/6 \times 1/2$ av 30% = $12,5\%$). Motsvarande skattesats inom företagssektorn är 14 procent ($1/2 \times 28\%$ = 14%).

Resultatet av ändringarna från hösten 1991 och framåt är att hushållssektorns kapitalinkomster rent faktiskt beskattas enligt ett flertal skilda skattesatser.

Som framgått av den tidigare diskussionen behövs en återgång till de huvudprinciper som gällde för 1990 års skattereform. Avkastningen på ägarkapitalet bör beskattas hos aktieägare och andra innehavare av delägarätter. Den enhetliga skattesatsen i inkomstslaget kapital bör även i reell mening gälla generellt. Systemet för beskattning bör ges en enkel och robust utformning. Med en enhetlig kapitalbeskattning blir skattesystemet också betydligt mer motståndskraftigt mot skatteplanering bl.a. genom att möjligheterna till skattearbitrage minskar.

Regeringens förslag innebär att skatteuttaget för avkastning på fordringsrätter ligger fast i förhållande till 1994 års nivå. Till samma uttagsnivå, 30% , höjs skatten på hushållssektorns aktier och andra tillgångar som varit föremål för skattelättnader.

Skatteuttaget för avkastning på aktier som företagen äger som kapitalplacering kommer att svara mot bolagsskattesatsen 28% . Den skattefrihet som företagen tidigare haft för utdelning på näringsbetingade aktier återinförs som en konsekvens av att den allmänna skattefriheten för utdelningar slopas. De tidigare reglerna om förvaltningsföretag kommer åter att gälla. De särskilda bestämmelserna om beskattning av viss vidareutdelning av utdelning som mottagits från utländska bolag upphävs.

Regeringens förslag föranleder ett större antal lagändringar som huvudsakligen innebär att de bestämmelser som gällde på området fram till den 1 januari 1994 återinförs.

Som en ren konsekvens av förslaget om bibehållen skattesats på kapitalinkomster bör även skattesatsen för vinstsparande ligga fast. Avkastningen på sådant sparande bör således även fortsättningsvis beskattas med en skattesats som motsvarar den enhetliga kapitalinkomstskattesatsen på 30% . Även i detta fall bör alltså beslutet om sänkning upphävas.

Återställandet av en enhetlig kapitalinkomstbeskattning berör ett komplex av regler och en övergång till de nya reglerna under löpande

kalenderår innebär bl.a. stora påfrestningar för skatteadministrationen. De samhällsekonomiska och marknadsmässiga skälen för en tidigareläggning av dessa reglers ikraftträdande kan inte bedömas vara så starka att de överväger de praktiska olägenheter som skulle uppkomma genom en sådan tidigareläggning. Ändringarna bör därför ske med verkan först fr.o.m. den 1 januari 1995.

8.2.2 Värdepappersfonder och investmentföretag

Regeringens förslag: Skattesatsen för värdepappersfonder höjs från 25 till 30 %. De regler som i övrigt gällde före den 1 januari 1994 återinförs. Utdelning som mottagits av värdepappersfonden blir skattepliktig och avdrag medges för den utdelning fonden lämnar. Reavinsten på aktier o.d. är skattefria. En schablonintäkt på 1,5 % tas ut på aktiernas marknadsvärde vid beskattningsårets ingång.

En förutsättning för full avdragsrätt för förlust på en fondandel skall åter vara att minst tre fjärdedelar av värdepappersfondens förmögenhet utgörs av aktier.

Även för investmentföretag återinförs i princip de bestämmelser som gällde fram till årsskiftet 1993/94.

Skälen för regeringens förslag: I syfte att uppnå neutralitet mellan direkt och indirekt ägande medgav reglerna även före årsskiftet 1993/94 i princip skattefrihet för utdelningsinkomster hos värdepappersfonder och investmentföretag. Reglerna var utformade så att mottagna utdelningar var skattepliktiga medan avdrag medgavs för lämnad utdelning. På så sätt kunde den utdelning som mottagits av fonden eller investmentföretaget under ett beskattningsår vidareutdelas till andels- och aktieägarna utan att någon faktisk beskattning skett hos fonden eller bolaget.

Avskaffandet av den ekonomiska dubbelbeskattningen fr.o.m. år 1994 medförde en komplicerad påbyggnad av de tidigare reglerna. I huvudsak innebär dessa regler att gränsdragningen för skattelättnader för värdepappersfonder har lagts på andelsägarnivå och i fråga om investmentföretag på bolagsnivå. Omfattningen av skattefriheten för utdelning från värdepappersfond bestäms av karaktären på fondens inkomster. Systemet ger inte fondandelsägaren någon möjlighet att själv bedöma skattepliktens omfattning och förutsätter en beskattning på grundval av kontrolluppgifter om skattepliktig utdelning från fondbolagen.

Skattesatsen för värdepappersfonder bör höjas från 25 till 30 % som en följd av ändringen av den generella kapitalskattesatsen. Beskattningsreglerna för värdepappersfonder och fondandelsägare bör återställas. En betydande förenkling uppnås vid en återgång till de regler som gällde före den 1 januari 1994. På en punkt finns det dock skäl att tills vidare behålla de vid årsskiftet nyinförda bestämmelserna. Reglerna om avskattning när ett investmentföretag byter karaktär till vanligt företag

bör kvarstå i avvaktan på ytterligare överväganden i samband med att ställning tas till Företagsskatteutredningens (Fi 1992:11) kommande förslag beträffande omstrukturering av företag.

Särreglerna i fråga om skatteplikt för fondandelar som är kopplade till andelen aktier av fondförmögenheten avskaffas. I stället bör den äldre regeln återinföras som för fullt avdrag för reaförlust på fondandel ställer krav på att tre fjärdedelar av den totala fondförmögenheten skall utgöras av aktier.

Regeringens förslag innebär att en omfattande reglering i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370), KL, och 3 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL, tas bort. Förslaget medför också ändringar i 2 § 10 mom. SIL.

De nya bestämmelserna skall gälla från den 1 januari 1995. Kravet på fondernas förmögenhetssammansättning såvitt gäller full avdragsrätt för förlust på andel mot aktievinst föranleder dock en övergångsregel för första halvåret 1995.

8.2.3 Avkastningsskatt på pensionssparande m.m.

Regeringens förslag: Skattesatsen för avkastning på pensionsförsäkringar och pensionssparkonton höjs från 9 till 15 %. Höjningen gäller såväl privata pensionsförsäkringar som tjänstepensionsförsäkringar.

Avkastningsskatten för avkastning på kapitalförsäkringar höjs från 20 % av skatteunderlaget till 30 % på nio tiondelar av underlaget som en anpassning till skattesatsen för inkomstslaget kapital.

Särreglerna om att svenska aktier o.d. endast skall tas upp till viss del av värdet vid bestämmandet av underlaget för avkastningsskatt slopas som en följd av avskaffandet av enkelbeskattningssystemet.

Skälen för regeringens förslag: Avkastningsskatten på pensionsmedel infördes genom 1990 års skattereform. Skatten på avkastningen av privata pensionsförsäkringar utgjorde 15 %. För det kapital som var hänförligt till tjänstepensionsförsäkringar var dock skattesatsen endast 10 %. Fr.o.m. år 1992 sänktes dock skatten på de privata pensionsförsäkringarna från 15 till 10 % (prop. 1991/92:60). Underlaget för avkastningsskatten beräknades ursprungligen enligt inkomstskattereglerna.

Den 1 januari 1994 började regler om ett nytt långsiktigt bundet pensionssparande utan försäkringsinslag gälla (prop. 1992/93:187, bet. 1992/93:SkU31, SFS 1993:931-951). Den nya sparformen benämns individuellt pensionssparande och sker på ett pensionssparkonto.

De nya reglerna förde också med sig en omläggning av avkastningsskatten. Fr.o.m. år 1994 beräknas skatten på en schablonmässigt bestämd avkastning genom att pensionskapitalet vid årets ingång multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret

före beskattningsåret. Schablonmetoden medför att beskattning sker även av orealiserad värdestegring på kapitalet. Detta förhållande ger i sig en effektivare beskattning än den som sker vid den vanliga inkomstbeskattningen. Å andra sidan är avkastningen på försäkringskapitalet på lång sikt normalt högre än statslåneräntan eftersom kapitalet även omfattar aktier o.d. vars avkastning även inkluderar en riskpremie. Den förstnämnda effekten torde emellertid överväga. Det är därför motiverat med en lägre skatt för kapitalförsäkring än 30 % av nuvarande schablonmässigt beräknade avkastning.

Avkastningen på pensionsförsäkringskapitalet och kapital på pensionsparkonton beskattas med en skattesats på 9 %, vilket motsvarar tidigare nivå på 10 % (på äldre underlag). Kapital som är hänförligt till kapitalförsäkring beskattas på samma sätt, men med skattesatsen 20 %.

Skatten på pensionskapitalet bör återställas till den nivå som gällde för privata pensionsförsäkringar efter 1990 års skattereform. Av likformighetsskäl bör någon skillnad mellan olika former av pensionering inte göras. Skattesatsen för allt pensionskapital som beskattas med avkastningsskatt bör därför bestämmas till 15 %.

Skatten på avkastning på kapitalförsäkringar bör ligga på samma nivå som gäller för hushållens kapitalinkomster i övrigt. Detta uppnås med en avkastningsskatt som utgår med 30 % av nio tiondelar av skatteunderlaget.

När avkastningsskatten sänktes hösten 1991 med verkan fr.o.m. år 1992 skedde inte någon motsvarande sänkning av den särskilda skatten på personförsäkringar som tagits hos utländska försäkringsbolag [lagen (1990:661) om skatt på vissa premiebetalningar]. Nivån på denna skatt – 15 % av premiebeloppet – kan därför ligga fast.

Som en följd av de ändrade reglerna för beskattning av avkastning på aktier o.d. avskaffas bör de särskilda värderingsregler som medger att aktier och liknande värdepapper ingår i underlaget för avkastningsskatt med reducerat värde slopas.

De föreslagna ändringarna bör tillämpas för beskattningsår som påbörjas efter utgången av år 1994.

8.2.4 Sparande i allemansfond

Regeringens förslag: Sparande i allemansfond återfår fr.o.m. år 1995 en skattegynnad ställning. Reavinster och utdelning på andelar i allemansfond beskattas med en faktisk skattesats på 20 %.

Skälen för regeringens förslag: Allemansfonderna infördes 1984 på initiativ av den socialdemokratiska regeringen. Genom allemansfonderna har intresset för sparande i aktier breddats väsentligt. Antalet allemansfondkonton överskrider med god marginal 2 miljoner. Riskkapitalmarknaderna har på detta sätt tillförts en avsevärd mängd nytt

kapital. Samtidigt har allemansfonderna åstadkommit ett bredare ägande av det svenska näringslivet.

I skattereformen 1991 gavs allemansfonderna en gynnad ställning genom att endast två tredjedelar av avkastningen beskattades. Dessa skattefördelar avskaffades på initiativ av den borgerliga regeringen under hösten 1993 (prop. 1993/94:50). Detta har fått till följd att sparandet i allemansfonder har minskat. Småspararna har i stället i stor utsträckning tagit ut sina andelar vilket fått till följd att allemansfonderna har krympt i storlek.

Regeringen anser att det finns flera skäl att slå vakt om allemansfonderna och återgå till de gynnsamma skatteregler som beslutades i 1990 års skattereform. Allemansfonderna främjar företagets tillgång på riskkapital och behåller ett brett ägande av börsaktier. Ytterligare ett skäl är att allemansfonderna inneburit att småspararnas ställning stärkts genom att majoriteten i fondstyrelserna utses av andelsägarna.

Vi föreslår därför att allemansfonderna återigen ges en gynnad ställning. Avkastningen bör därför beskattas med 20 %, dvs. med 2/3 av den skattesats som gäller för övriga kapitalinkomster i hushållssektorn.

8.3 Förmögenhetsbeskattningen

Regeringens förslag: Gällande bestämmelser för förmögenhetsskatten kvarstår i avvaktan på en översyn av reglerna. Detsamma gäller för den s.k. begränsningsregeln som begränsar det sammanlagda uttaget av inkomstskatt och förmögenhetsskatt. Som en konsekvens av den tillfälligt höjda marginalskattesatsen för förvärvsinkomster höjs dock procentsatsen för spärrbeloppet i begränsningsregeln från 55 till 60.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen fattade hösten 1991 beslut om en avveckling av förmögenhetsskatten (prop. 1991/92:60, bet. 1991/92:SkU10, rskr. 1991/92:97). I ett första steg vid 1992 års taxering slopades det översta skiktet på 3 % i skatteskalan. Samtidigt togs skatten på s.k. arbetande kapital i näringsverksamhet bort. Fr.o.m. år 1993 slopades även mellanskiktet i skatteskalan. Skatten blev därefter proportionell och utgår med 1,5 % av den beskattningsbara förmögenhet som överstiger 800 000 kronor. Det slutliga avskaffandet av förmögenhetsskatten bestämdes först till 1994 men sköts i samband med den s.k. krisöverenskommelsen hösten 1992 upp ett år. Enligt gällande regler tas skatten därmed ut t.o.m. år 1994 (1995 års taxering).

Förmögenhetsskatten bör behållas. Skatten utgör för den sammanlagda beskattningen av kapital en motsvarighet till det högre marginalskatteskiktet för förvärvsinkomster och är motiverad av fördelningspolitiska skäl. Förmögenhetsskattebestämmelserna bör dock ses över för att reglerna skall bli enklare och rättvisare. En ny förmögenhetsbeskattning

bör utformas efter samma principer som gällde för 1990 års inkomstskattereform. Skattesatsen bör således vara låg och beskattningen likformig. Kapital i företag bör dock i stor utsträckning befrias från förmögenhetsskatt. Detta gäller särskilt små och medelstora företag. Det är också angeläget att det gynnade företagskapitalet avgränsas på ett sådant sätt att företagets tillväxt och möjligheter att erhålla riskvilligt kapital inte onödigtvis hämmas.

Regeringen avser att återkomma nästa år med ett förslag till ny förmögenhetsbeskattning som beaktar de nu anförda synpunkterna.

I avvaktan på en ny reglering bör gällande förmögenhetsskatte regler kvarstå.

I lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall (begränsningsregeln) finns bestämmelser som förhindrar att det sammanlagda uttaget av inkomst- och förmögenhetsskatt blir för högt. Bestämmelserna innebär att ett spärrbelopp bestäms med hänsyn till inkomsten. Med verkan fr.o.m. 1992 års taxering sänktes procentsatsen för spärrbeloppet från 75 till 55 %. Spärrbeloppet jämförs med den sammanlagda skatten på förvärvs- och kapitalinkomster. Spärrbeloppet är nu således 55 % av summan av beskattningsbar förvärvsinkomst och inkomst av kapital. Den del av det sammanlagda skattebeloppet som överstiger spärrbeloppet kan falla bort helt eller delvis. Endast förmögenhetsskatten och den statliga inkomstskatten får sättas ned. Förmögenhetsskatten får dock inte reduceras så att skatten blir lägre än skatten på halva den beskattningsbara förmögenheten.

När högsta marginalsattesats för förvärvsinkomster höjs från 51 till 56 % (vid en kommunal skattesats på 31 %) bör motsvarande höjning ske av procentsatsen i spärrbeloppet. Procentsatsen bör således bestämmas till 60 % fr.o.m. år 1995. När marginalsatten återgår till den lägre nivån bör motsvarande justering göras för procentsatsen i spärrbeloppet.

8.4 Företagsbeskattningen

8.4.1 Direktavdrag för bygginvesteringar

Regeringens förslag: Ett tidsbegränsat direktavdrag införs för annan nybyggnation än bostäder. Direktavdrag får göras med 50 % av utgifterna för ny-, till- eller ombyggnad under tiden november 1994 - maj 1996. Resterande 50 % dras av enligt de vanliga avskrivningsreglerna. Direktavdraget får inte överstiga ett särskilt avdragsutrymme som bl.a. omfattar återföring av skatteutjämningsreserv (surv).

Inledning

För att snarast pressa ner den höga arbetslösheten i byggsektorn föreslås en skattemässig stimulansåtgärd som syftar till att öka näringslivets investeringar i byggnads- och markarbeten. Ett omedelbart avdrag för ny-, till- eller ombyggnad av byggnader och markanläggningar, *direktavdrag*, införs därför.

Som framgår av konjunkturbedömningen har svensk byggindustri under den senaste lågkonjunkturen varit särskilt utsatt för utslagning. Farhågor om permanent förlorad kapacitet och möjliga kommande flaskhalsar motiverar försök att stimulera en tidigareläggning av den förväntade uppgången i byggkonjunkturen.

Tidigare erfarenheter av investeringsstimulanser riktade mot näringslivet är inte entydigt positiva. Som framgår av olika undersökningar inträder åsyftade stimulans effekter först med betydande tidsfördröjning (SOU 1989:34). Vidtagna stimulansåtgärder har emellertid inte varit tillräckligt tidsbegränsade. Genom att *tidsbegränsa* en stimulansåtgärd ges ett kraftigt incitament till tidigareläggning av projekt.

Den kraftigare stimulans effekten som ligger i en starkt tidsbegränsad åtgärd förutsätter att den bortre tidsgränsen för åtgärden framstår som trovärdig och att stimulansperioden inte kommer att förlängas. Om den bortre tidsgränsen inte är trovärdig kan investeraren tro att det är möjligt att genomföra projektet på den ursprungligt planerade tidpunkten till den lägre kostnaden. Tidigareläggningseffekten uteblir då.

Konjunkturbedömningen visar att ekonomin är i uppgång. Efterfrågan på byggnader kommer att öka eftersom investeringstakten ökar. Detta minskar osäkerheten för bygginvesteringar. Uppgången i ekonomin minskar också osäkerheten när det gäller ränteutvecklingen. Dessa faktorer bidrar till att den föreslagna stimulansåtgärden får åsyftad effekt.

Avdrag enbart för nyinvesteringar i byggnader och markanläggningar

I princip kan direktavdrag avse investeringar i såväl byggnader som maskiner. Flera faktorer talar dock för att direktavdraget bör begränsas till byggnadsinvesteringar.

Stimulanser inom byggsektorn har nämligen en större effekt på den inhemska aktiviteten än maskininvesteringar, särskilt med hänsyn till att det även inom den närmaste tiden kommer att finnas en stor outnyttjad kapacitet inom denna sektor. Inventarier har vidare ett större importinnehåll än investeringar i byggande. Även med tanke på budgeteffekterna är en koncentration till byggnadsinvesteringar motiverad. En inventariestimulans skulle också öka efterfrågan på verkstadsindustrins produkter i en situation då denna sektor redan har ett mycket högt kapacitetsutnyttjande. Det finns inga sysselsättnings skäl att nu stimulera efterfrågan på inventarier. Vidare innebär den väsentligt större volymen

normala (planerade) inventarieanskaffningar en ökad risk för att redan planerade projekt subventioneras, även om detta delvis balanseras av att förmånen av direktavdrag är mindre vid inventarieanskaffningar än vid byggnadsinvesteringar.

Flertalet byggnadsinvesteringar omfattar även markarbeten och andra investeringar i markanläggningar. Sådana investeringar tar också sikte på byggsektorn. Direktavdragen bör därför gälla även markanläggningar. Med markanläggning förstås bl.a. vägar, körplaner och parkeringsplatser.

Direktavdragen bör gälla enbart ny,- till- eller ombyggnad av byggnader och markanläggningar. Någon åtskillnad föreslås inte mellan fastigheter som utgör anläggningstillgångar eller omsättningstillgångar.

Investeringsstimulansen bör begränsas till näringslivets byggnadsinvesteringar. Detta innebär att bostäder inte kommer att omfattas av åtgärden. Ett motiv för detta är att direktavdrag inte kan medges på ett likformigt och rättvist sätt för olika boendeformer. Ett annat motiv är att det för närvarande finns ett överutbud av bostäder i de flesta regioner. Även med en så pass kraftig stimulans som direktavdraget innebär torde det med dessa förutsättningar bli svårt att få en avkastning på ytterligare nybyggnation av bostäder. En utvidgning av direktavdraget till att omfatta även bostäder skulle därmed i alltför stor utsträckning endast innebära en subventionering av redan planerade investeringar.

Direktavdrag bör i första hand ske mot de avsättningar till skatteutjämningsreserv som skall återföras till beskattning vid 1995-2001 års taxeringar. Detta begränsar likviditetseffekterna på statsbudgeten eftersom skatteinkombortfallet uppkommer först det år reserven skulle ha återförts till beskattning. Åtgärden kommer därmed inte att bidra till ökad osäkerhet och höjda räntor, vilket är av särskild betydelse i rådande statsfinansiella läge.

Stimulansperiodens längd

Om den avsedda effekten – ökade eller tidigarelagda investeringar – skall uppnås måste möjligheten till direktavdrag vara tillfällig och alltså gälla byggnads- och markarbeten som utförs under en relativt begränsad tid. Vid val av tidsperiod för stimulansåtgärden behöver en rad faktorer beaktas. Tidsintervallet bör vara så kort att det kommande konjunkturläget kan överblickas. Samtidigt bör tidsintervallet vara tillräckligt långt för att medge näringsidkarna rimlig tid för att överväga investeringsbehovet och ta fram ritningar och annat beslutsunderlag för den tilltänkta investeringen. Särskilt bygginvesteringar innebär ofta långa förberedelse-tider.

Som framgått i bedömningen av konjunkturutvecklingen är den föreslagna åtgärden av vikt för att förhindra en definitiv utslagning av kvalificerad byggarbetskraft. Dock förväntas en ökning av bostadsbygget sommaren 1996. Detta är ett starkt skäl att sätta sluttidpunkten för stimulansperioden till den 31 maj 1996.

För att investeringsaktiviteten inte skall avstanna fram till årsskiftet 1994/95 utan tvärtom öka så snart som möjligt bör bestämmelserna gälla redan från den dag förslaget offentliggörs. Av praktiska skäl bör dock stimulansåtgärden gälla redan fr.o.m. den 1 november.

En metod för att öka bygginvesteringarna skulle kunna vara att direktavdragen enbart gällde byggnadsarbeten som påbörjas efter en viss tidpunkt (t.ex. den 1 december). Motivet skulle vara att stimulera enbart nya investeringar. Detta är emellertid en fiktion eftersom det kan ta lång tid innan byggnadsarbeten påbörjas på byggarbetsplatsen. Även byggnadsarbeten som påbörjas inom den närmaste tiden är sedan länge projekterade. Några påtagliga kostnadsbesparingar för en sådan inskränkning synes inte heller föreligga. Att införa en särskild stickdag medför däremot slumpmässiga effekter där näringsidkare som påbörjat ett arbete före en viss dag inte alls kan utnyttja direktavdraget medan den som påbörjat byggnadsarbetet dagen efter kan dra nytta av reglerna. Erfarenheterna från investeringsskatten enligt lagen (1989:471) om investeringsskatt för vissa byggnadsarbeten är vidare att tillämpningssvårigheter uppkommer i fråga om vilka åtgärder som den skattskyldige skall ha vidtagit för att ett byggnadsarbete skall anses ha påbörjats. En annan komplikation är bedömningen av huruvida ett byggnadsarbete innebär ett nytt projekt med en ny påbörjandetid eller om det ingår i ett redan påbörjat arbete.

Övervägande skäl talar alltså för att direktavdraget bör gälla utgifter som hänförs till en viss tid oberoende av när arbetet påbörjades.

Stimulansåtgärdens effekt

Genom den föreslagna stimulansåtgärden sänks nettokostnaden för byggnadsinvesteringar. Med fullt genomslag kan detta förväntas ge en drygt 14-procentig ökning av byggandet. Till största delen kommer denna ökning att vara en tidigareläggningseffekt, något som innebär att ökningen i byggnadsprojekt under stimulansperioden motsvaras av färre byggnadsprojekt när perioden passerats. Endast till en liten del antas åtgärden resultera i en ökning av det sammantagna byggandet sett över en längre period.

De statsfinansiella effekterna av stimulansåtgärden uppkommer genom bortfall av skatteinkomster eftersom byggnadsavskrivningarna ökar i värde för investeraren. En ökad efterfrågan på byggnader motverkar den statsfinansiella effekten genom att sysselsättningen ökar i byggsektorn.

På grund av direktavdraget kan man förvänta sig en tidigareläggning av sysselsättningen med ca 8 000 byggnadsarbetare och omkring 10 000 byggrelaterade årsarbetsplatser under år 1995. Detta ger tillsammans en sysselsättningseffekt på omkring 18 000 årsarbetsplatser under år 1995. Då antas "prissänkningen" under år 1994 genom direktavdraget först få genomslag i flera projekt varefter effekten avtar under första halvåret 1996.

Enligt de ordinarie avskrivningsreglerna får värdeminskingsavdrag göras enligt avskrivningsplan med viss procent om året på byggnadens eller markanläggningens anskaffningsvärde. Procentsatsen bestäms med hänsyn till byggnadens ekonomiska livslängd, normalt med 2-5 % för näringsfastigheter och 5 % för flertalet markanläggningar. I förhållande till utgiften för investeringen är alltså de årliga avdragen låga. En ordning med direktavdrag behöver därför inte avse mer än 50 % av anskaffningsutgiften för att innebära en påtaglig initial höjning av avdragen. Avskrivningarna koncentreras till byggtiden då utgifterna för investeringen är som störst. Sammantaget innebär förslaget därför en mycket kraftig skattemässig stimulans.

Direktavdraget gäller både när näringsidkaren låter uppföra en byggnad i egen regi som när han anlitar en entreprenör.

Exempel på direktavdrag

Ett exempel kan åskådliggöra skillnaden mellan direktavdrag och ordinarie avskrivningar.

Utgifterna för byggnaden läggs ner under år 1995 och uppgår till 100 mkr. Enligt de ordinarie reglerna får avskrivning ske med 3 % beroende på byggnadens ekonomiska livslängd. Avskrivning medges med 3 mkr per år vilket innebär att byggnaden är avskriven efter 34 år.

Antag att direktavdrag medges med 50 mkr. Avskrivningstiden påverkas inte. Anskaffningsvärdet reduceras med 50 mkr. Avskrivning sker med 3 % på återstående 50 mkr, dvs. med 1,5 mkr per år.

De föreslagna reglerna ger sett över tiden inte större avdrag än de ordinarie avskrivningsreglerna. Skillnaden är att avdrag för anskaffningsutgiften får göras omedelbart och t.o.m. innan byggnaden eller markanläggningen är färdigställd. Direktavdraget innebär därför en påtaglig initial höjning av avdraget.

När byggnaden eller markanläggningen är färdigställd får, vid sidan av årets eventuella direktavdrag, avskrivning göras enligt de ordinarie reglerna. Vid beräkning av värdeminskingsavdrag skall anskaffningsvärdet minskas med ett belopp som motsvarar direktavdraget. De årliga värdeminskingsavdragen blir därmed lägre. Det innebär att den förhöjda avskrivningen på sikt t.o.m. leder till en budgetförstärkning för det allmänna. Detta är en skillnad mot tidigare konjunkturpolitiska åtgärder med s.k. särskilda investeringsavdrag eller investeringsbidrag. Det tidigare systemet med investeringsavdrag enligt lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m.m. möjliggjorde ett särskilt avdrag vid sidan av avdragen för avskrivningar. Avskrivningen påverkades alltså inte.

En begränsning av möjligheten till direktavdrag mot upplösning av skatteutjämningsreserv och periodiseringsfond innebär fördelar. Stimulans-effekten uppkommer samtidigt som den kortsiktiga budgetförsvagningen för staten begränsas. Incitamenten till tidigareläggning av planerade investeringar är starka genom att företaget undviker avskattning av surv och periodiseringsfond som i nuvärdetermer är mer värd än den nackdel som uppkommer genom att de senare reguljära avskrivningarna minskar. Detta ger en förhållandevis kraftig, temporär sänkning av kapitalkostnaderna som förväntas innebära ökade investeringar under stimulansperioden.

Avdrag för avsättning till surv medgavs senast vid 1994 års taxering. Enligt lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv, skall med de ändringar som föreslås i nästa avsnitt, i princip nio tiondelar av ett företags surv återföras till beskattning under en sjuårsperiod, i regel i bokslut till ledning för 1995-2001 års taxeringar. En tiondel av surven får upplösas utan skattekonsekvenser.

Direktavdrag bör i första hand ske mot hela den surv som skall återföras till beskattning.

Inom koncerner bör direktavdrag i andra hand ske mot återföring av surv hos andra koncernföretag. Vi återkommer till det förslaget längre fram.

Det kan framstå som obilligt att företag utan gamla survavsättningar inte kan utnyttja rätten till direktavdrag. Typiskt sett gäller det nystartade företag. En lämplig utvidgning är därför att direktavdrag även medges mot återföring av periodiseringsfonder.

Enligt lagen (1993:1538) om periodiseringfonder får vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet avdrag göras för belopp som avsatts till periodiseringsfond. Schablonbeskattade bostadsföretag, investmentföretag och värdepappersfonder får inte avdrag för avsättning. För andra juridiska personer än dödsbon får avdrag för avsättning till periodiseringsfond uppgå till 25 % av inkomsten för beskattningsåret. För fysiska personer och dödsbon får avdraget uppgå till högst 25 % av ett justerat inkomstbelopp (3 §). I fråga om handelsbolag görs avsättningen till periodiseringsfond hos delägarna.

Första gången avdrag för avsättning till periodiseringsfond får göras är vid 1995 års taxering. Detta innebär att det föreslagna direktavdraget får göras första gången vid samma års taxering som avdrag för avsättning till periodiseringsfond. Några tidigare periodiseringsfondsavsättningar behöver man därför inte ta hänsyn till. En lämplig ordning är därför att periodiseringsfonder (t.ex. avsatt vid 1995 års taxering) som återförs till beskattning (t.ex. vid 1996 års taxering) fullt ut kan utnyttjas för direktavdrag vid 1996 års taxering.

Eftersom möjligheten till avdrag för avsättning till periodiseringsfond nyligen införts är direktavdrag mot periodiseringsfond inte något verkligt alternativ för företag utan surv. Direktavdrag bör därför även kunna

göras från inkomsten under året. Direktavdraget bör därför få ersätta avdraget för avsättning till periodiseringsfond, dvs. med 25 % på samma underlag som för avsättning till periodiseringsfond. Till den del direktavdraget understiger 25 % av inkomsten får avsättning till periodiseringsfond göras.

Avdragsutrymmet för direktavdrag måste tas i anspråk i en viss turordning. Först sedan ett avdragsutrymme har tagits i anspråk får ett annat avdragsutrymme utnyttjas. Turordningen för ianspråktagande av avdragsutrymme för direktavdrag kan så långt sammanfattas med att direktavdraget i första hand skall utnyttjas mot den sammanlagda del av surven som skall återföras till beskattning vid 1995-2001 års taxeringar. Härfter skall gjorda avsättningar till periodiseringsfond utnyttjas. Några begränsningar i avdragsrätten finns inte så länge direktavdraget sker mot surv och periodiseringsfond (med undantag av att enbart 50 % av utgifterna för investeringen är föremål för direktavdrag). Härfter får högst 25 % av årets inkomst (underlaget för avsättning till periodiseringsfond) före direktavdraget utnyttjas. Eftersom en återföring av surv och periodiseringsfond ingår i inkomsten (underlaget för avsättning till periodiseringsfond) måste inkomsten minskas med dessa återföringar.

Följande exempel belyser de föreslagna reglerna om direktavdrag. Inkomsten (=underlaget för avdrag för avsättning till periodiseringsfond) uppgår till 20 mkr exkl. survupplösning. Sammanlagt skall företaget återföra 50 mkr av sin surv till beskattning. Utgifterna för ett byggnadsarbete uppgår till 80 mkr varav hälften får dras av genom direktavdrag. Företaget gör maximalt direktavdrag, 40 mkr, och återför därför 40 mkr av surven till beskattning. Företaget väljer sedan att göra avdrag för avsättning till periodiseringsfond med 5 mkr (motsvarande 25 % av inkomsten 20).

Utnyttjande av surv inom koncern

Direktavdraget bygger på att den surv som sammantaget skall återföras till beskattning i första hand skall utnyttjas för direktavdrag. Om en näringsidkare har gjort avsättningar till surv samtidigt som han vill utnyttja rätten till direktavdrag måste han alltså återföra surven. För att en sådan ordning skall bli effektiv krävs att detsamma gäller på koncernnivå, dvs. att ett företag i samma koncern "utnyttjar" ett annat företags surv för direktavdrag. I annat fall skulle byggnadsarbeten kunna styras till vinstrika företag utan surv. Det innebär att om det företag som yrkar maximalt direktavdrag saknar surv eller om en survåterföring inte uppgår till samma belopp som direktavdraget kan ett fullt direktavdrag ändå komma i fråga om ett annat företag i koncernen återför så stor del av sin surv att det täcker direktavdraget. Det är inte nödvändigt att den återförda surven förs över till det investerande företaget genom koncernbidrag. Detta får ske efter eget val.

Regeln om återföring av surv för att ge avdragsutrymme åt ett annat företag inom samma koncern gäller enbart om det företag som överför

avdragsutrymmet till det investierande företaget kan ge koncernbidrag enligt de förutsättningar som anges i 2 § 3 mom. SIL.

Turordningen av avdragsutrymme

Direktavdraget får inte överstiga summan av följande belopp eller avdragsutrymmen. Avdragsutrymme enligt en senare punkt får tas i anspråk först sedan avdragsutrymmet uttömts enligt närmast föregående punkt.

1. Surv som återförs till beskattning.
2. Överfört avdragsutrymme genom att ett eller flera koncernföretag har återfört surv till beskattning. Möjligheten till avdragsutrymme enligt denna punkt har uttömts först när samtliga företag inom koncernen har återfört sina survar till beskattning och utnyttjat avdragsutrymme eller överfört avdragsutrymme till det företag som yrkar direktavdrag.
3. Periodiseringsfond som återförs till beskattning.
4. 25 % av ett belopp som utgörs av underlaget för avdrag för avsättning till periodiseringsfond före direktavdraget exklusive utnyttjat avdragsutrymme enligt 1-3.

8.4.2 Avvecklingen av surven

Regeringens förslag: Den skattefria upplösningen av skatteutjämningsreserven (surv) begränsas. Återföringsperioden förlängs. Sammantaget skall nio tiondelar återföras till beskattning under sju år.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv (återföringslagen) skall befintliga survavsättningar upplösas under en femårsperiod. Därvid skall i princip halva surven återföras till beskattning med en femtedel per år vid 1995-1999 års taxeringar. Den andra halvan får i samma takt överföras till fritt eget kapital utan skattekonsekvenser. Häftindelningen gäller den del av surven vid 1994 års taxering som inte överstiger surven vid närmast föregående års taxering. Om surven vid 1994 års taxering överstiger surven vid närmast föregående års taxering skall enligt 2 § återföringslagen den överskjutande delen i sin helhet återföras till beskattning vid 1995 års taxering.

Om den skattefria hälften återförs i snabbare takt än med en femtedel per år sker beskattning för ett särskilt tillägg enligt 10 § återföringslagen. Bestämmelsen har karaktären av stoppregel. En för snabb återföring av den skattefria hälften i 1994 års bokslut medför att särskilda tillägg påförs vid 1995 och följande års taxeringar. En upplösning av hela surven vid 1995 års taxering medför exempelvis att ett belopp motsvarande mellan 100 och 150 % av surven beskattas.

Om det belopp som skall återföras till beskattning successivt under en femårsperiod inte överstiger 4 000 kronor skall enligt 4 § hela beloppet återföras på en gång. I sådana fall får den skattefria hälften upplösas på en gång utan beaktande av stoppregeln.

Beslutet att låta halva surven återföras utan skattekonsekvenser framstår som orättfärdigt. Företagen har så sent som vid 1994 års taxering fått avdrag för avsättningen mot en skattesats på 30 %. En eftergift av beskattningen på halva survåterföringen innebär ett betydande skattebortfall. En sådan frikostighet med skattemedel innebär vidare ett oacceptabelt gynnande av de företag som gjort survavsättningar i förhållande till andra företag. Såväl statsfinansiella skäl som neutralitetsaspekter talar således för att återföringsreglerna ändras.

För företagen är survåterföringen en bokslutsdisposition. Företag med brutna räkenskapsår har redan hunnit påbörja återföringen i sina bokslut till ledning för 1995 års taxering. De torde därvid ha löst upp en tiondel (en femtedel av hälften) av surven skattefritt samtidigt som de återfört ett minst lika stort belopp till beskattning. Neutralitetsskäl talar för att samma regler bör gälla även för företag med kalenderår som räkenskapsår. Alla bör således ges rätt att lösa upp en tiondel av surven skattefritt. Likaså bör ingen vara skyldig att till beskattning återföra mer än en tiondel vid 1995 års taxering.

Härefter uppkommer frågan i vilken takt resterande åtta tiondelar skall återföras. Om den femåriga återföringsperioden behålls skall företagen vid 1996-1999 års taxeringar återföra ett dubbelt så högt belopp som enligt nuvarande regler. Skall surven återföras i samma takt som enligt nuvarande regler måste återföringsperioden förlängas med fyra år. Därmed inträder budgetförstärkningen först efter år 1998. Det gäller att finna en lösning som är rimlig ur likviditetssynpunkt för företagen och som samtidigt förstärker statens budget de närmaste åren. Enligt regeringens uppfattning uppnås en lämplig avvägning om återföringsperioden förlängs med två år. Resterande åtta tiondelar bör således återföras på sex år med fyra trettondelar per år. Har ett företag ett beskattningsår gjort en större återföring till beskattning än nödvändigt bör detta räknas företaget till godo senare beskattningsår.

Förslaget föranleder ändringar i 1-3, 11 och 13 §§ återföringslagen. Stoppregeln i 10 § blir obehövlig och kan upphävas. De nya reglerna bör träda i kraft den 31 december 1994 och tillämpas redan vid 1995 års taxering. I ett avseende skulle dock de nya reglerna innebära en retroaktiv försämring. Det gäller skattskyldiga vars räkenskapsår avslutas före ikraftträdandet och som enligt 4 § haft att återföra hela den skattepliktiga hälften av surven vid 1995 års taxering. I sådana fall får äldre bestämmelser tillämpas, vilket innebär att den andra hälften av surven får upplösas skattefritt.

Regeringens förslag: Den generella rätten att kvitta underskott av nystartad näringsverksamhet mot inkomst av tjänst avskaffas.

Skälen för regeringens förslag: Genom skattereformen år 1990, prop. 1989/90:110, infördes nya regler om förlustutjämning vilka väsentligen bygger på förslag i betänkandet Reformerad inkomstbeskattning (SOU 1989:33). Enligt huvudregeln får underskott i en förvärvskälla dras av vid beräkning av inkomsten av samma förvärvskälla närmast följande år. Om förvärvskällan visar underskott under flera år ackumuleras underskottet. Reglerna innebär alltså en fullständig kvittning inom en förvärvskälla utan tidsbegränsning. Ett undantag från huvudregeln ansågs motiverat för aktiv näringsverksamhet som avser litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet. I fråga om sådan näringsverksamhet tillåts kvittning även mot inkomst av tjänst, alltså en kvittning mellan förvärvskällor.

Härefter har den borgerliga regeringen utvidgat kvittningsrätten (prop. 1993/94:50, bet. 1993/94:SkU15, SFS 1993:1541) till att omfatta kvittning av underskott av nystartad aktiv näringsverksamhet mot bl.a. inkomst av tjänst under de första fem verksamhetsåren. En begränsning fanns i fråga om verksamhet som övertagits av närstående. Våren 1994 utvidgades kvittningsrätten ytterligare (prop. 1993/94:234, bet. 1993/94:SkU25, rskr. 1993/94:443, SFS 1994:777) till att gälla även vid vissa generationsskiften.

Den utvidgade kvittningsrätten innebär ett avsteg från en grundläggande princip i 1990 års skattereform, nämligen att kvittning av underskott mellan olika förvärvskällor inte skulle tillåtas. Den utvidgade kvittningsrätten bör därför tas bort. De skäl som i skattereformen (prop. 1989/90:110 s. 588) motiverade undantag för den som bedriver aktiv näringsverksamhet avseende litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet äger alltså giltighet. Detta undantag bör alltså vara kvar. Förslaget föranleder en ändring i 46 § 1 mom. KL.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering. För enskild näringsidkare för vilken beskattningsåret börjat före den 1 januari 1995, dvs. före ikraftträdandet gäller dock äldre föreskrifter i fråga om den del av underskottet som är hänförligt till tiden före den 1 januari 1995. Härvid skall – om den skattskyldige inte visar annat – en proportionering av underskottet göras så att en så stor del av underskottet anses hänförligt till tiden före den 1 januari 1995 som motsvarar förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller före den 1 januari 1995 och hela beskattningsåret.

8.5.1 Skatteskalen och grundavdraget

Regeringens förslag: Den statliga inkomstskatten på inkomster över skiktgränsen höjs vid 1996–1999 års taxeringar från 20 till 25 %.

Skiktgränsen skall justeras årligen i förhållande till hur mycket basbeloppet har förändrats i procent mellan det andra året före taxeringsåret och året före taxeringsåret. Dessutom återinförs det s.k. reallöneskyddet delvis.

Grundavdraget till statlig inkomstskatt återinförs.

Samtliga ändringar skall gälla från och med 1996 års taxering.

Skälen för regeringens förslag: Som framgått av det föregående bör en tidsbegränsad höjning med 5 % ske av uttaget av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster över skiktgränsen.

Hur skiktgränsen skall bestämmas finns angivet i 10 § andra stycket SIL. Reglerna innebär att skiktgränsen årligen skall räknas upp med dels ett jämförelsetal som hänför sig till förändringarna i konsumentprisindex, dels med ett särskilt tillägg på 2 procentenheter, det s.k. reallöneskyddet.

För 1994 och 1995 års taxeringar har dock skiktgränsen bestämts enligt en särskild lag som innebär att reallöneskyddet tillfälligt har slopats. Reallöneskyddet kommer med automatik att återinföras från och med 1996 års taxering i och med att den tidsbegränsade lagen löper ut.

Skiktgränsen enligt 10 § SIL bestäms utifrån föregående års skiktgräns. Utgångspunkten är skiktgränsen vid 1992 års taxering, som var 170 000 kronor. Eftersom skiktgränsen vid 1995 års taxering bestämts enligt den särskilda lagen innebär en återgång till reglerna i 10 § SIL att skiktgränsen vid 1996 års taxering inte blir densamma som om skiktgränsen hade bestämts enligt 10 § SIL även vid 1994 och 1995 års taxeringar. Utgångspunkten för beräkningen av skiktgränsen bör därför ändras. Den skiktgräns som skall gälla vid 1996 års taxering bör ha skiktgränsen vid 1995 års taxering, 198 700 kronor, som utgångspunkt. Därefter bör detta belopp räknas upp dels med reallöneskyddet, dels med hänsyn till prisutvecklingen. Som tidigare framgått skall dock prisutvecklingen inte beaktas fullt ut så länge de offentliga finanserna visar stora underskott. På grund härav bör indexeringen av skiktgränsen ändras så att den knyts direkt till den ändring i procent som sker av basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Den uppräknings av skiktgränsen som beror av reallöneskyddet bör vid 1996–1999 års taxeringar begränsas på motsvarande sätt som uppräknings av basbeloppet. För inkomståret 1995 bör uppräknings ske med endast 60 % av full uppräknings eller 1,2 procentenheter.

Med hänsyn till att det är fråga om tidsbegränsade justeringar av skatteskalen bör de nu berörda ändringarna tas in i en särskild lag.

Av praktiska skäl bör skiktgränsen vid 1996 års taxering anges direkt i lagtexten och beräknas på grundval av en prognos rörande prisutvecklingen för tiden oktober 1993 – oktober 1994. Uppräkningen bör då ske med 60 % av denna prisförändring. Den nya skiktgränsen får sedan utgöra utgångspunkt för beräkningen av de därpå följande årens skiktgränser.

Det vid 1995 och 1996 års taxeringar slopade grundavdraget till statlig inkomstskatt föreslås bli återinfört fr.o.m. 1996 års taxering. Detta uppnås genom att den särskilda lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärvsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar upphävs. Reglerna i 8 § SIL, som reglerar grundavdraget vid taxeringen till statlig inkomstskatt, blir därmed automatiskt tillämpliga fr.om. 1996 års taxering.

8.5.2 Höjd gräns för avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats

Regeringens förslag: Avdragsbegränsningen i inkomstslaget tjänst avseende kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats höjs från 4 000 kr till 6 000 kr. Denna höjning av avdragsbegränsningen skall även gälla för enskilda näringsidkare. De nya reglerna skall gälla från och med 1996 års taxering.

Vid 1996 års taxering skall avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostaden och arbetsplatsen medges med 13 kr per mil.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 33 § 2 mom. KL gäller att avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen får göras endast till den del kostnaderna överstiger 4 000 kr. Regeln infördes år 1992 i samband med att det tidigare schablonavdraget i inkomstslaget tjänst togs bort och den tillämpades första gången vid 1994 års taxering. Genom en hänvisning till nämnda bestämmelse i punkt 23 av anvisningarna till 23 § KL gäller avdragsbegränsningen också i näringsverksamhet.

Skälen för regelns tillkomst var i huvudsak statsfinansiella. Liksom det schablonavdrag på 4 000 kr som avdragsbegränsningen ersatte syftade regeln emellertid också till att möjliggöra för ett stort antal skattskyldiga att använda den förenklade självdeklarationen. Sedan regelns tillkomst har dock kostnaderna för resor med allmänna kommunikationer höjts så att årskostnaden för många resenärer har kommit att överstiga 4 000 kr. Detta föranledde riksdagen att besluta att det på den förenklade deklara-tionsblanketten 1994 skulle öppnas möjlighet att framställa yrkande om avdrag för kostnader för resor med allmänna färdmedel med belopp som överstiger avdragsbegränsningen (prop. 1992/93:198, bet. 1992/93:SkU27, rskr. 1992/93:448). Yrkande om avdrag för resekostnader görs genom tillägg till de förtryckta uppgifterna även i det nya

deklarationsförfarande för löntagare som tillämpas fr.o.m. 1995 års taxering.

Gränsen för avdrag bör nu höjas med hänsyn till prisutvecklingen och det statsfinansiella läget och till den förenkling det innebär att antalet självdeklarationer med yrkanden om avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen minskas. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att avdragsgränsen höjs till 6 000 kr. Højningen bör gälla både i tjänst och näringsverksamhet. Förslaget föranleder en ändring i 33 § 2 mom. KL. Sistnämnda lagrum föreslås också ändras i prop. 1994/95:61 om slopande av vårdnadsbidraget och återinförande av garantidagarna.

Avdrag för kostnader för bilresor mellan bostad och arbetsplats medges enligt en särskild lag (SFS 1993:1519) med 13 kr per mil vid 1995 års taxering. Vid 1996 års taxering kommer, om inga särskilda åtgärder vidtas, reglerna i andra stycket av punkt 4 av anvisningarna till 33 § KL att gälla. Avdragsbeloppet per mil enligt sistnämnda regel kan beräknas först nästa år. Det kan dock antas att beloppet kommer att bli ca 13 kr per mil. Med hänsyn härtill är det enligt regeringens mening lämpligt att genom lag fastslå att beloppet skall vara oförändrat 13 kr per mil även nästa år. Klarhet skapas då beträffande vad som kommer att gälla vid 1996 års taxering.

Vissa ikraftträdandefrågor

De nya bestämmelserna om beskattning av förvärvsinkomster föreslås träda i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas fr.om. 1996 års taxering med vissa undantag som närmare anges i övergångsbestämmelserna.

Enskilda näringsidkare kan i undantagsfall ha ett s.k. brutet räkenskapsår, dvs. ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderår. Detta innebär att de vid 1996 års taxering kan komma att beskattas för inkomster som hänför sig till år 1994. De förslag vi lägger fram beträffande skatteskalen, avdragsbegränsningen för resor mellan bostad och arbetsplats och avdrag för kostnader för sistnämnda resor kan ge upphov till en skärpt beskattning som träffar inkomster som hänför sig till tiden före de nya reglernas ikraftträdande. För att dessa ändringar inte skall komma i strid med regeringsformens bestämmelser om förbud mot retroaktiv skattelagstiftning bör de nämnda reglerna inte tillämpas för skattskyldiga med beskattningsår som börjat senast den dag då denna proposition avlämnas till riksdagen. För att förhindra vissa möjligheter till skatteplanering bör de nya reglerna emellertid gälla för näringsidkare vars verksamhet påbörjats efter nämnda datum. Regeringen föreslår därför med stöd av 2 kap. 10 § regeringsformen att de nu berörda reglerna skall tillämpas från och med den 3 november 1994.

De övergångsregler som föreslås innebär följande. Om äldre bestämmelser skall tillämpas i fråga om beräkning av statlig inkomstskatt skall dessa tillämpas på hela den skattskyldiges inkomst av förvärvsverksamhet. Äldre bestämmelser om avdragsbegränsningen för kostnader för

resor mellan bostad och arbetsplats och avdragsrätten för sådan kostnad vid körning med egen bil gäller endast i inkomstslaget näringsverksamhet. Dessutom innebär övergångsbestämmelsen till lagen om ändring i lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 års taxering att äldre bestämmelser skall gälla vid 1996 års taxering för kostnader som uppkommit före den 3 november 1994.

Det nu sagda medför särskilda övergångsbestämmelser i KL, lagen om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar och i lagen om ändring i lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 års taxering.

8.5.3 Höjning av de särskilda löneskatterna och premieskatten för grupplivförsäkringar

Regeringens förslag: Både den särskilda löneskatten på förvärvsinkomster och den särskilda löneskatten på pensionskostnader höjs med 2 procentenheter. Även den särskilda premieskatten för grupplivförsäkringar, m.m. höjs som en konsekvens härav.

Skälen för regeringens förslag: Särskild löneskatt tas ut dels enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, dels enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader. Skattesatserna för de särskilda löneskatterna är beräknade så att de schablonmässigt skall motsvara skattedelen av de sociala avgifterna. Samma synsätt bör tillämpas när det gäller de allmänna egenavgifterna. Som en konsekvens av föreslagna ändringar i allmänna egenavgifter, m.m. bör därför de särskilda löneskatterna höjas med 2 procentenheter vid 1996 års taxering. En motsvarande höjning bör även ske av skattesatserna i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m. Det finns emellertid enligt vår mening anledning att i ett senare sammanhang återkomma till frågan om beräkningen av den påverkan ändrade socialavgifter och allmänna egenavgifter bör ha på de särskilda löneskatterna och premieskatten. Därvid bör också prövas hur avgifterna för finansieringen av det nya pensionssystemet skall beaktas i detta sammanhang. Vidare får ställning tas till hur den successiva höjningen av sjukförsäkringsavgiften skall påverka de särskilda löneskatterna.

Förslaget föranleder ändringar i 1 och 2 §§ lagen om särskild löneskatt på förvärvsinkomster, 1 och 3 §§ lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader samt 4–6 §§ lagen om särskild premieskatt på grupplivförsäkringar, m.m.

I detta avsnitt redovisas de finansiella effekterna för den offentliga sektorn av de olika förslagen på skatteområdet. För att ge en samlad bild av inkomstförstärkningarna anges därutöver dels effekterna av höjda allmänna avgifter till sjukförsäkringen fr.o.m. inkomståret 1996 och återinförandet av socialavgifter på vinstandelar, dels effekterna av vissa andra förslag på skatteområdet som presenterats i andra propositioner under denna höst.

Effekter för olika delförslag och för förslagen sammantagna redovisas i *tabell 8.1*. Effekterna uttrycks genomgående i 1995 års priser och volymer, då år 1995 i allmänhet utgör ikraftträdandeår för de olika åtgärderna. För att möjliggöra jämförelse med *tabell 5.1* redovisas därutöver totaleffekterna uttryckta i 1994/95 års priser och 1994 års volymer.

Effekterna avser den offentliga sektorn dvs. staten, kommunerna och socialförsäkringssektorn. Dessa effekter är de mest intressanta för frågan om resursfördelningen mellan privat och offentlig sektor. De olika förslagens effekter på statsbudgeten redovisas i annat sammanhang.

Redovisningen avser dels den varaktiga effekten, dels effekterna för kalenderåren 1995–1998. Den varaktiga effekten överensstämmer med kalenderårseffekterna för åtgärder med permanent varaktighet som träder i kraft år 1995. För inkomstförstärkningar av engångskaraktär finns däremot en skillnad i det att den varaktiga effekten mäts som en ränteeffekt, baserad på den förändring av den offentliga sektorns förmögenhet som följer av den temporära inkomsten. För regelförändringar som innebär en successivt stigande effekt under perioden 1995–1998 utgörs den varaktiga effekten i princip av kalenderårseffekten 1998.

De varaktiga effekterna är beräknade netto, dvs. i förekommande fall har beaktats exempelvis avdragsgillhet mot andra skatter eller övervältning på andra skattebaser.

Tabell 8.1 Budgeteffekter av skatteförslag m.m. Effekter för offentlig sektor i 1995 års priser och volymer, varaktigt och för kalenderåren 1995-1998. Mdkr.

	Varaktigt nettoeffekt	Kalenderår			
		1995	1996	1997	1998
<i>Skatt på kapitalägan</i>					
Full skatt utdelningsinkomster	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
varav hushåll	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
varav juridiska personer	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Full skatt reavinst aktier	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
varav hushåll	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
varav juridiska personer	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Korrigerig schablonintäkt VF/IB*	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Korrigerig underlag avkastningsskatt	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Höjd skatt kapitalinkomster till 30 %	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Höjd skatt värdepappersfonder till 30 %	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Höjd avkastningsskatt P-försäkring till 15 %	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Höjd avkastningsskatt K-försäkring till 27 %	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bibehållen förmögenhetsskatt	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Rullande fastighetstaxering (i annan prop)	1,0	0,0	0,3	0,7	1,0
Höjd fastighetsskatt +0,2 procentenheter	1,5	0,0	1,5	1,5	1,5
Totalt kapitalägan**	14,2	11,8	13,5	13,9	14,2
<i>Skatt på företag</i>					
Full avskattning surv 9/10 7 år	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Slopad stämpelskatt aktier	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Direktavskrivning byggnader	-0,3	-0,3	-2,2	-1,2	0,4
Slopad kvittning underskott	0,1	0,7	0,7	0,7	0,7
Förändrad uppörd skatter (i annan prop)	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
Reserv för skattelättnad företag***	-2,0	0,0	-1,0	-2,0	-2,0
Totalt företag**	-1,8	0,9	-2,1	-2,0	-0,5
<i>Skatt på förvärvsinkomster</i>					
Höjd statlig skatt till 25 %	1,4	4,3	4,3	4,3	4,3
Återinfört grundavdrag statlig skatt 1995	-0,2	-1,8	0,0	0,0	0,0
Höjd gräns reseavdrag till 6000 kr	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Ej full indexering grundavdrag/skiktgräns	4,5	1,5	2,3	3,5	4,5
Socialavgifter vinstandelar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Avgifter sjukförsäkring 3 procentenheter	14,1	0,0	4,7	9,4	14,1
Höjd särskild löneskatt	0,6	0,5	0,8	0,7	0,8
Totalt förvärvsinkomster**	20,9	4,9	12,6	18,3	23,9
<i>Summa skatteförslag</i>	<i>33,3</i>	<i>17,6</i>	<i>24,0</i>	<i>30,2</i>	<i>37,6</i>
<i>I 1994/95 års priser och 1994 års volymer</i>	<i>32,2</i>	<i>17,0</i>	<i>23,2</i>	<i>29,2</i>	<i>36,3</i>

* Värdepappersfonder och investmentbolag

** Delarna motsvarar inte totalsumman p.g.a. interaktionseffekter och avrundningar

*** De tillkommande skattelättnaderna för företag antas slå igenom med 50 % 1996 och därefter med 100 %

8.6.1 Beskattningen av kapitalägan

Den första gruppen av åtgärder på detta område utgörs av återställandet av den fulla beskattningen av utdelningsinkomster och reavinst och de konsekvensändringar i övriga regler som följer av detta. Vid redovisningen av effekter för hushållen antas skattesatsen på kapitalinkomster vara 25 %, dvs. den generella nivån år 1995 enligt tidigare fattade beslut.

Skatteeffekten på utdelningar och reavinster av den höjda skattesatsen till 30 % beaktas i ett senare beräkningssteg.

För år 1995 beräknas hushållens *utdelningsinkomster* uppgå till ca 7,7 mdkr, vilket vid full beskattning med 25 % ger en inkomstförstärkning på 1,9 mdkr.

Föreslagna regler innebär även att utdelningsinkomster på kapitalplaceringssaktier som ägs av juridiska personer kommer att beskattas. Med beräknade utdelningsinkomster om ca 4,3 mdkr blir budgetförstärkningen 1,1 mdkr¹.

Såvitt gäller *reavinster på aktier* innebär föreslagna regler att gällande kvotering med 50 % upphävs. För reavinster avseende hushållens innehav av börsaktier, icke-noterade aktier och andelar i allemansfonder och övriga fonder kan inkomstförstärkningen beräknas till 1,7 mdkr. Därvid har redan i detta steg beaktats att vinster på andelar i allemansfonder beskattas till 20 %. Den upphävda kvoteringen för reavinster på juridiska personers innehav av börsaktier, icke-noterade aktier och fondandelar ger en budgetförstärkning på 1,8 mdkr.

Som en konsekvens av den upphävda kvoteringen vid beskattning av reavinster på hushållens direktägda aktier görs en uppjustering av *scha-blontäkten* för investmentbolag och aktiefonder. Detta ger en inkomstförstärkning på 0,3 mdkr. En justering med likartade motiv görs av *underlaget för avkastningsskatt* på sparande i pensions- och kapitalförsäkringar, där aktier tas upp till fulla värdet. Detta ger en budgetförstärkning på 0,2 mdkr.

I frånvaro av beslut skulle kapitalinkomstskattesatsen ha sänkts från 30 till 25 % från år 1995. Vårt förslag innebär att denna sänkning inte kommer till stånd. Detta beräknas ge en budgetförsvagning på 0,1 mdkr. Budgetförsvagningen beror på att underlaget för skattereduktion i inkomstslaget kapital – som i sin tur beror av ränteutgifter och reaförluster – är något större än de positiva kapitalinkomsterna (ränteinkomster, utdelningsinkomster, reavinster). Tillsammans med nedan beskrivna följdändringar för värdepappersfonder och kapitalförsäkring uppkommer dock en budgetförstärkning. Vid beräkningen har basbreddningarna i form av full beskattning av utdelningsinkomster och reavinster på aktier beaktats. Den isolerade effekten av höjd skattesats på en bas som exkluderar utdelningsinkomster och reavinster på aktier är en budgetförsvagning om 1,2 mdkr, vilket i huvudsak avspeglar det negativa "räntenettot" för hushållssektorn.

En höjning av skattesatsen för *värdepappersfonder* från 25 till 30 % ger en inkomstförstärkning på 0,1 mdkr.

Höjningen av *avkastningsskatten på kapitalförsäkringar* från 20 till 27 % (effektivt) beräknas ge en inkomstförstärkning på 0,7 mdkr.

Höjningen av *avkastningsskatten på pensionsförsäkringskapital* från 9 % till 15 % beräknas ge en budgetförstärkning på 2,0 mdkr. Vid

¹ Vid beräkningen har beaktats möjligheten att avsätta till periodiseringsfond vilket ger en effektiv bolagsskattesats på ca 25 %.

beräkningen har förutsatts att skattehöjningen avseende tjänstepensionskapital reducerar löneutrymmet; bruttoeffekten avseende avkastnings-skatten uppgår till 3,2 mdkr.

Ett bibehållande av *förmögenhetsskatten* i dess nuvarande utformning även efter 1994 ger en budgetförstärkning på 2,0 mdkr.

I denna proposition föreslås en höjning av fastighetsskattesatsen med 0,2 procentenheter från och med år 1996 i syfte att finansiera återtagandet av tidigare beslutade neddragningar av räntebidragen. Detta ger en inkomstförstärkning på 1,5 mdkr (2,7 mdkr brutto före indirekta effekter). I prop. 1994/95:53 har lämnats förslag om årlig omräkning av taxeringsvärdena. Den varaktiga inkomstförstärkningen uppgår till 1,0 mdkr.

8.6.2 Företagsbeskattningen

Enligt vårt förslag skall tidigare gjorda avsättningar till skatteutjämningsreserv (surv) i sin helhet återföras till beskattning med undantag för en tiondel. I förhållande till tidigare regler innebär detta att tillkommande 40 % av gjorda avsättningar tillsammans med tidigare belopp återförs på 7 år. För juridiska personer uppgick de totala survavsättningarna i 1992 års bokslut till ca 71 mdkr och för enskilda näringsidkare kan beloppet beräknas uppgå till ca 11 mdkr.

Den varaktiga budgetförstärkningen av de skärpta återföringsreglerna består av räntan på de nuvärdeberäknade engångsinkomsterna under berörda år. För juridiska personers surv uppgår denna effekt till 0,5 mdkr och för survåterföringar avseende enskilda näringsidkare till 0,1 mdkr.

Ett slopande av *stämpelskatten på aktier* beräknas ge en budgetförsvagning om 0,6 mdkr.

De temporära reglerna om partiellt *direktavdrag för byggnadsinvesteringar* ger upphov till olika slag av budgeteffekter. Den primära effekten bestäms till huvuddelen av bortfallet av bolagsskatt på de återföringar av surv mot vilka direktavdraget i första hand skall göras och innebär ett varaktigt skattebortfall om 0,43 mdkr. Detta inkomstbortfall balanseras i större eller mindre utsträckning av sekundäreffekter genom att de tidigare lagda investeringarna ger ökad sysselsättning, vilket förstärker den konsoliderade offentliga sektorns saldo. Hur stor denna balanserande effekt blir beror på i vilken utsträckning det är frågan om en ren tidigareläggningseffekt med en motverkande nedgång av investeringsverksamheten efter stimulansperiodens utgång eller om en sådan nedgång ej sker. Som tidigare har framgått antas de motverkande effekterna till huvuddelen bestå i en ren tidigareläggning. Den motverkande, varaktiga sekundäreffekten uppgår till 0,17 mdkr, vilket tillsammans med den primära effekten ger en varaktig budgetförsvagning om ca 0,3 mdkr.

Ett slopande av rätten av kvitta *underskott i nystartad verksamhet* beräknas ge en varaktig budgetförstärkning om 0,1 mdkr. Förstärkningarna de närmaste åren blir kraftigare, 0,7 mdkr, vilket motsvarar

kostnaden på kort sikt för den avskaffade kvittningsrätten om den bibehålls.

Prop. 1994/95:25

I prop. 1994/95:92 lämnas förslag om ändrade tidpunkter för redovisning och betalning av bl.a. preliminär F-skatt, innehållen preliminär skatt, socialavgifter och vissa punktskatter och om en uppjustering av schablonen för debitering av F-skatt och särskild A-skatt. Budgeteffekterna av dessa åtgärder redovisas också i tabellen.

8.6.3 Beskattningen av förvärvsinkomster

Den statliga skatten på förvärvsinkomster höjs från 20 % till 25 %. Höjningen skall gälla t.o.m. inkomståret 1998. Åtgärden är alltså temporär vilket innebär att den varaktiga effekten utgörs av räntan på de extra inkomsterna under åren 1995–1998. Den varaktiga effekten uppgår till 1,4 mdkr medan budgetförstärkningen per kalenderår uppgår till 4,3 mdkr.

Grundavdraget vid beräkning av statlig inkomstskatt återinförs inkomståret 1995, dvs. ett år tidigare än enligt gällande regler. Detta ger ett inkomstbortfall för staten för kalenderåret 1995 om ca 1,8 mdkr. Den varaktiga effekten utgörs av ett års ränta på detta belopp, vilket är 0,2 mdkr.

Med bestående verkan höjs det inte avdragsgilla beloppet för resor till och från arbetet från 4 000 kr till 6 000 kr. Detta ger en inkomstförstärkning på 0,7 mdkr.

Det begränsade genomslaget för inflationen på grundavdraget och skiktgränsen ger en successivt stigande inkomstförstärkning fram till år 1998. Den fulla effekten detta år beräknas uppgå till 4,5 mdkr².

Uttag av socialavgifter på vinstandelar beräknas ge en budgetförstärkning på 0,1 mdkr.

Den successivt höjda allmänna avgiften till sjukförsäkringen ger en varaktig inkomstförstärkning på 14,1 mdkr. Detta avser den fulla effekten kalenderåret 1998. Även här är den varaktiga effekten något lägre på grund av att regelförändringen sker successivt.

Höjningen av den särskilda löneskatten sker i två steg dels en höjning med 2 procentenheter inkomståret 1995, dels en höjning som under 1996–1998 beräknas uppgå till 0,5 procentenheter per år. Den sammanlagda budgetförstärkningen beräknas uppgå till 0,6 mdkr.

² I strikt mening är den varaktiga effekten något lägre än detta belopp genom att den fulla effekten uppnås först efter några år, men avvikelserna är begränsade.

8.7 Visst återställande av nivån på äldre statliga räntebidrag samt höjd fastighetsskatt

Prop. 1994/95:25

Regeringens förslag: Den 1993 beslutade extra höjningen av den garanterade räntan 1995 och 1996 avseende räntebidrag för nybyggnad, ombyggnad, energibesparande åtgärder eller förvärv av bostäder enligt 1992 års och äldre regler genomförs inte. Den budgetförstärkning om 2,5 miljarder kr som beslutet skulle medföra görs i stället genom en höjning av fastighetsskatten för småhus och hyreshusenhet till den del den avser värderingsenhet för bostäder samt tillhörande mark. Skatten höjs från 1,5 till 1,7 % fr.o.m. beskattningsåret 1996.

Bakgrunden till regeringens förslag: År 1993 beslöt riksdagen på förslag av den dåvarande regeringen (prop. 1993/94:8, bet. 1993/94:BoU3, rskr. 1993/94:40) om vissa höjningar 1994–1996 av de s.k. garanterade räntenivåerna i det statliga systemet för räntesubventioner vid ny- och ombyggnad m.m. av bostadshus. Utgångspunkten för beslutet var att de statliga bostadssubventionerna skulle minska med 3 miljarder kr som ett led i arbetet med att sanera de statliga finanserna.

Den beslutade utgiftsminskningen är fördelad på tre år med 0,5 miljarder kr 1994, 1 miljard kr 1995 och 1,5 miljard kr 1996 och genomförs automatiskt om inte annat beslutas. Utgiftsminskningarna berör närmare bestämt räntebidrag för ny- och ombyggnad enligt förordningen (1991:1933) om statligt räntebidrag för ny- och ombyggnad av bostäder och motsvarande äldre bestämmelser i ny- och ombyggnadslåneförordningarna för bostäder och bostadsfinansieringsförordningen. Vidare berörs räntebidrag enligt förordningen (1989:858) om ersättningslån för bostadsändamål, förordningen (1986:82) om ränta och amortering m.m. i fråga om vissa statliga tilläggs lån till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och förordningen (1989:573) om ändrade villkor för vissa lån som beviljats för anordnande av studentbostäder. Utgiftsminskningarna berör därutöver räntebidrag enligt förordningen (1977:332) om statligt stöd till energibesparande åtgärder i bostadshus m.m. (upphävd 1980:334), förordningen (1984:614) om lån för vissa fastigheter som förköpts enligt förköpslagen (upphävd 1992:411) och förordningen (1987:258) om stöd till flerbarnsfamiljer för köp av egna hem (upphävd 1991:410). Minskningen görs dels genom en extra höjning av den garanterade räntan den 1 januari vardera året 1994–1996 om bidragstiden påbörjats senast året innan något av de nämnda åren, dels genom att den garanterade räntan för det första året av bidragstiden höjs vad gäller räntebidrag där bidragstiden börjar 1995, respektive 1996 eller senare.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagens beslut 1993 innebär att bostadssektorns bidrag till saneringen av den statliga budgeten i huvudsak belastar endast bostäder med räntesubventioner, dvs. i allt väsentligt bostäder som byggts eller byggs om under 1980-talet och de första åren

på 1990-talet. Beslutet berör därmed de bostäder i det svenska bostadsbeståndet som redan i utgångsläget har de högsta kapitalkostnaderna. I det ränteläge som nu råder riskerar beslutet att leda till ett stort antal konkurser. Särskilt påtagliga är problemen när det gäller bostäder tillhöriga bostadsrättsföreningar och mindre hyreshusägare. Dessa har små eller inga möjligheter att omfördela den extra kostnadsbelastning som beslutet innebär över ett större bestånd för att på så sätt begränsa de avgifts- eller hyreshöjningar per enhet som behövs för att täcka de ökande kapitalkostnaderna.

Bostadssektorn måste bidra till att stärka statsfinanserna. En fördelaktig ränteutveckling innebär i sig ett viktigt bidrag till att lösa problemen inom bostadsmarknaden. Den nödvändiga budgetförstärkningen bör ske på sådant sätt att hela fastighetsbeståndet berörs. Att bara belasta en del av beståndet innebär för den del som berörs sådana fastighetsekonomiska försämringar att det riskerar att verka destabiliserande även på fastighetsmarknaden i övrigt. De problem som vi upplever i dag på bostads- och bostadskreditmarknaden kan inte lösas men väl mildras genom ett tillvägagångssätt där bostadssektorns bidrag till saneringen kommer från alla bostäder.

Regeringen förordar således att den tidigare beslutade extra höjningen 1995 och 1996 av de garanterade räntenivåerna i det statliga systemet för räntesubventioner enligt 1992 års och äldre räntebidragsregler inte genomförs. Förslaget innebär också att de höjningar av den garanterade räntan för det första året av bidragstiden som beslutades som en konsekvens av att äldre bidragsärenden fick höjd garanterad ränta inte bör genomföras.

Den budgetförstärkning om 1,6 miljarder (2,7 miljarder brutto) som beslutet om höjda garanterade räntor 1995 och 1996 skulle medföra bör i stället åstadkommas genom en höjning av den statliga fastighetsskatten. I nuvarande statsfinansiella situation är det inte möjligt att avstå från en sådan förstärkning av de offentliga finanserna.

Bestämmelser om statlig fastighetsskatt finns i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. Fastighetsskatt tas i dag ut med 1,5 % på taxeringsvärdet för småhusenhet, på bostadsbyggnadsvärde och tomtmarksvärde avseende småhus på lantbruksenhet och på taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder med tillhörande mark (3 § lagen om statlig fastighetsskatt). För nybyggda bostäder tas ingen fastighetsskatt ut under de första fem åren och endast halv fastighetsskatt de därpå följande fem åren.

För att åstadkomma den erforderliga budgetförstärkningen bör skattesatsen höjas med 0,2 procentenheter. Den högre skattesatsen, 1,7 %, bör gälla från och med beskattningsåret 1996 (1997 års taxering).

Det bör anmärkas att 3 § lagen om statlig fastighetsskatt också föreslås ändrad i propositionen om Omräkningsförfarande vid fastighetstaxeringen, m.m (prop. 1994/95:53).

Regeringens förslag: Vid utbetalning av kommunalskattemedel för inkomståret 1995 skall kommunalskattemedlen för kommunerna minska med 1 025 kronor per invånare i kommunen den 1 november år 1994 i stället för av riksdagen tidigare beslutade 1 086 kronor per invånare.

Vid utbetalning av landstingsskattemedel för inkomståret 1995 skall landstingsskattemedlen för landstingen minska med 311 kronor per invånare i landstinget den 1 november år 1994 i stället för av riksdagen tidigare beslutade 349 kronor per invånare.

För de landstingsfria kommunerna skall kommunalskattemedlen för inkomståret 1995 vid utbetalningen minska med 1 336 kronor per invånare i kommunen den 1 november år 1994 i stället för av riksdagen tidigare beslutade 1 435 kronor per invånare.

Skälen för regeringens förslag: I 1994 års kompletteringsproposition föreslogs vissa förtydliganden vid tillämpningen av den kommunala finansieringsprincipen. Det gjordes bl.a. klart att principen inte omfattar statliga beslut om åtgärder som inte direkt tar sikte på, men som ändå får direkta ekonomiska effekter för kommunsektorn. Det gäller t.ex. åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Effekterna av sådana åtgärder skall beaktas vid den bedömning som görs av det skattefinansierade utrymmet i samband med att statsbidragsramen fastställs. Riksdagen godkände det som regeringen förordat (bet. 1993/94:FiU19, rskr. 1993/94:442). Regleringarna bör således i princip göras genom förändring i statsbidragsramen. Övergångsvis görs emellertid ekonomiska regleringar till följd av åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget m.m. genom att skattemedlen justeras med ett tillägg eller avdrag per invånare.

Sedan regleringsbeloppet fastställts för år 1995 har förutsättningarna förändrats. Detta bör föranleda vissa ytterligare ekonomiska regleringar mellan staten och kommunsektorn. De nedan redovisade förslagen till ekonomiska regleringar omfattar de förslag som regeringen lagt fram t.o.m. denna proposition. Regleringarna föranleds av att vissa tidigare beslutade åtgärder återtas.

Regeringen har föreslagit att vissa beslutade förändringar i arbetslöshetsförsäkringen (prop. 1993/94:209). Reformeringsprocessen ledde till ändringar i såväl lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring som lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd, vilka trädde i kraft den 1 juli 1994. Regeringen har nu föreslagit (prop. 1994/95:99) att ändringarna, med verkan från den 1 januari 1995, upphävs. Av detta skäl bör staten för år 1995 återreglera 538 miljoner kr till kommuner och landsting.

I 1994 års kompletteringsproposition föreslogs också reglering med anledning av lagen (1994:553) om vårdnadsbidrag. Regeringen har

föreslagit att även denna lag upphävs fr.o.m. den 1 januari 1995 (prop. 1994/95:61). Av detta skäl bör staten för år 1995 återreglera 867 miljoner kr till kommuner och landsting.

Vi har föreslagit (avsnitt 8.4.3) att rätten till kvittning av underskott i aktiv näringsverksamhet mot inkomst av tjänst skall slopas. Av detta skäl bör staten för år 1995 återreglera 540 miljoner kr från kommuner och landsting.

Denna proposition innehåller även andra förslag som kan påverka kommunsektorns skatteunderlag. Dessa är bl.a förslag till förändringar i uppräknningen av basbeloppet. Förslaget bedöms inte påverka kommunsektorns skatteunderlag för år 1995. Den föreslagna höjningen av gränsen för avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats bedöms påverka den kommunala sektorns skatteunderlag positivt för år 1995. Även förändringen i reglerna för utbildningsbidraget påverkar kommunsektorns skatteunderlag positivt för år 1995. Effekten på kommunsektorns skatteunderlag vad gäller regeringens proposition 1994/95:41 egenavgiften i ålderspensionssystemet är i nuläget svårbedömd för år 1995. Ovan föreslagna åtgärder beaktas vid bedömningen av det skattefinansierade utrymmet för år 1996.

För en sammanställning av tidigare beslutade regleringar för år 1995 hänvisas till 1994 års kompletteringsproposition (bilaga 7, avsnitt 2.4.2)

Tillkommande regleringar år 1995 (miljoner kr):

Skatteunderlagsförändringar

Upphävande av försäkringar i arbetslöshetsförsäkringens arbetsvilkor	- 538
Slopande av vårdnadsbidrag	- 867
Slopande av möjligheterna till kvittning av underskott i aktiv näringsverksamhet mot inkomst av tjänst	+ 540
Summa att reglera enligt tidigare beslut	12 787
Summa att reglera inklusive nya förslag	11 922
varav från kommuner	8 955
landsting	2 715
kyrkliga kommuner	252

Regleringen av de tillkommande beloppen bör som nämnts göras på samma sätt som den tidigare fastställda regleringen för år 1995. Med hänvisning till det redovisade bör det belopp med vilket skattemedlen skall minskas för år 1995 ändras från 1 086 kronor per invånare till 1 025 kronor per invånare för kommuner, från 349 kronor per invånare till 311 kronor per invånare för landsting och från 1 435 kronor per invånare till 1 336 kronor per invånare för kommuner som inte ingår i ett landsting.

Förslaget föranleder en ändring i lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995.

För de kyrkliga kommunerna får de tillkommande förändringarna av skatteunderlaget år 1995 genomslag först år 1997, varför den tidigare beslutade ekonomiska regleringen för år 1995 inte ändras på grund av vad som nu anförs.

8.9 Reducering av de kyrkliga kommunernas skattemedelsfordran

Regeringens förslag: De kyrkliga kommunernas skattemedelsfordran vid ingången av år 1995 skall minskas med 6,8 % i stället för av riksdagen tidigare beslutade 3,2 %.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har tidigare i år beslutat (prop. 1993/94:150 bil. 7, bet. 1993/94:FiU19, rskr. 1993/94:442) om ekonomiska regleringar år 1995 mellan staten och kommunsektorn. För de kyrkliga kommunerna avser regleringarna ändringar som påverkar skatteunderlaget och verkställs genom att skattemedelsfordran vid ingången av år 1995 minskas med 3,2 %.

Vid samma tillfälle beslutade riksdagen efter förslag i årets budgetproposition (bil. 8) att vid utbetalning av skattemedel till kyrkliga kommuner skall fr.o.m. år 1995 förskottet minskas motsvarande det belopp som avser lindring i skattskyldigheten för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Detta medför övergångseffekter på så sätt att under åren 1995 och 1996 görs vid utbetalningen av skattemedel avdrag dels i förskottet, dels i slutavräkningen avseende inkomståren 1993 och 1994. Det uppstår således en dubbeleffekt under två övergångsår. För vardera året beräknas skattemedlen av detta skäl minska med ca 700-800 miljoner kr.

I propositionen anfördes att de kyrkliga kommunerna vid 1992 års bokslut hade ett rörelsekapital på över 5 miljarder kr och att detta kunde förväntas öka ytterligare under åren 1993 och 1994, bl.a. på grund av att skattesänkningar med anledning av överföringen av folkbokföringen till skattemyndigheterna endast har gjorts i begränsad utsträckning. När nu det samlade resultatet av de kyrkliga kommunernas bokslut för år 1993 föreligger, visar det sig att rörelsekapitalet har ökat till ca 6 miljarder kr. I likhet med tidigare råder dock stora variationer mellan kommunerna vad gäller ekonomiska resurser och ekonomiska förutsättningar.

Skattemyndigheterna tog över folkbokföringen och därmed kostnaderna för denna verksamhet den 1 juli 1991. De bortfallande kostnaderna för de kyrkliga kommunerna (jfr prop. 1991/92:100 bil. 8) borde ha föranlett att det kyrkliga skatteuttaget minskades. Så har emellertid endast skett i begränsad omfattning, trots att såväl regeringen som Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund vid upprepade tillfällen rekommenderat skattesänkningar. De under flera år uteblivna skattesänkningarna kan generellt sett i betydande utsträckning antas ha bidragit till de kyrkliga kommunernas mycket goda ekonomi. Regeringen gör bedömningen att

den ekonomiska situationen för de kyrkliga kommunerna i allmänhet kommer att vara fortsatt god även om rörelsekapitalet kommer att minska de närmaste åren till följd av de ändrade reglerna för utbetalning av skattemedel avseende dem som inte tillhör Svenska kyrkan och i övrigt vikande skatteinkomster.

Vidare svarar staten utan ersättning för de administrativa kostnader som föranleds av uppörd, taxering, indrivning och utbetalning av kommunal-skatt. Statens totala administrationskostnader avseende inkomstskatter har bedömts till ca 3,3 miljarder kr (jfr Århundredets skattereform, Uppföljning av skattereformen 1990-1991 del 1, Norstedts 1994).

Mot bakgrund av vad som har anförts i det ovanstående och det svåra statsfinansiella läget anser regeringen det vara skäligt, att staten för år 1995 för statskassans räkning tar ut en skatteadministrationsersättning om 300 miljoner kr av de kyrkliga kommunerna. För år 1995 föreslås detta ske genom att de kyrkliga kommunernas skattemedelsfordran vid ingången av året minskas med 6,8 % i stället för av riksdagen tidigare beslutade 3,2 %. För tiden därefter avser regeringen att återkomma till riksdagen med förslag.

Eftersom flertalet kyrkliga kommuner har god ekonomisk situation bör förslaget i huvudsak kunna genomföras utan att skatteuttaget ökar. För att motverka de behov av skattehöjningar som i viss utsträckning ändå kan tänkas uppstå finns möjlighet för Kyrkofonden att bistå med extra utjämningsbidrag. Regeringen avser att beakta detta vid kommande fastställelse av fondens budget.

8.10 Upprättade lagförslag

Lagförslag har upprättats i enlighet med förteckning i avsnittet Förslag till riksdagsbeslut. Lagförslagen finns i *bilaga 1*.

Vid beredningen av lagförslagen har synpunkter inhämtats från Riksskatteverket. De synpunkter som har framförts har varit av tekniskt slag och har med någon avvikelse beaktats i det fortsatta arbetet.

Lagrådet

Lagförslagen är i flertalet fall av den beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Vissa andra lagförslag är sådana att Lagrådets yttrande normalt bör inhämtas. Det gäller bl.a. förslaget till lag om direktavdrag för byggnader m.m. Det bör emellertid påpekas att lagförslagen i stor utsträckning innebär en återgång till de regler som beslutades i 1990 års skattereform och som gällde fram till den 1 januari i år. Dessa lagregler har tidigare granskats av Lagrådet. En förnyad granskning i dessa delar framstår därför som obehövlig.

Förslagen, som materiellt och systematiskt utgör en sammanhållen helhet, är ett mycket viktigt inslag i den del av regeringens ekonomiska politik som riksdagen bör ta ställning till i höst. En lagrådsgranskning

skulle fördröja avlämnandet av propositionen så att det inte vore möjligt att åstadkomma en avslutad riksdagsbehandling under hösten. Det innebär att Lagrådets hörande skulle fördröja lagstiftningsfrågornas behandling så att avsevärt men skulle uppkomma.

8.11 Författningskommentar

8.11.1 Lagen om direktavdrag för byggnader m.m.

Direktavdrag

1 §

Omedelbart avdrag eller direktavdrag får göras för utgifter för investeringar i byggnader och markanläggningar. Med byggnader och markanläggningar avses sådan egendom som behandlas i punkterna 6 och 7 av anvisningarna till 23 § KL.

Av punkt 7 av anvisningarna till 23 § KL framgår att till markanläggning hänförs även markarbeten, t.ex. röjning, schaktning och rivning. Till markanläggning hänförs vidare olika anordningar som vägar, kanaler och diken.

Avdrag medges enbart för utgifter som den skattskyldige eller, i fråga om handelsbolag, bolaget lagt ner. En arrendator kan alltså få direktavdrag för förbättringar på en byggnad på en arrenderad fastighet (punkt 15 av anvisningarna till 23 § KL). Däremot kan fastighetsägaren inte få direktavdrag för samma arbeten när det är arrendatorn som svarat för utgifterna (jfr punkt 8 av anvisningarna till 22 § samt punkt 6 femte stycket och punkt 7 andra stycket av anvisningarna till 23 § KL).

Huvudregeln är att direktavdrag medges för utgifter som lagts ner under beskattningsåret. Genom 8 § får direktavdraget sparas till ett senare år om avdragsutrymmet enligt 6 § inte förslår.

För handelsbolag beräknas direktavdraget för bolaget. Som framgår av 6 § sker en interaktion mellan handelsbolaget och delägarna när det gäller beräkningen av avdragsutrymmet.

2 §

Direktavdrag skall avse utgifter för ny-, till- eller ombyggnad som enligt punkterna 6 och 7 av anvisningarna till 23 § KL aktiveras och dras av genom årliga värdeminskningssavdrag.

Det är den som anskaffar en byggnad eller markanläggning som får göra direktavdrag. Det är ett omedelbart avdrag för anskaffningsutgifter innan byggnaden eller markanläggningen är färdigställd och ordinarie värdeminskningssavdrag kan göras.

Utgifter för mark- och byggnadsinventarier, som skrivs av enligt inventariereglerna, omfattas inte av direktavdraget. Detsamma gäller för anslutningsavgifter och anläggningsbidrag.

Utgifter för reparation och underhåll, när statliga räntebidrag utgått eller för andelshus (punkterna 4 och 5 av anvisningarna till 23 § KL), som skall läggas till anskaffningsvärdet för byggnaden (punkt 6 femte stycket av anvisningarna till 23 § KL) omfattas inte av direktavdraget eftersom det inte är fråga om ny-, till- eller ombyggnad. Dessutom tar dessa bestämmelser närmast sikte på bostäder som inte omfattas av direktavdrag över huvud taget.

Byggnader som huvudsakligen används för bostadsändamål exkluderas helt och hållet från möjligheten till direktavdrag.

För byggnader som i mer begränsad omfattning innehåller bostäder får direktavdrag inte göras till den del utgifterna avser bostäder. En proportionering får göras för utgifter som kan anses vara gemensamma. Motsvarande bedömning var aktuell i fråga om investeringsskatt enligt lagen (1989:471) om investeringsskatt för vissa byggnadsarbeten.

Motsvarande begränsningar för bostäder gäller även i fråga om markanläggningar. Härigenom undantas t.ex. planteringar och parkeringsplatser i anslutning till bostadsbyggande. På samma sätt som för byggnader med ett begränsat bostadsinnehåll får en proportionering göras för sådana utgifter för markanläggningar som kan anses vara gemensamma.

Tidsperiod

3 §

Direktavdrag medges endast för utgifter som lagts ner under stimulansperioden. Det är däremot utan betydelse när ett byggnadsarbete påbörjas och när det avslutas.

4 §

I paragrafen förklaras bl.a. när en utgift skall anses ha lagts ner på en byggnad eller markanläggning.

Direktavdrag kan bara komma i fråga för utförda arbeten.

I lagen om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten ansågs utgifter hänförliga till den kvalificerande tiden om utgifterna "avser material som har fogats in i en byggnad eller annat arbete som har utförts under perioden." Främst när det gäller markanläggningar och markarbeten kan det i vissa situationer vara missvisande att tala om material som fogas in. Därför anges att utgifter har lagts ner om material har fogats in i eller på liknande sätt har tillförts byggnaden eller markanläggningen.

När det gäller arbeten som utförts på byggnaden eller markanläggningen används uttrycket på samma sätt som i förordningen (1987:941)

om frisläpp av investeringsfonder och lagen (1989:471) om investerings-skatt för vissa byggnadsarbeten.

Vid byggnads- eller anläggningsentreprenader erlägger beställaren ofta förskott eller a conto-betalningar till entreprenören. Gjorda förskott eller a conto-betalningar avräknas i slutfakturan. För att säkerställa möjligheten till direktavdrag för byggen som sträcker sig längre än beställarens beskattningsår föreskrivs att sådana betalningar skall anses som utgifter. A conto-betalningar under beskattningsårets två första månader får hänföras till föregående beskattningsår om arbetet utförts då.

Vid byggnads- och anläggningsentreprenader används enbart uttrycket arbete eftersom ett byggnadsarbete för beställaren får ses som en enhet (arbete och material). Det är alltså inte någon skillnad på de krav som i det här avseendet uppställs för direktavdrag vid entreprenader jämfört med arbeten på löpande räkning.

Högsta avdragsbelopp

5 §

Direktavdrag får göras med högst 50 % av utgifterna under beskattnings-året. Avdrag medges dock endast i den mån det finns avdragsutrymme enligt 6 §. Överstiger det högsta avdragsbeloppet avdragsutrymmet får enligt 8 § det överskjutande beloppet sparas till ett senare år.

Avdragsutrymme

6 §

Av bestämmelsen framgår avdragsutrymmet för direktavdraget och i vilken turordning avdrag skall göras.

1. I första hand skall direktavdrag göras mot survåterföring. Det gäller alltså den surv som *sammantaget* skall återföras till beskattning, inte enbart den surv som måste återföras till beskattning för det aktuella beskattningsåret. Vad som skall återföras till beskattning är avdraget för avsättning till surv. Enligt förslagen till ändring i återföringslagen skall i princip sammanlagt nio tiondelar av surven återföras till beskattning. Den tiondel av surven som får upplösas utan skattekonsekvenser skall alltså inte räknas in i avdragsutrymmet.

2. Om den skattskyldige yrkar ett direktavdrag som överstiger den egna survåterföringen och företaget ingår i en koncern finns en särskild regel om överföring inom en koncern av utrymme mot survåterföring (9 §). Ett företag inom koncernen kan återföra surv till beskattning och därigenom skapa ett avdragsutrymme åt det investerande företaget. Det är inte något som hindrar att flera företag i koncernen återför surv för att öka avdragsutrymmet.

I andra hand skall alltså det investerande företaget ta i anspråk det avdragsutrymme som kan skapas genom att ett företag inom samma koncern återför sin surv till beskattning (jfr ovan under punkten 1). Det företag som återför surven till beskattning kan genom koncernbidrag till det investerande företaget neutralisera survupplösningen.

Samtliga survar inom en koncern måste återföras till beskattning för att avdragsutrymme enligt 3 eller 4 skall kunna komma i fråga.

3. Om företaget tidigare har gjort avdrag för avsättning till periodiseringsfond får, sedan avdragsutrymmet för survåterföringar enligt 1 och 2 utnyttjats fullt ut, periodiseringsfonden återföras till beskattning och utnyttjas för direktavdrag. Något krav på att koncernföretag skall återföra periodiseringsfonder för att skapa avdragsutrymme åt investerande företag har inte uppställts.

Särregleringen för handelsbolag föranleds av att direktavdraget beräknas för bolaget medan avsättning till periodiseringsfond görs på delägarnivå.

4. Först sedan surv och periodiseringsfond utnyttjats fullt ut aktualiseras inkomstutrymmet enligt 4.

Det inkomstbegrepp som här avses är hämtat från 3 § lagen om periodiseringsfonder. Avdraget får uppgå till högst 25 % av inkomsten före avdraget till periodiseringsfond. Avdragsutrymmet för direktavdrag mot inkomsten skall alltså motsvara avdragsutrymmet för avdrag för avsättning till periodiseringsfond, dvs. 25 % av inkomsten före direktavdrag och avdrag för avsättning till periodiseringsfond. Eftersom återförd surv och periodiseringsfond ingår i inkomsten måste denna minskas med dessa intäkter. Inkomsten måste också minskas med den del av avdragsutrymmet som motsvarar survupplösning i ett koncernföretag och överföring av detta avdragsutrymme till det investerande företaget. På resterande belopp får 25 % användas för direktavdrag.

Av *andra stycket* framgår att avdragsutrymme enligt en senare punkt kan tas i anspråk först sedan möjligheterna till avdragsutrymme uttömts enligt närmast föregående punkt. Avdragsutrymmet måste alltså utnyttjas i ordningsföljd.

I *sista stycket* anges att möjligheten till avdragsutrymme enligt första stycket 2 är uttömt när samtliga företag i koncernen utnyttjat motsvarande avdragsutrymme för egna direktavdrag eller överfört sitt avdragsutrymme enligt 9 §.

Ett exempel illustrerar:

Ett företag har en skatteutjämningsreserv som skall återföras till beskattning under de kommande nio åren med 50 000 kr per år (= 450 000 kr skall återföras till beskattning). Företaget ingår inte i en koncern varför hänsyn inte behöver tas till ytterligare survar. Företaget har kalenderår som beskattningsår och redovisar för år 1994 en inkomst som uppgår till 800 000 kr före återföring av surv. Företaget bygger en ny administrationsbyggnad, och under november-december 1994 utförs arbete på denna som uppgår till 120 000 kr. Detta innebär att ett direktavdrag om 60 000 kr får göras. Vid 1995 års taxering återför

företaget 60 000 kr av surven till beskattning. Vidare gör företaget en avsättning till periodiseringsfond på 200 000 kr.

Under år 1995 uppgår utgifterna för byggandet till 1 400 000 kr. Detta medför en möjlighet till direktavdrag om 700 000 kr. Återstående surv uppgår till 390 000 kr. Vidare återför företaget periodiseringsfonden från året innan om 200 000 kr. Företagets inkomst för år 1995 antas uppgå till 360 000 kr exklusive återföring av surv och periodiseringsfond. Inom denna ram finns inga möjligheter för företaget att utnyttja hela direktavdraget. Utrymmet begränsas till 90 000 kr. Återstående avdragsunderlag om 20 000 kr får sparas till påföljande år. Företaget förlorar möjligheten att sätta av till periodiseringsfond vid 1996 års taxeringen (10 §).

Under år 1996 då bygget avslutas uppgår utgifterna till 500 000 kr och ytterligare 250 000 kr får utgöra direktavdrag. Högsta möjliga direktavdrag uppgår till 270 000 kr. Företaget har en inkomst om 1 300 000 kr. Varken surv eller periodiseringsfond står till företagets förfogande. Avdraget måste ske mot årets inkomst. Detta begränsar enligt 10 § årets möjlighet till avsättning till periodiseringsfond till 55 000 kr. Anskaffningskostnaden för den nya administrationsbyggnaden vid färdigställandet i maj 1996 uppgår till 2 654 300 kr (= 634 300, som lades ned före stimulansperioden, + 120 000 + 1 400 000 + 500 000). Direktavdragen minskar enligt 10 § detta avskrivningsunderlag till 1 644 300 kr (= 2 654 300 - 60 000 - 700 000 - 250 000). Detta innebär att den ordinarie avskrivning som får göras vid 1998 års taxering kommer att uppgå till 32 886 kr i stället för till 53 986 kr som den skulle ha gjort om direktavdrag inte hade medgetts. Företaget utgår då från en avskrivning med 2 %.

7 §

Genom omläggning av räkenskapsår skulle avdragsutrymmet enligt 6 § första stycket 4 kunna utökas, t.ex. när ett kalenderårsföretag förlänger räkenskapsåret 1996 med sex månader till juni 1997. För att hindra detta skall avdragsutrymmet justeras till en tolv månadersperiod [jfr 4 § lagen (1989:346) om särskild vinstskatt].

Avdrag för utgifter under tidigare beskattningsår

8 §

Direktavdrag skall yrkas vid taxeringen för det beskattningsår för vilket utgifterna lagts ner. Förslår inte avdragsutrymmet får direktavdrag göras ett senare år.

Inte i något fall får direktavdrag göras för senare beskattningsår än det som omfattar utgången av tidsperioden enligt 3 §.

9 §

Som framgår av 6 § skall avdragsutrymmet tas i anspråk i en viss turordning. Företagets surv skall i första hand utnyttjas. Därefter kan avdragsutrymme skapas genom att koncernföretag återför surv till beskattning.

Utnyttjas inte möjligheten att använda ett koncernföretags surv förlorar företaget möjligheten att använda det avdragsutrymme som följer i turordningen efter survåterföringar, nämligen mot periodiseringsfond (6 § första stycket 3) eller årets inkomst (6 § första stycket 4).

Avsättning till periodiseringsfond

10 §

Om den skattskyldige tar i anspråk avdragsutrymme från inkomsten (= underlaget för avsättning till periodiseringsfond) minskas utrymmet för avsättning till periodiseringsfond i motsvarande mån.

Anskaffningsvärde och värdeminskningsavdrag

11 §

Både när det gäller byggnader och markanläggningar får, enligt de ordinarie reglerna, värdeminskningsavdrag göras först när byggnaden eller anläggningen har färdigställts. Förslaget med direktavdrag innebär att värdeminskningsavdragen tidigareläggs för sådana arbeten som pågår under längre tid. Avdrag får göras för utgifter som hänför sig till beskattningsåret eller tidigare beskattningsår, dvs. avdrag medges löpande för anskaffningsutgifterna innan byggnaden är färdigställd.

Direktavdraget avser sådana utgifter som ingår i anskaffningsvärdet för byggnaden eller markanläggningen. Det innebär att avdrag medges enbart för sådana utgifter som får skrivas av enligt de ordinarie avskrivningsreglerna.

När byggnaden är färdigställd skall vid beräkning av värdeminskningsavdrag anskaffningsvärdet minskas med direktavdragen. Avskrivningstiden påverkas alltså inte genom direktavdragen. De årliga värdeminskningsavdragen blir däremot lägre.

Metoden att reducera anskaffningsvärdet med direktavdraget finns i bl.a. investeringsfondssystemet. Enligt 10 § lagen om allmän investeringsfond skall, vid beräkningen av värdeminskningsavdrag, som anskaffningsvärde räknas endast den del av utgiften som inte har täckts av den ianspråktagna fonden.

Det är inte något som hindrar att ersättningsfond e.d. kombineras med direktavdrag. Fonden kan emellertid inte tas i anspråk med ett större belopp än vad som återstår av anskaffningsvärdet sedan detta minskats med gjorda direktavdrag.

I andra sammanhang än vid beräkning av värdeminskningsavdrag bör direktavdragen anses som gjorda värdeminskningsavdrag och utgifterna för vilka direktavdrag medgetts anses ingå i anskaffningsvärdet. Det gäller t.ex. vid avyttring av fastigheten, bl.a. när värdeminskningsavdrag skall återföras till beskattning (punkterna 4 och 5 av anvisningarna till 22 § KL).

Uppgiftsskyldighet

12 §

I bestämmelsen anges att den som yrkar direktavdrag i självdeklarationen skall lämna de uppgifter som behövs för beräkningen av avdraget. Det gäller bl.a. när utgifterna lagts ned, hur avdragsutrymmet beräknats och att undantagen egendom (2 §) inte omfattas av yrkandet.

8.11.2 Lagen om skattelättnader för sparande i allemansfond

1 och 2 §§

Genom bestämmelserna återinförs skattelättnader för sparande i allemansfond. Bestämmelserna innebär att utdelning och reavinst på sådana fondandelar beskattas med en faktisk skattesats på 20 %. Beskattningsnivån åstadkoms genom att endast två tredjedelar av reavinst resp. utdelning på andelarna skall redovisas. Det förhållandet att avdrag för reaförlust skall grundas på endast två tredjedelar av förlusten innebär inte någon inskränkning i de allmänna bestämmelserna i SIL om begränsad avdragsrätt för reaförluster. Om det är fråga om en förlust som inte är fullt kvittningsskild enligt 27 § 5 mom. nämnda lag innebär detta att knappt 47 % ($2/3 \times 70\%$) av förlusten får dras av.

8.11.3 Lagen om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996-1999 års taxeringar

1 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde.

Denna paragraf anger hur statlig inkomstskatt på förvärvsinkomst skall beräknas för fysiska personer.

Första stycket motsvarar 10 § första stycket SIL.

Det *andra stycket* motsvarar i princip 10 § andra stycket SIL. Till skillnad från bestämmelserna i SIL är dock skattesatsen på förvärvsinkomster över skiktgränsen 25 % i stället för som i SIL 20 %. Vidare föreligger en skillnad när det gäller skiktgränsens bestämmande som knyts till uppräknings av basbeloppet. Skiktgränsen vid 1997 års taxering bestäms således genom att skiktgränsen vid 1996 års taxering multipliceras med det jämförelsetal som ligger till grund för bestämmandet av basbeloppet år 1996 med tillägg av 1,2 procentenheter. Om exempelvis det jämförelsetal som har legat till grund för 1996 års basbelopp är 1,03 blir skiktgränsen vid 1997 års taxering ($203\ 900 \times 1,042 =$) 212 400.

3 §

Paragrafen har sin motsvarighet i 10 § fjärde stycket SIL men med den skillnaden att skattesatsen är 25 % i stället för 20 %.

Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna har kommenterats i allmänmotiveringen, avsnitt 8.5.2.

8.11.4 Kommunalskattelagen (1928:370)

33 § 2 mom.

Avdragsbegränsningen för kostnader för resor mellan bostad och arbete har höjts så att sådana kostnader blir avdragsgilla endast till den del de överstiger 6000 kr.

46 § 1 mom.

Den nyligen införda kvittningsrätten för underskott av aktiv näringsverksamhet upphävs. I momentet behålls undantaget som tillåter kvittning mot förvärvsinkomst för underskott av förvärvskälla som är hänförlig till aktiv näringsverksamhet om den uteslutande eller så gott som uteslutande avser litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet.

till 22 §

punkt 1

Sista meningen i *fyärde stycket* har återfått sin tidigare fram till den 1 januari 1994 gällande lydelse. De nya bestämmelserna om förutsättningar för att underlåta uttagsbeskattning i de särskilda fall som avses i stycket har flyttats från punkt 1 a och knyter an till regleringen av de ifrågavarande utdelningarna resp. utskiftningarna som åter tagits in i 3 § 7 och 8 mom. SIL.

punkt 1 a

Punkten har upphävts. Bestämmelserna reglerar i sin nuvarande lydelse kraven för att underlåta uttagsbeskattning i samband med dels delning av ett svenskt aktiebolag enligt de särskilda beskattningsreglerna för ett sådant förfarande, dels utskiftning av aktier enligt särreglerna för ombildning av en svensk ekonomisk förening till aktiebolag.

De särskilda reglerna om beskattning av utdelning i samband med delning av aktiebolag har återfått sin äldre lydelse i 3 § 7 mom. SIL. Bestämmelserna om frihet från uttagsbeskattning som knyter an till sistnämnda moment har på nytt förts till punkt 1 av anvisningarna till 22 § KL.

Bestämmelserna som anger förutsättningarna för att underlåta beskattning vid ombildning av ekonomisk förening till aktiebolag har återfått sin äldre lydelse i 3 § 8 mom. SIL. Regleringen om undantag från uttagsbeskattning i sådana fall har återförts till punkt 1 av anvisningarna till 22 § KL.

punkt 2

Sista meningen i *första stycket* har – med redaktionella ändringar – hämtats från paragrafens lydelse fram till år 1994. Avkastning på insatskapital i en ekonomisk förening är åter skattepliktig hos delägaren om andelen utgör en tillgång i hans näringsverksamhet. Detta gäller såväl insats- som förlagsandel.

punkt 2 a

Punkten har upphävts. De nuvarande bestämmelserna i punkten reglerar omfattningen av slopad eller begränsad skatteplikt för löpande avkastning resp. reavinst på delägarätter.

till 23 §

punkterna 6, 7 och 12

I anvisningspunkterna har en redaktionell ändring gjorts som också innefattar en rättelse av en felaktig styckehänvisning.

punkt 33

Det till enkelbeskattningssystemet kopplade tillägget om begränsad avdragsrätt för förlust har tagits bort.

till 24 §

punkt 2

I *sista stycket* har en ändring gjorts som en följd av att reglerna i de aktuella fallen för utdelning och utskiftning åter har tagits in i 3 § 7 resp. 8 mom. SIL.

Övergångsbestämmelser

punkt 1

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering om inte annat anges i punkt 2-4.

punkt 2

För skattskyldiga med räkenskapsår som påbörjats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser om skatteplikt resp. begränsning i skatteplikten för utdelning och reavinst om skattskyldigheten resp. rätten till avdrag för förlust uppkommit före utgången av år 1994.

punkt 3

För skattskyldig som bedriver näringsverksamhet för vilken beskattningsåret har påbörjats före den 3 november 1994 tillämpas äldre regler. Har skattskyldig i fall som nyss sagts även kostnader för resor till och från arbetsplatsen i inkomstslaget tjänst gäller dock avdragsbegränsningen med 6 000 kr vid beräkning av inkomst av tjänst men inte vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet.

punkt 4

I fråga om näringsidkare för vilka beskattningsåret har börjat före 1 januari 1995 gäller äldre föreskrifter i 46 § 1 mom. till den del underskottet belöper på tid före 1 januari 1995. Om den skattskyldige inte visar annat skall en proportionering göras varvid en så stor del av underskottet anses hänförligt till tiden före 1 januari 1995 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller före ikraftträdandet och hela beskattningsåret.

8.11.5 Lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Hösten 1993 infördes bestämmelser om positiv och negativ räntefördelning för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag som är fysiska personer (prop. 1993/94:50, bet. 1993/94:SkU15, SFS 1993:1536). I samband därmed upphävdes de äldre bestämmelserna om negativ ränte-

fördelning som infördes i skattereformen (prop. 1989/90:110, bet. 1989/90:SkU30, SFS 1990:651). Av förbiseende kom inte punkt 16 av övergångsbestämmelserna till lagen (1990:651) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt att upphävas. Den föreslås nu bli upphävd.

2 § 1 mom.

Som en följd av avskaffandet av enkelbeskattningssystemet slopas hänvisningen i *sjunde stycket* till bestämmelserna om avdragsrätt endast för viss del av förlust i punkt 33 av anvisningarna till 23 § KL.

2 § 3 mom.

I *första stycket* har äldre regler om koncernbidrag återinförts som en konsekvens av att skattefriheten för mottagen utdelning avskaffas.

2 § 4 mom.

En redaktionell ändring har gjorts i *åttonde stycket*.

Bestämmelserna i *sista stycket* om kontinuitet vid beskattningen skall, i likhet med vad som gällde före år 1994, tillämpas om det utdelande företaget inte uttagsbeskattas och det mottagande företaget är frikallat från skattskyldighet enligt kedjebeskattningsreglerna i 7 § 8 mom. SIL.

2 § 10 mom.

De fram till årsskiftet gällande reglerna för investmentföretag och värdepappersfonder har återinförts. Reglerna om utdelning som överstiger ett gränobelopp i nuvarande andra stycket och reglerna om särskilda schablonintäkter för utdelning på utländska aktier resp. reavinster på sådana aktier i nuvarande första stycket 4, fjärde och åttonde styckena har tagits bort.

De genom 1990 års skattereform beslutade schablonintäkterna för investmentföretag och värdepappersfonder för reavinster på aktier o.d. på 2 resp. 1,5 % gäller åter enligt ändringarna i de nya *första och sista styckena*. I det nya *tredje stycket* har de bestämmelser om karaktärsbyte som infördes den 1 januari 1994 tagits in med redaktionella ändringar och med ändringar i fråga om storleken av den intäkt som skall redovisas. Dessa bestämmelser, som föreskriver avskattning i fall då investmentföretag förlorar sin karaktär som sådant företag, har hämtats från nuvarande femte stycket. Den andel av intäkten som skall redovisas vid en avskattning har höjts som en anpassning till den allmänna höjningen av skatten i bolagssektorn på reavinster från 14 till 28 %. Av samma skäl skall en avskattning inte ske enligt schablonbestämmelsen om verkliga reavinster resp. reaförluster redovisas i sin helhet.

2 § 14 mom.

Ändringen i *andra stycket* är en konsekvens av att äldre bestämmelser i 7 § 8 mom. SIL återinförs.

3 § 1 mom.

Bestämmelserna i nuvarande tredje och fjärde samt sjätte-nionde styckena om slopad eller begränsad skatteplikt för löpande avkastning resp. reavinst på delägarrätter har tagits bort. Det nya *tredje stycket* motsvarar, med redaktionella ändringar, nuvarande femte stycket.

3 § 7 mom.

Tredje stycket har till följd av den avskaffade skattefriheten för utdelning ändrats redaktionellt. Stycket har även i övrigt fått en ny språklig utformning.

I *fjärde* och *femte styckena* har de särskilda bestämmelserna om skattefrihet för utdelning i samband med delning av bolag återinförts. Bestämmelserna slopades i huvudsak fr.o.m. år 1994 till följd av att en allmän skattefrihet för mottagen utdelning infördes. I det sammanhanget flyttades också reglerna i viss del till punkt 1 a av anvisningarna till 22 § KL för att komplettera bestämmelserna om undantag från uttagsbeskattning.

I *sjätte stycket* har utöver språkliga ändringar ett förtydligande gjorts. Även en utbetalning från ett utländskt bolag i samband med nedsättning av aktiekapitalet genom minskning av aktiernas nominella belopp eller vid nedsättning av reservfonden skall behandlas som utdelning. Det kan antas att skillnader i civilrättslig lagstiftning mellan Sverige och andra länder ibland kan medföra problem vid bedömningen om en sådan utbetalning skall anses utgöra utdelning. Utgångspunkten är att bedömningen skall baseras på de principer som ligger till grund för reglerna om utdelning från svenska bolag.

3 § 8 mom.

Andra, tredje och *femte styckena* har återfått sin t.o.m. 1993 gällande lydelse som en följdändring till den slopade enkelbeskattningen av ägarkapital. I tredje stycket behandlas ombildning av ekonomisk förening till aktiebolag. Viss del av dessa bestämmelser har hämtats från den nu upphävda punkt 1 a av anvisningarna till 22 § KL.

3 § 12 mom.

Som en konsekvens av den återinförda fulla skatteplikten för avkastning av svenska aktier har kvotdelen för fördelning av reavinst i *tredje stycket* ändrats.

Här rättas en felaktighet. Den gällande lydelsen uppställer ett bosättningskrav för underskottsavdrag enligt 46 § 1 mom. KL vid taxeringen till statlig inkomstskatt men inte vid taxeringen till kommunal inkomstskatt. Denna skillnad har inte varit avsedd. Bosättningskravet slopas redan fr.o.m. 1995 års taxering.

7 § 8 mom.

Första-femte styckena i deras lydelse intill utgången av år 1993 har återinförts som en konsekvens av att den allmänna regeln om skattefrihet för utdelningsinkomster har slopats. Av samma skäl har bestämmelserna i nuvarande första-fjärde styckena ändrats och tagits in i det nya *sjätte stycket*. I den nya lydelsen av momentets andra stycke återinförs de t.o.m. utgången av år 1993 gällande reglerna om förvaltningsföretag. Till följd av den slopade skattefriheten för utdelning på svenska kapitalplacersaktier har regleringen ändrats bl.a. för värdepappersfonder. Den uppräknig som finns i det nuvarande näst sista stycket och som omfattar värdepappersfonder har därför tagits bort som en redaktionell ändring.

10 §

Kapitalinkomstskattesatsen i *tredje stycket* har höjts från 25 till 30 %.

10 a §

Skattesatsen för värdepappersfonder har höjts från 25 till 30 %.

22 §

I paragrafens sista mening har bestämmelsens äldre lydelse återinförts.

24 § 2 mom.

I *första stycket* och det nya *tredje stycket* har redaktionella ändringar gjorts. I första stycket 3 har bestämmelser lagts till som reglerar fall då utländska bolag upplöses genom förfaranden som motsvarar de fusioner som tas upp i punkten.

24 § 4 mom.

Nuvarande sista stycket har slopats till följd av avskaffandet av enkelbeskattningssystemet för ägarkapital. Som ett förtydligande har dels ändringar gjorts i *sjätte stycket*, dels ett nytt *sjunde stycke* lagts till. Bestämmelserna reglerar anskaffningsvärdet i fall då en faktisk avyttring

sker efter beslut om konkurs eller likvidation samt fall då en likvidation upphör. Prop. 1994/95:25

27 § 2 mom.

Paragrafhänvisningarna i momentets *första stycke* har ändrats till följd av att reglerna om utdelning och utskiftning i de aktuella fallen åter tagits in i 3 § 7 och 8 mom. SIL.

27 § 4 mom.

Bestämmelserna har justerats som en anpassning till den slopade enkelbeskattningen av svenska delägarätter.

27 § 5 mom.

Momentet har fått en ny lydelse som en konsekvens av att särbestämmelserna om begränsad skatteplikt för reavinster på svenska delägarätter avskaffas. För att avgränsa området för full avdragsrätt för reaförluster på andelar i värdepappersfonder har de fram till årsskiftet 1993/94 gällande bestämmelserna om lägsta andel aktier i fond återinförts efter en redaktionell ändring. Beträffande termen tillfälligtvis kan ledning hämtas från uttalandena i prop. 1986/87:40 s. 12.

Övergångsbestämmelser

punkt 1

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering om inte annat anges i punkt 2–12 av övergångsbestämmelserna.

punkt 2

För företag med räkenskapsår som påbörjats före den 1 januari 1995 gäller äldre bestämmelser om skatteplikt resp. begränsning i skatteplikten för utdelning och reavinst om skattskyldigheten resp. rätten till avdrag för förlust uppkommit före utgången av år 1994.

punkt 3

För företag med räkenskapsår som har påbörjats före den 1 januari 1995 skall äldre bestämmelser i 2 § 3 mom. SIL om koncernbidrag tillämpas för tiden fram till nämnda dag.

punkt 4

Om den i bestämmelsen avsedda utdelningen varit tillgänglig för lyftning före årsskiftet 1994/95 skall frågan om kontinuitet skall gälla bedömas enligt den äldre lydelsen av bestämmelserna i 2 § 4 mom. sista stycket SIL.

punkt 5

I första stycket regleras för värdepappersfondernas del tillämpningen av schablonintäkten för utdelning på utländska aktier o.d. vid 1995 och i vissa fall 1996 års taxering. Stycket avser således inte investmentföretag. Om värdepappersfonden mottagit utdelning av nyss nämnda slag under år 1994 och inte vidareutdelat den under samma år skall fonden inte påföras den aktuella schablonintäkten. Om däremot sådan vidareutdelning skett före den 1 januari 1995 skall schablonintäkten påföras helt eller jämkad beroende på i vad mån vidareutdelning skett samma år utdelningen mottogs.

För investmentföretag och värdepappersfonder med räkenskapsår som påbörjats före ikraftträdandet gäller enligt *andra stycket* äldre bestämmelser om schablonintäkt för den del av året som löper fram till den 1 januari 1995. Ett undantag görs dock om jämningsregeln i första stycket är tillämplig. Det innebär att schablonintäkterna skall tas upp enligt de regler som gäller för resp. kalenderår även om tidpunkten för förmögenhetsvärderingen infaller annat år. Intäkterna skall jämkas i samma mån som de skilda perioderna före och efter årsskiftet 1994/95 avviker från ett fullt beskattningsår. Ändringarna i 2 § 10 mom. SIL medför inte någon inskränkning i tillämpningen av tidigare övergångsbestämmelser till ändringar i samma moment. (se bl.a. punkt 2 av övergångsbestämmelserna i SFS 1994:778).

punkt 6

Vid beräkning av det sparade utrymmet enligt 3 § 12 mom. SIL till och med utgången av år 1994 får äldre bestämmelser i 9 § lagen om beräkning av kapitalunderlag vid beskattning av ägare i fåmansföretag tillämpas. Det innebär i princip att endast hälften av en survavsättning behöver beaktas vid beräkningen av kapitalunderlaget.

punkt 7

De nya föreskrifterna i 4 § tillämpas vid 1995 års taxering. Se kommentaren till 4 §.

punkt 8

Avdragsrätten för utdelning på förlagsinsatser har slopats fr.o.m. den 1 januari 1994. Avdragsrätt föreligger dock fortfarande för utdelning på sådana förlagsinsatser som har betalats in till föreningen före utgången av år 1993. De nya bestämmelserna om skattefrihet i 7 § 8 mom. tredje stycket SIL skall inte tillämpas på sådan utdelning.

punkt 9

För värdepappersfonder som påbörjat sitt räkenskapsår före den 1 januari 1995 tillämpas äldre skattesats.

punkt 10

För företag med brutet räkenskapsår som påbörjats före den 1 januari 1995 tillämpas äldre bestämmelser i 22 § SIL under räkenskapsåret ifråga om avdragsrätt för kostnader.

punkt 11

Vid avyttring under år 1994 av aktier i fastighetsbolag o.d. som avsågs i den nu upphävda bestämmelsen i 3 § 1 mom. fjärde stycket b SIL skall aktiebytesreglerna i 27 § 4 mom. SIL tillämpas i enlighet med äldre lydelse på så sätt att ett tillägg till anskaffningsvärdet sker för den skattepliktiga reavinst som uppkom vid avyttringen år 1994.

punkt 12

Förmögenhetsförhållandena för värdepappersfonder före ikraftträdandet skall inte påverka andelsbeskattningen efter denna tidpunkt. Under första halvåret 1995 får bestämmelserna om full avdragsrätt för förlust på andel i fond med minst 75 % av förmögenheten placerad i aktier o.d. tillämpas om denna förmögenhetsandel uppgår till minst 60 %.

8.11.6 Uppbördslagen (1953:272)

2 § 4 mom.

Som en konsekvens av höjningen av kapitalinkomstskattesatsen från 25 till 30 % har procentsatserna i bestämmelserna i *första stycket* om skattereduktion för underskott i inkomstslaget kapital ändrats. Ändringen innebär att skattereduktion medges fullt ut, dvs. med 30 %, för underskott upp till 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr begränsas skattereduktionen för det överskjutande underskottsbeloppet till 21 %.

7 §

Ändringen i *tredje stycket* beträffande preliminär skatt är en följd av höjningen av kapitalinkomstskattesatsen.

10 §

Femte stycket g) har tagits bort som en konsekvens av upphävandet av lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning.

Övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna i 2 § 4 mom. uppbördslagen tillämpas första gången för slutlig resp. tillkommande skatt på grund av 1996 års

taxering. De nya bestämmelserna i 7 och 10 §§ tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1995. Prop. 1994/95:25

8.11.7 Kupongskattelagen (1970:624)

1 §

Som en följdändring ändras paragrafhänvisningen i *första stycket*.

8.11.8 Lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

3 §

Skattesatserna i *första stycket* höjs från 1,5 till 1,7 %. Höjningen gäller dock först fr.o.m. 1997 års taxering. Paragrafen föreslås också ändrad i prop. 1994/95:53.

8.11.9 Lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

3 kap. 23 §

Punkt 3 i *första stycket* slopas som en konsekvens av de slopade bestämmelserna om skattefri avkastning på delägar rättigheter och fordringar på grund av vinstandelslån.

3 kap. 27 §

På grund av att lagen om beskattning av viss vidareutdelning upphävs har *andra stycket*, som infördes i samband med lagstiftningen om vidareutdelningen, upphört. Av samma skäl har reglerna som rör sådan utdelning i den nya *tredje stycket* upphävts.

3 kap. 28 och 31 §§

De äldre t.o.m. 1994 års taxering gällande reglerna har återinförts till följd av den slopade skattefriheten för utdelningar.

8.11.10 Lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver

8 §

Paragrafhänvisningen i *första stycket* har ändrats som en följd av att de aktuella bestämmelserna om utskiftning av aktier i samband med om bildning av en ekonomisk förening har flyttats till SIL.

8.11.11 Lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Prop. 1994/95:25

1 och 2 §§

Skattesatserna har höjts som en konsekvens av införda allmänna egenavgifter och omläggning av allmänna egenavgifter och arbetsgivaravgifter.

8.11.12 Lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

7 §

Tillägget i nuvarande *första stycket* andra meningen och *andra stycket* i om reducerad värdering av aktier infördes för att de allmänna inkomstskattelättnaderna för avkastning på svenska delägarrätter till viss del skulle få genomslag även i fråga om avkastningsskatt på pensionsmedel. Detta tillägg har nu tagits bort som en konsekvens av att enkelbeskattningssystemet för ägarkapitalet slopas.

9 §

Såvitt gäller kapital som är hänförligt till pensionsförsäkring och pensionssparkonto höjs skattesatsen enligt *första stycket* från 9 till 15 %. Höjningen omfattar även tjänstepensionsförsäkringar.

Avkastningsskattesatsen på kapital hänförligt till kapitalförsäkring har i *andra stycket* bestämts till 30 % av nio tiondelar av skatteunderlaget i denna del. Beskattningen är avsedd att motsvara den allmänna nivån för kapitalinkomstbeskattningen.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser tillämpas för beskattningsår som påbörjats före den 1 januari 1995.

8.11.13 Lagen (1990:663) om ersättningsfonder

9 §

I bestämmelsens *sista stycke* har paragrafhänvisningen justerats som en följdändring till de ändringar som gjorts i SIL.

8.11.14 Lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

4 – 6 §§

Skattesatsen har höjts som en konsekvens av införda allmänna egenavgifter och omläggning av allmänna egenavgifter och arbetsgivaravgifter.

8.11.15 Lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader

1 och 3 §§

Skattesatsen har höjts som en konsekvens av införda allmänna egenavgifter och omläggning av allmänna egenavgifter och arbetsgivaravgifter.

8.11.16 Lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 och 1996 års taxeringar

Förslaget innebär att avdrag för kostnader för bilresor mellan bostad och arbetsplats kommer att medges med 13 kr per mil också vid 1996 års taxering. Övergångsbestämmelserna har kommenterats i allmänmotiveringen, avsnitt 8.5.2.

8.11.17 Lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning

9 §

Paragrafen har ändrats som en konsekvens av att skattefriheten enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § KL för utdelning slopats.

8.11.18 Lagen (1993:1537) om expansionsmedel

7 §

Första stycket i paragrafen har justerats som en konsekvens av att skattefriheten enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § KL för utdelning slopats. Vidare har en felaktig hänvisning ändrats.

7 §

En ändring har skett till följd av omflyttningen av de med hänvisningarna avsedda bestämmelserna till SIL.

8.11.20 Lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet

12 §

Hänvisningarna i *första stycket* har ändrats till följd av omflyttningen av de med hänvisningen avsedda bestämmelserna till SIL.

8.11.21 Lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv

1 §

I lagrummet regleras återföringen av den del av surven vid 1994 års taxering som inte överstiger surven vid närmast föregående taxering. Enligt gällande regler skall hälften av avdraget återföras till beskattning under en femårsperiod. Vid 1995 års taxering skall således minst en femtedel av hälften återföras till beskattning. Motsatsvis och vid jämförelse med 10 § följer att ett lika stort belopp kan upplösas utan skattekonsekvenser.

Ändringarna innebär att nio tiondelar skall återföras under en period på sju år. Vid 1995 års taxering skall minst tre tretiondelar återföras till beskattning. Andelen motsvarar en femtedel av hälften men har omräknats till tretiondelar av hela surven för att anpassas till återförings-takten vid de följande sex taxeringarna. Således återförs minst sju tretiondelar vid 1995-1996 års taxeringar, minst elva tretiondelar vid 1995-1997 års taxeringar, osv. ökat med fyra tretiondelar per år till dess tjugosju tretiondelar återförts vid 1995-2001 års taxeringar eller, om taxering inte sker år 2001, vid 1995-2002 års taxeringar. Motsatsvis följer att tre tretiondelar får upplösas utan skattekonsekvenser (i bokslut till ledning för 1995 eller senare års taxering).

2 och 3 §§

I lagrummen görs följdändringar till ändringen av 1 §.

11 §

Andra stycket slopas som en följd av att stoppregeln i 10 § upphävs.

Ändringen föranleds av att bestämmelsen om ekonomisk förenings ombildning till aktiebolag flyttas från KL till SIL.

Ikraftträdande

Lagen träder i kraft den 31 december 1994 och tillämpas första gången vid 1995 års taxering. I fråga om räkenskapsår som avslutats före ikraftträdandet skall dock – för det fall 4 § tillämpats – återföringen ske enligt de äldre bestämmelserna. Uppgår det belopp som skall återföras till beskattning enligt 1 § (halva surven) till högst 4 000 kr skall således hela beloppet återföras till beskattning vid 1995 års taxering samtidigt som ett lika stort belopp får upplösas utan skattekonsekvenser. Den retroaktivitet som i övrigt ligger i att lagen tillämpas redan vid 1995 års taxering för företag vars räkenskapsår avslutats före ikraftträdandet kan endast verka till företagets fördel. Om stoppregeln i 10 § varit tillämplig hade de drabbats av högre beskattning än enligt de nya reglerna om de i bokslutet löst upp mer än en femtedel av den tidigare skattefria hälften.

8.11.22 Lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag

9 §

Ändringen i paragrafen är en konsekvens av att lagen om återföring av skatteutjämningsreserv har ändrats. Eftersom den ändringen innebär att 9/10 av surven skall återföras till beskattning kan den få en materiell betydelse vid beräkning av kapitalunderlaget.

10 §

Paragrafen har arbetats om och sammanförts med innehållet i 11 §. I *första – fjärde styckena* har redaktionella ändringar gjorts. Dessutom har bestämmelsen att kapitalunderlaget skall justeras för utbetalning vid likvidation slopats.

Femte stycket är nytt. Där anges vid vilken tidpunkt kapitalunderlaget skall justeras för sådana utbetalningar som avses i paragrafen. Justering skall göras först sedan det utbetalade beloppet har fördelats enligt bestämmelserna i 3 § 12 mom. SIL. Med en sådan fördelning avses givetvis också det fallet att hela det utbetalade beloppet skall tas upp som intäkt av kapital. I den situationen att den skattskyldige först får utdelning från bolaget och därefter under samma år säljer aktierna skall eventuell justering av kapitalunderlaget till följd av vinstutdelningen ske innan reavinsten beräknas enligt 3 § 12 mom. SIL.

8.11.23 Lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt Prop. 1994/95:25

Upphävandelagens ingress och punkten 3 har justerats så att tillämpningen av nuvarande bestämmelser för förmögenhetsbeskattningen i stället för att upphöra utsträcks till att gälla även vid 1996 års taxering.

8.11.24 Lagen (1991:1851) om upphävande av lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall

Tillämpningen av spärreglerna för begränsning av det sammanlagda uttaget av förmögenhetsskatt och inkomstskatt har förlängts till att gälla även 1996 års taxering. Dessutom har procentsatsen för spärrbeloppet höjts till 60 % som en följd av den tillfälliga höjningen av skattesatsen för statlig inkomstskatt.

8.11.25 Lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier

Lagen förslås upphävd vid utgången av år 1994. Enligt lagen erläggs stämpelskatt vid bolagsbildning eller när aktiekapital ökas. Skattskyldighet inträder när det nya bolaget eller ökningen av aktiekapitalet registreras. Av upphävandebestämmelserna framgår att registreringsåtgärder fram t.o.m. utgången av 1994 utlöser skatteplikt.

8.11.26 Lagen (1992:575) om ändring i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.

Som en konsekvens av att skattesatsen för kapitalinkomster inte skall sänkas till tidigare beslutad nivå, 25 %, har motsvarande sänkning av skattesatsen för vinstsparandet slopats. Sistnämnda sänkning flyttades hösten 1992 (prop. 1992/93:50 bil. 5 s. 1) fram till den 1 januari 1995. De regler om en lägre skattesats för vinstsparandet som ännu inte trätt i kraft har därför upphävts.

8.11.27 Lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärvsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar

Genom att lagen upphävs återinförs grundavdraget vid taxeringen till statlig inkomstskatt.

Som en följd av avskaffandet av enkelbeskattningssystemet för ägarkapital har de särskilda reglerna om vidareutdelning av utdelning från utländska företag slopats.

8.11.29 Lagen om ändring i lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995

Lagförslaget har kommenterats i avsnitten 8.8 och 8.9.

8.12 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om direktavdrag för byggnader m.m.,
2. lag om skattelättnader för sparande i allemansfond,
3. lag om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar,
4. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
5. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
6. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
7. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
8. lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
9. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
10. lag om ändring i lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver,
11. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
12. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
13. lag om ändring i lagen (1990:663) om ersättningsfonder,
14. lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.
15. lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
16. lag om ändring i lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 års taxering,
17. lag om ändring i lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning,
18. lag om ändring i lagen (1993:1537) om expensionsmedel,
19. lag om ändring i lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder,
20. lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet,

21. lag om ändring i lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv,
22. lag om ändring i lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag,
23. lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
24. lag om ändring i lagen (1991:1851) om upphävande av lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall,
25. lag om upphävande av lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier,
26. lag om upphävande av lagen (1992:575) om ändring i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.,
27. lag om upphävande av lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärvsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar,
28. lag om upphävande av lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning,
29. lag om ändring i lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995.
30. godkänner vad regeringen förordar om slopad extra höjning 1995 och 1996 av den garanterade räntan för räntebidrag enligt äldre regler.

9.1 Beredskapslagring

I 1994 års budgetproposition under nionde huvudtitelns anslag Inköp av livsmedel m.m. för beredskapslagring och Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m.m. upptas kostnader för dessa ändamål på drygt 281 miljoner kr.

Lagringsmålen kan sänkas för det fall att möjligheterna till en säker import ökar. Mot bakgrund av de väntade effekterna på importen vid ett närmare samarbete med länder inom Europa, anser regeringen att beredskapslagringen kan minskas väsentligt. Den sammanlagda besparingen bör uppgå till 200 miljoner kr. Härutöver förväntas en utförsäljning av delar av lagren ge en inkomst på 750 miljoner kr. Regeringen avser att återkomma till frågan i budgetpropositionen.

9.2 Avbytarverksamhet

I 1994 års budgetproposition under nionde huvudtitelns anslag Stöd till avbytarverksamhet m.m. upptas bl.a. 200 mkr för avbytarverksamhet. Denna verksamhet har till syfte att möjliggöra för animalieproducenter att till rimlig kostnad kunna få ersättare vid semester och sjukdom. I propositionen om livsmedelspolitiken (prop. 1989/90:146) ansåg regeringen att verksamheten från social synpunkt var så väsentlig att den skulle finansieras med statliga medel. I propositionen angavs dock att möjligheterna att på sikt överföra ansvaret till jordbruksnäringen borde övervägas. Regeringen bemyndigade den 14 mars 1991 chefen för Jordbruksdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda den framtida finansieringen av vissa sociala åtgärder för jordbrukare. Utredningen överlämnade våren 1993 sitt betänkande (SOU 1993:25) Sociala åtgärder för jordbrukare. Utredningen fann att staten även fortsättningsvis skulle lämna ett stöd så att förutsättningarna för en rikstäckande avbytarverksamhet kunde upprätthållas. Subventionsgraden till verksamheten föreslogs dock minska. I budgetpropositionen (prop. 1993/94:100 bil. 9) föreslogs subventionsgraden till 45 %.

I det nuvarande ekonomiska läget anser regeringen att subventionerna till avbytarverksamheten bör upphöra genom en avtrappning med början från den 1 juli 1995. Vi förutsätter i detta sammanhang att näringen kollektivt tar ett ansvar för att upprätthålla avbytarverksamheten. De placeringstillgångar som Lantbrukets Avbyttjänst AB förfogar över bör göra det möjligt att fasa in besparingens effekter. En besparing på 100 miljoner kr görs härmed redan under 1995/96. Regeringen avser att återkomma till frågan i budgetpropositionen.

10.1 Regeringens överväganden

Pressa ner arbetslösheten

Kraftfulla insatser för att öka sysselsättningen är den ena av två huvuduppgifter för regeringen. En uppgift som samtidigt i stor utsträckning är lösningen på den andra delen i uppdraget; att sanera statsfinanserna. Det ger arbetsmarknadspolitiken en nyckelroll i regeringens arbete med att ge Sverige en ny färdriktning.

Sveriges möjligheter att klara den uppgiften bygger på att vi nu, när ekonomin vänder, tar tillfället i akt och kraftfullt agerar för att skapa det förtroende och den säkerhet om politikens inriktning som är nödvändig. Ytterst gäller det att förhindra att vi permanentar en hög arbetslöshet som ligger kvar när vi möter nästa konjunkturedgång med en ny ökning av antalet arbetslösa.

Arbetsmarknadspolitikens roll skall också ses mot bakgrund av det mycket allvarliga läget vi är i och det än värre läge vi kan komma att hamna i om vi inte med stor kraft och uthållighet lägger om politiken. Utgångsläget är följande:

- I september månad i år stod 530 000 människor eller 12,5 % av arbetskraften utanför den ordinarie arbetsmarknaden. 346 000 (8,1 %) var öppet arbetslösa och 188 000 (4,4 %) omfattades av olika konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder. På några få år har antalet sysselsatta minskat med 450 000. Antalet personer i arbetskraften har minskat med närmare 300 000.
- Andelen långtidsarbetslösa uppgick till 35 %. Antalet som varit inskrivna vid arbetsförmedlingen i mer än tre år uppgick till 92 000 personer. 243 000 hade varit oavbrutet inskrivna i mer än två år.

Vi har en arbetslöshet som bara finner sin motsvarighet i 1930-talets Sverige.

Kraven på arbetsmarknadspolitiken

En förutsättning för en framgångsrik arbetsmarknadspolitik är att den på ett effektivt sätt stödjer den ekonomiska politikens tillväxtmål. Det betyder att den måste syfta till att främja näringslivets expansion. Arbetsmarknadspolitiken ställs därför inför såväl stora uppgifter som krav:

- Arbetsmarknadspolitiken måste i högre grad stimulera tillväxt och arbete på den ordinarie arbetsmarknaden i stället för att bidra till att det skapas en stor sektor vid sidan av. Av central och avgörande betydelse är att hålla förmedlingstiderna så korta som möjligt. Det kräver väl avpassade förmedlingsresurser. Uppgiften är nu att pressa ner arbetslösheten utan att öka den tid det tar att tillsätta ett ledigt arbete. Det är viktigt för både företag och den enskilde individen. Men det har också stor betydelse för möjligheterna att förhindra flaskhalsar och därmed inflationstendenser.
- Väl fungerande förmedlingar måste kombineras med insatser för att stärka de arbetssökandes ställning. Det är framförallt frågan om att erbjuda människor en utbildning som är gångbar på de expanderande delarna av arbetsmarknaden. Utbildning och kompetensuppbyggnad kan också spela en stor roll för kvinnors möjligheter att bryta en könsuppdelad arbetsmarknads alla negativa effekter. En jämställdhetspolitik måste som en mycket viktig del bygga på att traditionella mönster i valet av arbete ersätts med bedömning där den enskilde individens personliga önskemål och kvalifikationer avgör.
- Möjligheten för förmedlingen att hålla företagens vakanstider så korta som möjligt ökar om det finns tydliga motiv för en arbetssökande att ta ett nytt arbete på en annan ort. Det är inte frågan om en ensidig rörelse i riktning mot de större städerna utan kan likväl vara frågan om att hitta t.ex. nyckelpersoner till företag i orter utanför traditionella storstadsområden.
- Av stor betydelse för arbetsmarknadens möjligheter att återhämta sig på lite längre sikt är att det inte uppstår brist på vissa yrkesgrupper eller på arbetskraft i några regioner. Risken är då uppenbar att det ger förhållandevis snabba negativa effekter i form av inflationsimpulser som sprider sig i ekonomin och som i sin tur kan innebära att arbetsmarknadens återhämtning i form av ökad sysselsättning uteblir.
- Arbetsmarknaden har en viktig fördelningspolitisk uppgift i att stödja de grupper som har det särskilt besvärligt att hävda sig på arbetsmarknaden. I dagsläget är det angeläget att snabbt ta ner ungdomsarbetslösheten. Den blir särskilt allvarlig när den övergår till att bli långvarig. Men till de grupper som det finns en anledning för arbetsmarknadspolitiken att stödja hör också de utomnordiska invandrarna och äldre arbetslösa.
- Om efterfrågan på arbetskraft är så låg att det inte är möjligt att med förmedlingsinsatser och åtgärder som tar sikte på att stärka de arbetssökande och den vägen få människor i arbete så måste en sista försvarslinje vara att med hjälp av arbetsmarknadspolitiken skapa sysselsättning i form av t.ex. ALU. Detta är inte ett förstahandsalternativ utan en åtgärd som främst används i ett nedåtgående konjunkturläge. Insatser av den här typen kommer att vara viktiga än en tid men bör så snart som möjligt fasas ur till

Det finns bl.a. mot den här bakgrunden anledning att skyndsamt pröva vissa idéer om extraordinära och temporära insatser i syfte att bekämpa arbetslösheten och skapa en väl fungerande arbetsmarknad utan inflationsdrivande flaskhalsar. Det gäller att hitta former som balanserar individens krav på trygghet, med de krav om flexibilitet som företagen kan ha. Regeringen har uppdragit åt en särskild utredare att pröva förslagen om s.k. arbetsföretag.

För att motverka passivisering redan i ett tidigt skede av arbetslösheten bör möjligheterna till obligatorisk arbetsprövning redan efter några månader prövas. Det skulle också innebära en granskning av den sökandes förutsättningar och tillgänglighet för arbete. En sådan arbetsprövning förutsätter aktiv medverkan från parterna. Frågan kommer att utredas.

Arbetsmarknadspolitiken skall sammanfattningsvis inriktas på att:

- Snabbt och väl tillsätta lediga platser så att de arbetssökande kommer i arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Stärka de arbetssökandes ställning.
- Öka den yrkesmässiga och geografiska rörligheten.
- Minska risken för flaskhalsar och inflationstendenser.
- Stödja utsatta grupper.
- Skapa sysselsättning.

Samarbete för att klara arbete och välfärd

En viktig förutsättning för att lyckas med uppgiften att skapa förtroende och långsiktighet i agerande är att alla medverkar. Konfrontation måste ersättas med samverkan. Parterna på arbetsmarknaden har en särskilt viktig roll.

Det är viktigt att parterna utvecklar en process för såväl en rimlig löneutveckling som för andra verksamheter som har med arbetsmarknadens funktionssätt att göra; kompetensutveckling, bemanning och rekrytering. Det stärker förutsättningarna för företagande och investeringar, för värnet om de anställdas trygghet, goda villkor i arbetslivet och framtidens arbetstillfällen.

En strategi i två steg

Ett första steg i omläggningen av arbetsmarknadspolitiken tas i och med denna proposition till riksdagen. Förslagen syftar framför allt till att stimulera till utökad kapacitet och investeringar i kunnande och kompetens. I förslagen ingår investeringssatningar, utbildningsåtgärder samt vissa insatser för ungdomar och för ökad rörlighet. Förslagen innebär att

den nödvändiga förskjutningen av arbetsmarknadspolitiken från sysselsättningskapande åtgärder i konjunkturens nedgångsfas till en satsning på utbildning och arbetsförberedande insatser i en uppåtgående konjunktur genomförs.

I detta första steg har åtgärderna därför följande inriktning; en starthjälp för att underlätta flyttning, investeringsåtgärder för att skapa ny produktionskapacitet, utbildningsinsatser för att medverka till att flytta över arbetskraft till sektorer med låg arbetslöshet, arbetsförmedlingarnas behov av extrapersonal för att snabbt tillsätta lediga arbeten täcks inom ramen för Arbetsmarknadsverkets anslagssparande. Insatserna inom ramen för ALU minskas.

Samtidigt som detta första steg tas förbereds ett andra steg. Syftet är att mer uthålligt främja sysselsättning i näringslivet och minska omfattningen på såväl den öppna arbetslösheten som de särskilda åtgärderna i form av ALU-verksamhet m.m. Regeringen kommer i budgetpropositionen att lägga förslag med den inriktningen. Då kommer också förslag som tar sikte på att minska arbetslösheten bland ungdomar och minska långtidsarbetslösheten. Frågorna kommer att tas upp i samverkan med arbetsmarknadens parter.

10.1.1 Anslagsfrågor m.m.

Akuta insatser mot arbetslöshet under budgetåret 1994/95 – kalenderåret 1995

Investeringssatsningar

Den dramatiska utvecklingen på arbetsmarknaden under senare år med en rekordartad ökning av arbetslösheten har lett till en överbelastning av arbetsmarknadspolitiken. Den ekonomiska politikens medel måste samordnas i syfte att stimulera till investeringar och nyanställningar. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna måste därför kraftfullt kompletteras med andra åtgärder.

De totala investeringarna har under början av 1990-talet sjunkit kraftigt. Speciellt kraftig har nedgången varit inom byggnadsindustrin. Trots att tecken till ökad investeringsbenägenhet nu föreligger, främst inom exportindustrin, är det angeläget att skapa tillfälliga stimulanser till ytterligare, nya eller tidigarelagda, investeringar.

De investeringsåtgärder som regeringen nu föreslår omfattar insatser som sammantaget beräknas skapa ca 50 000 direkta och indirekta arbetstillfällen på årsbasis. Programmet omfattar stimulansåtgärder inom en rad olika områden.

Investeringar inom *näringslivet* stimuleras genom möjligheten att direkt dra av 50 % av kostnaderna för alla byggprojekt utom bostäder. Avdragsmöjligheten gäller tiden fram till den 31 maj 1996. Denna åtgärd beräknas skapa 18 000 nya årsarbeten under år 1995 (se avsnitt 8.4.1).

Omfattande *miljöinvesteringar* föreslås. Som stöd för utbyggnad av fjärrvärmenätet föreslås 100 mkr för bidrag om 15 %. Bidrag till kommuner om 50 mkr för investeringar som motverkar trafikbuller beräknas, med ett bidrag om 25 %, leda till investeringar om sammanlagt 200 mkr. Stöd om 100 mkr bör få lämnas för bidrag om 15 % till åtgärder inom VA-sektorn inkl. ledningsnät. Vidare föreslås 75 mkr för upprustning av naturvårdsområden och 75 mkr för efterbehandling av gamla industriområden.

Regeringen avser att inleda en försöksverksamhet med investeringsbidrag till sådana investeringar inom näringsliv och kommuner som syftar till att främja en omställning i ekologiskt hållbar riktning. Regeringen återkommer i budgetpropositionen med förslag till riktlinjer för denna försöksverksamhet.

Inom *kulturområdet* föreslås bidrag till icke-statliga kulturlokaler, med en bidragsnivå om 30 % för nybyggnation och 50 % för övriga projekt, till en kostnad av 50 mkr. Vidare föreslås utökat stöd till allmänna samlingslokaler med 20 mkr samt till kulturmiljövård och byggnadsvård om sammanlagt 75 mkr, vilket beräknas leda till investeringar av den dubbla omfattningen. Bidrag med högst 30 % för investeringar i lokaler för trossamfund bör få lämnas till en sammanlagd kostnad av 20 mkr.

Stöd om sammanlagt 360 mkr, med en bidragsnivå om högst 30 %, föreslås för *reparations-, om- och tillbyggnad*, i första hand av skolor och andra offentliga lokaler, bl.a. för att öka tillgängligheten för personer med funktionshinder.

Inom *bostadsområdet* föreslås en extra subvention om 15 % för *reparations-, om- och tillbyggnad* avseende bostäder inkl. tillgänglighets- och utrustningsåtgärder. Kostnaden för subventionen har beräknats till 1,5 mdkr. Vidare föreslås ett investeringsbidrag för att förbättra inomhusklimat till en kostnad av 200 mkr med ett bidrag om 20 %. Slutligen föreslås 100 mkr för ombyggnadsbidrag om 20 % för särskilda boendeformer för äldre och för personer med fysiska och psykiska funktionshinder.

Medlen för de nu nämnda investeringarna bör föras upp under tionde huvudtitelns reservationsanslag för arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Vidare bedömer regeringen att det finns en potential för att skapa ytterligare arbetstillfällen inom kommunikationsområdet. Regeringen föreslår därför att 2 mdkr anslås redan innevarande budgetår på tilläggsbudget på ett särskilt anslag inom Kommunikationsdepartementets verksamhetsområde för sysselsättnings- och utrustningsåtgärder.

De nu föreslagna medlen bör användas till ökade underhålls- och re-investeringsåtgärder på vägar och järnvägar. Däri innefattas bl.a. åtgärder för att förbättra miljön, t.ex. åtgärder mot trafikbuller. Medlen bör även kunna användas till tidigareläggning av investeringar inom andra delar av kommunikationssektorn. Sammantaget beräknas nu nämnda investeringar skapa 5 000 arbetstillfällen. Regeringen kommer senare att besluta om den närmare fördelningen av dessa medel.

Ingenting är viktigare än att minska arbetslösheten bland de unga. Ett samhälle som inte kan erbjuda sina unga arbete eller utbildning bryts sönder. Därför satsar regeringen i ett första förslag på en särskild ungdomsintroduktion som skall ge praktik och möjlighet till ett fast arbete. Samtidigt förbereds ett andra steg som mera uthålligt skall främja sysselsättningen i näringslivet och minska omfattningen på såväl öppen arbetslöshet som särskilda åtgärder i form av ALU-verksamhet. Förslag till detta andra steg kommer att ges i budgetpropositionen. Regeringen vill också ge kommunerna ett tydligare uppföljningsansvar och skapa fler utbildningsplatser för unga. Kommunerna har redan i dag ett uppföljningsansvar för denna grupp.

Ungdomsintroduktion m.m.

Regeringens förslag: En ny arbetsmarknadspolitisk åtgärd, ungdomsintroduktion införs fr.o.m. den 1 januari 1995. Ungdomsintroduktionen innebär fyra månaders praktik som följs av sex månaders anställning, eventuellt med rekryteringsstöd. Under praktiktiden, som räknas som arbetsplatsförlagd arbetsmarknadsutbildning, uppbär ungdomarna utbildningsbidrag.

Skälen för regeringens förslag: Ungdomspraktiken hade en funktion att fylla i ett svårt arbetsmarknadsläge och blev snabbt populär både bland ungdomar och arbetsgivare. I en konjunkturuppgång är en sådan åtgärd dock mindre funktionell. Ungdomspraktiken är visserligen tidsbegränsad till den 30 juni 1995, men bör nu för ungdomar i åldrarna 20-24 år ersättas av en ungdomsintroduktion.

En ungdomsintroduktion skall vara förenad med vägledning och en individuell utvecklingsplan. Åtgärden ger företagen möjlighet att utan egen kostnad introducera ungdomar i arbetet under fyra månader. För att en arbetsgivare skall få ta emot en person i ungdomsintroduktion skall han eller hon förbinda sig att anställa den unge, eventuellt med rekryteringsstöd, under sex månader efter praktikperiodens slut. Ungdomarna uppbär utbildningsbidrag under de första fyra månaderna under vilka de inte betraktas som anställda. Åtgärden syftar i första hand till en tillsvidareanställning och skall fungera som en introduktion för ungdomar på den reguljära arbetsmarknaden. Åtgärden beräknas omfatta 24 000 platser. För arbetshandikappade ungdomar bör arbetsförmedlingen vid behov få förlänga praktikperioden.

Vad gäller ungdomar under 20 år pågår överläggningar om utformning av det kommunala uppföljningsansvaret för denna grupp. Regeringen avser att återkomma i denna fråga.

Den reguljära utbildningen föreslås utvidgad för att bereda plats bl.a. för de ungdomar som saknar tillräcklig utbildning. Eftersom gymnasieskolan redan i dag är dimensionerad för dem som söker dit är det komvux, högskolan oc folkbildningen som föreslås få ökad utbildningskapacitet. Regeringen föreslår att komvux skall ökas med 13 000 platser, högskolan med 4 000 samt folkbildningen med 1 200 platser under vårterminen 1995.

Inom ungdomspraktiken finns en åtgärd för högskoleutbildade ungdomar i åldrarna 25-29 år. Åtgärden som kallas akademikerpraktik har beräknats till 2 000 platser av de 70 000 ungdomspraktikplatserna. Arbetsmarknaden har i dag stort behov av högskoleutbildade och praktikplatserna torde därmed vara obehövlige. En tillfällig anställning och vanlig ingångslön med hjälp av rekryteringsstöd kan underlätta för nyutexaminerade högskoleutbildade. Regeringen föreslår att akademikerpraktiken skall upphöra fr.o.m. den 1 januari 1995.

I enlighet med det anförda har inom Arbetsmarknadsdepartementet upprättats ett förslag till lag om praktik för ungdomar i ungdomsintroduktion. Lagen bör träda i kraft den 1 januari 1995. Under en övergångsperiod kommer ungdomspraktik att kunna beviljas ungdomar under 20 år. Den nu gällande lagen om ungdomspraktikanter får därför fortsätta att gälla fram till den 1 juli 1995.

Utbildningssatsningar

Kunskap blir allt viktigare för såväl näringslivets som de enskilda individernas utveckling och möjlighet till sysselsättning. Utbildning måste ses som en investering. Ett samlat kunskapslyft måste komma till stånd i samhället. Utbildningsministern kommer därför att leda arbetet med att mobilisera utbildningssamhällets alla resurser.

Utbildningssatsningar är också avgörande för möjligheterna att nå ett mer jämställt arbetsliv. En omfattande satsning på arbetsmarknadsutbildning, komvux, utbildningsvikariat, högskoleutbildning och förbättrade utbildningsbidrag ger arbetslösa kvinnor nya möjligheter på arbetsmarknaden. Det bidrar också till att bryta de könsgränser som finns på arbetsmarknaden samtidigt som utbildning också ger fler kvinnor tillfälle att utveckla sig i sitt arbete. Så kan arbetslöshetsbekämpningen sättas in i ett större sammanhang där målet är att bryta segregationen och skapa en mer jämställd arbetsmarknad.

Regeringens förslag: Omfattningen på arbetsmarknadsutbildningen ökas med totalt 9 800 platser fr.o.m. den 1 januari 1995, varav 5 000 förläggs till den upphandlade arbetsmarknadsutbildningen och 4 800 platser till det reguljära skolväsendet.

Skälen för regeringens förslag: I nuvarande arbetsmarknadsläge där en uppåtgående konjunktur kan skönjas är det angeläget att stärka kompetensen hos arbetskraften och försöka hindra att inflationsdrivande flaskhalsar uppstår. Det finns redan tecken på att vissa industrieföretag har rekryteringsproblem. Det är främst brist på tekniker och ingenjörer men efterfrågan är stor även på kvalificerade industriarbetare. Genom att, fr.o.m. den 1 januari 1995 öka satsningarna på arbetsmarknadsutbildning med tonvikt på yrkesinriktning, varav 5 000 platser läggs till den upphandlade utbildningen och 4 800 platser till det reguljära skolväsendet, bedömer regeringen att förutsättningarna ökar för att under nästa år underlätta ökningen av sysselsättning på den svenska arbetsmarknaden. Denna ytterligare satsning på arbetsmarknadsutbildningen beräknas kosta 755 mkr under resten av budgetåret, varav 470 mkr avser utbildningsbidrag.

Högskoleutbildningen

Regeringens förslag: Ytterligare 4 000 platser inrättas inom högskoleutbildningen under vårterminen 1995.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår resurser för ytterligare 4 000 högskolestuderande på heltid under vårterminen 1995. Utökningen bör huvudsakligen ske inom humanistiska, samhällsvetenskapliga och juridiska utbildningar till vilka det i dag finns ett stort antal sökande som inte kan beredas plats. Inom dessa utbildningar finns viss ledig kapacitet vad gäller lärare och lokaler.

Kostnaden härför beräknas till 50 miljoner kr för vårterminen 1995. Belastningen på studiemedelsanslaget beräknas öka 32 miljoner kr. Regeringens avsikt är att de studerande som påbörjar dessa utbildningar skall kunna beredas plats även höstterminen 1995.

Regeringens förslag: Antalet platser inom komvux kan genom omfördelning av befintliga resurser utökas med ca 13 000 under vårterminen 1995. Regeringen bör bemyndigas att, vid behov, utöka antalet platser ytterligare.

Vidare bör regeringen bemyndigas att, vid behov, utöka antalet särskilda vuxenstudiestöd för arbetslösa (svuxa) till en kostnad av högst 342 miljoner kr under innevarande budgetår.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket räknar med att kunna omfördela medel till komvux för i storleksordningen 13 000 ytterligare platser under vårterminen 1995, eftersom det blir platser över inom tredje året i gymnasieskolan och genom att utbildningscheckarna inte utnyttjas fullt ut.

Regeringen gör den bedömningen att antalet utbildningsplatser genom denna omfördelning täcker det behov av ytterligare platser som kan finnas inom komvux. Regeringens avsikt är att de studerande som påbörjar denna utbildning skall kunna beredas plats även höstterminen 1995. Regeringen avser att återkomma till detta i budgetpropositionen i samband med att andra särskilda utbildningsinsatser inom gymnasieskolan, komvux, högskolan och folkbildningen för budgetåret 1995/96 kommer att behandlas.

Omfördelningen medför att antalet svuxa-stöd kan behöva utökas. Dessutom behöver antalet svuxa-stöd öka till en ytterligare kostnad på 10 miljoner kr till följd av vad som föreslås nedan i fråga om folkbildningen. Vid beräkningen har beaktats att svuxa-medel redan avsatts för utbildningscheckarna och den s.k. trainee-utbildningen. Regeringen föreslår därför att 332 miljoner kr anvisas för att öka antalet svuxa-stöd.

Folkbildningen

Regeringens förslag: Folkbildningsrådet tillförs ytterligare 26,3 miljoner kr för utbildningsinsatser inom folkhögskola och folkbildning för arbetslösa under vårterminen 1995.

Skälen för regeringens förslag: Folkbildningen erbjuder för många den lämpliga studieformen. Studieförbund och folkhögskolor är därför ett värdefullt komplement till den allmänna vuxenutbildningen. Där görs redan nu stora insatser i arbetet på att höja kompetensen i samhället. Särskilt betydelsefulla insatser kan folkbildningen göra för dem som har kort utbildning och svag tilltro till sin egen förmåga att utveckla sina kunskaper. I storleksordningen 1 200 platser bör kunna åstadkommas

första halvåret 1995 genom denna insats till en utbildningskostnad om 26,3 miljoner kr. Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att omfördela medel från anslaget Försöksverksamhet med trainee-utbildning under åttonde huvudtiteln till anslaget Bidrag till folkbildningen under samma huvudtitel.

Utbildningsbidragen

Regeringens förslag: Systemet med utbildningsbidrag med lånedel som gäller för deltagare i arbetsmarknadsutbildning inom det reguljära utbildningsväsendet samt för ungdomar under 25 år som deltar i särskilt anordnad arbetsmarknadsutbildning tas bort fr.o.m. den 1 januari 1995.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 juli 1993 infördes nya bidragsregler för den som beviljas arbetsmarknadsutbildning för kurser i det reguljära utbildningsväsendet samt för den som inte fyllt 25 år och som deltar i den särskilt anordnade arbetsmarknadsutbildningen.

Bidragsdelen vid dessa utbildningar utgör 65 % av utbildningsbidraget. Resterande belopp får den studerande ansöka om som lån.

Erfarenheten av det nya bidragssystemet har bl.a. visat att studerande avstår från studier och väljer att behålla arbetslöshetsunderstöd i stället, eftersom det i många fall är mer ekonomiskt fördelaktigt än utbildningsbidrag med lånedel. Vidare har andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder fått överta den roll som arbetsmarknadsutbildningen tidigare spelade. Betydligt fler ungdomar "föredrar" ungdomspraktik och arbetslivsutveckling, ALU, som lösning på sin akuta arbetslöshetssituation. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att utbildningsbidrag med lånedel slopas fr.o.m. den 1 januari 1995. Kostnaden härför beräknas till 621 miljoner kr under första halvåret 1995.

I enlighet med det anförda bör lagen om särskilt studielån för den som genomgår arbetsmarknadsutbildning upphävas fr.o.m. den 1 januari 1995.

Utbildningsvikariaten

Regeringens förslag: Omfattningen på utbildningsvikariat ökas med 5 000 till 20 000 per månad fr.o.m. den 1 januari 1995.

Skälen för regeringens förslag: Utbildningsvikariaten är en smidig åtgärd som visat sig vara mycket effektiv för att höja kompetensen hos anställda. Åtgärden innebär att arbetsgivaren får göra ett avdrag på arbetsgivaravgiften med 475 kr per dag för vikarie som anvisas från

arbetsförmedlingen. Regeringen föreslår en utökning med 5 000 personer per månad fr.o.m. den 1 januari 1995. Förslaget beräknas kosta 407 mkr under första halvåret 1995 och belastar slutligen arbetsmarknadsfonden i form av minskade avgiftsinkomster. Kostnaden för utbildningsvikariat under budgetåret 1994/95 beräknas till 1 995 mkr och avdragen för utbildningskostnader beräknas till 855 mkr.

Starthjälp

Regeringens förslag: Bidrag till starthjälp får fr.o.m. den 1 januari 1995 lämnas till en arbetslös som flyttar från hemorten för att arbeta på annan ort.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att den geografiska rörligheten ökar. Då kan den stigande efterfrågan bättre utnyttjas samt inflationsdrivande flaskhalsproblem motverkas. Ett generösare flyttningsstöd bör därför införas. Detta medför dessutom att arbetsförmedlingen kan ställa högre krav på de arbetslösa att ta ett arbete även om det innebär flyttning.

Regeringen föreslår därför att ett bidrag för starthjälp införs. Starthjälpen skall underlätta för arbetslösa att ta ett arbete på annan ort än hemorten, dit det inte är möjligt att dagpendla. Den arbetslöse kan få starthjälp om arbetsförmedlingen medverkat till platstillsättningen samt om anställningen avser minst tolv månader. Starthjälp lämnas inte vid tillträddande av en första anställning efter avslutad utbildning. Efter genomförd arbetsmarknadsutbildning skall dock starthjälp kunna lämnas. Bidraget bör uppgå till 15 000 kr. Starthjälpen beräknas omfatta ca 15 000 personer om året. Kostnaden för perioden den 1 januari-den 30 juni 1995 beräknas till 112,5 mkr.

Arbetslivsutveckling

Regeringens bedömning: ALU-verksamheten minskas i omfattning fr.o.m. den 1 januari 1995. ALU-projekt inriktas i fortsättningen i första hand mot miljö- och kultursektorn.

Skälen för regeringens bedömning: Läget på den ordinarie arbetsmarknaden har ljusnat. Företagen har under den de senaste månaderna börjat att nyanställa. I detta konjunkturläge är det viktigt att inrikta arbetsmarknadspolitiken mot utbildnings- och rekryteringsåtgärder. Sysselsättningsåtgärder, som beredskapsarbeten och arbetslivsutveckling, bör hållas nere för att inte motverka rekryteringen till näringslivet.

Omfattningen av ALU-verksamheten bör även begränsas på grund av de risker som finns för undanträngningseffekter inom åtgärden.

ALU-verksamheten bör från och med årsskiftet 1994/95 inriktas i första hand mot miljö- och kultursektorn i vid mening. Det finns ett stort behov i samhället att öka insatserna för att förbättra miljön och öka medvetenheten om miljöproblem. Kultursatsningar kan stärka människors självförtroende och öka deras medvetenhet om olika samhällsproblem, som t.ex. miljöförstöring, rasism och mobbning.

ALU beräknades i 1994 års kompletteringsproposition omfatta i genomsnitt 75 000 personer per månad under budgetåret 1994/95 (prop. 1994/94:150 bil. 10). Regeringen beräknar nu, mot bakgrund av den tidigare redovisade omläggningen av arbetsmarknadspolitiken, antalet personer i ALU till 25 000 personer i genomsnitt per månad under kalenderåret 1995. Verksamheten kommer därefter att successivt trappas av.

Sammanfattning av kostnaderna för de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna

Det utökade antalet platser i arbetsmarknadsutbildningen, införandet av starthjälp och återgången till full dagpenning i utbildningsbidraget för alla som deltar i arbetsmarknadsutbildning medför en kostnadsökning med totalt 1 489 miljoner kr. Kostnaderna för det föreslagna investeringsprogrammet beräknas att uppgå till 2 725 miljoner kr exkl. väginvesteringarna. Eftersom ungdomsprogrammet ersätter ungdomspraktiken finns redan medel avsatta för dessa insatser. Sammantaget innebär detta att ytterligare 3 071 miljoner kr bör anvisas under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för insatser under resterande del av detta budgetår. För innevarande budgetår har riksdagen under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder anvisat ett reservationsanslag på 25 716 738 000 kr (prop. 1993/94:150 bil. 10, bet. 1993/94:FiU20, rskr. 1993/94:457), vilket medför att medlen under anslaget 1994/95 bör uppgå till 28 787 686 000 kr.

De ytterligare insatserna inom anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, de extra investeringsåtgärderna, det utökade antalet högskoleplatser och utbildningsvikariat finansieras genom den kraftiga neddragningen av ALU, som minskar belastningen på arbetsmarknadsfonden samt genom att vissa reservationer från föregående budgetårs anslag används. Till detta kommer extra inleveranser från statliga bolag och affärsverk om 3 miljarder kr samt indragningar av reservationer under andra huvudtitlar. Samtliga föreslagna åtgärder som medför kostnadsökningar är således fullt ut finansierade. Regeringens förslag innebär följaktligen att resurser som redan anvisats till olika insatser för att motverka arbetslöshet under innevarande budgetår används på ett mer rationellt och effektivt sätt.

Lagförslag har upprättats i enlighet med förteckningen i avsnittet Förslag till riksdagsbeslut. Lagförslagen återfinns i *Bilaga 1*.

10.2 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag (1994:000) om praktik för ungdomar i ungdomsintroduktion,
2. antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1993:719) om särskilt studielån för den som genomgår arbetsmarknadsutbildning,
3. godkänner vad regeringen förordar om statsbidrag för investerings-satsningar,
4. godkänner vad regeringen förordar om att ungdomspraktiken för ungdomar 20-24 år liksom akademikerpraktiken för ungdomar 25-29 år upphör fr.o.m. den 1 januari 1995,
5. godkänner vad regeringen förordar om en ny åtgärd benämnd ungdomsintroduktion för ungdomar,
6. godkänner vad regeringen förordar om omfattningen av arbetsmarknadsutbildning,
7. godkänner vad regeringen förordar om att vid behov utöka antalet utbildningsplatser i komvux för arbetslösa under budgetåret 1994/95,
8. godkänner vad regeringen förordar om omfattningen av utbildningsvikariat,
9. godkänner vad regeringen förordar om starthjälp,
10. bemyndigar regeringen att omfördela medel från anslaget *Försöksverksamhet med trainee-utbildning* under åttonde huvudtiteln till anslaget *Bidrag till folkbildningen* under samma huvudtitel,
11. till *Vissa särskilda utgifter inom universitet och högskolor* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 under åttonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 50 000 000 kronor,
12. till *Vuxenstudiestöd m.m.* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 under åttonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 342 000 000 kronor,
13. till *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 under tionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 3 070 948 000 kronor,
14. till *Sysselsättningsskapande åtgärder inom Kommunikationsdepartementets verksamhetsområde* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 under sjätte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 2 000 000 000 kronor.

Socialdepartementets verksamhetsområde

1	Lag om ändring i lagen (1942:529) om allmänna barnbidrag	3
2	Lag om ändring i föräldrabalken	4
3	Lag om ändring i utsökningsbalken	5
4	Lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott .	6
5	Lag om ändring i lagen (1984:1096) om särskilt bidrag till vissa adoptivbarn	7
6	Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	8
7	Lag om ändring i lagen (1994:000) om allmänna egenavgifter	10
8	Lag om ändring i lagen (1994:000) om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	11

Finansdepartementets verksamhetsområde

1	Lag om direktavdrag för byggnader m.m.	13
2	Lag om skattelättnader för sparande i allemansfond . . .	16
3	Lag om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvs- inkomster vid 1996-1999 års taxeringar	17
4	Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) . . .	18
5	Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomst- skatt	30
6	Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	57
7	Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624)	60
8	Lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighets- skatt	61
9	Lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	63
10	Lag om ändring i lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver	67
11	Lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	68
12	Lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	71
13	Lag om ändring i lagen (1990:663) om ersättningsfonder	73
14	Lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premie- skatt för grupplivförsäkring, m.m.	75
15	Lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader	76
16	Lag om ändring i lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 års taxering	77

18	Lag om ändring i lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning	78	Prop. 1994/95:25 Bilaga 1
18	Lag om ändring i lagen (1993:1537) om expansionsmedel	79	
19	Lag om ändring i lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder	80	
20	Lag om ändring i lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet	82	
21	Lag om ändring i lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv	84	
22	Lag om ändring i lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag . . .	87	
23	Lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt	89	
24	Lag om ändring i lagen (1991:1851) om upphävande av lagen (1990:172) om begränsning av skatt i vissa fall . .	91	
25	Lag om upphävande av lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier	92	
26	Lag om upphävande av lagen (1992:575) om ändring i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.	93	
27	Lag om upphävande av lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärvsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar	94	
28	Lag om upphävande av lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning	95	
29	Lag om ändring i lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995	96	

Arbetsmarknadsdepartementets verksamhetsområde

1	Lag om praktik för ungdomar i ungdomsintroduktion . .	97
2	Lag om upphävande av lagen (1993:719) om särskilt studielån för den som genomgår arbetsmarknadsutbildning	98

Härigenom föreskrivs att 2 a § lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §²

Flerbarnstillägg lämnas om någon uppbär allmänt barnbidrag för tre eller flera barn. Vid tillämpning av denna paragraf beaktas inte barn som avses i 4 § tredje stycket eller 7 §.

Flerbarnstillägg lämnas med
belopp som motsvarar

Flerbarnstillägg lämnas med

1. ett halvt barnbidrag för det
tredje barnet,

1. 2 400 kronor om året för det
tredje barnet,

2. ett helt barnbidrag för det
fjärde barnet och varje ytterligare
barn.

2. 7 200 kronor om året för det
fjärde barnet,

3. 9 000 kronor om året för det
femte barnet och varje ytterligare
barn.

Vid beräkningen av flerbarnstillägget skall de barn för vilka någon uppbär allmänt barnbidrag räknas samman med de barn för vilka någon annan uppbär allmänt barnbidrag om dessa barnbidragsmottagare stadigvarande sammanbor och är eller har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

Den som önskar uppbära flerbarnstillägg med stöd av tredje stycket skall anmäla detta till den allmänna försäkringskassan.

Om inte annat föreskrivs skall bestämmelserna om allmänt barnbidrag i denna lag eller i andra lagar eller författningar tillämpas på flerbarnstillägg.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹ Lagen omtryckt 1973:449.

² Senaste lydelse 1994:366.

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 9 § föräldrabalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

9 §

Rätten att kräva ut fastställt underhållsbidrag går förlorad *tre* år efter den ursprungligen gällande förfallodagen, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Rätten att kräva ut fastställt underhållsbidrag går förlorad *fem* år efter den ursprungligen gällande förfallodagen, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Har utmätning för underhållsbidraget skett före den tidpunkt som anges i första stycket eller har den bidragsskyldige blivit försatt i konkurs på grund av ansökan som har gjorts före denna tidpunkt, får betalning för fordringen tas ut ur den utmäta egendomen eller erhållas i konkursen även därefter.

Har före den tidpunkt som anges i första stycket ansökan gjorts om förordnande av god man enligt ackordslagen (1970:847), får underhållsbidraget krävas ut inom tre månader från det att verkan av godmansförordnandet förföll eller, när förhandling om offentligt ackord har följt, ackordsfrågan avgjordes. Kommer ackord till stånd, får fordringen krävas ut inom tre månader från det att ackordet skulle ha fullgjorts. Har utmätning för underhållsbidraget eller konkursansökan gjorts inom tid som nu har angetts, gäller vad som föreskrivs i andra stycket.

Avtal i strid mot denna paragraf är ogiltigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas på underhållsbidrag för vilka den ursprungliga förfallodagen inträtt den 1 januari 1992 eller senare.

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 5 § utsökningsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.
5 §¹

Införsel för underhållsbidrag får ej ske utan att bidragsbelopp som får tagas ut enligt andra stycket utestår obetalt eller att gäldenären vid två eller flera tillfällen under de senaste två åren före införselbeslutet har underlåtit att betala i rätt tid och det finns anledning antaga att detta skall upprepas.

Införsel får inte äga rum för underhållsbidrag sedan <i>tre</i> år har förflutit från den ursprungliga förfallodagen.	Införsel får inte äga rum för underhållsbidrag sedan <i>fem</i> år har förflutit från den ursprungliga förfallodagen.
---	---

Genom införsel får ej tagas ut annat bidragsbelopp än sådant som är förfallet när verkställighet skall ske eller som förfaller näst därefter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas på underhållsbidrag för vilka den ursprungliga förfallodagen inträtt den 1 januari 1992 eller senare.

¹ Senaste lydelse 1984:296.

Häriigenom föreskrivs att 4 § lagen (1964:143) om bidragsförskott¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bidragsförskott utgör för år räknat *fyrtyo procent av det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring har fastställts för året. För det bidragsförskott som avser januari månad tillämpas dock det basbelopp som gällde för det föregående året.*

4 §²
Bidragsförskott utgör för år räknat *14 080 kronor.*

Om det finns grundad anledning anta att fastställt underhållsbidrag betalas i vederbörlig ordning, utgör bidragsförskottet skillnaden mellan förskottsbelopp enligt första stycket samt underhållsbidragets belopp.

Om det underhållsbidrag som har blivit fastställt uppenbarligen understiger vad den underhållsskyldige bör erlægga i bidrag, lämnas inte bidragsförskott enligt första stycket med högre belopp än underhållsbidraget. I fall som avses i andra stycket lämnas inget bidragsförskott.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹ Lagen omtryckt 1976:227.

² Senaste lydelse 1988:885.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1096) om särskilt bidrag till vissa adoptivbarn

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1984:1096) om särskilt bidrag till vissa adoptivbarn skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Det särskilda bidraget utgör för år räknat *fyrtio procent av det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring har fastställts för året. För det bidrag som avser januari månad tillämpas dock det basbelopp som gällde för det föregående året.*

5 §¹

Det särskilda bidraget utgör för år räknat *14 080 kronor.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹ Senaste lydelse 1988:887.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §²

Inom den allmänna försäkringen skall de beräkningar, som anges i denna lag, göras med anknytning till ett *basbelopp*. Vissa beräkningar skall dock göras enligt vad som anges i tredje *stycket*.

Basbeloppet fastställs av regeringen för varje år och utgör 29 700 kronor multiplicerat med det tal (jämförelsetal) som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i oktober året före det som basbeloppet avser och prisläget i oktober 1989. Därvid skall bortses från de prisförändringar som följer av ändringar av den statliga fastighetsskatten, av indirekta skatter och av räntebidrag inom bostadsbidragssystemet, allt i den mån åtgärderna vidtagits för att finansiera den sänkning av den statliga inkomstskatten som genomfördes åren 1990 och 1991. Vidare skall bortses från de direkta effekter på prisläget som beror på deprecieringen av den svenska kronan under tiden den 19 november — den 18 december 1992. Basbeloppet avrundas till närmaste hundrat kronor.

Inom den allmänna försäkringen skall de beräkningar, som anges i denna lag, göras med anknytning till ett *basbelopp*. Vissa beräkningar skall dock göras enligt vad som anges i tredje *och femte styckena*.

Basbeloppet fastställs av regeringen för varje år och utgör 35 200 kronor multiplicerat med det tal (jämförelsetal) som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i oktober året före det som basbeloppet avser och prisläget i oktober 1993. Därvid skall dock bortses från de kvarvarande direkta effekter på prisläget som beror på deprecieringen av den svenska kronan under tiden den 19 november — den 18 december 1992. Vid fastställande av basbeloppet för år 1995 skall det framräknade jämförelsetalet minskas med talet 1 och därefter multipliceras med 0,60, varefter ett tillägg görs med talet 1. Basbeloppet avrundas till närmaste hundrat kronor.

Det enligt andra stycket fastställda beloppet skall minskas med två procent vid beräkning av

a) folkpension i form av ålderspension, förtidspension och efterlevandepension enligt 6 — 8 kap. samt änkepension, barnpension och barn tillägg som uppbärs med stöd av övergångsbestämmelserna till lagen (1988:881) om ändring i denna lag,

b) allmän tilläggspension i form av ålderspension, förtidspension och efterlevandepension enligt 12 — 14 kap. samt änkepension och barnpension som uppbärs med stöd av övergångsbestämmelserna till lagen (1988:881) om ändring i denna lag.

I fråga om efterlevandepension som utgörs av barnpension skall någon

minskning enligt tredje stycket inte göras när det gäller den beloppsgräns som anges i 8 kap. 3 § andra meningen.

Det enligt andra stycket fastställda beloppet skall ökas med ett belopp som svarar mot den beräkningsåtgärd som anges i tredje meningen samma stycke vid beräkning av pensionsgrundande inkomst och fastställande av pensionspoäng enligt 11 kap. 5 och 6 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. De nya bestämmelserna i 1 kap. 6 § tillämpas första gången vid fastställande av basbeloppet för år 1995. Äldre bestämmelser tillämpas på pension som avser tid före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1993:1344.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:000) om
allmänna egenavgifter

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1994:000) om allmänna egenavgifter
skall ha följande lydelse.

*Lydelse enligt
prop. 1994/95:41*

Föreslagen lydelse

2 §

Den som uppbär sådan inkomst som avses i 3 § skall på avgiftsunderlaget
för varje år betala allmänna egenavgifter i form av

1. pensionsavgift med 1 procent,	
2. sjukförsäkringsavgift med 0,95 procent.	2. sjukförsäkringsavgift med 2,95 procent.

Avgifterna avrundas var för sig till närmast hela hundratal kronor.
Avgift som slutar på 50 kronor avrundas till närmast lägre hundratal
kronor.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:000) om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (1994:000) om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha följande lydelse.

*Lydelse enligt prop.
1994/95:41*

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

En arbetsgivare skall på det avgiftsunderlag som anges i 3 - 5 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgift med 8,43 procent,	1. sjukförsäkringsavgift med 6,23 procent,
2. folkpensionsavgift med 5,86 procent,	
3. tilläggsavgift med 13,00 procent,	
4. delpensionsavgift med 0,20 procent,	
5. arbetsskadeavgift med 1,38 procent,	
6. arbetsmarknadsavgift med 2,12 procent,	6. arbetsmarknadsavgift med 4,32 procent,
7. arbetarskyddsavgift med 0,17 procent,	
8. lönegarantiavgift med 0,20 procent.	

Arbetsgivare som avses i 1 kap. 2 § andra stycket skall dock be-
träffande ersättning som avses i 11 kap. 2 § första stycket m och femte
stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring betala endast tilläggs-
avgift.

Staten betalar inte arbetsskadeavgift.

¹ Lagen omtryckt 1989:633.

Härigenom föreskrivs följande.

Direktavdrag

1 § Vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet enligt kommunal-skattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt får omedelbart avdrag (direktavdrag) göras enligt bestämmelserna i denna lag för utgifter för investeringar i byggnader och markanläggningar som den skattskyldige lagt ner under beskattningsåret.

I fråga om handelsbolag beräknas avdraget för bolaget.

2 § Direktavdrag får göras för sådana utgifter för ny-, till- eller ombyggnad av byggnader eller markanläggningar här i landet som enligt punkterna 6 och 7 av anvisningarna till 23 § kommunal-skattelagen (1928:370) får dras av genom årliga värdeminskningsskattavdrag.

Direktavdrag får inte göras till den del utgifterna avser bostäder och inte till någon del i fråga om byggnad eller markanläggning som till huvudsaklig del avser bostäder.

Tidsperiod

3 § Direktavdrag medges för utgifter för byggnads- och markarbeten som lagts ner under tiden november 1994 - maj 1996.

4 § Utgifter anses nedlagda, i fråga om material, när materialet har fogats in i eller på liknande sätt tillförts en byggnad eller en markanläggning och, i fråga om arbete, när arbetet har utförts.

Vid byggnads- eller anläggningsentreprenader skall förskott eller a conto-betalningar anses som utgifter. Ett förskott eller en a conto-betalning som erlagts inom två månader efter det beskattningsår då arbetet utfördes skall anses ha erlagts under beskattningsåret.

Av 8 § framgår att avdrag i vissa fall får göras ett senare beskattningsår än det då utgiften lagts ner.

Högsta avdragsbelopp

5 § Direktavdrag får göras med högst 50 procent av utgifterna.

Avdragsutrymme

6 § Direktavdrag får inte överstiga summan av följande belopp (avdragsutrymme)

1. belopp som sammanlagt skall återföras enligt lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv och som också återförts,

2. överfört avdragsutrymme enligt 9 §,

3. återfört avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder eller, i fråga om handelsbolag, belopp som delägarna återfört,

4. 25 procent av ett belopp som utgörs av underlaget för avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 3 § lagen om periodiseringsfonder före direktavdrag, minskat med under beskattningsåret utnyttjat avdragsutrymme enligt 1 - 3 eller, i fråga om handelsbolag, av ett belopp motsvarande summan av delägarnas underlag för avdrag för avsättning till periodiseringsfond före direktavdrag, minskat med under beskattningsåret utnyttjat avdragsutrymme enligt 1 - 3.

Avdragsutrymme enligt en senare punkt får tas i anspråk först sedan avdragsutrymmet enligt närmast föregående punkt uttömts.

Avdragsutrymmet enligt första stycket 2 är uttömt först när samtliga företag i koncernen utnyttjat motsvarande avdragsutrymme eller överfört det enligt 9 §.

7 § Avser det beskattningsår som omfattar utgången av maj 1996 mer än tolv månader skall avdragsutrymmet enligt 6 § första stycket 4 räknas om så att det motsvarar ett beskattningsår om tolv månader.

Avdrag för utgifter under tidigare beskattningsår

8 § Överstiger det högsta avdragsbeloppet enligt 5 § avdragsutrymmet enligt 6 § får överskjutande belopp sparas till ett senare beskattningsår.

Avdrag medges dock inte för senare beskattningsår än det som omfattar utgången av maj 1996.

Överföring av avdragsutrymme inom koncern

9 § Ett företag som återför avdrag enligt lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv får överföra det därigenom uppkomna avdragsutrymmet till ett annat företag, om det har rätt till avdrag enligt 2 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt för koncernbidrag till det andra företaget.

Minskning av underlaget för avsättning till periodiseringsfond

10 § Tas avdragsutrymme enligt 6 § första stycket 4 i anspråk för direktavdrag minskas underlaget för avsättning till periodiseringsfond enligt lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder med motsvarande belopp.

11 § Vid beräkning av värdeminskingsavdrag enligt punkterna 6 och 7 av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) skall anskaffningsvärdet minskas med gjorda direktavdrag.

I övrigt skall de utgifter som dragits av genom direktavdrag räknas in i anskaffningsvärdet och direktavdragen anses som värdeminskingsavdrag.

Uppgiftsskyldighet

12 § Den som yrkar direktavdrag skall i självdeklaration lämna de uppgifter som behövs för beräkningen av avdraget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

2 Förslag till lag om skattelättnader för sparande i allemansfond

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Skattelättnader enligt denna lag medges för sparande i allemansfond enligt lagen (1983:890) om allemanssparande.

2 § Av realisationsvinst och utdelning på andel i allemansfond tas två tredjedelar upp som skattepliktig inkomst. Avdrag för realisationsförlust på sådan andel grundas på två tredjedelar av förlusten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

3 Förslag till lag om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996-1999 års taxeringar

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I stället för vad som anges i 10 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angående beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomst skall vid 1996—1999 års taxeringar statlig inkomstskatt för fysiska personer och dödsbon beräknas enligt denna lag.

2 § För fysiska personer beräknas statlig inkomstskatt på förvärvsinkomst enligt följande.

Skatt på förvärvsinkomst utgör 100 kronor samt 25 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns som vid 1996 års taxering uppgår till 203 900 kronor. Vid följande taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som enligt 1 kap. 6 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för året före taxeringsåret med tillägg av 1,2 procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

3 § För dödsbon beräknas skatten på förvärvsinkomst enligt 2 § med följande undantag.

Från och med beskattningsåret efter det kalenderår dödsfallet inträffade tas det i 2 § angivna beloppet på 100 kronor ut bara om den beskattningsbara förvärvsinkomsten överstiger ett belopp som motsvarar grundavdrag enligt 48 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370). Från och med det fjärde beskattningsåret efter det kalenderår dödsfallet inträffade utgör skatten på förvärvsinkomst 25 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Om den beskattningsbara förvärvsinkomsten överstiger ett belopp motsvarande grundavdrag enligt 48 § 2 mom. kommunalskattelagen tas dessutom 100 kronor ut.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

2. Äldre föreskrifter gäller i fråga om skattskyldig med inkomst av näringsverksamhet i vilken ingår förvärvskälla som har givit överskott och för vilken beskattningsåret har börjat före den 3 november 1994.

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)¹
dels att punkterna 1 a och 2 a av anvisningarna till 22 § skall upphöra
att gälla,

dels att 33 § 2 mom., 46 § 1 mom., punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 22 §, punkterna 6, 7, 12 och 33 av anvisningarna till 23 § samt punkt 2 av anvisningarna till 24 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

2 m o m.² Avdrag för kostnader som avses i punkt 4 av anvisningarna får göras endast till den del kostnaderna överstiger 4 000 kronor och för övriga kostnader till den del kostnaderna överstiger 1 000 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte i fråga om kostnader som avses i 1 mom. tredje stycket, punkterna 3—3c, 7 och 8 av anvisningarna samt färdkostnad för resa i tjänsten.

2 m o m. Avdrag för kostnader som avses i punkt 4 av anvisningarna får göras endast till den del kostnaderna överstiger 6 000 kronor och för övriga kostnader till den del kostnaderna överstiger 1 000 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte i fråga om kostnader som avses i 1 mom. tredje stycket, punkterna 3—3c, 7 och 8 av anvisningarna samt färdkostnad för resa i tjänsten.

46 §

1 mom.³ *Underskott av förvärvskälla som utgör aktiv näringsverksamhet enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring får — efter yrkande av den skattskyldige och med de begränsningar som anges i andra—fjärde styckena — dras av från den skattskyldiges inkomst.*

Avdrag får göras för underskott avseende det beskattningsår då den skattskyldige började bedriva förvärvskällan (startåret) och de fyra närmast följande beskattningsåren. Om förvärvskällan övergått till den skattskyldige från någon sådan närstående som avses i punkt 14 av anvisningarna till 32 § får avdrag göras endast om den närstående hade varit berättigad till avdrag om han fortsatt att driva verksamheten. Sistnämnda begränsning gäller dock inte om övergången skett genom köp, byte eller därmed

1 mom.

jämförligt förvärv från förälder eller från far- eller morförälder.

Avdrag medges inte

1. skattskyldig som någon gång under de fem beskattningsår som närmast föregått startåret direkt eller indirekt bedrivit likartad verksamhet,

2. för underskott som belöper på kommanditdelägare eller sådan delägare i handelsbolag som i förhållande till övriga delägare i bolaget förbehållit sig ett begränsat ansvar för bolagets förbindelser i vidare mån än som anges i 18 § tredje stycket,

3. i den mån avdrag för underskottet medgetts enligt 3 § 13 mom., 25 § 10 mom. eller 26 § 9 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,

4. för underskott i förvärvskälla i vilken ingår privatbostadsfastighet som på ägarens begäran räknas som näringsfastighet enligt 5 § sjunde stycket.

I fråga om förvärvskälla som uteslutande eller så gott som uteslutande avser litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet får avdrag göras även efter den i andra stycket angivna tiden. Härvid gäller följande. Avdrag får med iakttagande av föreskrifterna i tredje stycket 2 och 3 göras i den mån underskottet överstiger avdrag för underskott från närmast föregående beskattningsår. Ett villkor för avdrag är dock att den skattskyldige under den period som omfattas av beskattningsåret och de tre närmast föregående beskattningsåren redovisat intäkter från verksamheten av någon betydelse. Härvid beaktas även intäkter som hänförs till inkomstslaget tjänst.

Avdrag får efter yrkande av den skattskyldige göras för underskott av förvärvskälla som är hänförlig till aktiv näringsverksamhet enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring om den uteslutande eller så gott som uteslutande avser litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet. Avdrag får med iakttagande av föreskrifterna i andra stycket göras i den mån underskottet överstiger avdrag för underskott från närmast föregående beskattningsår. Ett villkor för avdrag är dock att den skattskyldige under den period som omfattas av beskattningsåret och de tre närmast föregående beskattningsåren redovisat intäkter från verksamheten av någon betydelse. Härvid beaktas även intäkter som hänförs till inkomstslaget tjänst.

Avdrag medges inte

1. för underskott som belöper på kommanditdelägare eller sådan delägare i handelsbolag som i förhållande till övriga delägare i

bolaget förbehållit sig ett begränsat ansvar för bolagets förbindelser i vidare mån än vad som anges i 18 § tredje stycket *eller*

2. i den mån avdrag för underskottet medgetts enligt 3 § 13 mom., 25 § 10 mom. eller 26 § 9 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Anvisningar

till 22 §

1.⁴ Till intäkt av näringsverksamhet hänförs samtliga intäkter i pengar eller varor, som har influtit i verksamheten. Detta innebär, att intäkten skall vara av sådan beskaffenhet, att den normalt är att räkna med och ingår som ett led i verksamheten. Hit räknas inflytande betalning för varor, som den skattskyldige handlar med eller tillverkar. Det sagda gäller även då näringsidkaren vid överlåtelse av verksamheten låter befintliga varor ingå i överlåtelsen. Denna överlåtelse utgör då så att säga den sista affärshändelsen i verksamheten.

Till intäkt av näringsverksamhet hänförs också vad som inflyter vid avyttring av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier eller av tillgångar som är likställda med dessa vid beräkning av värdeminskningsskatt. Även ersättning som i fall som avses i 2 § andra och tredje styckena lagen (1990:663) om ersättningsfonder uppbärs av en fysisk person eller ett dödsbo utgör intäkt av näringsverksamhet om den skattskyldige begär det.

Till intäkt av näringsverksamhet hänförs vidare vinst vid icke yrkesmässig avyttring (realisationsvinst) av andel i sådan ekonomisk förening som avses i 2 § 8 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt såvida innehavet av andelen betingats av sådan verksamhet. I fråga om handelsbolag hänförs till intäkt av näringsverksamhet också realisationsvinst vid avyttring av andra tillgångar som avses i 27 § 1 mom., av tillgångar som avses i 28 §, 29 § 1 mom., 30 § 1 mom. och 31 § samt av förpliktelser som avses i 3 § 1 mom. nämnda lag.

Har en tillgång tagits ut ur en förvärvskälla sker beskattning som om tillgången i stället hade avyttrats för ett vederlag motsvarande marknadsvärdet (uttagsbeskattning). Vad nu sagts gäller dock endast om vederlag eller vinst vid en avyttring skulle ha tagits upp som intäkt av näringsverksamhet och särskilda skäl mot uttagsbeskattning inte föreligger. Uttag av bränsle från fastighet som är taxerad som lantbruksenhet för

Har en tillgång tagits ut ur en förvärvskälla sker beskattning som om tillgången i stället hade avyttrats för ett vederlag motsvarande marknadsvärdet (uttagsbeskattning). Vad nu sagts gäller dock endast om vederlag eller vinst vid en avyttring skulle ha tagits upp som intäkt av näringsverksamhet och särskilda skäl mot uttagsbeskattning inte föreligger. Uttag av bränsle från fastighet som är taxerad som lantbruksenhet för

uppvärmning av den skattskyldiges privatbostad på denna beskattas ej.

(punkt 1 a första stycket av anvisningarna till 22 §)

Vid tillämpning av punkt 1 fjärde stycket skall uttag av andra aktier än sådana som utgör omsättningstillgångar enligt punkt 4 av anvisningarna till 21 § inte beskattas om det är fråga om sådan utdelning från svenskt aktiebolag som avses i andra stycket eller utskiftning i samband med upplösning av svensk ekonomisk förening som avses i tredje stycket.

Uttagsbeskattning sker också vid uttag i mer än ringa omfattning av tjänst. Värdet av bilförmån beräknas enligt bestämmelserna i punkterna 2 och 4 av anvisningarna till 42 §.

2.⁵ Ränta på banktillgodohavanden som hör till näringsverksamhet och på kundfordringar utgör intäkt av näringsverksamhet. Detsamma gäller beträffande ränta och utdelning på omsättningstillgångar samt utdelning som uppburits från aktiebolag eller ekonomiska föreningar i förhållande till gjorda inköp (rabatt) eller försäljningar (pristillägg).

Som intäkt av näringsverksamhet räknas i fråga om handelsbolag all ränta och utdelning samt lotterivinst som inte är frikallad från beskattning enligt 19 §.

till 23 §

6.⁶ Utgifter för anskaffande av en byggnad dras av genom årliga värdeminskningsavdrag. Avdraget beräknas enligt avskrivningsplan till viss procent för år räknat av byggnadens anskaffningsvärde. Beräkningen görs från den tidpunkt då byggnaden har färdigställts. I fråga om en byggnad, som är avsedd att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningsutgifterna i sin helhet dras av det år då byggnaden anskaffades.

I anskaffningsvärdet för en byggnad som är avsedd för annat ändamål än bostadsändamål inräknas inte utgifter för sådana delar och tillbehör,

uppvärmning av den skattskyldiges privatbostad på denna beskattas ej. Uttag av andra aktier än sådana som utgör omsättningstillgångar enligt punkt 4 av anvisningarna till 21 § beskattas inte heller om aktierna delats eller skiftats ut enligt 3 § 7 mom. fjärde stycket eller 3 § 8 mom. tredje stycket lagen om statlig inkomstskatt.

2. Ränta på banktillgodohavanden som hör till näringsverksamhet och på kundfordringar utgör intäkt av näringsverksamhet. Detsamma gäller beträffande ränta och utdelning på omsättningstillgångar samt utdelning som uppburits från aktiebolag eller ekonomiska föreningar i förhållande till gjorda inköp (rabatt) eller försäljningar (pristillägg). *Utdelning på inbetalda insatser enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar utgör intäkt av näringsverksamhet om innehavet av den till insatsen knutna andelen betingas av sådan verksamhet.*

som är avsedda att direkt tjäna driften (byggnadsinventarier). I enlighet härmed räknas som byggnadsinventarier i jordbruk sådana tillgångar som bås, box eller spilta, båsavskiljare, foderbord, fodergrind, vattenkopp, spaltgolv, utrustning för skrap- och svämutgödsling med tillhörande urinbrunn eller gödselbehållare, gödselstad, mjölkkningsanläggning, kylbassäng, pump, sådan ledning för elektrisk ström, vatten eller avlopp som är avsedd för driften eller fläkt eller ventilationsanordning. Som byggnadsinventarier räknas också sådana tillgångar som silo- eller torkanläggning, fast transportör, hiss eller liknande. I en industribyggnad räknas som byggnadsinventarier tillgångar avsedda för den industriella driften, såsom maskiner, anordningar för godstransport som t.ex. räls, traversbanor och hissar, behållare, ställningar för lagring e.d., samt anordningar för användningen av dessa tillgångar som t.ex. särskilda fundament. Som byggnadsinventarier räknas vidare ledningar för vatten, avlopp m.m., avsedda att direkt tjäna den industriella driften, och speciella värmeanläggningar, ventilationsanordningar och särskilda skorstenar för avledande av gaser och annat som alstras vid produktionen. Som byggnadsinventarier i en byggnad som är avsedd för affärsändamål räknas exempelvis hyllor, diskar eller annan butiksinredning, rulltrappor m.m. Tjänstgör en konstruktion, för vilken ett byggnadsvärde har fastställts vid fastighetstaxeringen, i sin helhet eller till viss del som maskin eller redskap, såsom kan vara fallet med oljecisterner och siloanläggningar, anses en sådan konstruktion som byggnadsinventarier. Däremot inräknas i anskaffningsvärdet för en byggnad utgifter för sådana anordningar som är nödvändiga för byggnadens allmänna användning, såsom ledning för vatten, avlopp, elektrisk ström eller gas och annan liknande anordning. Anskaffningsvärdet för en ledning som är avsedd för såväl en byggnads användning i driften som byggnadens allmänna användning fördelas mellan byggnadsinventarier och byggnaden i förhållande till hur stor del av ledningen som tjänar driften respektive byggnadens allmänna användning. Ledningen skall dock i sin helhet hänföras till byggnadsinventarier om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till driften. Om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till byggnadens allmänna användning skall ledningen i sin helhet hänföras till byggnaden.

I fråga om byggnadsinventarier tillämpas de föreskrifter som enligt punkterna 12–14 gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier.

Av punkt 7 tredje stycket framgår att utgifter för vissa till marken hörande anordningar inräknas i anskaffningsvärdet för en byggnad.

Har en byggnad uppförts av den skattskyldige, är byggnadens anskaffningsvärde den skattskyldiges utgifter för uppförande av byggnaden. Till anskaffningsvärdet hänförs även utgifter för till- eller ombyggnad samt värde av byggnad som enligt punkt 8 av anvisningarna till 22 § utgör intäkt av näringsverksamhet för fastighetsägaren. Till

anskaffningsvärdet hänförs vidare utgifter för reparation och underhåll för vilka avdrag inte medges på grund av föreskrifterna i punkt 4 eller 5 och för vilka bidrag inte har utgått. Har en byggnad förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall den verkliga utgiften utgöra anskaffningsvärdet. Har byggnader förvärvats tillsammans med den mark på vilka de är belägna, anses så stor del av vederlaget för fastigheten — i förekommande fall efter avdrag för egendom som avses i 2 kap. 3 § jordabalken — belöpa på särskilda byggnader eller byggnadsbestånd som det vid fastighetstaxeringen fastställda eller med tillämpning härav beräknade värdet av skilda byggnader eller byggnadsbestånd utgör av fastighetens hela taxeringsvärde. Vad som enligt denna beräkning anses belöpa på byggnader kan även innefatta byggnadsinventarier. Vederlaget för byggnadsinventarier skall avräknas, varefter anskaffningsvärdet för byggnader erhålls. Det sammanlagda anskaffningsvärdet för byggnaderna får jämkas om den del av vederlaget för fastigheten som enligt denna beräkning inte anses belöpa på byggnaderna jämte byggnadsinventarier visas mera avsevärt över- eller understiga värdet av mark, växande skog, naturtillgångar, särskilda förmåner m.m. som har förvärvats. Har den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärder för att den skattskyldige skall kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde än som synes rimligt och kan det antas att detta har skett för att åt någon av dem bereda obehörig förmån i beskattningsavseende, skall anskaffningsvärdet i skäligen mån jämkas.

Övergår en byggnad till en ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren göra de värdeminskingsavdrag på byggnaden som skulle ha tillkommit den förre ägaren om denne fortfarande hade ägt byggnaden.

Procentsatsen för värdeminskingsavdrag i fråga om en byggnad bestäms med hänsyn till den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Därvid skall beaktas även sådana omständigheter som att byggnadens användningstid kan antas komma att röna inflytande av framtida rationaliseringar, teknikens utveckling, omläggning av verksamhet och liknande förhållanden. Är på grund av särskilda omständigheter av annan art än nyss nämnts byggnadens värde för verksamheten begränsat till förhållandevis kort tid, skall hänsyn tas även till detta. Så kan vara fallet exempelvis då fråga är om en byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet eller då en byggnad, som är belägen på annans mark och som används i verksamhet, vid nyttjanderättens upphörande inte skall lösas av fastighetsägaren.

Har en byggnad varit att hänföra till privatbostad under tidigare beskattningsår och sker inte avskattning enligt 3 § 1 mom. femte stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall avdrag för värdeminskning anses ha medgetts

Har en byggnad varit att hänföra till privatbostad under tidigare beskattningsår och sker inte avskattning enligt 3 § 1 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall avdrag för värdeminskning anses ha medgetts

med 1,5 procent av anskaffningsvärdet för varje sådant beskattningsår. med 1,5 procent av anskaffningsvärdet för varje sådant beskattningsår.

Utrangeras en byggnad, får avdrag göras för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet i den mån beloppet överstiger vad som inflyter genom avyttring av byggnadsmaterial e.d. i samband med uttrangeringen.

7.⁷ Utgifter för anskaffande av en markanläggning på en fastighet, avsedd för användning i ägarens näringsverksamhet, dras — om annat inte följer av punkt 8 andra stycket — av genom årliga värdeminskningsavdrag. Avdrag medges, om inte annat följer av andra eller femte stycket, endast för sådana utgifter som har bestritts av den skattskyldige själv och endast om utgifterna avser arbeten som har utförts under tid då han har ägt fastigheten. Avdraget beräknas enligt avskrivningsplan till 10 procent för år räknat av anskaffningsvärdet av täckdiken och skogsvägar och till 5 procent för år räknat av anskaffningsvärdet av andra markanläggningar. Beräkningen görs från den tidpunkt då anläggningen har färdigställts. I fråga om en anläggning, som är avsedd att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningsutgifterna i sin helhet dras av det år då anläggningen anskaffades.

Till markanläggning hänförs sådant markarbete som behövs för att marken skall göras plan eller fast, såsom rövning, schaktning, rivning av byggnad eller annat som tidigare har funnits på fastigheten, uppförande av stödmurar och torrläggning av marken. Till markanläggning hänförs också olika anordningar såsom vägar, kanaler, hamninlopp och andra tillfarter, körplaner, parkeringsplatser, fotbollsplaner och tennisbanor eller därmed jämförliga anläggningar för personal, planteringar e.d., täckdike, öppet dike, invallnings- och vattenavledningsföretag, mark- eller skogsväg samt, i den mån de inte vid fastighetstaxering är att hänföra till byggnad, även brunnar, källare och tunnlar e.d. Till anskaffningsvärdet för markanläggning hänförs även värdet av en markanläggning som enligt punkt 8 av anvisningarna till 22 § utgör intäkt av näringsverksamhet för fastighetsägaren. I anskaffningsvärdet får inräknas utgifter för iståndsättande och omläggning av ett förut anlagt täckdike. I täckdike inbegrips täckt avlopp i direkt anslutning till ett täckdike.

Till markanläggning hänförs inte sådana anordningar som är avsedda att användas tillsammans med vissa maskiner eller andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier i näringsverksamhet eller sådana inventarier som används för viss verksamhet såsom fundament e.d., industrispår, traversbanor, gödselbassäng som är belägen utanför djurstall, urinbrunn eller liknande anordning samt ledningar för vatten, avlopp, elektrisk ström, gas m.m. (markinventarier). Till markinventarier hänförs också stängsel och andra jämförliga avspärrningsanordningar. Anskaffningsvärdet för en ledning som är avsedd för såväl den på fastigheten bedrivna verksamheten som en byggnads allmänna användning

fördelas mellan markinventarier och byggnaden i förhållande till hur stor del av ledningen som tjänar den på fastigheten bedrivna verksamheten respektive byggnadens allmänna användning. Ledningen skall dock i sin helhet hänföras till markinventarier om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till den på fastigheten bedrivna verksamheten. Om utgifterna till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till byggnadens allmänna användning skall ledningen i sin helhet hänföras till byggnaden.

I fråga om markinventarier tillämpas de föreskrifter som enligt punkterna 12—14 gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier.

Övergår en fastighet till en ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren göra de värdeminskingsavdrag för markanläggning som skulle ha tillkommit den förra ägaren om denne fortfarande hade ägt fastigheten.

Övergår en fastighet till en ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får överlåtaren det år då överlåtelsen sker göra avdrag för den del av anskaffningsvärdet för vilken han inte tidigare har medgetts avdrag. Vad nu sagts gäller även när den på fastigheten bedrivna verksamheten läggs ned och fastighetens markanläggningar på grund därav saknar värde för fastighetens ägare.

Har en markanläggning tillhört privatbostadsfastighet under tidigare beskattningsår och sker inte avskattning enligt 3 § 1 mom. femte stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall avdrag för värdeminskning ansetts ha medgetts för varje sådant beskattningsår.

Har en markanläggning tillhört privatbostadsfastighet under tidigare beskattningsår och sker inte avskattning enligt 3 § 1 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall avdrag för värdeminskning ansetts ha medgetts för varje sådant beskattningsår.

12.⁸ Utgifter för anskaffande av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier dras i regel av genom årliga värdeminskingsavdrag enligt bestämmelserna om räkningsenlig avskrivning i punkt 13 eller om restvärdeavskrivning i punkt 14. Kan inventariernas ekonomiska livslängd antas uppgå till högst tre år, får emellertid hela utgiften för deras anskaffande dras av under anskaffningsåret. Omedelbart avdrag får även ske i fråga om inventarier av mindre värde.

Regler om avdrag avseende beställda men inte levererade inventarier (kontraktavskrivning) finns i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 24 §.

Har den skattskyldige yrkat avdrag för värdeminskning av inventarier, skall avdraget anses medgivet i den mån det har medfört att den taxerade inkomsten har beräknats till lägre belopp än annars skulle ha skett eller medfört en ökning av underskott. Inventariernas anskaffningsvärde minskat med medgivna värdeminskingsavdrag utgör det skattemässiga restvärdet.

Hör ett byggnads- eller markinventarium till fastighet som ut-

Hör ett byggnads- eller markinventarium till fastighet som ut-

gjort privatbostadsfastighet under det beskattningsår som närmast föregått det aktuella beskattningsåret och sker inte avskattning enligt 3 § 1 mom. *femte* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt utgörs inventariets skattemässiga restvärde av anskaffningsvärdet minskat med 20 procent av samma värde för varje beskattningsår, dock högst fem, som den skattskyldige innehaft inventariet och fastigheten utgjort privatbostadsfastighet. Detsamma gäller i fråga om del av fastighet.

33.⁹ Avdrag medges för förlust vid icke yrkesmässig avyttring (realisationsförlust) av tillgång eller förpliktelse i fråga om vilken, om realisationsvinst i stället hade uppkommit, vinsten skulle ha utgjort intäkt av näringsverksamhet. *Om viss del av vinst skulle ha tagits upp som skattepliktig intäkt enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § får endast motsvarande del av förlusten räknas som omkostnad.* Vid inkomstberäkningen i ett handelsbolag begränsas avdraget för realisationsförlust på sätt anges i 3 § 2 mom. tredje stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt såvida inte innehavet av tillgången eller förpliktelsen betingas av näringsverksamhet som bedrivs av den skattskyldige eller annan som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära.

gjort privatbostadsfastighet under det beskattningsår som närmast föregått det aktuella beskattningsåret och sker inte avskattning enligt 3 § 1 mom. *fyjärde* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt utgörs inventariets skattemässiga restvärde av anskaffningsvärdet minskat med 20 procent av samma värde för varje beskattningsår, dock högst fem, som den skattskyldige innehaft inventariet och fastigheten utgjort privatbostadsfastighet. Detsamma gäller i fråga om del av fastighet.

33. Avdrag medges för förlust vid icke yrkesmässig avyttring (realisationsförlust) av tillgång eller förpliktelse i fråga om vilken, om realisationsvinst i stället hade uppkommit, vinsten skulle ha utgjort intäkt av näringsverksamhet. Vid inkomstberäkningen i ett handelsbolag begränsas avdraget för realisationsförlust på sätt anges i 3 § 2 mom. tredje stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt såvida inte innehavet av tillgången eller förpliktelsen betingas av näringsverksamhet som bedrivs av den skattskyldige eller annan som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära.

till 24 §

2.¹⁰ Tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning (lager) får inte tas upp till lägre värde än det lägsta av anskaffningsvärdet och verkliga värdet. Begreppen anskaffningsvärde och verkligt värde har den innebörd som anges i 13 § andra stycket och 14 § andra stycket bokföringslagen (1976:125).

Vid bestämmande av lagrets anskaffningsvärde skall de lagertillgångar, som ligger kvar i den skattskyldiges lager vid beskattningsårets utgång, anses som de av honom senast anskaffade eller tillverkade.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket får annat varulager än lager av fastigheter och liknande tillgångar och lager av aktier, obligationer, lånefordringar och liknande tillgångar tas upp till lägst 97 procent av det samlade anskaffningsvärdet.

Djur i jordbruk och renskötsel skall alltid anses som lager. Sådant lager får inte tas upp till lägre belopp än 85 procent av den genomsnittliga produktionskostnaden för djur av det slag och den ålderssammansättning som det är fråga om. Djuren behöver dock inte i något fall tas upp till ett högre belopp än som motsvarar djurens sammanlagda allmänna saluvärde. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkning av produktionskostnaden. Har denna kostnad inte fastställts, t.ex. i fråga om särskilt dyrbara avelsdjur, får djuret tas upp lägst till 85 procent av det lägsta av anskaffningsvärdet och allmänna saluvärdet.

Nedskrivning av värdet på rättigheter till leverans av lagertillgångar enligt ej fullgjorda köpekontrakt (kontraktsnedskrivning) får godkännas endast i den mån det visas, att inköpspriset för tillgångar av samma slag på balansdagen understiger det kontraherade priset. Beträffande värdet på rättigheter till leverans av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier enligt ej fullgjorda köpekontrakt kan avskrivning (kontraktsavskrivning) godkännas endast i den mån den skattskyldige visar, att inköpspriset för tillgångar av samma slag på balansdagen understiger det kontraherade priset.

Förvärvat aktie i svenskt aktiebolag av skattskyldig, som driver bank- eller annan penningrörelse eller försäkringsrörelse, eller av annan skattskyldig, för vilken aktien utgör omsättningstillgång, och är det inte uppenbart att den skattskyldige därigenom erhåller tillgång av verkligt och särskilt värde för honom med hänsyn till hans näringsverksamhet, får sådan nedgång i aktiens värde som beror på utdelning till den skattskyldige av medel, vilka fanns hos det utdelande bolaget vid förvärvet och inte motsvarar tillskjutet belopp, inte föranleda att aktien vid inkomstberäkningen för den skattskyldige tas upp till lägre belopp än som motsvarar hans anskaffningskostnad för aktien. Har denna, innan sådan utdelning skett, tagits upp till lägre belopp än den skattskyldiges anskaffningskostnad, får aktien vid utgången av det beskattningsår, under vilket utdelningen äger rum, inte tas upp till lägre belopp än aktiens värde i beskattningshänseende vid ingången av samma år med tillägg av ett belopp, som motsvarar skillnaden mellan den skattskyldiges anskaffningskostnad för aktien och nämnda värde, dock högst av det utdelade beloppet. Sker utdelning utan att det värde för aktien, som ligger till grund för beräkningen av den skattskyldiges inkomst, påverkas och medför detta att den skattskyldige efter överlåtelse av aktien eller upplösning av bolaget redovisar förlust, skall därifrån avräknas det belopp som motsvarar utdelningen. Utdelning som avses i detta stycke anses i första hand gälla andra medel än sådana som motsvarar tillskjutet

belopp. Vad som sägs om aktie i detta stycke gäller även beträffande andel i ekonomisk förening. Med tillskjutet belopp avses därvid inbetald insats.

I fråga om aktier som utgör lager gäller vidare följande. Har aktier erhållits genom sådan utdelning som avses i *punkt 1 a av anvisningarna till 22 §* skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses så stor del av anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget som svarar mot förändringen i marknadsvärdet på dessa aktier till följd av utdelningen. Anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget skall minskas i motsvarande mån. För sådan mottagare som inte äger aktier i det utdelande bolaget skall, om vederlag erlagts för rätten till utdelning, vederlaget anses som anskaffningsvärde. I annat fall skall de utdelade aktierna anses anskaffade utan kostnad. Har aktier erhållits genom sådan utskiftning som i *punkt 1 a av anvisningarna till 22 §* skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses anskaffningsvärdet för andelarna i den förening som skiftat ut aktierna.

I fråga om aktier som utgör lager gäller vidare följande. Har aktier erhållits genom sådan utdelning som avses i *3 § 7 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt* skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses så stor del av anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget som svarar mot förändringen i marknadsvärdet på dessa aktier till följd av utdelningen. Anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget skall minskas i motsvarande mån. För sådan mottagare som inte äger aktier i det utdelande bolaget skall, om vederlag erlagts för rätten till utdelning, vederlaget anses som anskaffningsvärde. I annat fall skall de utdelade aktierna anses anskaffade utan kostnad. Har aktier erhållits genom sådan utskiftning som avses i *3 § 8 mom. tredje stycket nämnda lag* skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses anskaffningsvärdet för andelarna i den förening som skiftat ut aktierna.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering om inte annat framgår av punkt 2—4.

2. I fråga om beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter avseende utdelning respektive vinst och förlust vid avyttring av aktier eller andra finansiella instrument om skattskyldighet eller rätt till avdrag har uppkommit före ikraftträdandet.

3. Äldre föreskrifter i 33 § 2 mom. gäller vid beräkning av skattskyldigs rätt till avdrag för kostnader för resor till och från arbetet beträffande inkomst av näringsverksamhet i vilken ingår förvärvskälla för vilken beskattningsåret har börjat före den 3 november 1994.

4. Äldre föreskrifter i 46 § 1 mom. gäller i fråga om näringsverksamhet för vilken beskattningsåret har börjat före ikraftträdandet till den del underskottet belöper på tid före nämnda dag. Härvid skall — om den skattskyldige inte visar annat — så stor del av underskottet anses

hänförligt till tid före ikraftträdandet som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller före nämnda dag och hela beskattningsåret.

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

¹ Senaste lydelse av punkt 1 a av anvisningarna till 22 § 1993:1541.
punkt 2 a av anvisningarna till 22 § 1994:777.

² Senaste lydelse 1994:556.

³ Senaste lydelse 1994:777.

⁴ Senaste lydelse 1993:1541.

⁵ Senaste lydelse 1993:1541.

⁶ Senaste lydelse 1990:1421.

⁷ Senaste lydelse 1990:1421.

⁸ Senaste lydelse 1990:1421.

⁹ Senaste lydelse 1993:1541.

¹⁰ Senaste lydelse 1993:1541.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹

dels att punkt 16 av övergångsbestämmelserna till lagen (1990:651) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall upphöra att gälla,

dels att 2 § 1, 3, 4, 10 och 14 mom., 3 § 1, 7, 8, och 12 mom., 4 §, 7 § 8 mom., 10 §, 10 a §, 22 §, 24 § 2 och 4 mom. samt 27 § 2, 4 och 5 mom. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

1 mom.² Bestämmelserna i 3–6, 18–25, 27, 31–34, 41–43, 65 och 66 §§ kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas också vid taxeringen till statlig inkomstskatt i den mån inte annat följer av denna lag.

I den mån bestämmelserna i kommunalskattelagen eller i denna lag meddelade, med stadganden i kommunalskattelagen likartade bestämmelser är tillämpliga vid taxeringen till statlig inkomstskatt, skall även anvisningarna till kommunalskattelagen i motsvarande delar tillämpas.

För juridiska personer utom dödsbon gäller bestämmelserna i fjärde-åttonde styckena.

Beskattningsåret utgörs av det räkenskapsår som slutat närmast före taxeringsåret. I fråga om verksamhet på vilken bokföringslagen (1976:125) inte är tillämplig skall beskattningsåret avse kalenderår.

All inkomst hänförs till samma förvärvskälla. För kommanditdelägare medges avdrag för underskott i bolaget i den mån avdraget och avdrag som medgetts vid tidigare års taxeringar inte överstiger ett belopp som svarar mot vad delägaren satt in i bolaget eller, om det belopp som delägaren åtagit sig sätta in är högre, detta senare belopp. För sådana delägare i handelsbolag som i förhållande till övriga delägare i bolaget förbehållit sig ett begränsat ansvar för bolagets förbindelser medges avdrag med sammanlagt högst ett belopp motsvarande det han ansvarar för. För överskjutande underskott medges avdrag vid beräkning av inkomsten från bolaget närmast följande beskattningsår.

Till intäkt av näringsverksamhet räknas — utöver vad som följer av första och andra styckena — löpande kapitalavkastning, vinst (realisationsvinst) vid icke yrkesmässig avyttring av tillgångar och sådana förpliktelser som avses i 3 § 1 mom. samt lotterivinst som inte är frikallad från beskattning enligt 19 § kommunalskattelagen.

Ränteutgift och — med den begränsning som anges i punkt 33 av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen och i 14 mom. — förlust (realisationsförlust) vid icke tillgångar och förpliktelser räknas

yrkesmässig avyttring av tillgångar och förpliktelser räknas som omkostnad i näringsverksamhet även när detta inte följer av första och andra styckena. Avdrag medges inte för utgifter för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotteri.

som omkostnad i näringsverksamhet även när detta inte följer av första och andra styckena. Avdrag medges inte för utgifter för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotteri.

Vid beräkning av realisationsvinst eller realisationsförlust tillämpas — utöver vad som följer av första stycket — 25 § 1–9 och 11 mom. samt 26 § 1–8 och 10 mom. Vid tillämpning av 25 § 11 mom. eller 26 § 10 mom. skall dock gälla att 90 procent av en förlust är avdragsgill.

3 mom.³ Äger svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening, svensk sparbank eller svenskt ömsesidigt skadeförsäkringsföretag (moderföretag) mer än nio tiondelar av aktierna eller andelarna i ett eller flera svenska aktiebolag eller svenska ekonomiska föreningar (helägda dotterföretag), skall koncernbidrag som moderföretaget lämnar till helägt dotterföretag eller som sådant företag lämnar till moderföretaget eller till annat helägt dotterföretag hos moderföretaget anses som avdragsgill omkostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren, även om bidraget inte för givaren utgör omkostnad för intäkternas förvärvande eller bibehållande. Som förutsättning för detta gäller

a) att varken givare eller mottagare är bostadsföretag enligt 7 mom. eller investmentföretag enligt 10 mom.,

a) att varken givare eller mottagare är bostadsföretag enligt 7 mom., investmentföretag enligt 10 mom. eller *förvaltningsföretag enligt 7 § 8 mom. andra stycket,*

b) att såväl givare som mottagare redovisar bidraget till samma års taxering öppet i självdeklaration eller därvid fogad bilaga,

c) att dotterföretag som lämnar eller mottar bidrag har varit helägt under hela beskattningsåret för både givare och mottagare eller sedan dotterföretaget började bedriva verksamhet av något slag,

d) att, om bidrag lämnas från dotterföretag till moderföretag, *aktierna eller andelarna i dotterföretaget inte utgör lagertillgångar hos moderföretaget* samt

d) att, om bidrag lämnas från dotterföretag till moderföretag, *moderföretaget skulle vara frikallat från skattskyldighet för utdelning som under beskattningsåret hade uppburits från dotterföretaget* samt

e) att, om bidrag lämnas från dotterföretag till annat dotterföretag och om aktierna i det givande dotterföretaget utgör lagertillgångar hos moderföretaget skall även aktierna i det mottagande dotterföretaget utgöra lagertillgångar hos moderföretaget.

e) att, om bidrag lämnas från dotterföretag till annat dotterföretag, *moderföretaget är investmentföretag eller förvaltningsföretag som avses i a eller moderföretaget i annat fall skulle vara antingen frikallat från skattskyldighet för utdelning som under beskattningsåret hade uppburits från det givande dotterföretaget eller skattskyldigt för utdelning som under beskattningsåret hade uppburits från det mottagande dotterföretaget.*

Lämnar svenskt moderföretag koncernbidrag till svenskt aktiebolag som inte är sådant helägt dotterbolag som avses i första stycket, skall bidraget ändå anses som avdragsgill omkostnad för moderföretaget och skattepliktig intäkt för mottagaren, om de förutsättningar som anges i första stycket a och b är uppfyllda och om ägarförhållandena under hela beskattningsåret för både givare och mottagare eller sedan mottagaren började bedriva verksamhet av något slag har varit sådana att mottagaren genom fusioner mellan moderföretag och dotterbolag har kunnat bringas att uppgå i moderföretaget. Därvid skall fusion anses kunna äga rum när moderföretag äger mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolag men inte i annat fall.

Även i andra fall skall koncernbidrag som svenskt företag lämnar till annat svenskt företag anses som avdragsgill omkostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren under förutsättning att bidraget med avdragsrätt för givaren enligt första och andra styckena hade kunnat lämnas till annat företag än mottagaren och att bidraget därefter, direkt eller genom förmedling av ytterligare företag, hade kunnat vidarebefordras till mottagaren på sådant sätt att varje förmedlande företag skulle ha haft rätt till avdrag enligt första och andra styckena för vidarebefordrat belopp.

Avdrag för koncernbidrag får åtnjutas endast av den som visar att förutsättningar för sådant avdrag föreligger.

Lämnas bidrag från svenskt företag till annat svenskt företag, med vilket givaren är i intressegemenskap, för verksamhet av väsentlig betydelse från samhällsekonomisk synpunkt och redovisas bidraget öppet, kan regeringen medge att bidraget skall anses som avdragsgill omkostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren även om en eller flera av de förutsättningar som anges i första-tredje styckena inte är uppfyllda.

4 mom.⁴ Bestämmelserna i andra-åttonde styckena nedan gäller i fråga om fusioner enligt

1. 14 kap. 22 § aktiebolagslagen (1975:1385),
2. 12 kap. 1, 3 och 8 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
3. 11 kap. 1, 2 och 9 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618),
4. 7 kap. 1, 2 och 8 §§ sparbankslagen (1987:619),
5. 10 kap. 1, 2 och 9 §§ föreningsbankslagen (1987:620).

Har lager, fordringar och liknande tillgångar hos det övertagande företaget tagits upp till högre värde än det värde som i beskattningsavseende gäller för det överlåtande företaget, skall det övertagande företaget ta upp mellanskillnaden som intäkt.

Har byggnad, markanläggning, maskin eller annat inventarium, patenträtt, hyresrätt eller tillgång av goodwill natur övertagits skall vid beräkning av värdeminskningsskatt och av vad som återstår oavskrivet av tillgångens anskaffningsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har inventarier eller andra tillgångar som får skrivas av enligt reglerna för räkenskapsenlig avskrivning övertagits och har dessa tillgångar i räkenskaperna tagits upp till högre värde än vad som följer av tredje stycket, har det övertagande företaget rätt att även efter fusionen tillämpa räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning gäller att mellanskillnaden tas upp som intäkt under det beskattningsår då fusionen genomförs eller med en tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

Har skog övertagits skall beträffande skogens anskaffningsvärde och gällande ingångsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har betalningsansvaret för framtida utgifter övertagits och har det överlåtande företaget medgetts avdrag för utgifterna skall ett belopp som motsvarar avdraget tas upp som intäkt hos det övertagande företaget. Avdragsrätten för det övertagande företaget prövas med utgångspunkt i de förhållanden som gäller vid utgången av beskattningsåret.

Fusionen skall inte leda till någon skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust för något av de deltagande företagen. Avyttras tillgångar som övertagits vid fusionen skall vid bedömandet av frågan om skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust uppkommit anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig. Vad nu sagts gäller också då ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsföretag.

Det övertagande företaget har samma rätt till avdrag för underskott som avses i 14 mom. som det överlåtande företaget skulle ha haft om fusionen inte ägt rum. Om moderbolaget var ett fåmansföretag enligt punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) nämnda lag vid utgången av beskattningsåret eller dotterbolaget var ett sådant företag vid ingången av det närmast föregående beskattningsåret krävs dock att moderbolaget ägde mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolaget vid den sistnämnda tidpunkten. Vid fusion mellan ekonomiska föreningar krävs att båda föreningarna är att anse som kooperativa enligt 8 mom.

Det övertagande företaget har samma rätt till avdrag för underskott som avses i 14 mom. som det överlåtande företaget skulle ha haft om fusionen inte ägt rum. Om moderbolaget var ett fåmansföretag enligt punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) vid utgången av beskattningsåret eller dotterbolaget var ett sådant företag vid ingången av det närmast föregående beskattningsåret krävs dock att moderbolaget ägde mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolaget vid den sistnämnda tidpunkten. Vid fusion mellan ekonomiska föreningar krävs att båda föreningarna är att anse som kooperativa enligt 8 mom.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller också då en juridisk person icke yrkesmässigt överlåter egendom eller rättighet som avses i 25–31 §§ till en annan juridisk person såvida

överlåtelsen sker med förlust och företagen är moderföretag och dotterföretag eller står under i huvudsak gemensam ledning. Vidare gäller i nu avsedda fall bestämmelserna om värdepappersavdrag m.m. i tredje och femte styckena.

Bestämmelserna i sjunde stycket första och andra meningarna gäller vidare — utöver vad som anges i nionde stycket — om aktie i aktiebolag eller andel i handelsbolag, ekonomisk förening eller utländsk juridisk person överlåts till ett svenskt företag inom samma koncern såvida moderföretaget i koncernen är ett aktiebolag, en ekonomisk förening, en sparbank eller ett ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och den överlåtna aktien eller andelen innehas som ett led i koncernens verksamhet. Sker överlåtelsen till ett utländskt företag, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse från beskattning för vinst.

I samband med sådan fusion som avses i första stycket skall uttagsbeskattning enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen inte ske.

Har *annan utdelning än som avses i punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen lämnats utan att det utdelande företaget uttagsbeskattats enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen, tillämpas bestämmelserna i andra, tredje och femte styckena samt sjunde stycket första och andra meningarna om det mottagande företaget inte beskattas för utdelningen.*

10 mom.⁵ Vid inkomstberäkningen för ett investmentföretag gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag,

1. att hänsyn inte tas till vinst eller förlust vid avyttring av aktier och andra värdepapper *för vilka hälften av realisationsvinsten enligt 3 § 1 mom. tredje stycket är undantagen från skatteplikt,*

2. att som intäkt tas upp 1 procent för år räknat av värdet vid ingången av beskattningsåret av egendom som avses i 1,

3. att hänsyn inte tas till vinst eller förlust vid avyttring av utländska finansiella instrument motsvarande dem som avses i 3 § 1 mom. tredje stycket 1 och 2 samt optioner och terminer som uteslutande avser sådana instrument,

Har *en tillgång delats ut till ett företag som är frikallat från skattskyldighet för utdelningen enligt 7 § 8 mom. tillämpas bestämmelserna i andra, tredje och femte styckena samt sjunde stycket första och andra meningarna om det utdelande företaget inte uttagsbeskattats enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen.*

10 mom. Vid inkomstberäkningen för ett investmentföretag gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag,

1. att hänsyn inte tas till vinst eller förlust vid avyttring av aktier och andra värdepapper *som avses i 27 § 1 mom.,*

2. att som intäkt tas upp 2 procent för år räknat av värdet vid ingången av beskattningsåret av egendom som avses i 27 § 1 mom.,

3. att avdrag får göras för *annan utdelning än som avses i 3 § 7 mom. fjärde stycket som företaget har beslutat för beskattningsåret, dock inte med så stort belopp att det föranleder under-skott.*

4. att som intäkt tas upp 1,2 procent för år räknat av värdet vid utgången av beskattningsåret på aktie eller andel i utländsk juridisk person om företaget är frikallat från skattskyldighet för utdelning på aktien eller andelen. Detta gäller dock inte aktie eller andel i sådan utländsk juridisk person för vilken vinsten skall beskattas enligt punkt 10 andra stycket av anvisningarna till 53 § kommunal-skattelagen (1928:370) och inte heller när fråga är om näringsbe-tingat innehav av aktie eller andel i utländsk juridisk person som är underkastad sådan jämförlig be-skattning som avses i 7 § 8 mom.

Har företaget för beskatt-ningsåret beslutat utdelning som överstiger ett gränsbelopp tas 40 procent av det överskjutande belop-pet upp som intäkt. Understiger beslutad utdelning för beskatt-ningsåret gränsbeloppet får skill-naden läggas till det för påföljande beskattningsår beräknade gräns-beloppet. Gränsbeloppet utgörs av summan av mottagen utdelning som är undantagen från skatteplikt samt 72 procent av det belopp som har beräknats enligt första stycket, om detta belopp är positivt.

Med beslutad utdelning jämställs utbetalning i samband med upplösning av företaget eller ut-betalning av fusionsvederlag till den del utbetalningen överstiger tillskjutet kapital. I fråga om ak-tiebolag jämställs med beslutad utdelning också utbetalning i sam-band med nedsättning av ak-tiekapitalet eller reservfonden.

Som intäkt tas i ett in-vestmentföretag upp 2 procent för år räknat av värdet vid ingången av beskattningsåret av egendom som avses i första stycket 3. Av-drag medges inte mot denna intäkt. Detta hindrar inte att avdrag för underskott som uppkommit vid inkomstberäkningen enligt första

och andra styckena medges närmast följande beskattningsår enligt lagen (1993:1539) om avdrag för underskott i näringsverksamhet.

Med investmentföretag avses ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som utslutande eller så gott som utslutande förvaltar värdepapper eller likartad lös egendom och vars uppgift väsentligen är att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda aktie- eller andelsägare riskfördelning och vari ett stort antal fysiska personer äger aktier eller andelar. Ett företag som inte längre uppfyller dessa krav skall som intäkt ta upp ett belopp som svarar mot 30 procent av det högsta av värdena av tillgångar som avses i första stycket 1 och 3 vid ingången av beskattningsåret eller något av de fem föregående beskattningsåren, dock tidigast vid ingången av år 1991. Som intäkt får i stället tas upp 40 procent av summan av de realisationsvinster och realisationsförluster som företaget haft från och med ingången av år 1991 på tillgångar som avses i första stycket 1 och 3, sedan avdrag gjorts för sådant överskjutande utdelningsbelopp som avses i andra stycket första meningen.

Vad som föreskrivits i första stycket för investmentföretag gäller också för värdepappersfonder. För värdepappersfonder utgör intäkten enligt första stycket 2 dock 0,75 procent.

En värdepappersfond får göra avdrag för utdelning som fonden har beslutat för beskattningsåret till den del denna utdelning överstiger mottagen skattefri utdelning, dock inte med så stort belopp att det föranleder underskott.

Som intäkt tas i en värdepappersfond upp 2 procent för år räknat av värdet vid ingången av beskattningsåret av egendom som avses

Med investmentföretag avses ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som utslutande eller så gott som utslutande förvaltar värdepapper eller likartad lös egendom och vars uppgift väsentligen är att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda aktie- eller andelsägare riskfördelning och vari ett stort antal fysiska personer äger aktier eller andelar.

Ett företag som inte längre uppfyller kraven enligt föregående stycke skall som intäkt ta upp ett belopp som svarar mot 40 procent av det högsta av värdena av tillgångar som avses i första stycket 1 vid ingången av beskattningsåret eller något av de fem föregående beskattningsåren, dock tidigast vid ingången av år 1991. Som intäkt får i stället tas upp summan av de realisationsvinster och realisationsförluster som företaget haft från och med ingången av år 1991 på tillgångar som avses i första stycket 1.

Vad som föreskrivits i första stycket för investmentföretag gäller också för värdepappersfonder. För värdepappersfonder utgör intäkten enligt första stycket 2 dock 1,5 procent.

första stycket 3. Mot denna intäkt medges endast avdrag enligt föregående stycke. Detta hindrar inte att avdrag för underskott som uppkommit vid inkomstberäkningen enligt första, sjätte och sjunde styckena medges närmast följande beskattningsår enligt lagen om avdrag för underskott i näringsverksamhet.

14 mom.⁶ I fråga om juridiska personer utom dödsbon medges avdrag för förlust vid avyttring av tillgång som avses i 27 § 1 mom. endast mot vinst vid avyttring av sådan tillgång. Uppkommer underskott behandlas det vid taxeringen för det närmast följande beskattningsåret som förlust vid avyttring av tillgång som avses i första meningen.

Begränsningen i första stycket gäller inte om innehavet av den avyttrade tillgången betingats av verksamhet som bedrivs av den skattskyldige eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära. Den gäller inte heller om ett företag avyttrat aktie eller andel och det sammanlagda röstetalet vid avyttringstillfället för företagets innehav motsvarat en fjärdedel eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller andelar i det andra företaget.

Begränsningen i första stycket gäller inte om innehavet av den avyttrade tillgången betingats av verksamhet som bedrivs av den skattskyldige eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära. Den gäller inte heller om ett sådant företag som avses i 7 § 8 mom. tredje stycket avyttrat aktie eller andel med röstetalet som anges i det nämnda stycket vid a.

3 §

1 mom.⁷ Till intäkt av kapital räknas löpande avkastning, vinster och annan intäkt som härrör från egendom, i den mån intäkten inte är att hänföra till näringsverksamhet. Till intäkt av kapital hör bland annat

- ränta på banktillgodohavanden, obligationer och andra fordringar, utdelning på aktier och andelar,
- vinst (realisationsvinst) vid icke yrkesmässig avyttring av tillgångar och åtaganden enligt avtal om optioner och terminer samt andra därmed jämförliga förpliktelser,
- ersättning vid upplåtelse av privatbostad,
- lotterivinst som inte är frikallad från beskattning enligt 19 § kommunalskattelagen (1928:370),
- statligt räntebidrag för bostadsändamål.

Till realisationsvinst hänförs även valutakursvinst på fordringar och skulder i utländsk valuta.

*Från skatteplikt undantas dels —
i fall som avses i 1–3 nedan —*

utdelning och — i fall som avses i 4 nedan — ränta, dels hälften av realisationsvinsten på

1. aktier i svenskt aktiebolag och företrädesrätter att delta i emission av sådana aktier,

2. andelar i svensk ekonomisk förening,

3. andelar i svensk värdepappersfond,

4. fordringar på grund av vinstandelslån (vinstandelsbevis) som givits ut av ett svenskt företag i de fall företaget helt saknar avdragsrätt enligt 2 § 9 mom.,

5. terminer och optioner som uteslutande avser endera tillgångar angivna i 1–4 eller kursindex hänförligt till aktier i svenska aktiebolag.

Undantaget från skatteplikt gäller dock inte för:

a) Utdelning som det utdelande företaget har rätt till avdrag för enligt 2 § 8 mom. första stycket eller 11 mom. andra stycket.

b) Vinst vid avyttring av andra aktier eller tillgångar som avses i tredje stycket än sådana som givits ut av ett aktiebolag vars aktier är noterade vid svensk börs eller ett företag som ingår i en koncern med ett moderbolag vars aktier är föremål för en sådan notering, om tillgångarna givits ut av ett företag som innehar fastighet taxerad som hyreshusenhet. Undantaget från skatteplikt gäller inte den del av vinsten som svarar mot värdet av fastighetsinnehavet i förhållande till värdet av samtliga tillgångar i företaget. Med innehav av fastighet jämställs att en fastighet innehas av ett företag i intressegemenskap som omfattas av avyttringen. Intressegemenskap anses råda mellan företag som står under i huvudsak gemensam ledning. Med värdet av fastighetsinnehavet avses det högsta av taxeringsvärdet och det bokförda värdet på av företaget innehavd fastighet.

c) Vinst vid avyttring av andelar i sådan bostadsförening respektive aktier i sådant bostadsaktiebolag som avses i 2 § 7 mom.

Undantaget i tredje stycket innebär inte någon inskränkning i bestämmelserna i 12 mom. att utdelning och vinst vid avyttring av aktier i vissa fall skall hänföras till inkomst av tjänst.

Bestämmelsen i tredje stycket 3 att hälften av realisationsvinsten på andelar i svensk värdepappersfond skall undantas från skatteplikt gäller endast om innehavet av följande tillgångar inte annat än tillfälligtvis understigit 90 procent av fondförmögenheten:

a. tillgångar för vilka skatteplikten är begränsad enligt bestämmelserna i detta moment och

b. utländska finansiella instrument motsvarande dem som avses i tredje stycket 1 och 2 samt optioner och terminer som utslutande avser sådana instrument.

Om innehavet av tillgångar som avses i sjätte stycket a och b inte annat än tillfälligtvis understigit 60 procent av fondförmögenheten, undantas 30 procent av realisationsvinsten på andelarna från skatteplikt.

Bestämmelsen i tredje stycket 3 att utdelning från svensk värdepappersfond undantas från skatteplikt gäller för

— den del av utdelningen som svarar mot skattefri utdelning som har mottagits av fonden under det beskattningsår för vilket utdelningen bestämts,

— hälften av den del av utdelningen som svarar mot fondens realisationsvinster under det beskattningsår för vilket utdelningen bestämts på tillgångar för vilka hälften av vinsten är undantagen från skatteplikt enligt detta moment och på tillgångar som avses i sjätte stycket b samt

Att utdelning och vinst vid avyttring av aktier i vissa fall skall hänföras till inkomst av tjänst framgår av 12 mom.

— 30 procent av den del av utdelningen som svarar mot fondens realisationsvinster under det beskattningsår för vilket utdelningen bestämts på tillgångar för vilka 30 procent av vinsten är undantagen från skatteplikt enligt detta moment.

Vid bedömningen av skatteplikten enligt föregående stycke för utdelning från svenska värdepappersfonder skall utdelningen anses svara mot fondens inkomster i följande ordning:

1. Skattefri utdelning.
2. Intäkt enligt 2 § 10 mom. första stycket 4 och åttonde stycket.
3. Skattepliktig utdelning och ränta samt realisationsvinst på andra tillgångar än som avses i sjätte stycket a och b.
4. Realisationsvinst på tillgångar för vilka skatteplikten undantas med 30 procent enligt detta moment.
5. Realisationsvinst på andra tillgångar än som avses i 3 och 4.

Gäller i fråga om en tillgång att vinst vid en avyttring skall tas upp som intäkt av kapital och inträffar i samma ägares hand en händelse som medför att vederlaget eller vinst vid en avyttring i stället skall tas upp som intäkt av näringsverksamhet (karaktärsbyte) sker beskattning som om tillgången hade avyttrats för ett vederlag motsvarande marknadsvärde (avskattning). Tillgången anses herefter ha anskaffats vid karaktärsbytet för marknadsvärdet. På den skattskyldiges yrkande sker dock inte avskattning. I sådant fall behåller tillgången sitt anskaffningsvärde.

Av lagen (1993:1469) om uppskovsavdrag vid byte av bostad framgår att ett belopp helt eller delvis motsvarande ett medgivet uppskovsavdrag jämte särskilt tillägg i vissa fall skall tas upp som intäkt av kapital.

Till intäkt av kapital räknas inte utdelning, vinst eller annan avkastning på tillgångar som är hänförliga till pensionssparkonto som avses i 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande. Bestämmelser om beskattning av tillgångar hänförliga till ett sådant konto finns i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Till intäkt av kapital räknas inte heller ränta på förfallna men inte utbetalda belopp från pensionsförsäkring eller annan försäkring som avses i 9 § andra stycket lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

7 mom.⁸ Utdelning från aktiebolag eller ekonomisk förening, som utgår i förhållande till inköp eller försäljningar eller efter därmed jämförlig

grund, är skattefri, när utdelningen endast innebär en minskning i levnadskostnader.

Har skattskyldig på grund av sitt innehav av aktier i svenskt aktiebolag eller andelar i svensk ekonomisk förening erhållit företrädesrätt till teckning av sådant av företaget upptaget vinstandelslån som avses i 2 § 9 mom. skall, om han utnyttjar företrädesrätten, det värde som genom företrädesrätten kan anses ha tillförts honom inte anses utgöra intäkt av kapital.

Annan utdelning från sådan bostadsförening eller sådant bostadsaktiebolag som avses i 2 § 7 mom. än i form av bostad eller annan förmån av fastighet räknas såsom intäkt av kapital för medlemmen eller delägaren, om den inte utgått i förhållande till innehavda andelar eller aktier, om och i den mån utdelningen överstiger sådana på beskattningsåret belöpande avgifter och andra inbetalningar till föreningen eller bolaget, som inte enligt bestämmelserna i 3 mom. femte stycket är att anse som kapitaltillskott.

Till intäkt av kapital räknas utdelning från bostadsföretag som avses i 2 § 7 mom. även om utdelningen inte utgått i förhållande till innehavda andelar eller aktier. Vad nu sagts gäller endast om utdelningen består av annat än bostadsförmån eller annan förmån av fastighet. Endast den del av utdelningen som överstiger avgifter och andra inbetalningar till företaget än kapitaltillskott enligt 3 mom. femte stycket är skattepliktig.

[punkt 1 a andra stycket av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen (1928:370)]

Utdelning skall lämnas i form av aktier i ett annat svenskt aktiebolag. Det utdelande aktiebolaget skall ha aktier inregistrerade vid en svensk börs. Bolaget får inte vara sådant företag som avses i 2 § 10 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. När utdelning lämnas skall bolaget — direkt eller indirekt — ha innehaft samtliga aktier i det andra bolaget sedan ingången av närmast föregående beskattningsår eller sedan det andra bolaget började bedriva verksamhet av något slag. Samtliga aktier i det andra bolaget skall delas ut. Den verksamhet som därefter bedrivs eller skall bedrivas i vardera bolaget skall vara av betydande omfattning i förhållande till den verksamhet som bedrevs i det utdelande bolaget.

Utdelning från svenskt aktiebolag är skattefri om den har uppburits i förhållande till innehavda aktier och utgår i form av aktier i ett annat svenskt aktiebolag. Som förutsättningar gäller följande. Det utdelande bolaget skall ha aktier inregistrerade vid en svensk börs. När utdelning lämnas skall bolaget — direkt eller indirekt — ha innehaft samtliga aktier i det andra bolaget sedan ingången av närmast föregående beskattningsår eller sedan det andra bolaget började bedriva verksamhet av något slag. Samtliga aktier i det andra bolaget skall delas ut. Den verksamhet som därefter bedrivs eller skall bedrivas i vardera bolaget skall vara av betydande omfattning i förhållande till den verksamhet som bedrevs i det utdelande bolaget. Utgör de

[punkt 1 a fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen (1928:370)]

Utgör aktier som utdelas eller utskiftas enligt andra eller tredje stycket lager hos mottagaren skall denne som intäkt ta upp värdet av aktierna. Värdet skall bestämmas enligt punkt 2 första och sjunde styckena av anvisningarna till 24 §.

Har ett aktiebolag satt ned aktiekapitalet eller reservfonden genom minskning av aktiernas nominella belopp anses återbetalning till aktieägare i samband därmed som utdelning.

8 mom.⁹ Till utdelning räknas vad som i samband med ideell förenings upplösning, medlems avgång ur föreningen e.d. utskiftas till medlem utöver inbetald insats.

[punkt 1 a tredje stycket av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen (1928:370)]

Den utskiftande föreningen får inte vara sådant företag som avses i 3 § 12 mom. nionde stycket lagen om statlig inkomstskatt. Värdet av den egendom som skiftas ut i annan form än aktier i ett svenskt aktiebolag får inte överstiga fem procent av det nominella värdet på aktierna. Föreningen skall äga samtliga aktier i bolaget och samtliga aktier skall skiftas ut. [punkt 1 a tredje stycket av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen (1928:370)]

Utgör aktier som utdelas eller utskiftas enligt andra eller tredje stycket lager hos mottagaren skall denne som intäkt ta upp värdet av

utdelade aktierna lager hos mottagaren av utdelningen skall denne som intäkt ta upp värdet av aktierna. Värdet skall bestämmas enligt punkt 2 första och sjunde styckena av anvisningarna till 24 § kommunal-skattelagen (1928:370).

Utdelning enligt fjärde stycket är skattefri även för mottagare som inte äger aktierna i det utdelande bolaget.

Som utdelning anses utbetalning till aktieägare från ett svenskt aktiebolag vid nedsättning av aktiekapitalet genom minskning av aktiernas nominella belopp eller vid nedsättning av reservfonden. Även utbetalning från en utländsk juridisk person genom ett motsvarande förfarande anses som utdelning.

Som utdelning från svensk ekonomisk förening anses — med de begränsningar som anges i tredje—femte styckena — också vad som vid föreningens upplösning utskiftas till medlem.

Som utdelning skall inte anses större belopp än som motsvarar vad medlemmen erhåller i annat än aktier i ett svenskt aktiebolag. Som förutsättningar gäller följande. Den utskiftande föreningen får inte vara sådant företag som avses i 12 mom. nionde stycket. Föreningen skall äga samtliga aktier i bolaget och samtliga aktier skall skiftas ut. Värdet av den egendom som skiftas ut i annan form än aktier får inte överstiga fem procent av det nominella värdet på aktierna. Utgör de utskiftade aktierna lager hos mottagaren skall denne som intäkt ta upp värdet av aktierna. Värdet skall bestämmas

aktierna. Värdet skall bestämmas enligt punkt 2 första och sjunde styckena av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen (1928:370).

Vid fusion, som avses i 2 § 4 mom. första stycket 2, skall som utdelning anses ett belopp som motsvarar vad medlemmen erhåller i annat än andelar i den övertagande föreningen. Som inbetald insats i den övertagande föreningen skall anses inbetald insats i den överlåtande föreningen.

I andra fall än som avses i tredje och fjärde styckena skall som utdelning anses vad som utskiftas till medlem utöver inbetald insats.

12 mom.¹⁰ Överstiger utdelningen på aktier i ett fåmansföretag så stor procent av den skattskyldiges anskaffningskostnad för aktierna och lämnade ovillkorliga kapitaltillskott som svarar mot statslåneräntan vid utgången av november året före beskattningsåret med tillägg av fem procentenheter, skall överskjutande belopp tas upp som intäkt av tjänst. Har aktierna förvärvats på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall anskaffningskostnaden beräknas med tillämpning av 24 § 1 mom. tredje stycket. Som utdelning behandlas vinst som uppkommit vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden i bolaget.

Understiger utdelningen visst år det högsta belopp som på grund av första stycket får tas upp som intäkt av kapital, ökas det belopp som senare år får tas upp som intäkt av kapital i motsvarande mån (sparad utdelning) för den som ägde aktierna vid utdelningstillfället eller, om utdelning inte förekommit, för den som äger aktierna vid beskattningsårets utgång. Belopp som svarar mot kvarstående sparad utdelning läggs för varje år till anskaffningskostnaden vid beräkning enligt första stycket.

Uppkommer realisationsvinst vid avyttring av aktier i ett fåmansföretag skall 70 procent av den del av vinsten som överstiger kvarstående sparad utdelning tas upp som intäkt av tjänst.

Uppkommer realisationsvinst vid avyttring av aktier i ett fåmansföretag skall hälften av den del av vinsten som överstiger kvarstående sparad utdelning tas upp som intäkt av tjänst.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller även för utdelning och avyttring under tio beskattningsår efter det år då ett företag upphört att vara fåmansföretag i fråga om utdelning eller realisationsvinst på aktier som den skattskyldige eller någon honom närstående ägde när företaget upphörde att vara fåmansföretag eller har förvärvat med stöd av sådana aktier. Vid tillämpningen av första-tredje styckena gäller följande.

1. Som anskaffningskostnad för aktie som förvärvats före ingången av år 1992 får tas upp kapitalunderlaget i bolaget enligt lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag fördelat med lika belopp på aktierna i bolaget.

2. Anskaffningskostnaden får — om den inte beräknas enligt bestämmelserna i 1 — räknas upp med hänsyn till förändringarna i det

allmänna prisläget från och med förvärsåret, dock tidigast från och med år 1970, till år 1990. Motsvarande gäller för ovillkorliga kapitaltillskott som gjorts före år 1990.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas endast om den skattskyldige eller någon honom närstående varit verksam i företaget i betydande omfattning under beskattningsåret eller något av de tio beskattningsår som närmast föregått beskattningsåret. Bestämmelserna gäller dock även om den skattskyldige eller den honom närstående under någon del av denna tidsperiod varit verksam i ett annat fåmansföretag, som bedriver samma eller likartad verksamhet, under förutsättning att denna verksamhet inte påbörjades senare än under det tionde beskattningsåret efter det år då verksamheten i det först avsedda företaget upphörde.

Om den skattskyldige visar att utomstående i betydande omfattning äger del i företaget och har rätt till utdelning, skall bestämmelserna i första–tredje styckena inte tillämpas, om inte särskilda skäl föreligger. Härvid beaktas även förhållandena under de tio beskattningsår som närmast föregått beskattningsåret. Med utomstående avses sådana personer på vilka bestämmelserna i första–tredje styckena till följd av femte stycket inte skall tillämpas. I fråga om realisationsvinst gäller dessutom att som intäkt av tjänst skall högst tas upp ett sammanlagt belopp som för den skattskyldige och honom närstående under samma tidsperiod uppgår till 100 basbelopp för avyttringsåret enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Om den skattskyldiges make eller — såvitt gäller skattskyldig under 18 år — förälder är eller under någon del av den senaste tioårsperioden har varit verksam i företaget i betydande omfattning och om den skattskyldiges beskattningsbara förvärsinkomst, med bortseende från det belopp som enligt bestämmelserna i första–tredje styckena skall tas upp som intäkt av tjänst, understiger makens eller föräldrarnas beskattningsbara förvärsinkomst, skall vid beräkning enligt 10 § av skatt på tjänsteintäkten den skattskyldiges beskattningsbara förvärsinkomst, innan tjänsteintäkten beaktas, anses motsvara makens eller föräldrarnas beskattningsbara förvärsinkomst.

Med verksamhet eller innehav av aktier i ett fåmansföretag likställs verksamhet eller aktieinnehav i ett annat företag inom samma koncern.

Vad som förstås med fåmansföretag och närstående framgår av punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370). Vid bedömningen av om ett fåtal personer äger aktierna i ett fåmansföretag skall dock sådana delägare anses som en person, som själva eller genom någon närstående är eller under något av de tio beskattningsår som närmast föregått beskattningsåret har varit verksam i företaget i betydande omfattning.

Vad som i detta moment sägs om aktier i ett fåmansföretag gäller också andelar i ett sådant företag. Med aktier och andelar likställs andra sådana

av företaget utgivna finansiella instrument som avses i 27 § 1 mom. Vid tillämpningen av bestämmelserna i första-tredje styckena på sistnämnda finansiella instrument skall dock tillägget till statslåneräntan begränsas till en procentenhet och värdering enligt fjärde stycket 1 eller uppräknig enligt fjärde stycket 2 inte medges.

4 §¹¹

Skattskyldig som har varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret eller del av detta, får avdrag för periodiskt understöd, egenavgifter, försäkringspremier m.m. i den omfattning som anges i 46 § kommunalskattelagen (1928:370).

Skattskyldig får avdrag för underskott och, om han varit bosatt här i landet under hela beskattningsåret eller del av detta, för periodiskt understöd, egenavgifter, försäkringspremier m.m., *allt* i den omfattning som anges i 46 § kommunalskattelagen (1928:370).

8 mom.¹²

7 §

8 mom. *Mottagare av utdelning från svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening är frikallade från skattskyldighet i den omfattning som anges nedan. Med utdelning förstås sådan utdelning som har uppburits i förhållande till innehavda aktier eller andelar eller som har uppburits efter annan grund men inte är avdragsgill för det utdelande företaget enligt 2 § 8 mom. första stycket.*

Svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening som förvaltar värdepapper eller likartad lös egendom och därutöver inte — direkt eller indirekt — bedriver någon eller endast obetydlig verksamhet (förvaltningsföretag), är frikallat från skattskyldighet för utdelning i den mån sammanlagda beloppet av utdelningen motsvaras av annan utdelning än som avses i 3 § 7 mom. fjärde stycket som företaget har beslutat för samma beskattningsår. Som förvaltningsföretag anses inte investmentföretag som avses i 2 § 10 mom.

Svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening är med undantag av investmentföretag och förvaltningsföretag, frikallat från skattskyldighet för utdelning på näringsbetingade aktier eller an-

delar. Detsamma gäller svensk sparbank och svenskt ömsesidigt skadeförsäkringsföretag. Med näringsbetingad aktie eller andel avses aktie eller andel som inte utgör omsättningstillgång i företagets verksamhet under förutsättning att

a) det sammanlagda röstetalet för företagets aktier eller andelar i det utdelande företaget vid beskattningsårets utgång motsvarade en fjärdedel eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller andelar i det utdelande företaget, eller

b) det görs sannolikt att innehavet av aktien eller andelen betingas av verksamhet som bedrivs av företaget eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära.

Skattefrihet enligt tredje stycket föreligger dock inte för utdelning på aktie eller andel i förvaltningsföretag eller investmentföretag, om detta äger mer än enstaka aktier eller andelar på vilka utdelning skulle ha varit skattepliktig om aktierna eller andelarna hade ägts direkt av det företag som äger aktien eller andelen i förvaltningsföretaget eller investmentföretaget.

Förvärvar företag aktie eller andel i annat företag och är det inte uppenbart att det företag som gör förvärvet därigenom erhåller tillgång av verkligt och särskilt värde med hänsyn till ägarföretagets verksamhet, föreligger inte skattefrihet enligt detta moment för utdelning på aktien eller andelen av sådana medel som vid förvärvet fanns hos det utdelande företaget och som inte motsvarar tillskjutet belopp eller inbetald insats. Utdelning anses i första hand gälla andra medel än sådana som motsvarar tillskjutet belopp eller inbetald insats.

Svenskt företag är frikallat från skattskyldighet för utdelning på aktie eller andel i utländsk juridisk person under förutsättning att innehavet av den utländska aktien eller andelen är ett kapitalplaceringsinnehav eller ett näringsbetingat innehav.

För att utdelning på näringsbetingat innehav skall vara skattebefriad skall den inkomstbeskattning som den utländska juridiska personen är underkastad vara jämförlig med den inkomstbeskattning som skulle ha skett enligt denna lag, om inkomsten hade förvärvats av ett svenskt företag. Vid jämförelsen skall utdelning som den utländska juridiska personen erhållit på kapitalplaceringsinnehav anses utgöra inkomst som skall beskattas enligt denna lag. Vidare skall bortses från bestämmelser i avtal för undvikande av dubbelbeskattning.

Ett innehav av aktier eller andelar i en utländsk juridisk person skall anses vara näringsbetingat om aktierna eller andelarna inte utgör omsättningstillgångar i företagets verksamhet och

det sammanlagda röstetalet för företagets aktier eller andelar i den utländska juridiska personen vid beskattningsårets utgång motsvarade en fjärdedel eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller andelar i den utländska juridiska personen eller

innehavet av aktierna eller andelarna betingas av verksamhet som bedrivs av företaget eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära.

Ett innehav av aktier eller andelar i en utländsk juridisk person skall anses vara ett kapitalplaceringsinnehav om aktierna eller andelarna inte utgör omsättningstillgångar i företagets verksamhet

Svenskt företag är frikallat från skattskyldighet för utdelning på aktie eller andel i utländsk juridisk person under förutsättning att

1. utdelningen skulle ha varit skattefri enligt vad som ovan sägs för det fall det utdelande bolaget hade varit svenskt och

2. att den inkomstbeskattning som den utländska juridiska personen är underkastad är jämförlig med den inkomstbeskattning som skulle ha skett enligt denna lag, om inkomsten hade förvärvats av ett svenskt företag.

och inte heller skall anses vara näringsbetingade.

Med svenskt företag avses i detta moment svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening, svensk sparbank, svenskt ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och svensk värdepappersfond.

Utländsk juridisk person hemmahörande i något av de länder med vilka Sverige ingått avtal för undvikande av dubbelbeskattning (avtalsländer) skall anses underkastad inkomstbeskattning jämförlig med den som skulle ha skett enligt denna lag. Denna presumtion gäller dock endast om personens intäkter härrör från verksamhet i Sverige eller avtalsland och verksamheten är underkastad normal inkomstskatt i det eller de länder där den bedrivs. I det fall personens intäkter endast till obetydlig del härrör från verksamhet i andra länder eller från särskilt skattemässigt gynnad verksamhet skall den ändå anses underkastad jämförlig beskattning.

10 §¹³

För fysiska personer beräknas statlig inkomstskatt enligt följande.

Skatt på förvärvsinkomst utgör 100 kronor samt 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns på 170 000 kronor vid 1992 års taxering. Vid följande taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i oktober andra året före taxeringsåret och prisläget i oktober tredje året före taxeringsåret med tillägg av två procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Skatt på kapitalinkomst utgör 25 procent av inkomsten av kapital enligt 3 § 14 mom.	Skatt på kapitalinkomst utgör 30 procent av inkomsten av kapital enligt 3 § 14 mom.
---	---

För dödsbon beräknas skatten enligt andra och tredje styckena med följande undantag. Från och med beskattningsåret efter det kalenderår dödsfallet inträffade tas det i andra stycket angivna beloppet 100 kronor ut bara om den beskattningsbara förvärvsinkomsten överstiger ett belopp som motsvarar grundavdrag enligt 48 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370). Från och med det fjärde beskattningsåret efter det kalenderår dödsfallet inträffade utgör skatten på förvärvsinkomst 20 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Om den beskattningsbara förvärvsinkomsten överstiger ett belopp motsvarande grundavdrag enligt 48 § 2 mom. kommunalskattelagen tas dessutom 100 kronor ut.

10 a §¹⁴

För andra skattskyldiga än fysiska personer, dödsbon och värdepappersfonder, utgör statlig	För andra skattskyldiga än fysiska personer, dödsbon och värdepappersfonder, utgör statlig
--	--

inkomstskatt 28 procent av den beskattningsbara inkomsten. För värdepappersfonder utgör statlig inkomstskatt 25 procent av den beskattningsbara inkomsten.

inkomstskatt 28 procent av den beskattningsbara inkomsten. För värdepappersfonder utgör statlig inkomstskatt 30 procent av den beskattningsbara inkomsten.

22 §¹⁵

Skall, på grund av överenskommelse eller beslut som avses i 20 eller 21 §, intäkt, som är skattepliktig enligt denna lag, inte beskattas här i riket, medges inte heller avdrag för kostnader som är hänförliga till intäkten. Detta gäller dock inte i fråga om utdelning från utländskt bolag till svenskt företag i fall då *innehavet är näringsbetingat*.

Skall, på grund av överenskommelse eller beslut som avses i 20 eller 21 §, intäkt, som är skattepliktig enligt denna lag, inte beskattas här i riket, medges inte heller avdrag för kostnader som är hänförliga till intäkten. Detta gäller dock inte i fråga om utdelning från utländskt bolag till svenskt företag i fall då *utdelningen skulle ha varit undantagen från beskattning om båda företagen varit svenska*.

24 §

2 mom.¹⁶ Med avyttring av egendom avses försäljning, byte eller därmed jämförlig överlåtelse av egendom. Med avyttring jämställs det fallet att ett finansiellt instrument definitivt förlorar sitt värde genom att det företag som givit ut instrumentet upplöses genom konkurs eller genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (1987:618). *Ett finansiellt instrument som givits ut av ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening anses dock avyttrat när företaget försätts i konkurs. Avyttring av ett finansiellt instrument anses också föreligga om det företag som givit ut det träder i likvidation. Med avyttring jämställs också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen har utnyttjats. Med avyttring avses däremot inte utlåning av egendom för blankning. Avyttring anses inte heller föreligga när en andel definitivt förlorar sitt värde i fall som avses i punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370).*

2 mom. Med avyttring av egendom avses försäljning, byte eller därmed jämförlig överlåtelse av egendom. Med avyttring jämställs också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen har utnyttjats. *Avyttring av ett finansiellt instrument anses också föreligga om det företag som givit ut instrumentet*

1. *upplöses genom konkurs eller, om det är ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, när företaget försätts i konkurs,*

2. *träder i likvidation eller*

3. *upplöses genom fusion enligt 14 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385), 11 kap. 1 eller 2 § bankaktiebolagslagen (1987:618), eller, om det är ett utländskt bolag, när bolaget upplöses genom ett motsvarande förfarande.*

Med avyttring avses däremot inte utlåning av egendom för blankning. Avyttring anses inte heller föreligga när en andel definitivt förlorar sitt värde i fall som avses i 3 § 8 mom. tredje stycket.

En delägare i ett handelsbolag skall anses ha avyttrat sin andel i bolaget om andelen inlöses eller bolaget upplöses.

Har andelen övergått till någon annan på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och är det justerade ingångsvärdet enligt 28 § negativt, skall beskattning ske som om andelen avyttrats.

Inlöses andel i värdepappersfond eller utskiftas fondens behållna tillgångar till fondandelsägare i samband med att fonden upplöses, skall avyttring av andelen anses ha skett mot vederlag motsvarande vad fondandelsägaren uppbär vid inlösen eller utskiftning. Detsamma gäller om medlem avgår ur en ekonomisk förening.

Utnyttjas ett finansiellt instrument, som avser teckningsrätt, delrätt, företrädesrätt till teckning av vinstandelslån, köpoption, termin, optionsrätt, konvertibelt skuldebrev eller konvertibelt vinstandelsbevis, för förvärv av aktier eller annan egendom, anses detta inte som en avyttring av det utnyttjade instrumentet. Anskaffningsvärdet för den förvärvade egendomen är summan av anskaffningsvärdet för instrumentet och annat vederlag.

*4 mom.*¹⁷ Skattskyldighet för vinst respektive avdragsrätt för förlust vid avyttring av egendom inträder det beskattningsår då egendomen avyttras. Vinst och förlust beräknas därvid på grundval av alla intäkter och kostnader som är hänförliga till avyttringen. Avdrag för realisationsförlust medges endast om förlusten är definitiv.

Är intäktens storlek beroende av viss framtida händelse och kan till följd härav intäktens totala belopp inte fastställas vid den taxering som är i fråga, skall tillkommande belopp beskattas vid taxeringen för det eller de år då detta beloppets storlek blir känd. Därvid skall beskattningen ske på grundval av förhållandena vid avyttringen och med tillämpning av de beskattningsregler som gällde vid taxeringen för avyttringsåret.

Skattskyldighet för vinst respektive avdragsrätt för förlust i samband med utfärdande av en köp- eller säljoption med en löptid på högst ett år inträder för det beskattningsår då utfärdaren frigörs från sina åtaganden. Om utfärdaren på grund av optionen säljer den underliggande egendomen skall han öka försäljningspriset med den tidigare uppburna ersättningen (premien) vid beräkning av vinst. Om utfärdaren på grund av optionen köper egendom, dras premien av från anskaffningsvärdet för egendomen, om denna avyttras senast under det beskattningsår då premien skall tas upp till beskattning. I fråga om option med längre löptid än ett år, inträder skattskyldighet för det beskattningsår då optionen utfärdas. Det som nyss sagts om behandlingen av premien gäller även beträffande optioner med den längre löptiden, om försäljning på grund av optionen respektive avyttring av egendom som köpts på grund av optionen sker samma år som optionen utfärdats. Med option avses ett finansiellt instrument som ger innehavaren rätt att köpa eller sälja aktier, obligationer eller annan egendom till ett visst pris eller en rätt att erhålla

betalning, vars storlek beror på värdet av egendomen, aktieindex eller liknande.

Skattskyldighet för vinst respektive avdragsrätt för förlust på grund av en termin inträder för det beskattningsår då fullgörandet enligt termins-avtalet skall ske. Med termin avses ett finansiellt instrument i form av ett avtal om köp av aktier, obligationer eller annan egendom vid en viss framtida tidpunkt och till ett bestämt pris eller en rätt att erhålla betalning, vars storlek beror på värdet av egendomen, aktieindex eller liknande.

I fråga om avyttring som avsett lånad aktie (blankningsaffär) inträder, om inte den skattskyldige vid tidpunkten för avyttringen äger aktie av samma slag och sort, skattskyldighet för det beskattningsår då en motsvarande aktie förvärvats och återställts till långivaren, dock senast året efter det beskattningsår då avyttring av den lånade aktien skedde.

Har ett finansiellt instrument ansetts avyttrat genom att det bolag eller den ekonomiska förening som givit ut instrumentet försatts i konkurs gäller följande.

1. Har ackord träffats eller har utdelning i konkursen erhållits skall ersättningen tas upp som realisationsvinst, dock högst med ett belopp som svarar mot medgivet avdrag för realisationsförlust i samband med att företaget försattes i konkurs. Medgavs avdrag för viss del av realisationsförlusten skall endast motsvarande del av ersättningen tas upp som realisationsvinst.

2. Har ett beslut om konkurs upphävts eller har konkursen lagts ned skall som realisationsvinst tas upp ett belopp som svarar mot medgivet avdrag för realisationsförlust i samband med att företaget försattes i konkurs. Detsamma gäller om en konkurs avslutas med överskott. Anskaffningsvärdet anses därefter uppgå till det enligt genomsnittsmetoden beräknade värdet vid den tidpunkt då avyttring ansågs ha skett.

Skatteplikt föreligger inte för realisationsvinst som uppkommit vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden i svenskt aktiebolag eller vid likvidation av ett

1. Om faktisk avyttring därefter sker anses anskaffningsvärdet vara noll kronor.

2. Har ackord träffats eller har utdelning i konkursen erhållits skall ersättningen tas upp som realisationsvinst, dock högst med ett belopp som svarar mot medgivet avdrag för realisationsförlust i samband med att företaget försattes i konkurs. Medgavs avdrag för viss del av realisationsförlusten skall endast motsvarande del av ersättningen tas upp som realisationsvinst.

3. Har ett beslut om konkurs upphävts eller har konkursen lagts ned skall som realisationsvinst tas upp ett belopp som svarar mot medgivet avdrag för realisationsförlust i samband med att företaget försattes i konkurs. Detsamma gäller om en konkurs avslutas med överskott. Anskaffningsvärdet anses därefter uppgå till det enligt genomsnittsmetoden beräknade värdet vid den tidpunkt då avyttring ansågs ha skett.

sådant aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening. Detta gäller under förutsättning att bestämmelserna i 3 § 12 mom. tredje stycket inte är tillämpliga. Undantag från skatteplikt gäller inte när aktie eller andel utgör tillgång i näringsverksamhet som bedrivs av fysisk person eller dödsbo eller av ett handelsbolag. Har förlust uppkommit vid likvidation av ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening medges avdrag för realisationsförlust.

Om ett finansiellt instrument har ansetts avyttrat genom att det företag som har givit ut instrumentet har trätt i likvidation och om instrumentet därefter faktiskt avyttras anses anskaffningsvärdet uppgå till så stor del av det enligt genomsnittsmetoden beräknade värdet som kvarstår vid den faktiska avyttringstidpunkten. Upphör likvidationen skall anskaffningsvärdet därefter anses uppgå till det enligt genomsnittsmetoden beräknade värdet vid den tidpunkt då likvidationen upphörde.

27 §

2 mom.¹⁸ Som anskaffningsvärde anses det genomsnittliga anskaffningsvärdet för samtliga finansiella instrument av samma slag och sort som det avyttrade, beräknat på grundval av faktiska anskaffningsutgifter och med hänsyn till inträffade förändringar beträffande innehavet (genomsnittsmetoden). Har aktier erhållits genom sådan utdelning som avses i punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370) skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses så stor del av det genomsnittliga anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget som svarar mot förändringen i marknadsvärdet på dessa aktier till följd av utdelningen. Det genomsnittliga anskaffningsvärdet för

2 mom. Som anskaffningsvärde anses det genomsnittliga anskaffningsvärdet för samtliga finansiella instrument av samma slag och sort som det avyttrade, beräknat på grundval av faktiska anskaffningsutgifter och med hänsyn till inträffade förändringar beträffande innehavet (genomsnittsmetoden). Har aktier erhållits genom sådan utdelning som avses i 3 § 7 mom. fjärde stycket skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses så stor del av det genomsnittliga anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget som svarar mot förändringen i marknadsvärdet på dessa aktier till följd av utdelningen. Det genomsnittliga anskaffningsvärdet för aktierna i det utdelande bolaget skall minskas i motsvarande mån.

aktierna i det utdelande bolaget skall minskas i motsvarande mån. För sådan mottagare som inte äger aktier i det utdelande bolaget skall, om vederlag erlagts för rätten till utdelning, vederlaget anses som anskaffningsvärde. I annat fall skall de utdelade aktierna anses anskaffade utan kostnad. Har aktier erhållits genom sådan utskiftning som avses i *punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen* skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses anskaffningsvärdet för andelarna i den förening som skiftat ut aktierna.

För sådan mottagare som inte äger aktier i det utdelande bolaget skall, om vederlag erlagts för rätten till utdelning, vederlaget anses som anskaffningsvärde. I annat fall skall de utdelade aktierna anses anskaffade utan kostnad. Har aktier erhållits genom sådan utskiftning som avses i *3 § 8 mom. tredje stycket* skall som anskaffningsvärde för dessa aktier anses anskaffningsvärdet för andelarna i den förening som skiftat ut aktierna.

Är finansiella instrument som avses i 1 mom. föremål för notering på inländsk eller utländsk börs eller annan kontinuerlig notering av marknadsmässig omsättning, som är allmänt tillgänglig (marknadsnote-rade), får utom såvitt avser optioner och terminer anskaffningsvärdet bestämmas till 20 procent av vad den skattskyldige erhåller vid avyttringen efter avdrag för kostnad för avyttringen.

Delbevis eller teckningsrättsbevis, som grundas på aktieinnehav i ett bolag, anses anskaffat utan kostnad.

4 mom.¹⁹ Har en här i riket bosatt eller hemmahörande person avyttrat aktier till ett svenskt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag och utgörs vederlaget för de avyttrade aktierna av nyemitterade aktier i det köpande bolaget och eventuellt pengar motsvarande högst tio procent av de nyemitterade aktiernas nominella värde skall som skattepliktig realisationsvinst räknas den del av vederlaget som utgörs av pengar, *eller om det är fråga om sådana aktier för vilka hälften av realisationsvinsten är undantagen från skatteplikt enligt 3 § 1 mom. hälften av den del av vederlaget som utgörs av pengar.* Vad nu sagts tillämpas också vid avyttring av andelar i ekonomisk förening. De mottagna aktierna skall anses förvärvade till det anskaffningsvärde som gällde för de avyttrade aktierna eller andelarna. *I fråga om aktier eller andelar som avses i 3 §*

4 mom. Har en här i riket bosatt eller hemmahörande person avyttrat aktier till ett svenskt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag och utgörs vederlaget för de avyttrade aktierna av nyemitterade aktier i det köpande bolaget och eventuellt pengar motsvarande högst tio procent av de nyemitterade aktiernas nominella värde skall som skattepliktig realisationsvinst räknas den del av vederlaget som utgörs av pengar. Vad nu sagts tillämpas också vid avyttring av andelar i ekonomisk förening. De mottagna aktierna skall anses förvärvade till det anskaffningsvärde som gällde för de avyttrade aktierna eller andelarna.

1 mom. fjärde stycket b skall som skattepliktig realisationsvinst räknas den del av vinsten som inte omfattas av undantaget från skatteplikt. I detta fall skall de mottagna aktierna anses förvärvade till det anskaffningsvärde som gällde för de avyttrade aktierna eller andelarna med tillägg för skattepliktig realisationsvinst.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte person som har avflyttat från riket men som till följd av reglerna om väsentlig anknytning hit ändå anses bosatt här.

Vid avyttring av aktier eller andelar i företag som avses i 3 § 12 mom. nionde stycket, tillämpas första stycket endast om skattemyndigheten lämnar medgivande till detta. Sådant medgivande får lämnas om inte någon del av vinsten skulle ha tagits upp som intäkt av tjänst. Skattemyndighetens beslut får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Flyttar en skattskyldig utomlands och har han tidigare avyttrat aktier eller andelar till ett utländskt bolag varvid bestämmelserna i första eller tredje stycket tillämpats, skall skatteplikt anses uppkomma när utflytningen sker i fråga om den del av realisationsvinsten som tidigare inte tagits upp till beskattning.

5 mom.²⁰ Förlust på marknadsnoterad tillgång som avses i 1 mom. får dras av från realisationsvinst på marknadsnoterad sådan tillgång. *Om viss del av vinst skulle ha tagits upp som skattepliktig vinst får endast motsvarande del av förlusten dras av.* Av förlust som inte dragits av mot vinst på marknadsnoterad egendom eller av förlust på egendom som inte är marknadsnoterad får

— 70 procent dras av om 100 procent av vinst på sådan egendom är skattepliktig,

— 49 procent dras av om 70 procent av vinst på sådan egendom är skattepliktig,

— 35 procent dras av om 50 procent av vinst på sådan egendom är skattepliktig.

5 mom. Förlust på marknadsnoterad tillgång som avses i 1 mom. får dras av från realisationsvinst på marknadsnoterad sådan tillgång. *I fråga om andel i värdepappersfond gäller detta endast om värdet av fondens innehav av sådana tillgångar som avses i 1 mom. inte annat än tillfälligtvis understigit tre fjärdedelar av fondförmögenheten.* Av förlust som inte dragits av mot vinst på marknadsnoterad egendom eller av förlust på egendom som inte är marknadsnoterad får 70 procent dras av.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering om inte annat följer av punkterna 2-12.
2. Ifråga om beskattningsår som påbörjats före den 1 januari 1995 gäller äldre föreskrifter avseende utdelning respektive vinst och förlust vid avyttring av aktier eller andra finansiella instrument om skattskyldighet eller rätt till avdrag har uppkommit före ikraftträdandet.
3. För företag med beskattningsår som påbörjats före den 1 januari 1995 tillämpas äldre föreskrifter i 2 § 3 mom. för den del av beskattningsåret som avser tiden före ikraftträdandet.
4. Äldre föreskrifter i 2 § 4 mom. sista stycket gäller alljämt om utdelningen lämnats före utgången av år 1994.
5. Äldre föreskrifter i 2 § 10 mom. första stycket 4 skall endast tillämpas vid 1995 och 1996 års taxeringar för värdepappersfond om fonden under år 1994 vidareutdelat utdelning som mottagits under samma år på sådana tillgångar som avses i den nämnda punkten. Därvid skall så stor del av den i nämnda punkt angivna intäkten tas upp som svarar mot förhållandet mellan denna vidareutdelning och all utdelning som fonden mottagit under året. Utdelning som fonden har lämnat under år 1994 skall i första hand anses utgöras av sådan vidareutdelning som anges i första meningen.
6. För företag med beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 1995 tillämpas, med den i föregående stycke nämnda inskränkningen, äldre föreskrifter om schablonintäkt i 2 § 10 mom. för den del av beskattningsåret som avser tiden före ikraftträdandet.
7. Vid beräkning av sparad utdelning enligt 3 § 12 mom. andra stycket till och med utgången av år 1994 får 9 § lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag i dess lydelse till och med utgången av år 1994 tillämpas vid 1996 och senare års taxeringar.
8. De nya föreskrifterna i 4 § tillämpas första gången vid 1995 års taxering.
9. De nya bestämmelserna i 7 § 8 mom. tredje stycket gäller inte sådan utdelning på förlagsinsatser som är avdragsgill enligt 2 § 8 mom. i momentets lydelse till och med utgången av år 1993 och punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1993:1543) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.
10. Äldre föreskrifter i 10 a § tillämpas för beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.
11. Äldre föreskrifter i 22 § tillämpas för beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.
12. Har sådan avyttring som avses i 27 § 4 mom. skett under år 1994 och var de avyttrade aktierna eller andelarna av det slag som avses i 3 § 1 mom. fjärde stycket b i dess lydelse intill utgången av år 1994 skall de mottagna aktierna anses förvärvade till det anskaffningsvärde som gällde för de avyttrade aktierna med tillägg för den skattepliktiga realisationsvinst som uppkommit vid avyttringen.

12. Vid tillämpningen av de nya forskrifterna i 27 § 5 mom. om avdrag för realisationsförlust på andelar i värdepappersfonder skall hänsyn inte tas till sammansättningen av fondens förmögenhet före den 1 januari 1995. Under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 juni 1995 skall i stället för nivån 75 procent för andelen aktier o.d. av förmögenheten tillämpas en gräns på 60 procent.

- ¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.
- ² Senaste lydelse 1993:1543.
- ³ Senaste lydelse 1993:1544.
- ⁴ Lydelse enligt prop. 1993/94:196 och SFS 1993:1543.
- ⁵ Senaste lydelse 1994:778.
- ⁶ Senaste lydelse 1993:1543.
- ⁷ Senaste lydelse 1994:778.
- ⁸ Senaste lydelse 1993:1543.
- ⁹ Senaste lydelse 1993:1543.
- ¹⁰ Senaste lydelse 1994:778.
- ¹¹ Senaste lydelse 1990:651.
- ¹² Senaste lydelse 1994:778.
- ¹³ Senaste lydelse 1993:1543.
- ¹⁴ Senaste lydelse 1993:1544.
- ¹⁵ Senaste lydelse 1994:778.
- ¹⁶ Lydelse enligt prop. 1993/94:196 och SFS 1994:778.
- ¹⁷ Senaste lydelse 1993:1543.
- ¹⁸ Senaste lydelse 1993:1543.
- ¹⁹ Senaste lydelse 1993:1543.
- ²⁰ Senaste lydelse 1993:1543.

Härigenom föreskrivs att 2 § 4 mom., 7 och 10 §§ uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

4 mom. Skattereduktion medges skattskyldig för underskott av kapital enligt 3 § 14 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Skattereduktionen skall uppgå till 25 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och 18 procent av återstoden. Om en skattskyldig under beskattningsåret har varit skyldig att betala sjömansskatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt och denna har satts ned enligt 12 § 4 mom. samma lag på grund av underskott av kapital skall skattereduktionen dock minskas med det belopp varmed nedsättning har skett.

4 mom. Skattereduktion medges skattskyldig för underskott av kapital enligt 3 § 14 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Skattereduktionen skall uppgå till 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och 21 procent av återstoden. Om en skattskyldig under beskattningsåret har varit skyldig att betala sjömansskatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt och denna har satts ned enligt 12 § 4 mom. samma lag på grund av underskott av kapital skall skattereduktionen dock minskas med det belopp varmed nedsättning har skett.

Skattereduktion sker endast i fråga om statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt, skogsvårdsavgift och statlig fastighetsskatt.

Bestämmelserna om skattereduktion skall tillämpas vid debitering av slutlig skatt, tillkommande skatt, preliminär F-skatt och särskild A-skatt samt vid beslut om beräkning i enskilt fall av preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid beräkning av skattereduktion bortfaller.

7 §³

För inkomst av arbete som uppbärs av en fysisk person och som inte avser bestämd tidsperiod eller inte uppbärs vid regelbundet återkommande tillfällen skall preliminär A-skatt utgå med 30 procent av inkomsten. Detsamma gäller i fråga om inkomst som inte utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av arbete.

Uppbärs inkomst som avses i första stycket första meningen tillsammans med inkomst, som utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av arbete, skall preliminär A-skatt utgå enligt grunder som Riksskatteverket fastställer med beaktande av bestämmelserna i 3 § 1 mom.

För inkomst som avses i 3 § 2 mom. tredje stycket första meningen skall preliminär skatt utgå med 25 procent av inkomsten. Preliminär skatt på ränta eller utdelning på utländska värdepapper skall utgå med så stort belopp att

För inkomst som avses i 3 § 2 mom. tredje stycket första meningen skall preliminär skatt utgå med 30 procent av inkomsten. Preliminär skatt på ränta eller utdelning på utländska värdepapper skall utgå med så stort belopp att

det tillsammans med den skatt som innehållits i utlandet uppgår till 25 procent av räntan eller utdelningen

det tillsammans med den skatt som innehållits i utlandet uppgår till 30 procent av räntan eller utdelningen

Skatt enligt första eller andra stycket tas inte ut på belopp under 100 kronor.

Att särskilda grunder för uttagande av preliminär A-skatt kan föreskrivas i vissa fall framgår av 3 § 2 mom.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av 40 §.

10 §⁴

Preliminär A-skatt skall beräknas på ersättningar för ökade levnadskostnader, som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i punkt 3 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) och för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i nämnda punkt, endast till den del ersättningarna överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum eller, såvitt gäller kostnad för logi, den faktiska utgiften.

På ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa för vilken rätten till avdrag för kostnaderna vid mottagarens inkomsttaxering anges i punkt 3 a av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen skall preliminär A-skatt beräknas endast till den del ersättningen överstiger de schablonbelopp som anges i nämnda lagrum. I den mån ersättning för ökade levnadskostnader under tjänsteresa utgår för längre tid än två år på en och samma ort skall dock preliminär A-skatt beräknas på hela ersättningen såvida inte skattemyndigheten på ansökan av den som betalar ut ersättningen beslutar att vad som sägs i första meningen i detta stycke skall gälla även för viss längre tid än två år.

I fråga om ersättning för resa med egen bil i tjänsten gäller att preliminär A-skatt beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger det i punkt 3 c av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen angivna beloppet.

Beträffande annan skattepliktig ersättning för kostnader som är förenade med tjänsten beräknas preliminär A-skatt endast om det är uppenbart att ersättningen avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp. I sådant fall beräknas skatten på hela ersättningen respektive den del av ersättningen som överstiger det avdragsgilla beloppet.

Preliminär A-skatt skall inte utgå för:

- a) familjebidrag till den som tjänstgör inom totalförsvaret;
- b) ränta eller utdelning som tillkommer en annan juridisk person än svenskt dödsbo eller en fysisk person som inte är bosatt i Sverige;
- c) ränta eller utdelning som enligt dubbelbeskattningsavtal är helt undantagen från beskattning i Sverige;

d) ränta på förfogarkonto som avses i 3 kap. 57 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, om räntan inte uppgår till 1 000 kronor;

e) ränta på konto för klientmedel;

f) ränta som ingår i belopp som redovisats enligt 3 kap. 22 § sista stycket lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter;

g) utdelning som avses i lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning;

h) ersättning till en och samma idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte uppgått till ett halvt basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring;

i) förmån av fri resa inom riket i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag eller ersättning för kostnad för sådan resa; eller

j) ränta eller utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas enligt sådan förbindelse som avses i 3 kap. 32 b § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

g) ersättning till en och samma idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte uppgått till ett halvt basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring;

h) förmån av fri resa inom riket i samband med tillträdande eller frånträdande av anställning eller uppdrag eller ersättning för kostnad för sådan resa; eller

i) ränta eller utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas enligt sådan förbindelse som avses i 3 kap. 32 § b lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. De nya bestämmelserna i 2 § 4 mom. tillämpas första gången i fråga om slutlig och tillkommande skatt på grund av 1996 års taxering. De nya bestämmelserna i 7 och 10 §§ tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1995.

¹ Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

² Senaste lydelse 1992:680.

³ Lydelse enligt prop. 1994/95:92.

⁴ Lydelse enligt prop. 1994/95:50.

Härigenom föreskrivs att 1 § kupongskattelagen (1970:624)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kupongskatt erläggs enligt denna lag till staten för utdelning av annat slag än som avses i punkt 1 a andra stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370) på aktie i svenskt aktiebolag.

1 §²

Kupongskatt erläggs enligt denna lag till staten för utdelning av annat slag än som avses i 3 § 7 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt på aktie i svenskt aktiebolag.

Vad i denna lag sägs om aktie i svenskt aktiebolag gäller även andel i svensk värdepappersfond.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:996.

² Senaste lydelse 1993:1555.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsskatten utgör för varje beskattningsår

a) 1,5 procent av:
taxeringsvärdet avseende småhusenhet,
bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet avseende småhus på lantbruksenhet,

75 procent av marknadsvärdet avseende privatbostad i utlandet,

b) 1,5 procent av:
taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder, värderingsenhet för bostäder under uppförande, värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa bostäder, annan värderingsenhet tomtmark som är obebyggd samt värderingsenhet avseende exploateringsmark.

a) 1,7 procent av:
taxeringsvärdet avseende småhusenhet,
bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet avseende småhus på lantbruksenhet,

75 procent av marknadsvärdet avseende privatbostad i utlandet,

b) 1,7 procent av:
taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder, värderingsenhet för bostäder under uppförande, värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa bostäder, annan värderingsenhet tomtmark som är obebyggd samt värderingsenhet avseende exploateringsmark.

Innehåller byggnaden på en fastighet, som är belägen i Sverige, bostäder och har byggnaden beräknat värdeår som utgör året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, utgår dock ingen fastighetsskatt på bostadsdelen under de fem första åren och halv fastighetsskatt under de därpå följande fem åren enligt vad som närmare föreskrivs i femte stycket. Detsamma gäller färdigställd eller ombyggd sådan byggnad, för vilken värdeår inte har åsatts vid ny fastighetstaxering, men som skulle ha åsatts ett värdeår motsvarande året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, om ny fastighetstaxering då hade företagits.

För fastighet, som avses i 5 § kommunalskattelagen (1928:370), skall fastighetens andel av taxeringsvärdet på sådan samfällighet som avses i 41 a § nämnda lag inräknas i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Har byggnad, som är avsedd för användning under hela året, på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse inte kunnat utnyttjas under viss tid eller har i sådan byggnad för uthyrning avsedd lägenhet inte kunnat uthyras, får fastighetsskatten nedsättas med hänsyn till den omfattning, vari byggnaden inte kunnat användas eller uthyras. Har så varit fallet under endast kortare tid av beskattningsåret, skall någon nedsättning dock inte ske.

Om fastighetsskatt skall beräknas enligt olika grunder för skilda delar av fastigheten skall underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för dessa delar utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Den nedsättning av fastighetsskatten som föreskrivs i andra stycket skall såvitt avser småhusenhet beräknas på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser småhuset med tillhörande tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som småhuset. Detsamma gäller i tillämpliga delar småhus med tillhörande tomtmark på lantbruksenhet. För hyreshusenhet beräknas nedsättningen på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser bostäder med tillhörande värderingsenhet tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som hyreshuset.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1997 års taxering.

2. Äldre bestämmelser i 3 § första stycket gäller i fråga om fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före utgången av år 1994.

¹ Senaste lydelse 1993:1525.

Häri genom föreskrivs att 3 kap. 23, 27, 28 och 31 §§ lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
23 §¹

Uppgiftsskyldighet enligt 22 § föreligger inte

1. då borgenären är bank, hypoteksinstitut, försäkringsföretag, aktiebolag eller förening eller stiftelse som tilldelats organisationsnummer,

2. för ränta som i fråga om Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag inte avser bolagets verksamhet beträffande skuldförbindelser för den allmänna marknaden och som i fråga om övriga uppgiftsskyldiga inte hänför sig till sådan verksamhet som avses i 22 § första stycket,

3. för ränta på vinstandelslån som inte utgör skattepliktig inkomst enligt punkt 2 a första stycket 4 av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen (1928:370) eller 3 § 1 mom. tredje stycket 4 lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,

4. för ränta och fordran på konto, för vilket inte finns person- eller organisationsnummer och som öppnats före den 1 januari 1985, om räntan för kontohavaren uppgår till mindre än 100 kronor eller — om kontot innehas av mer än en person — ränta för var och en av kontohavarna understiger 100 kronor,

5. för ränta och fordran på konto om borgenärens sammanlagda ränta på ett eller flera konton uppgår till mindre än 100 kronor varvid ränta som enligt andra bestämmelser i detta stycke är undantagen från uppgiftsskyldighet inte skall medräknas,

6. för ränta och fordran på särskilt konto i bank enligt skogskontolagen (1954:142), lagen (1979:611) om upphovsmannakonto, lagen (1982:2) om uppfinnarkonto eller lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

3. för ränta och fordran på konto, för vilket inte finns person- eller organisationsnummer och som öppnats före den 1 januari 1985, om räntan för kontohavaren uppgår till mindre än 100 kronor eller — om kontot innehas av mer än en person — ränta för var och en av kontohavarna understiger 100 kronor,

4. för ränta och fordran på konto om borgenärens sammanlagda ränta på ett eller flera konton uppgår till mindre än 100 kronor varvid ränta som enligt andra bestämmelser i detta stycke är undantagen från uppgiftsskyldighet inte skall medräknas,

5. för ränta och fordran på särskilt konto i bank enligt skogskontolagen (1954:142), lagen (1979:611) om upphovsmannakonto, lagen (1982:2) om uppfinnarkonto eller lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

27 §²

Kontrolluppgift om utdelning och innehav skall lämnas av

1. den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987:618),

2. förvaringsinstitut som avses i 1 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och som utbetalt utdelning på andel i svensk värdepappersfond,

3. fondbolag som avses i 1 § lagen om värdepappersfonder och som förvaltar svensk värdepappersfond,

4. den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg,

5. valutahandlare och värdepappersinstitut hos vilka utländskt fondpapper eller rättighet eller skyldighet som anknyter till sådant fondpapperförvaras i depå eller kontoförs.

Kontrolluppgift om utdelning skall lämnas av annat svenskt aktiebolag än som avses i första stycket 1 och svensk ekonomisk förening. Kontrolluppgift skall dock inte lämnas om företaget är fåmansföretag.

Kontrolluppgift skall lämnas för

a) fysisk eller juridisk person som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället och

b) fysisk person som hos den uppgiftsskyldige varit antecknad som innehavare av aktie eller andel i värdepappersfond eller utländsk juridisk person eller utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper.

Kontrolluppgift enligt *tredje* stycket a skall ta upp utbetald utdelning till den del den är skattepliktig och avdragen preliminär skatt. *Kontrolluppgift om utdelning som avses i lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning skall också ta upp utländsk källskatt som belöper på utdelningen. Sådan kontrolluppgift skall lämnas även om utdelningen understiger 500 kronor.* Kontrolluppgift enligt *tredje* stycket b skall ta upp innehavet vid årets utgång.

Kontrolluppgift enligt *andra* stycket a skall ta upp utbetald utdelning till den del den är skattepliktig och avdragen preliminär skatt. Kontrolluppgift enligt *andra* stycket b skall ta upp innehavet vid årets utgång.

Uppgiftsskyldighet enligt denna paragraf föreligger inte för tillgångar på pensionssparkonto eller för utdelning på sådana tillgångar.

28 §³

Särskild uppgift om utdelning eller ränta skall lämnas av

1. den som har fått utdelning på aktier i svenskt aktiebolag, som inte är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987:618), samt

2. den som i Sveriges har fått

a) utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen inte har betalats ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 27 § första stycket 5, eller

a) utdelning på andelar i svensk ekonomisk förening, eller, om utdelningen inte har betalats ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 27 § första stycket 5, från utländsk juridisk person, eller

b) ränta som har erlagts mot att kupong eller kvitto lämnats och inte har betalats ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 22 § första stycket 6, på obligation, förlagsbevis eller någon annan för den allmänna rörelsen avsedd förskrivning.

Särskild uppgift skall lämnas när utdelningen eller räntan tas emot. Lyfts beloppet för någon annans räkning, och överlämnas inte därvid en av denne angiven särskild uppgift, skall en sådan i stället lämnas av den som lyfter beloppet. Därvid skall uppges namn och hemvist på den för vars räkning beloppet lyfts. Om någon får utdelning eller ränta mot kupong, som han har förvärvat utan det värdepapper kupongen tillhör, skall också namn och hemvist uppges på den från vilken kupongen har förvärvats.

Särskild uppgift avfattas på blankett enligt fastställt formulär och lämnas till den som betalar ut utdelningen eller räntan. Denne skall se till att uppgift lämnas innan betalning sker.

31 §⁴

I den omfattning och på det sätt Riksskatteverket bestämmer skall, utöver vad som framgår av 28 och 29 §§, utgivare av obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar lämna kontrolluppgift rörande utbetald ränta.

I den omfattning och på det sätt Riksskatteverket bestämmer skall, utöver vad som framgår av 28 och 29 §§, svenskt bolag eller svensk ekonomisk förening lämna kontrolluppgift rörande utbetald utdelning. Detsamma gäller utgivare av obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar i fråga om utbetald ränta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

- ¹ Senaste lydelse 1993:1564.
- ² Senaste lydelse 1994:782.
- ³ Senaste lydelse 1993:1563.
- ⁴ Senaste lydelse 1993:1563.

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Vid fusion som avses i 2 § 4 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen (1987:620) skall överlåtande och övertagande företag anses som en skattskyldig. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier enligt *punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370)* skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som en skattskyldig.

Har uppskovsbeloppet för det överlåtande företaget bestämts enligt 4 och 5 §§ och har uppskovsbeloppet för det övertagande företaget tagits upp till beskattning enligt 6 § andra stycket skall återstående del av det överlåtande företags uppskovsbelopp samt i förekommande fall tillägg enligt 5 § tredje stycket omedelbart tas upp till beskattning hos det övertagande företaget. Bestämmelserna i 6 § andra stycket skall därvid äga motsvarande tillämpning.

Vid fusion som avses i 2 § 4 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen (1987:620) skall överlåtande och övertagande företag anses som en skattskyldig. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier enligt 3 § 8 mom. tredje stycket *lagen om statlig inkomstskatt* skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som en skattskyldig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

¹ Senaste lydelse 1993:1566.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Häriigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1990:659)¹ om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

1 §²

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 17,89 procent på

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 19,89 procent på

1. lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre,

2. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

3. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Kommunernas pensionsanstalt eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen tecknats i enlighet med vad som anges i punkt 20 e första stycket b av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370),

4. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

5. ersättning som utgår enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till förtidspension eller till sjukbidrag,

6. ersättning som utgår på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning som avses i första stycket.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 3—5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter med undantag av 4 § första stycket 2 och 13.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 6 skall bortses från ersättning för arbetskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på

lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

2 §³

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 17,89 procent på inkomst enligt kommunalskattelagen (1928:370) av annan näringsverksamhet här i landet än sådan aktiv näringsverksamhet som avses i 11 kap. 3 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring (passiv näringsverksamhet) samt, om den skattskyldige före årets början fyllt 65 år eller inte fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålderspension eller avlidit under året, på inkomst som avses i 3 kap. 4 § andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter samt vidare på ersättning som utgår enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i punkt 12 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda anvisningspunkt till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst. Skatt beräknas inte på sådana inkomster för vilka den skattskyldige skall betala egenavgifter enligt 3 kap. 4 § lagen om socialavgifter. Bedömningen om näringsverksamhet är aktiv eller passiv görs för en förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 5 § lagen om socialavgifter.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas på lön eller annan ersättning som utges efter utgången av år 1994 samt på inkomst enligt 2 § som tas upp till beskattning vid 1996 års taxering eller senare. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1994, skall — om den skattskyldige inte visar annat — så stor del av beskatt-

ningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1994 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. Prop. 1994/95:25 Bilaga 1

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:668.

² Senaste lydelse 1994:747.

³ Senaste lydelse 1993:1567.

Härigenom föreskrivs att 7 och 9 §§ lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Värdepapper, som är noterat vid en svensk eller utländsk börs eller noterat vid en auktoriserad marknadsplats eller som annars är föremål för regelbunden handel vid någon annan reglerad marknad som är öppen för allmänheten, tas upp till det noterade värdet. *Värdepapper för vilket skatteplikten är begränsad enligt 3 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt tas dock upp till*

1. 65 procent av det noterade värdet om tillgången ingår i kapitalunderlag som är hänförligt till annan försäkring än pensionsförsäkring, och

2. 80 procent av det noterade värdet i övriga fall.

Nedsättningen av värdet enligt första stycket 1 och 2 med 35 respektive 20 procent skall i fråga om andelar i svenska värdepappersfonder reduceras i samma utsträckning som skatteplikt gäller för utdelningen på andelen året före beskattningsåret enligt 3 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt.

Finns i ett bolag skilda aktieslag av vilka ett eller flera är börsnoterade eller föremål för sådan notering som avses i första stycket, skall de aktier i bolaget som inte är noterade tas upp till samma värde som de noterade aktierna. Är flera aktieslag noterade, skall de inte noterade aktierna tas upp till samma värde som de noterade aktier som har den lägsta kursen.

Om det vid värdering enligt de föregående styckena finns synnerliga skäl anta att det noterade värdet inte motsvarar vad som skulle kunna påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, får i stället det beräknade priset vid en sådan försäljning läggas till grund för värderingen.

Aktie eller andel i dotterbolag, som direkt eller indirekt har till ändamål att äga fastigheter (fastighetsbolag) skall värderas med ledning av marknadsvärdena på fastigheterna.

Värdepapper, som är noterat vid en svensk eller utländsk börs eller noterat vid en auktoriserad marknadsplats eller som annars är föremål för regelbunden handel vid någon annan reglerad marknad som är öppen för allmänheten, tas upp till det noterade värdet.

9 §²

Skatten uppgår till 9 procent av skatteunderlaget enligt 3 § om inte annat följer av andra och tredje styckena.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1—3 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring uppgår skatten till 20 procent av skatteunderlaget.

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader skall skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning skall också göras om hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket i kommunalskattelagen (1928:370) eller pensions-skuld som avses i 3 § femte stycket helt upplöses under beskattningsåret.

Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 § om inte annat följer av andra och tredje styckena.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1—3 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring uppgår skatten till 30 procent av *nio tiondelar* av skatteunderlaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. Äldre bestämmelser tillämpas dock för beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1993:1568.

² Senaste lydelse 1993:947.

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1990:663) om ersättningsfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Ersättningsfond skall återföras till beskattning om

1. fonden har tagits i anspråk i strid med 4 eller 5 §,
2. hela eller den huvudsakliga delen av förvärvskällan under beskattningensåret har överlåtits eller verksamheten har upphört och fonden inte har övertagits enligt sjätte stycket,
3. företaget har upplösts genom fusion och fonden inte har övertagits enligt sjätte stycket,
4. beslut har fattats om att det företag som innehar fonden skall träda i likvidation,
5. beslut har meddelats om att den skattskyldige skall försättas i konkurs, eller
6. fonden inte har tagits i anspråk senast under det beskattningsår för vilket taxering sker under tredje taxeringsåret efter det då avdrag för avsättningen har medgetts.

Vad som sägs i första stycket 2 gäller inte om avsättningen grundas på avyttring som avses i 2 § andra stycket 1-3.

Med överlåtelse som avses i första stycket 2 likställs att förvärvskällan helt eller delvis tillfallit en ny ägare genom bodelning eller arv eller genom förordnande i testamente. Skattemyndigheten får dock, om det finns särskilda skäl, medge att fonden i stället för att återföras till beskattning övertas av den nya ägaren. Därvid skall bestämmelserna i 11 § tredje stycket tillämpas.

Har fysisk person fått avdrag för avsättning till ersättningsfond för byggnader och markanläggningar i fall som avses i 2 § andra och tredje styckena skall återföring till beskattning göras till den del fonden motsvarar belopp som tagits upp som intäkt av näringsverksamhet enligt bestämmelserna i punkt 5 första och tredje-sjätte styckena av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370). Fonden i övrigt skall återföras till beskattning i inkomstslaget kapital. Ersättningsfond för mark skall återföras till beskattning i inkomstslaget kapital.

Skattemyndigheten kan, om det finns särskilda skäl, medge att fond som skall återföras enligt första stycket 6 får behållas under viss tid, dock längst till och med det beskattningsår för vilket taxering sker under sjätte taxeringsåret efter det då avdrag för avsättningen har medgetts.

Vid sådan fusion som avses i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt får ersättningsfond övertas. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier

Vid sådan fusion som avses i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt får ersättningsfond övertas. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier

enligt *punkt 1 a tredje stycket av anvisningarna till 22 § kommunal-skattelagen* får ersättningsfond i föreningen övertas av det aktiebolag vars aktier skiftats ut. Har fonden övertagits skall anses som om det övertagande företaget har gjort avsättningen under det beskattningsår då avsättningen gjorts hos det överlåtande företaget.

enligt *3 § 8 mom. tredje stycket nämnda lag* får ersättningsfond i föreningen övertas av det aktiebolag vars aktier skiftats ut. Har fonden övertagits skall anses som om det övertagande företaget har gjort avsättningen under det beskattningsår då avsättningen gjorts hos det överlåtande företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

¹ Senaste lydelse 1994:783.

Härigenom föreskrivs att 4, 5 och 6 §§ lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

För skattskyldiga som avses i 3 § första stycket inträder skatteplikt när premie mottas. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 41,41 procent av underlaget.

För skattskyldiga som avses i 3 § första stycket inträder skatteplikt när premie mottas. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 42,76 procent av underlaget.

Har ett försäkringsföretag för visst år tagit ut för hög preliminär premie för försäkring som avses i 3 § första stycket, skall beskattningsunderlaget för nästföljande år sättas ned med belopp som motsvarar för högt uttagen premie.

5 §²

För skattskyldiga som avses i 3 § andra och tredje styckena inträder skatteplikt vid utbetalning som där sägs.

Beskattningsunderlaget utgörs av utbetalt belopp. Skatten uppgår till 70,66 procent av underlaget.

Beskattningsunderlaget utgörs av utbetalt belopp. Skatten uppgår till 74,72 procent av underlaget.

6 §³

För skattskyldiga som avses i 3 § fjärde stycket inträder skatteplikt vid betalning av premie. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av betald premie. Skatten uppgår till 70,66 procent av underlaget.

För skattskyldiga som avses i 3 § fjärde stycket inträder skatteplikt vid betalning av premie. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av betald premie. Skatten uppgår till 74,72 procent av underlaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas

1. för skattskyldiga som avses i 3 § första stycket på premie som mottas och avser tid efter ikraftträdandet,
2. för skattskyldiga som avses i 3 § andra och tredje styckena på belopp som utbetalas och avser tid efter ikraftträdandet,
3. för skattskyldiga som avses i 3 § fjärde stycket på premie som betalas och avser tid efter ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1992:1494.

² Senaste lydelse 1992:1494.

³ Senaste lydelse 1992:1494.

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som utfäst en tjänstepension skall till staten betala särskild löneskatt med 17,89 procent på kostnaden för pensionsutfästelsen, beräknad enligt 2 §.

Den som utfäst en tjänstepension skall till staten betala särskild löneskatt med 19,89 procent på kostnaden för pensionsutfästelsen, beräknad enligt 2 §.

I fråga om handelsbolag är dock delägarna skattskyldiga.

3 §²

En enskild person eller ett dödsbo som medges avdrag för avgift för pensionsförsäkring enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) skall för det beskattningsåret till staten betala särskild löneskatt med 17,89 procent på avgiften.

En enskild person eller ett dödsbo som medges avdrag för avgift för pensionsförsäkring enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) skall för det beskattningsåret till staten betala särskild löneskatt med 19,89 procent på avgiften.

Detsamma gäller för enskild person som medges avdrag för inbetalning på pensionssparkonto enligt nämnda anvisningspunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. Äldre bestämmelser tillämpas dock för beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1993:1570.

² Senaste lydelse 1993:1571.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 års taxering

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1993:1519) om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 års taxering samt lagen skall ha följande lydelse.

Lag om avdrag för kostnader för bilresor till och från arbetsplatsen vid 1995 och 1996 års taxeringar

Nuvarande lydelse

Avdrag för kostnad för resa med egen bil till och från arbetsplatsen enligt punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) skall vid 1995 års *taxering* medges, i stället för enligt schablon som anges i andra stycket nämnda anvisningspunkt, med 1 krona och 30 öre per kilometer.

Föreslagen lydelse

Avdrag för kostnad för resa med egen bil till och från arbetsplatsen enligt punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) skall vid 1995 *och 1996 års taxeringar* medges, i stället för enligt schablon som anges i andra stycket nämnda anvisningspunkt, med 1 krona och 30 öre per kilometer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. I fråga om skattskyldig som har inkomst av förvärvskälla i inkomstslaget näringsverksamhet för vilken beskattningsåret har börjat före den 3 november 1994 skall dock vid 1996 års taxering avdrag i förvärvskällan medges enligt schablon som anges i andra stycket punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) för kostnader som uppkommit före den 3 november 1994 om avdraget beräknat enligt nämnda lagrum överstiger 1 krona och 30 öre per kilometer.

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Som tillgång räknas inte egendom som avses i 27 § 1 mom., 29 § 1 mom., 30 § 1 mom. och 31 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt såvida inte vederlag eller realisationsvinst vid avyttring av egendomen utgör intäkt av näringsverksamhet. *Andel i ekonomisk förening räknas inte som tillgång om sådan utdelning som inte är skattepliktig enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370) mottagits på andelen under närmast föregående beskattningsår.* Andel i handelsbolag skall aldrig räknas som tillgång.

Som tillgång räknas inte egendom som avses i 27 § 1 mom., 29 § 1 mom., 30 § 1 mom. och 31 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt såvida inte vederlag eller realisationsvinst vid avyttring av egendomen utgör intäkt av näringsverksamhet. Andel i handelsbolag skall aldrig räknas som tillgång.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1997 års taxering.

Häri genom föreskrivs att 7 § lagen (1993:1537) om expansionsmedel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

I fråga om näringsverksamhet som bedrivs av fysisk person eller dödsbo får expansionsmedel inte tas upp till så stort belopp att 72 procent av expansionsmedlen överstiger ett takbelopp. Detta beräknas med hänsyn till förhållandena vid utgången av beskattningsåret enligt de grunder som anges i 2, 8—10 och 18 §§ lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning. 9 § *andra meningen nämnda lag tillämpas dock inte*. Det erhållna värdet ökas med underskott för beskattningsåret, i den mån avdrag för underskottet inte har medgetts enligt 46 § 1 mom. kommunal-skattelagen (1928:370) eller 3 § 13 mom., 25 § 11 mom. eller 26 § 9 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, och minskas med kapitaltillskott under beskattningsåret.

Har makar tillsammans deltagit i näringsverksamhet, fördelas takbeloppet mellan makarna i förhållande till deras andelar av kapitalet i verksamheten.

I fråga om näringsverksamhet som bedrivs av fysisk person eller dödsbo får expansionsmedel inte tas upp till så stort belopp att 72 procent av expansionsmedlen överstiger ett takbelopp. Detta beräknas med hänsyn till förhållandena vid utgången av beskattningsåret enligt de grunder som anges i 2, 8—10 och 18 §§ lagen (1993:1536) om räntefördelning vid beskattning. Det erhållna värdet ökas med underskott för beskattningsåret, i den mån avdrag för underskottet inte har medgetts enligt 46 § 1 mom. kommunal-skattelagen (1928:370) eller 3 § 13 mom., 25 § 10 mom. eller 26 § 9 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, och minskas med kapitaltillskott under beskattningsåret.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1994 och tillämpas första gången vid 1997 års taxering utom såvitt avser den ändrade hänvisningen till 25 § 10 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt vilken tillämpas första gången vid 1995 års taxering.

Härigenom föreskrivs att 1 och 7 §§ lagen (1993:1538) om periodiseringsfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet enligt kommunalskattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt får avdrag göras enligt denna lag för belopp som avsatts till periodiseringsfond. Schablonbeskattat bostadsföretag som anges i 2 § 7 mom. samt investmentföretag och värdepappersfond som anges i 2 § 10 mom. lagen om statlig inkomstskatt får dock inte göra sådant avdrag.

Vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet enligt kommunalskattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt får avdrag göras enligt denna lag för belopp som avsatts till periodiseringsfond. Schablonbeskattat bostadsföretag som anges i 2 § 7 mom., investmentföretag och värdepappersfond som anges i 2 § 10 mom. *samt förvaltningsföretag som anges i 7 § 8 mom. andra stycket* lagen om statlig inkomstskatt får dock inte göra sådant avdrag.

7 §¹

Vid fusion som avses i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller 11 kap. 8 a § föreningsbankslagen (1987:620) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen och vid övertagande som avses i 5 eller 6 § lagen (1992:702) om inkomstskatteregler med anledning av vissa omstruktureringar inom den finansiella sektorn, m. m. samt vid ombildning och tillskott enligt 2 § respektive 3 § första meningen lagen (1994:758) om ombildning av landshypoteksinstitutionen anses överlåtande och övertagande företag som ett företag. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier enligt *punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370)*, skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som ett företag.

Vid fusion som avses i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller 11 kap. 8 a § föreningsbankslagen (1987:620) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen och vid övertagande som avses i 5 eller 6 § lagen (1992:702) om inkomstskatteregler med anledning av vissa omstruktureringar inom den finansiella sektorn, m. m. samt vid ombildning och tillskott enligt 2 § respektive 3 § första meningen lagen (1994:758) om ombildning av landshypoteksinstitutionen anses överlåtande och övertagande företag som ett företag. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier enligt 3 § 8 mom. *tredje stycket lagen om statlig inkomstskatt*, skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som ett företag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

¹ Senaste lydelse 1994:762.

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (1993:1539) om avdrag för underskott av näringsverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

I fråga om sådan fusion som anges i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller enligt 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen och vid övertagande som avses i 5 § lagen (1992:702) om inkomstskatteregler med anledning av vissa omstruktureringar inom den finansiella sektorn, m.m. skall vid tillämpning av denna lag det överlåtande och det övertagande företaget anses som ett och samma företag. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier enligt *punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370)*, skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som ett och samma företag.

I fråga om sådan fusion som anges i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller enligt 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen och vid övertagande som avses i 5 § lagen (1992:702) om inkomstskatteregler med anledning av vissa omstruktureringar inom den finansiella sektorn, m.m. skall vid tillämpning av denna lag det överlåtande och det övertagande företaget anses som ett och samma företag. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier enligt *3 § 8 mom. tredje stycket lagen om statlig inkomstskatt*, skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som ett och samma företag.

Det övertagande företaget har dock rätt till avdrag för gammalt underskott först vid taxeringen för det sjätte beskattningsåret efter det beskattningsår då fusionen, ombildningen eller övertagandet skedde.

Om det överlåtande och övertagande företaget ingick i samma koncern före fusionen, ombildningen eller övertagandet gäller inte andra stycket. Förelåg i sådant fall begränsning enligt 8 § avseende koncernbidrag mellan företagen har dock det övertagande företaget rätt till avdrag för gammalt underskott först vid den taxering då begränsningen skulle ha upphört om fusionen inte ägt rum.

I fråga om fusion mellan ekonomiska föreningar gäller första stycket endast om båda föreningarna är att anse som kooperativa enligt 2 § 8 mom. lagen om statlig inkomstskatt. I fråga om sådana fusioner som anges i 12 kap. 1 eller 3 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller inte bestämmelserna i andra och tredje styckena.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

¹ Senaste lydelse 1994:787.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv

dels att 10 § skall upphöra att gälla,

dels att 1—3, 11 och 13 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Har avdrag gjorts för avsättning till skatteutjämningsreserv vid 1994 års taxering och överstiger avdraget inte motsvarande avdrag vid närmast föregående taxering återförs *hälften av* avdraget till beskattning

vid 1995 års taxering med minst *en femtedel,*

vid 1995-1996 års taxeringar med minst *två femtedelar,*

vid 1995-1997 års taxeringar med minst *tre femtedelar,*

vid 1995-1998 års taxeringar med minst *fyra femtedelar, och*

vid 1995-1999 års taxeringar eller, om taxering inte sker år 1999, vid 1995-2000 års taxeringar med *hela beloppet.*

Har avdrag gjorts för avsättning till skatteutjämningsreserv vid 1994 års taxering och överstiger avdraget inte motsvarande avdrag vid närmast föregående taxering återförs avdraget till beskattning

vid 1995 års taxering med minst *tre trettiondelar,*

vid 1995-1996 års taxeringar med minst *sju trettiondelar,*

vid 1995-1997 års taxeringar med minst *elva trettiondelar,*

vid 1995-1998 års taxeringar med minst *femton trettiondelar,*

vid 1995-1999 års taxeringar med minst *nitton trettiondelar,*

vid 1995-2000 års taxeringar med minst *tjugotre trettiondelar, och*

vid 1995-2001 års taxeringar eller, om taxering inte sker år 2001, vid 1995-2002 års taxeringar, med *tjugosju trettiondelar.*

2 §

Om avdraget för avsättning till skatteutjämningsreserv vid 1994 års taxering överstiger avdraget vid närmast föregående taxering återförs den överskjutande delen till beskattning vid 1995 års taxering eller, om taxering inte sker år 1995, vid 1996 års taxering. *Hälften av* återstående del av avdraget återförs till beskattning i den ordning som anges i 1 §.

Om avdraget för avsättning till skatteutjämningsreserv vid 1994 års taxering överstiger avdraget vid närmast föregående taxering återförs den överskjutande delen till beskattning vid 1995 års taxering eller, om taxering inte sker år 1995, vid 1996 års taxering. Återstående del av avdraget återförs till beskattning i den ordning som anges i 1 §.

3 §

Om taxering inte sker år 1994 återförs *hälften av* avdraget för avsättning till skatteutjämningsreserv vid närmast föregående taxering till beskattning i den ordning som anges i 1 §.

Om taxering inte sker år 1994 återförs avdraget för avsättning till skatteutjämningsreserv vid närmast föregående taxering till beskattning i den ordning som anges i 1 §.

11 §

Återstående del av belopp som avses i 1-6 §§ återförs omedelbart till beskattning om

1. den skattskyldige eller, i fråga om handelsbolag, detta har upphört att bedriva näringsverksamhet,
2. företaget har upplösts genom fusion och 13 § inte är tillämplig,
3. beslut har fattats om att företaget skall träda i likvidation eller
4. beslut har meddelats om att den skattskyldige skall försättas i konkurs.

Vid tillämpning av första stycket gäller även bestämmelserna i 10 §. I sådana fall anses avsättningen till skatteutjämningsreserv uppgå till noll kronor.

13 §

Vid fusion som avses i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen och vid övertagande som avses i 5 § lagen (1992:702) om inkomstskatteregler med anledning av vissa omstruktureringar inom den finansiella sektorn, m.m. anses överlåtande och övertagande företag som ett företag. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier på sätt anges i *punkt 1 a av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370)*, skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som ett företag.

Vid fusion som avses i 2 § 4 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, vid ombildning enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) eller 11 kap. föreningsbankslagen (1987:620) och vid övertagande enligt 10 kap. 8 a § föreningsbankslagen och vid övertagande som avses i 5 § lagen (1992:702) om inkomstskatteregler med anledning av vissa omstruktureringar inom den finansiella sektorn, m.m. anses överlåtande och övertagande företag som ett företag. Har en ekonomisk förening skiftat ut aktier på sätt anges i *3 § 8 mom. tredje stycket lagen om statlig inkomstskatt*, skall föreningen och det aktiebolag vars aktier skiftats ut anses som ett företag.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1994 och tillämpas första gången vid 1995 års taxering. Äldre bestämmelser tillämpas dock alltjämt vid denna taxering i fråga om skattskyldiga vars räkenskapsår avslutats före den 31 december 1994 i de fall återföring skett med tillämpning av 4 §.

22 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1994:775) om beräkning av kapitalunderlaget vid beskattning av ägare i fåmansföretag

dels att 11 § skall upphöra att gälla,

dels att 9 och 10 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Har företaget gjort avdrag för avsättning till skatteutjämningsreserv vid 1994 års taxering får, i stället för vad som anges i 3 § 1, som skuld tas upp 28 procent av det belopp som enligt lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv lägst skall återföras till beskattning vid 1995—2000 års taxeringar. Understiger avdraget för avsättning det avdrag som avses i 3 § 1 skall kapitalunderlaget minskas med 28 procent av skillnaden där emellan.

Har företaget gjort avdrag för avsättning till skatteutjämningsreserv vid 1994 års taxering får, i stället för vad som anges i 3 § 1, som skuld tas upp 28 procent av det belopp som enligt lagen (1993:1540) om återföring av skatteutjämningsreserv lägst skall återföras till beskattning vid 1995—2002 års taxeringar. Understiger avdraget för avsättning det avdrag som avses i 3 § 1 skall kapitalunderlaget minskas med 28 procent av skillnaden där emellan.

10 §

(11 §)

Vinstutdelning som lämnats för det räkenskapsår för vilket taxering skedde år 1993 eller, om företaget inte taxerades då, det räkenskapsår för vilket taxering skedde år 1992, skall minska kapitalunderlaget. Vinstutdelning som lämnas för senare räkenskapsår skall minska kapitalunderlaget i den mån utdelat belopp överstiger nettovinsten enligt fastställd balansräkning eller, i förekommande fall, fastställd koncernbalansräkning.

Kapitalunderlaget skall minskas med vinstutdelning som lämnats för det räkenskapsår för vilket taxering skedde år 1993 eller, om företaget inte taxerades då, det räkenskapsår för vilket taxering skedde år 1992.

Vinstutdelning som lämnas för senare räkenskapsår *än det som anges i första stycket* skall minska kapitalunderlaget i den mån utdelat belopp överstiger nettovinsten enligt fastställd balansräkning eller, i förekommande fall, fastställd koncernbalansräkning.

(10 § första stycket)

Kapitalunderlaget i ett aktiebolag skall minskas med belopp som svarar mot utbetalningar från bolaget som gjorts i samband med nedläggning av aktiekapitalet eller reservfonden *eller i samband med likvidation*, om utbetalning skett

Kapitalunderlaget i ett aktiebolag skall minskas med belopp som svarar mot utbetalningar från bolaget som gjorts i samband med nedläggning av aktiekapitalet eller reservfonden om utbetalning skett efter utgången av det räkenskapsår *då underlaget beräknades*.

efter utgången av det räkenskapsår som avses i 2 §.

(10 § andra stycket)

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening skall minskas med belopp som svarar mot utbetalningar enligt 10 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vid nedläggning av medlemsinsatsernas belopp, vid utskiftning i samband med likvidation eller enligt 4 kap. 3 § samma lag vid återbetalning av överskjutande medlemsinsatser.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening skall minskas med belopp som svarar mot utbetalningar enligt 10 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vid nedläggning av medlemsinsatsernas belopp eller enligt 4 kap. 3 § samma lag vid återbetalning av överskjutande medlemsinsatser om utbetalning skett efter det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget justeras för utbetalning enligt andra-fjärde styckena för det beskattningsår utbetalning skett sedan det utbetalade beloppet har fördelats enligt 3 § 12 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt mellan inkomst av kapital respektive tjänst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering.

23 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1850)
om upphävande av lagen (1947:577) om statlig
förmögenhetsskatt

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt¹ samt p 3 i övergångsbestämmelserna till nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991. Den upphävda lagen tillämpas dock alltså vid 1995 och tidigare års taxeringar. Vid 1992 – 1995 års taxeringar tillämpas den upphävda lagen med de ändringar som framgår av punkterna 1 – 5 nedan.

Föreslagen lydelse

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991. Den upphävda lagen tillämpas dock alltså vid 1996 och tidigare års taxeringar. Vid 1992 – 1996 års taxeringar tillämpas den upphävda lagen med de ändringar som framgår av punkterna 1 – 5 nedan.

---

1. Tillgångar är inte skattepliktiga och skulder är inte avdragsgilla i den mån de är hänförliga till verksamhet som omfattas av de särskilda reduceringsreglerna i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 3 och 4 §§. Sådana tillgångar och skulder skall inte heller medräknas vid värdering av aktie eller andel enligt punkt 5 femte stycket av anvisningarna till 3 och 4 §§.

2. I stället för vad som sägs i punkt 5 första stycket av anvisningarna till 3 och 4 §§ gäller följande. Aktier som är inregistrerade vid en svensk börs eller noterade vid utländsk börs, andelar i värdepappersfonder samt andra värdepapper än aktier som omsätts marknadsmässigt och är av det slag som anges i 27 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt tas upp till 75 procent av det noterade värdet.

Andra stycket i nämnda anvisningspunkt skall omfatta aktier som inte är av det slag som nu nämnts men som är föremål för marknadsmässig omsättning med regelbundna noteringar om avslut. Sådana aktier är inte skattepliktiga. Detsamma gäller aktier som är inregistrerade vid en svensk börs om aktierna vid utgången av år 1991 omfattades av bestämmelserna i andra eller femte stycket nämnda anvisningspunkt.

3. Statlig förmögenhetsskatt för skattskyldig som avses i 11 § 1 mom. är

vid 1992 års taxering 1,5 procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 800 000 kronor men inte 1 600 000 kronor och 2,5 procent

3. Statlig förmögenhetsskatt för skattskyldig som avses i 11 § 1 mom. är

vid 1992 års taxering 1,5 procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 800 000 kronor men inte 1 600 000 kronor och 2,5 procent

av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 1 600 000 kronor, samt vid 1993 — 1995 års taxeringar 1,5 procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 800 000 kronor.

av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 1 600 000 kronor, samt vid 1993 — 1996 års taxeringar 1,5 procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 800 000 kronor.

4. Fosterbarn anses vid tillämpningen av 12 § 1 mom. inte som hemmavarande barn.

5.² Behållning på pensionssparkonto enligt 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande räknas inte som skattepliktig tillgång.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹ Senaste lydelse 1992:1489.

² Senaste lydelse 1993:950.

24 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1851) om upphävande av lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1991:1851) om upphävande av lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991. Den upphävda lagen tillämpas dock alltjämt vid 1995 och tidigare års taxeringar. Vid 1992 — 1995 års taxeringar tillämpas den upphävda lagen med den ändringen i fråga om 3 § tredje stycket att spärrbeloppet skall bestämmas till 55 procent av summan av den justerade beskattningsbara förvärvsinkomsten och inkomsten av kapital.

Föreslagen lydelse

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991. Den upphävda lagen tillämpas dock alltjämt vid 1996 och tidigare års taxeringar. Vid 1992 — 1995 års taxeringar tillämpas den upphävda lagen med den ändringen i fråga om 3 § tredje stycket att spärrbeloppet skall bestämmas till 55 procent av summan av den justerade beskattningsbara förvärvsinkomsten och inkomsten av kapital. *Vid 1996 års taxering skall nämnda procent-sats uppgå till 60.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

¹ Senaste lydelse 1992:1490.

25 Förslag till lag om upphävande av lagen (1984:405) om
stämpelskatt på aktier

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1984:405) om stämpelskatt på aktier skall upphöra att gälla vid utgången av år 1994. Den upphävda lagen tillämpas dock alltjämt när skattskyldighet inträtt före utgången av år 1994.

26 Förslag till lag om upphävande av lagen (1992:575) om ändring i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m. Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:575) om ändring i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.¹ inte skall träda i kraft.

¹ Senaste lydelse 1992:1495.

27 Förslag till lag om upphävande av lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärvsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1993:1520) om beräkning av beskattningsbar förvärvsinkomst vid taxering till statlig inkomstskatt och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1995 och 1996 års taxeringar skall upphöra att gälla vid utgången av år 1994. Den upphävda lagen tillämpas dock alltjämt vid 1995 års taxering.

28 Förslag till lag om upphävande av lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1994:776) om beskattning av viss vidareutdelning skall upphöra att gälla vid utgången av år 1994. Den upphävda lagen skall dock fortfarande tillämpas vid 1995 års taxering.

29 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 1-2 §§ lagen (1994:961) med särskilda bestämmelser om utbetalning av skattemedel år 1995 skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Vid utbetalning av kommunal- eller landstingsskattemedel enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m., skall för inkomståret 1995 kommunalskattemedlen minskas med 1 086 kronor per invånare i kommunen den 1 november 1994 och landstingsskattemedlen med 349 kronor per invånare i landstinget den 1 november 1994.

För en kommun som inte ingår i ett landsting skall kommunalskattemedlen minskas med 1 435 kronor per invånare i kommunen den 1 november 1994.

Vid utbetalning av kommunal- eller landstingsskattemedel enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m., skall för inkomståret 1995 kommunalskattemedlen minskas med 1 025 kronor per invånare i kommunen den 1 november 1994 och landstingsskattemedlen med 311 kronor per invånare i landstinget den 1 november 1994.

För en kommun som inte ingår i ett landsting skall kommunalskattemedlen minskas med 1 336 kronor per invånare i kommunen den 1 november 1994.

2 §

Vid utbetalning av en församlings eller en kyrklig samfällighets fordran enligt 4 a § fjärde stycket lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m., skall fordran vid ingången av år 1995 minskas med 3,2 procent.

Vid utbetalning av en församlings eller en kyrklig samfällighets fordran enligt 4 a § fjärde stycket lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m., skall fordran vid ingången av år 1995 minskas med 6,8 procent.

1 Förslag till lag om praktik för ungdomar i ungdomsintroduktion

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs följande.

Ungdomar som av länsarbetsnämnden anvisats praktikplats skall inte anses som arbetstagare när de fullgör sådan praktik som ingår i ungdomsintroduktion.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och gäller till utgången av juni 1996.

2 Förslag till lag om upphävande av lagen (1993:719) om särskilt studielån för den som genomgår arbetsmarknadsutbildning

Prop. 1994/95:25
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att lagen (1993:719) om särskilt studielån för den som genomgår arbetsmarknadsutbildning skall upphöra att gälla vid utgången av år 1994. Den upphävda lagen gäller dock i fråga om arbetsmarknadsutbildning som har beviljats före den 1 januari 1995.

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Johansson

Föredragande: statsråden Persson, Thalén, Hedborg, Andersson, Winberg, Sundström, Uusmann

---

Regeringen beslutar proposition 1994/95:25 Vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m.m.

